

IRAKI ERASOTZEKO ASMOA

Alk giza eskubideen aldeko taldeen lana manipulatzeari egotzi dio Erresuma Batuari

Londresko gobernuak Amnesty International-en eta Human Rights Watch-en informazioa erabili du txosten batean Iraki torturak eta hilketak leporatzeko

ELKARRIZKETA

EWEN BUCHANAN

NBEko arma ikuskatzaileen taldeko eleduna
«Ez dugu zerikusirik inolako erregimen aldaketarekin; AEBen asmoa da hori» /20-21

POLITIKA

Abenduaren 19an lanuzteak egitera deitu dute, «estatuei planto egiteko»

Herritar multzo batek egin du deialdia, egoera politiko «larriari» erantzuteko /8

GIZARTEA

EGUNKARIAk 'Bidaide' liburua aurkeztu du, 50 mendi ibilbideren gida

Liburuak Euskal Herri osoko ibilbideak bildu ditu, horietako asko ezezagunak, euskaraz. /16

PILOTA

Olaizola II.ak eskua minberatua du eta horrela ezin duela jokatu dio /31

EKAITZA EUSKAL HERRIAN

JUAN CARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Ekaitza egunetan gertatu ohi den bezala, olatuek Pasealeku Berriko horma gainditu zuten atzo, Donostian.

Lapurdi, Gipuzkoa eta Bizkaia alerta egoeran daude, eguraldi txarragatik

Euriteek hainbat istripu eragin dituzte, eta gizon bat hil zen atzo, Luhuson izandako ezbeharrean

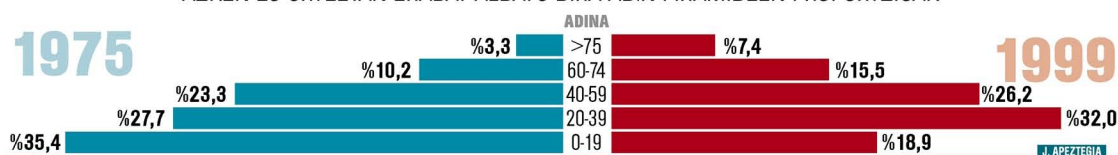
Azken egunetako eurite eta haizeteek alerta egoeran jarri dute Euskal Herria; Lapurdi, Gipuzkoa eta Bizkaia, batez ere. Ekaitzak hainbat istripu eta arazo eragin ditu errepideetan. Atzoko istripurik larriena Luhuson gertatu zen: bi autok aurrez aurre jo zuten, eta 30 urteko gizonezko bat hil zen, eta bi lagun larri zauritu ziren. Kostaldean eta ibai inguruetan ere izan dira arazoak. Errobi eta Urdazuri ibaiek gainezka egin zuten, eta uholdeak eragin zituzten. Eguraldi txarrak jarraitu egingo du datozen egunetan. /17

'EUSKAL HERRIA, DATUEN TALAIATIK' (II): DEMOGRAFIA

Euskal Herria da azken hamar urteetan haur gutxien jaio den Europako eskualdea

Hala erakusten du Aztiker soziologia enpresak Udalbiltzak eskatuta egindako datu estatistikoen bildumak / 6-7

AZKEN 25 URTEETAN ERABAT ALDATU DIRA ADIN PIRAMIDEEN PROPORTZIOAK

miren aranburu ensemble

JAZZA

gorri isila

ERRABAL

www.hotsak.com / www.hotsak.com / www.hotsak.com / www.hotsak.com

2002-12-03
kioskoa

Ekaitz Agirre

Erantzukizun politikoa

Larunbatean Donostian egin zen manifestazioari igandean Santiagon (Galizian) egindakoak hartu zion lekukoa egunkarietako orrialdeetan, oihartzun handiagorekin *noski*. Egunetik egunera kostaldetik gertuago dago *Prestige* ontziak isuritako fuel olioaren orban handiena eta, *Nunca más* leloa hartuta, haserrea erakutsi zuten milaka eta milaka herritarrek gertatutakoagatik. «Erantzukizunak eskatu dizkiete politikariei krisian jokatu duten paperagatik» zioen **Gara**-k, gertatutakoaren ondotik Galizia «hondamendi gune» izendatzeko aukeraz ere idatziz.

Eta Espainiako egunkariak politikariei eskatutako erantzukizunez irakurketa ezberdina egin zuten. Hala, **El Mundo**-k Espainiako Gobernuak eta Galiziakoak «egindako kritika eta eskariak» aintzat hartu behar dituztela zioen, «ezbeharrak gertatu eta aurreneko egunetan hondamendia gutxietsi egin zutelako». Baina manifestazioari ere kritika egin zion egunkari horrek, «BNGk eta Galiziako sindikatu abertzaleek bere egin zutelako protesta».

Correo etxeko egunkarien esanetan, eztabaida politikoa «beharrezkoa» da, «hondamendia modu egokiagoan gestionatu behar zelako». «Espainiako Gobernuak ez zuen sartu gaia bere lehentasunen artean eta patxada handiarekin hartu zuen», zioen **El Diario Vasco**-k. Manifestazioan egindako kritika horiek ere bildu zituen **La Razón**-ek, baina informazio horri beste bat ere gehitu zion egunkari eskuindarrak: «Kritikak Gobernuari, eta arrautzak eta irainak Zapaterori, erakutsi duen oportunismoagatik».

Egunkaria 3.723. zenbakia

Ohorezko Lehendakaria: Martin Ugalde

Administratzaio Kontseiluko Lehendakaria: Joan Mari Torrealdai

Kontseilari Ordezkarria: Iñaki Uribe

Zuzendaria: Martxelo Otamendi

Gerentea: Mikel Sorozabal

Publizitatea: Igor Sota

Egoitza Nagusia: Martin Ugalde Kultur Parkea 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitateko faxa: 943300707

Webgunea: www.egunkaria.com

Posta elektronikoa: egunkaria@egunkaria.com

Publizitatea: publi@egunkaria.com

Batzorde Parekidea: 72664 E. Lege Gordailua. SS 800/90 ISSN 1134-640X
OJDK IKUSKATURIKO HEDAPENA

ORDEZKARITZAK ■ **Araba:** San Antonio, 20-1 ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965

Nafarroa: Irabie Monasterioa, 45-13. esk. (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686

Bizkaia: Egia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114

Lapurdia, Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pelletier 35,
64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559257511

martintxo

hizpideak

Giza eskubideen bortxaketak Iraken

Erresuma Batuko Atzerri Ministerioak txosten bat kalera-tu zuen atzo, Irakek ustez oposizioaren eta gutxiengoaren aurka egiten duen jazarpenaren berri emateko. Era guztietako torturak eta exekuzioak egiten ditu Bagdadek, txosten horren arabera. AI Amnesty Internationalek dio Iraki erasotzeko erabili nahi duela txostena Londresek, eta berak Golkoko Gerra aurretik egindako salaketei ez-entzuna egin zietela AEBek zein Erresuma Batuak. Bitartean, Irakek NBen protesta egin du, arma ikuskatzaileak itzuli zirenetik ugaritu egin direlako bonbardaketak.

AEBetako soldaduak, gerrarako prestaketa lanetan, Kuwaiten.

Hondakinak gutxitzeko neurriak hartu behar dira

Hiri hondakinen gutxitzea da sustatu behar dena, horretarako baliabide ekonomiko eta legalak erabiliz. Ondorio horretara iritsi dira asteburuan Donostian eztabaida tailerrean bildu diren 60 adituak. Gipuzkoako Foru Aldundiari jakinarazi diote hondakinak erraustea «onargarria» izan litekeela, baina hondakinen errausteta mugatu egin behar dela. Europako ingurumen politikak hori ezartzen duela diote adituek, hau da, azkenetako aukera dela hondakinak erraustea. Aurretik hondakinak gutxitu, berrera-bili, birziklatu eta konpostatzeko neurriak hartu behar dira. Hondakin kopurua gutxitzeko neurriak eskas izan dira beti gure artean.

Oteiza Fundazioaren auzia epaiaren zain geratu da

Oteiza Fundazioak urtarrilaren 31n hartutako erabakien aurka artistaren inguruko aldeak jarritako salaketaren auzia aztertu zen atzo Agoizko epaitegian. Bi aldeak bat etorri ziren gatazkaren funtsa azaltzeko: Carlos Catalanen izendapenean datzala. Fundazioaren estatutuen zortzigarren artikulua interpretazio ezberdina egiten dute bi aldeek, eta, hortaz, epaileak erabaki beharko du eztabaida juridiko horretaz. Artistaren inguruko abokatuak akordio proposamen bat egin zuen, baina Nafarroako Gobernuak kideen abokatuak ez zuen onartu.

Oteiza museoa izango denaren kanpoaldea.

Aimar Olaizolari ez diote atzerapenik eman

EPELen araudiak garbi dio eta bete egingo da. Finalean bakarrik eska daitezke atzerapenak eta ez finalerdietako ligaxkan. Aimar Olaizolak, asteburuan jokatu beharko du, jokatzekotan, Mikel Unanueren kontrako ligaxkako azken partida. Goizuetakoa, ordea, ez dago jokatzeko moduan eta, itxura guztien arabera, ez da jokatzeko partida hori. Aurtengo txapelketan zazpi partida jarraian irabazi eta uneotan finalerdietako sailkapenean bi garaipen dituen pilotari bakarra, beraz, finaletik kanpora geldiliteke. Oso gogorra da, baina behingoz araudi baten arabera egin dira gauzak. Kontua da lehen gaizki egindako guztien ordaina ari garena oraindik pairatzen.

egunekoa

Patxi Goenaga

(Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikako sailburuordea)

Euskara, ezkututik agerira

Euskarak ere badu *bere* nazioarteko eguna, gaur ospatzen duguna, hain zuzen. Desio genukeen normaltasuna oraindik lortu ez duten beste hainbat gaik bezala, euskarak ere badu bere eguna egutegian. Urtean zeharko joan-etorriek gure inguruan sortzen duten zarataren artean, gogoetarako une bat aldarrikatzen dugu egun honetan. Egia da euskara ez dela egun bateko kontua, baina ongi da egun bat izatea geure kontzientziak pittin bat inarrosteko, ohiko errutinatik esnatzeko. Nolabait, oraindik ere, hein batean, ezkutuan daukagun hizkuntzari ahotsa emateko premia gogoratzen dugu egun honek.

Euskara Europako hizkuntzarik zaharrena dela esan ohi dugu. Hain zaharra, non ez baitakigu haren jatorriaz gauza argirik. Baina ez hori bakarrik, euskararen historiaz dakiguna ere oso azken orduko kontua da. Zeren historia hori jakiteko, nahitaezkoak ditugu testuak eta horiek oso urriak dira. Euskararen historia eremu-galtze baten historia izan dela esan daiteke. Ezkutuko historia izan da, isilpekoa, euskaldunak mutuak izan balira bezala historiarentzat. Erdi Aroa arte itxaron behar zuzeneko testuak eskuratzeko. Lehenbiziko liburua, berriz, 1545ean, Etxepareren eskuetik etorri zitzaigun: *Linguae Vasconum Primitiae*. Ordutik hona literatura apur bat sortu dugu euskaldunok, apala eta umila, baina geurea. Kontua da azken urteotan inoiz baino gehiago idatzi eta argitaratzen dela. Ezkututik agerira atera da azkenean euskara. Euskaldunok geure hizkuntzari eutsi egin diogu. Beste hizkuntza batzuk, gurea baino indartsuago eta jantziago izanagatik, erabat galdu dira, erabat ezkutatu dira.

Bestalde, nazioarteko eguna dugu. Euskarak, izan ere, gaur ezin du bizi bere oskolean gorderik. Mundu zabalean barreiatuak dauden euskaldunak eta

euskaltzaleak ere badira. Hauengan ere pentsatu behar dugu. Euskara ez da, soilik, Euskal Herrian bizi garenon arazoa. Kanpoan ere behar dugu geure irudia zabaldu. Hizkuntzari prestigioa eman nahi badiogu, kanpoan ere ikusgai egin behar dugu. Horretarako, nahitaezkoa dugu unibertsitateetan lektoreak eta katedrak ezartzea. Euskara mundu akademikoan erakargarri gertatzen da eta lerro hau indartzea beharrezkoa dugu. Euskalari-tza, egia da, batez ere bertoko jendeak osatuko du, baina atzerrian izan dira eta badira hizkuntzalari handiak gure hizkuntza ardura dienak, eta, bide batez, hizkuntzari behar den prestutasuna ematen diotenak. Horietako bat, hain zuzen, Rudolf de Rijk hizkuntzalari holandarra, Euskal Herriko Unibertsitateak Doctor Honoris Causa izendatu berri duena. Euskalarien mundua ez da izango, esaterako, linguistika erromanikoarena bezain zabala, baina bada mundu txiki baina interesgarri bat hemen ere.

«Euskara jalgi hadi mundura» aldarrikatu zuen Etxeparek. Euskara inprimaturik ikusi zuenean, ezinbestekoa zitzaion bere poza adieraztea. Gaur, gure hizkuntza txikian idatzitako lan batzuk beste hizkuntza handiagoetara itzuliak ikus ditzakegu. Isiltasunetik irteteko modu bat da. Halaber, euskarara itzultzen dira munduko klasikoak. Gaur bertan ospatuko dugu Literatura Unibertsala delako bildumaren ehungarren alea. Inguratzen gaituzten hizkuntzekin alderatuz gero, gauza gutxi dela pentsa liteke, baina tartean ibili den itzultzaile andanaren lan izugarria ikusita, eta euskal komunitatea osatzen dugunon kopurua kontuan harturik, ez da hain gauza gutxi.

Hizkuntza ezagutzetik erabiltzera

Azken urte hauetan egiten ari garena ere ez da gutxi. Esaterako, ikastolak sortu ondoren Hezkuntza sisteman egin den lan eskerga aitortu egin behar da. Hiztun kopurua gehitzeko modua hori zela pentsatu zen bere garaian, eta emaitzak begien bistakoak dira. Izan ere, gaur belaunaldi gazteenean (hogeita bost urtetik

beherakoetan) euskara dakitenak bi aldiz gehiago dira euskararik ez dakitenak baino. Eta hori horrela da, Hezkuntza sistema euskalduntzeko apustua egin zelako bere

garaian.

Euskalduntze-alfabetatze arloan egindako lana ere hor dago. Lantegi horretan ari eta aritu direnek aitortza merezi dute. Garai batean militantziaz jardun behar izan bazuten ere, gaur profesionaltasuna bidearen aldeko apustua egina dute.

Komunikabideetan ere ahalegin handia egin da. Hain handia, ezen garai batean gutxik pentsatuko zukeen bezalako maila eta duintasuneko produktuak jartzen baitizkigute eskuetan. Alde guztietatik, bai edukiz, teknikaz eta baita, zergatik ez, euskararen kalitateari dagokionez ere. Baina oso pozik gaude euskaraz badugulako telebista bat, horren parean, ordea, zenbat daude erdaraz? Teknologia berri deitzen diren horiek ere hor daude. Internet informazio iturri eta tresna izugarria da eta izango da. Euskarak hor gutxieneako presentzia lortzen ez badu, irentsi egingo dute inguruko hizkuntza indartsuek.

(Hurrengo orrialdean jarraitzen du)

zutabea

Roberto Gz. de Viñaspre

Leviatan berriro esnatu da

Hainbat erlijioen kosmogoniak bat omen datoz zientziarekin itsasoa bizitzaren sorgune dela, baina, aldi berean, heriotzaren irudi ere bada. Historian zehar, itsasoaren ur handiak nabigatzaileri izua eragin dieten munstro eskerga eta ikaragarriren bizitoki izan dira: esaterako, XV. mendean Pontoppidan apezpikuak deskribatu zuen *kraken* beldurgarria, itsasontziak irensten zituen olagarro erraldoia; edota Jasconius izeneko munstroa, bere gorputzaren tamaina atzematearren, ahoaz buztanari oratu nahian alferrik omen ziharduena. Guztiarekin ere, sakonera abisaletako piztietan izugarriena Bibliaren zenbait pasartetan aipatzen den Leviatan munstroa da. Logaleak omen dago munduaren sorreratik eta, behialako gizakien ustetan, kome-ni da ez asaldatzea, harik eta munduaren akabera heldu arte, iratzarriko ote den bel-durrez.

Alvaro Cunqueiro zenak izkiriaturia zuen ilunpetako piztia hauek guztiak aspaldian desagertu direla, sirenekin eta betiko gaztetasunaren uharteekin batera. Hala ere, idazle galiziarrek zioenez, Erdi Aroko piztien ordez beste munstro beldurgarri batzuk sortu dira: petroliontzi handiak. Garai hartan *Monte Urquiola* petroliontziak Coruñan sortutako marea beltza zuen hizpide Alvaro Cunqueirok, eta isuritako petrolioa Leviatan piztiaren zorne ustela begitantzen zitzaion; kez-kati zekusan nola petroliontziaren sabel puztuak pozo nazkagarria isurtzen zuen itsasora eta hondartza zurietara, bere atzaparrez ukitzen zituen bazter guztiak belztuz eta heriotzaren kiratsa barreiatuz.

Alvaro Cunqueiro duela hogeita bat urte joan zitzaigun betiko Ama Lurraren altzora eta, hala izanik ere, egun latz hauetan, Leviatanen antzeko munstroak beste behin bere oka nazkagarria Galiziako kostaldera botatzen duelarik, zorigaitzez bizi-bizirik diraite idazlearen berba hauek: «Gure itsasoaren heriotzaren ikusle izan gaitezke. Nahikoa da halako bizpahiru piztiak Finisterren kontra muturkatzea eta bertan odol-gabetzea. Erraza da. Guztiz aurreikusteko modukoa da».

seiko urrea

Andolin Eguzkitza

Plazerez tundran zehar

Hiztegiek diote eskualde polarretako estepa-belardia dela tundra. Eta irudiak orduan amaigabekotasunezkoak dira, larre latz eta eskasekoak, eta hotza, berebiziko hotza. Eta hala-koak, hain segur, sekulan ere ez naizelako orain gutxi arte tundran barrena ibili. Baina egunokaz ezagutu dudana tundra osterantzekoa izan da, gozoa, argia, bidezidorez bete, eta bat ere laua ez, ibili naizen tundra Arratian baitauka sustraia, haran

horretako Artean izan ere, hangoa da eta Igor Estankona, tundra berezi horren sortzailea. Hala baiteritzo Susarekin orain hilabete atera duen poemategiari.

Nik neuk beti pentsatu dut poema-sorta baten hiruzpalau olerki on aurkituz gero, sorta hori arrakastatsutzat jo daitekeela, bestela eman arren ez baita erraz esangurakor, ireki eta zirrargarri gerta daitekeen poemarik idaztea. Horregatik gertatzen zaizu egundokoa poema-bildu-

ma bat, behin eta berriro zimiko egiten dizuna, baina poza eta betetasunezko satadez, Eliot-ek zioen bezala, mundua beste modu batez ikusteko eta ezagutzeko aukera etengabe ematen dizuna, eta inoiz irudikatu ez duzun eran gauzak begiratzeko parada agertzen. Eta halakoa da Igor Estankonak eskaini digun *Tundra* liburua: liburu aberatsa, bete, behin eta berriro ustekabean uzten zaituena. Olerki batean bai, eta hurrengoan ere bai, halako eretiez gozarazten dizuna. Zeintzuk liburuek — ez poemek — sortu didaten tamaina bereko plazera pentsatzeko ahaleginetan, gutxi heldu zaizkit burura, eta bat behintzat zalantzagabekoa Luis Berrizbeitiaren *Ere-mu karroinduak*.

Izan dadin herri-literaturaren murmu-

rioa dakarkizuten poemak, hala nola *Norabidea gara* izenekoak, non *Lekukoa*-k eta *Ezjakina*-k erritmo perfektuarekin ho-deiertzean amaituko edo den bizitzan aurrera egitea besterik ez dagoela agerian uzten dizuten. Izan dadin ondoan agertzen den *Bigarren forma* deritzon poema *betegarria*. Zeren zer esan daiteke *Ulisese*n istorioa ostera ere kontatzen duen olerkiak, baina zantzu berriak eskaintzen dizkizunaz? Edo Luisa Bilbaok, beraren izeko zenak, Mari ikusi zuen gertakaria kontatzen duenaz, «azunbre bat burdinazko elai dabilen [bitartean] teilatupe-an»? Edo «neguan haritza tximiniatik gora basora itzultzen den bezala,...zeruari kupula deitzea erabaki» eta bertan dagoela diotsun poetaz?

hondo-hondotik

Julen Zabalo

(Irakaslea)

Herriari galdetzea, aukerarik egokiena

Autodeterminazioaz hitz egiten denean, erraza izaten da gaia korapilatzea eta autodeterminazioaren aplikaziotik sor daitezkeen arazoez eta gatazkez hitz egiten amaitzea. Euskal Herrian arazo horiek nabariak direnez, batzuek atera izaten dute ondoriotzat hobe dela Euskal Herrian autodeterminazioa ez erabiltzea. Gai konplexua izan arren, ordea, uste dut aurretiko galdera bati erantzun behar zaiola: ea autodeterminazioa oinarritzko eskubidea den. Horrela izatekotan, argi dago Euskal Herriak ere erabili ahal izango lukeela eskubide hori. Baina azter dezagun hobeto esandakoa.

Fikziozko itun baten historia

Mendebaldeko Europako nazio-estatuak fikzio teoriko batean oinarritzen dira; hots, biztanleek era libre batez sinaturiko itun batean erabaki zutela estatua eraikitzea, eta, borondate berberari atxikirik, itun horri eusten zaiola gaur ere. Fikzioa da, argi baitago biztanleek ez dutela ezer sinatu, baina Frantziako Iraultzatik datorkigun tradizio horretatik ondorio historiko bi ateratzen dira (edo atera litezke): alde batetik, boterea herriari, eta ez errege-erreginei, dagokiola; eta, bestetik, herriak lurraldeen egituraketa politikoa erabakitzeke ahalmena daukala.

Fikzio edo adostasun, argudioak ondo funtzionatzen du neurri bereko kontra-argudiorik mahaigaineratzen ez den bitartean. Hau da, nazio-estatuak zabaldu-tako fikzioari beste estatu bat osatu nahi duen talde batek kontrako fikziorik zabaltzen ez duen bitartean. Adibide batekin esanda, argudioak ondo funtzionatu zuen Korsikan, korsikar batzuek Frantzia naziotzat ukatu, eta benetako nazioa Korsika zela esan arte. Adibide klasikoak: Frantzia eta Aljeria; Espainia eta Kuba; Portugal eta Angola; Britainia Handia eta Estatu Batuak; edo Indonesia

eta Ekialdeko Timor. Kontra-argudioak agertzearen ondorioa gatazka izaten da.

Autodeterminazio eskubidea

Halako arazoak saihesteko, hain zuzen ere, XX. mende osoan herriek euren etorkizun eta egituraketa politikoari buruz erabakitzeke ahalmena zeukatela teorizatu zen (autodeterminazio eskubidea). Teoria horretan eutsi egiten zaio biztanleek sinaturiko itunaren teoriari, baina orain, fikzioarekin amaituz, praktikara eramanez nahi da, eta herriari bere

borondatea azaltzeko eskatzen zaio. Hala ere, nazio-estatuak —fikziozko itunaren aldekoek— ez dute behin ere gogoko izan autodeterminazioaren teoria, eta batzuetan onartu behar izan badute ere, bizkor ibili dira eskubideari mugak eta arriskuak ipintzen: elkartasun falta; zatiketa arriskua; hauteskundeetan jendeak atxikimendu inplizitoa adierazten duela, eta abar. Hori dela eta, autodeterminazio eskubidea nolabaiteko indefinizioan geratu da: oinarritzko eskubidetzat aldarrikatzen dute batzuek, baina mugaz eta baldintzaz betetzen dute besteek.

Kontrako argudioen atzetik eraikitako nazio-estatuaren lurraldea babesteko ahalgina besterik ez dago, baina, kasu guztietan, galdera erraz bat egin daiteke: zer kalte ekar dezake jendeari bere iritzia azal dezala eskatzeak? Argi utzi behar da jendearen iritzia ez dela, halabeharrez, zuzena, baina bai bere borondatearen adierazle eta, hortaz, beti errespetatu beharrekoa, kasu batean izan ezik; oinarritzko eskubide bat urratzen denean, alegia. Erran nahi baita, herriaren borondateak pertsona batzuen eskubideak urratzea badakar (hainbat urtetan Estatu Batuetan onartu zen beltzen eta zurien arteko diskriminazio legala, esate baterako), herriaren gehiengoaren borondate hori ez

dela bete behar, biztanle gehienak iritzi horretakoak izan arren, diogunez.

Euskal herriari galdetzea, irtenbiderik egokiena

Aurretik esandako guztiak isla zuzena dauka Euskal Herrian. Badago auzi argi bat nazio-estatu bi (Espainia eta Frantzia) eta estatu bihurtu nahi duen mugimendu nazionalista baten artean. Nazio-estatuaren erreakzioa ere klasikoa da, mugimendu horri legitimitatea ukatzea, eta autodeterminazio eskubidearen arriskuak aipatzea: gizartearen zatiketa, eta abar.

Aitzakia horietan, aldiz, arrazoi bat gehiago ikus daiteke autodeterminazio eskubidea onartzeko, ezen gizarte zatiketa arriskua badago arrisku hori aurretik ere badagoelako izango da. Hau da, gizarte zatiketa bozketa baten emaitzen gatik gerta daiteke, baina, baita ere, bozketa hori onartzen ez delako eta jende batek ez duelako aurkitzen bere aukera politikoa bideratzeko modurik. Kontu aritmetiko bat dago hor: hartzen dugun aukera edozein dela, argi badago jende bat ez dela ados egongo, bila dezagun ezadostasun txikien sortzen duen aukera. Bestela, egoera paradoxiko batera helduko baikinake; gutxiengoari kalte-rik ez egitearren, gehiengoari egitea.

Baina nori galdetu?

Autodeterminazioa oinarritzko eskubidea dela ezartzea ez da nahikoa, ordea, eskubide hori nori dagokion erabakitzea benetan kontu konplexua da eta. Suposatuz izaten da eskubide hori izaera propio zabala duen subjektu bati dagokiola: Espainiari dagokio, esate baterako, eta ez Gaztelako herri bateko auzo bati. Hala ere, subjektua nazionalismoaren teoriari loturik joaten da, eta nazio bakoitzak banaezintzat jotzen du naziotzat hartu duen lurraldea. Espainiak eta Frantziak,

kasu, euren nazioaren zati banaezintzat joko dute Euskal Herria.

Autodeterminazioa, hortaz, nazio osoari dagokio: Espainia edo Frantzia, batzuentzat; eta Euskal Herria, besteentzat. Benetako arazoa da, batzuei lurralde marko bat iruditzen zaien bezain naturala iruditzen baitaie beste beste lurralde marko. Hala ere, hautatu beharra dago, eta iritzi bat arazoa agertzen den lekura mugatzea da; galdetzekotan, Euskal Herriari galdetu beharko litzaioke, hor agertzen baita arazoa.

Hortik beste arazo bat aipatu izaten dute beste batzuek: ea erabakitzeke

subjektua nor den, Euskal Herri osoa ala euskal herrialde bakoitza? Hau da, nork erabakitzen du autodeterminazio eskubidea abian ipintzea, Euskal Herri osoak, eta emaitzak Euskal Herri osoa lotzen du, ala euskal herrialde bakoitzak, eta emaitzak herrialdeka konputatzen dira. Gai konplexua da, zer esanik ez, eta argitu beharrekoa. Hala ere, uste dut aurretik beste kontu bat argitu behar dela: ea autodeterminazio eskubidea Euskal Herri osoari eta, hortaz, euskal herrialde guztiei onartuko zaien. Ezen askotan xehe-tasunetan sartzeak osotasuna ezkutatzeko du, eta bazterrak nahasteko erabiltzen da. Argi geratu beharko litzateke, nire ustez, Euskal Herriko biztanle guztiek eduki beharko luketela euren etorkizun politikoa erabakitzeke aukera, eta horrek autodeterminazio eskubidea herrialde guztiei onartzea dakar. Hortik aurrera zer egiten den luze eztabaidatzeko gaia da, baina ziur nago autodeterminazio eskubidea onartuko balitz arazo politiko guztiak konpontze bidean ipiniko genituzkeela.

Autodeterminazio eskubidea oinarritzko eskubide bat da, eta ezeztatzea oinarritzko eskubide bat urratzea da. Azken batean, badago gauza eder eta osasuntsuagorik jendeari bere iritzia eskatzea baino? Ba, Euskal Herrian berdin.

Euskara, ezkututik agerira

(Aurreko orrialdetik dator)

Administrazioan ere ari gara. Ez, behar bada, nahi genituzkeen bezain emaitza onekin, hala ere. Zenbait leihatilatara joanez gero, zer aukera daude euskaraz hasi eta bukatzeko? Justizia administrazioan ere, zer? Legeak eskubideak aitortzen dizkigu, baina oraindik ere zenbait alorretan, eskubide horiek paper hutsean geratzen dira.

Egia da: aspaldi utzi genuen mututasuna, baina oraindik ere zenbait alorretan

euskara ezin ikusizkoa gertatzen da, mutua. Euskaldunak jasotzen dituen ikus-entzunezko mezurik gehienak ez baitatoz euskaraz, adibidez. Horrenbestez, inguratzen gaituen hizkuntza paisaia aldatu beharra dago, euskarari leku eginez.

Euskaldunen kopurua handitzea ez da aski. Erabili egin behar da hizkuntza. Hori da gure erronka nagusia. Asko aurreratu dugu, baina oraindik ere bada zereginik bazterretan. Kanean, lantegietan, euskaraz egiteko aukera handirik ez da izaten maiz... Euskararen erabilera indartzean

dago koka. Eusko Jaurlaritzak 1998an onartu zuen Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiak helburu horixe du: «euskaraz bizi nahi duten herritarrei horretarako aukerak bermatzeko behar diren hizkuntza-politikako neurriak erabakitzea eta bultzatzea. Euskal Herrian, maila pertsonalean, sozialean eta ofizialean, euskararen berreskurapen osoa lortzeko euskararen aldeko urratsak areagotzea». Plan hori burutzea eta gauzatzea Jaurlaritzari dago-kio.

Aipa dezadan, hala ere, amaitzeko, euskarak duen beste arrisku bat: orain arte inoiz iritsi ez den jauregietara sartzea lortu du, eta ongi da, baina aldi berean etxeko sukaldaraino sarrera eman dio erdarari.

Hots: orain arte euskarak bere-bere zituen alor batzuetan erdarak ere sartzea lortu du. Eta horrek euskarari erronka eta arrisku berriak dakartzkio, orain arte izan ez dituen bezalakoak. Horiek ere gainditu beharko dira.

Joan den ostiralean Rudolf de Rijk iker-tzaile holandarra Euskal Herriko Unibertsitateak Doctor Honoris Causa izendatu zuenean, hizkuntzalariak kazetarien aurrean esandakoarekin amaitu nahi nuke, euskararen nazioarteko egunaren inguruko neure hausnarketa hau. Hark esan zuen moduan, arazoak arazo, euskararen etorkizuna euskaldunon esku dago eta gure hizkuntzarekiko dugun atxikimendua izango da gakoa.

zuzendariari

(0034) 943 300 222

zuzendariari@egunkaria.com

Martin Ugalde kultur parkea 20140 Andoain

Euskararen eskubideak komunikabideetan

Ander Ramos, Ainize Sanchez, Iera Arantzamendi eta Urtza Alkorta
(Ondarroako EHeren izenean)

Euskal herritarrek garez, eta euskaldun sentitzen garen elean, Euskal Herrian Euskaraz bizi nahi dugu.

Euskal Herriko lurralde historiko batzuetan euskara hizkuntza ofiziala izan arren, sarritan ez dira hizkuntza eskubide hauek bermatzen, eta zer esanik beste lurralde historikoetan.

Adibide batzuekin ikusteko, komunikabideei so egitea besterik ez dugu: esaterako, hainbat egunkari ikus ditzakegu salmenta tokietan: *Gara*, EGUNKARIA,

Deia, *El Correo*, *La Razon*, *El Pais*; horietatik guztietatik, bakarra da euskara hutsean argitaratzen dena: EUSKALDUNON EGUNKARIA.

Euskal Herri mailan saltzen diren egunkari batzuk gaztelania erabiltzen dute euskara baino gehiago, eta oraindik gehiago dira gaztelera hutsezkoak, nahiz eta Euskal Herri mailan atera.

Bestalde, telebista programa eta irratiei begiratzen badiugu ere, ikus dezakegu horrelakorik.

EITBn, adibidez, 2000 urteko plangintza estrategikoan, hedabide berrietan euskararen presentzia %50ekoa izango zela agertzen zen arren, EITB SAT eta Canal Vascoren kasuetan horrelakorik ez da bete.

Beste irati eta telebista kate autonomiko askok ere gaztelania erabiltzen du bere zereginetarako.

Hau guztia ikusi ondoren, ezinbestekotzat jotzen dugu egoera hau salatzea. Horregatik, Ondarroako Euskal Herrian Euskaraz taldekook egoera hau publikoki salatzen dugu.

Hitza izan bedi arma bakarra

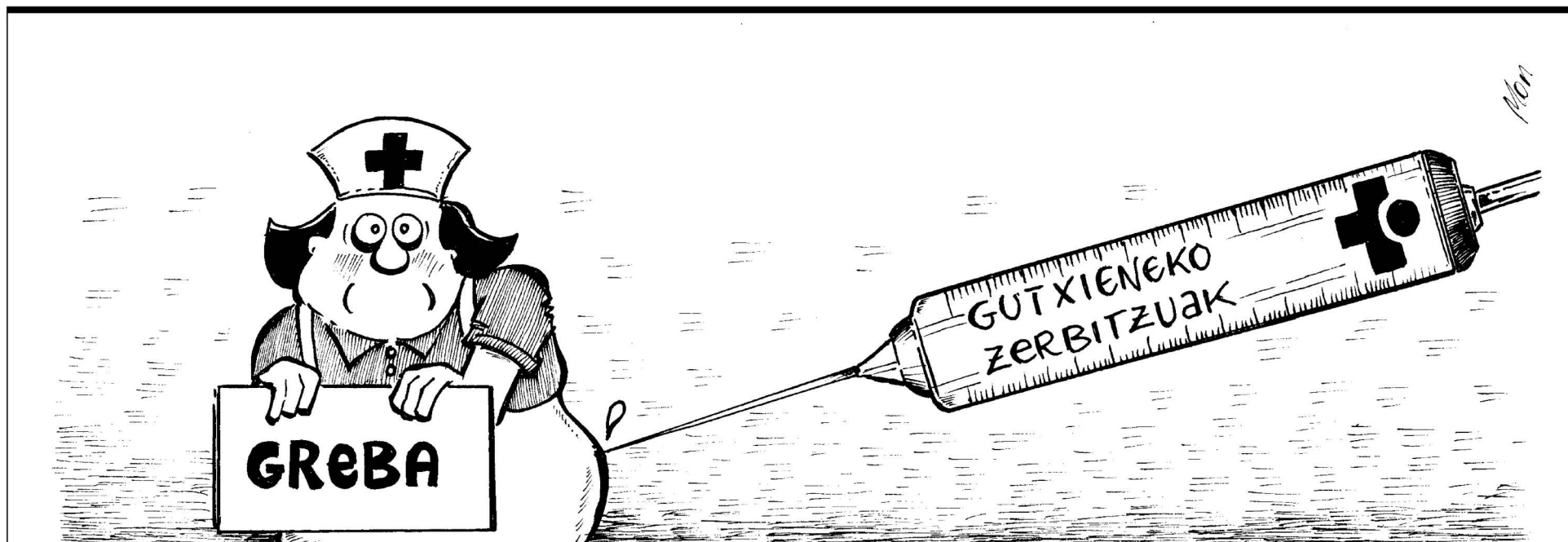
Ibon Usandizaga Elizegi • BILBO

Alderdi politikoetako jaun-andreak, go-goeta egin ezazue. Zorionez, gizakiok entzuteko, elkar ulertzeko eta elkarriketan ibiltzeko gaitasuna daukagu. *Hitza*

izan bedi gure artean herrialde honetan erabiltzen den arma bakarra.

Arazoen soluzioak gizarte honetan bizi garen gizon-emakumeek elkar ulertzearekin lortzen dira. Hitz egin dezagun, bestearen posizioa ulertzen saia gaitzen. Aurkari politikoarekin tolerantzia eta begirunea izan ditzagun. Ahalegindu gaitzen, har dezagun konpromiso hori, ausartak izan gaitzen. Onar dezagun Euskal Herrian daukaguna gatazka politikoa dela, zein luzaro irauten ari den eta bizitza gehiegi eraman dituen. Gero eta amasezinagoa den giro hau mantentzeak nora garamatza? Gatazka guztietan bezala, *elkarriketa* da bidea. Hitz egin dezagun eta elkarri entzun diezaiozun. Gora Euskal Herria Askatuta eta Bakean!

montxo

galdeiozu... ?

OSKAR GOÑI

Udalbiltzaren Batzorde Eragilearen koordinatzailea

Datozen udal hauteskundeetan ezker abertzaleak parte hartzerik ez badu, zer gertatuko da Udalbiltzarekin?

Xabier Aranburu (Azpeitia)

Datozen udal hauteskundeetan zer gertatuko den ezin da jakin oraindik zehatz-mehatz. Hala ere, Udalbiltza osatzen dugunok gure nazio instituzioak ordezkari bat izango duela argi dugu. Nolanahi ere, Udalbiltzaren azaroaren 23ko azken batzar orokorrean adostu bezala, udaberrian ezohiko batzar bat egingo da afera hau tratatzeko, eta beharrezkoak izan daitezkeen pausoak zehazteko. Ziur gara Udalbiltzaren helburuak eta egitasmoak bermatzeko gai izango garela.

Abenduaren 10etik aurrera **Pantxoa Carrere • Kantaria** izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak helbide honetara. galdeiozu@egunkaria.com

hirusta

Joseba Otondo

Egun bereziak

Hara! Egutegian begiratu eta eguna gorritz azpimarkatua agertzen da gaur. Ez dut egundaino ulertu ordu aldaketarena non arraio erabakitzen den, egun bereziak edo besta egunak nork izendatzen dituen ulertzen ez dudana bezala. Nafarroaren eguna, Xabierko Frantziskoren eguna. Patxi lagunendako. Nahiz eta egia erran inongo loturarik ez ikusi Franzisko eta Patxiren artean. Hori ere hor nonbait erabakiko zuten, ni hautesle potentziala bertzerik ez naiz.

Egun berezi hauek, oro har, besta egun bertzerik ez dira, hau da, soldatapeko lanerat joan gabe egoteko egunak. Alta, barrideak lanean daudela ikusi eta hara! Horiek, bistan denez, ez dira gu, zeren bertzenaz besta eguna bailukete. Hoberenera, *giputxiak* tribuen arteko umore aborigenean; makurrenera, *baskoak* eta *gu*, erran nahi baita batetik inbasore, indarkeriazale eta *Luziferzaleak* eta bertzetik nafar, foruzale

eta espainiazaleak. Edozein modutara, denak erromaniko apostoliko, Loiolako Inazio eta Xabierko Frantzisko, sorginak beti zisko.

Zinezko nafarrak Tuterarat, alderdiaren besta eguna baitute. Zinezko nafarrak Foruen monumentu aitzinerat, Nafarren Biltzarra baitute. Orain mendebaldean ere nafarrak bai omen ditugu, hauek ere besta ospakizunen batean hain segur. Harrikeriak bezala, historia-aren harrobian jo eta su. Dena Foru Hobekuntzaren pakete berean, deus ere galdegin gabe etxean, hori zoria! Gaurkoa halaberean euskararen eguna.

Egun paregabea merkataritza gune handi batera joateko, euro zenbait gastatzeko. Horrela, produkzioan emanen ez dudana denbora kontsumoan emanen dut. Nahiz eta salbuespen gisa, akaso, lanerat joanena naizen eta hala deliberatzen dudalarik besta eguna hartuko. Bizkitartean, faborez, jarrai argia ematen.

‘EUSKAL HERRIA, DATUEN TALAIATIK’ (II). Euskal Herria da Europan azken hamar urteotan haur gutxien jaio den herria. Hori da Aztiker enpresak Udalbiltzaren enkarguz egin duen estatistika liburuaren ondorio ikusgarrienetako bat.

Haur gutxien jaiotzen den herria

Euskal Herrian mila biztanleko 8,1 ume jaio ziren 1990-2000 epean, alegia, Europa osoko tasarik txikiena; jaiotze tasa txikia izateaz gain, zahartze indizerik handiena duten herrialdeetako bat da Euskal Herria

HERRI ZAHARRA, HERRI ZAHARTUA. Euskal Herria Europako herririk zaharrena dela esan ohi da. Gaur egun, ordea, zaharrena izateaz gain, zahartuenetakoa ere bada; izan ere, soilik Italiak du Euskal Herriak baino zahartze tasa handiagoa.

I. Petxarroman | DONOSTIA

Udalbiltzaren enkarguz Aztiker soziologia enpresak Euskal Herriko datu estatistikoak bilduta egin duen *Euskal Herria, datuen talaiatik* liburuaren arabera, azken 10 urteotan Europako haur gutxien jaio den herrialdea Euskal Herria da. Mila biztanleko 8,1 haur besterik ez zen jaio Euskal Herrian 1990-2000ko epean, Europako beste herrialdeetan baino aise gutxiago.

Munduko egoerarekin konparatuta, are handiagoak dira aldeak. Izan ere, 1990-2000ko epean munduan 23,9 haur jaio ziren 1.000 biztanleko urtero, eta Euskal Herrian 8,3 besterik ez. Hortaz, liburuak ondorio garbia ematen du: «Hiru aldiz haur gehiago jaiotzen dira munduan (proportzioan, betiere), Euskal Herrian baino».

Hiltze tasari dagokionez, tasa handiagoa dago munduan Euskal Herrian baino, baina aldea ez da hain handia: 9,2 lagun hiltzen dira munduan 1.000 biztanleko, eta 8,6 Euskal Herrian.

Azkenaldian jaiotzen igoera txiki bat gertatu da, baina jorek ez dute ziurtatzen Euskal Herriaren berezko hazkunde orekatua, liburuaren arabera.

Herrialdeei dagokionez, Lapurdik du Euskal Herri barruko jaiotze tasarik handiena (10,4), eta Bizkaiak, berriz, txikiena (7,4). Tartean daude Nafarroa Beherea (9,2), Nafarroa Garaia (9), Zuberoa (8,4), Gipuzkoa (8,2) eta Araba (7,8).

Hiltze tasarik handiena, berriz, Nafarroa Beherean eta Zuberoan dago. Liburuak dioenez, Araba eta Nafarroa Garaian izan ezik, jaio baino jende gehiago hil da gainerako herrialdeetan 1990-2000ko epean.

Herririk zahartuenetakoa

Bestetik, Euskal Herria da gaur egun Europako herrialderik zahartuenetarikoa bat. Hain zuzen ere, Italiaren atzetik, zahartze indizerik handiena du Euskal Herriak Europan.

Herrialde aberatsetan, oro

AMAIA ELIZAGARATE | AZTIKERREKO SOZIOLOGOA

«Harritu nau Euskal Herria zer herri zaharra den jakiteak»

I. P. | DONOSTIA

Liburuaren lehenengo atalean aritu da lanean Amaia Elizagarate soziologoa. EUSKALDUNON EGUNKARIArekin aritu da hizketan bildutako datuei buruz.

■ Bilatu dituzuen datuetan zerbaitek harritu zaitu, edo espero zenituzten aurkitu dituzuen datuak?

Egia esan, uste baino gehiago harritu nau lan hau egiteak. Badaude gauza bitxi dezente. Bat aipatzekotan, aipatuko nuke zer zaharra den gure Euskal Herria, zahartze tasa Europako handienetakoa du-eta. Bestetik, harritu nau Zuberoak nire herriak —Andoain— adina biztanle dituela jakiteak. Eta

beste datu bitxi bat buruan dudana da Lekuine herriak kilometro koadro bat besterik ez duela eremuan.

■ Nola moldatu zarete datuak lortu eta bateratzeko?

Egia esan, dezenteko arazoak izan ditugu. Euskal Herria zenbait administrazio eremutan banatua dagoenez, estatistika institutuak ezberdinak dira, eta bakoitzak gauzak interpretatzeko eta datuak biltzeko modu ezberdina du. Horrek zailtasunak ekarri dizkigu, batez ere Ipar Euskal Herriko hiru herrialdeetan; ezagutza ofizialik ez dutenez, udalerri udalerri atera behar izan ditugu datu guztiak. Hego Euskal Herrian ere antzera, Euskal Autonomia Erkidegoaren eta

Nafarroaren artean: adin tar-teak ez zirela berdinak, kategoriak ez zirela berdinak... Orduan, dena bateratzea ezinezkoa izan zaigu. Hala ere, demografia izan da, agian, bateragarritasun handiena lortu dugun atala.

■ Europako datuekin konparatzeko saio berezia egin duzue, ezta?

Bai, geure burua ezagutzeko inguruko herriak ezagutzea beharrezkoa delako. Dena dela, hor ere zailtasunak izan ditugu bateragarritasunarekin.

■ Euskal Herria izango da egun munduan haur gutxien jaiotzen den herrialdea, ezta?

Bada, bai, gutxienetakoa. Mundu mailako tasarekin kon-

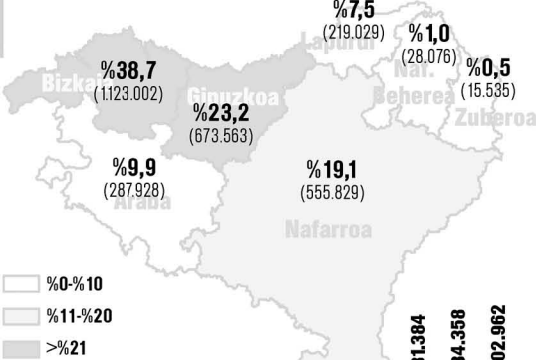
paratuta, sekulako aldea dago hainbat herrialderekin, eta Europako azkena ere bada, bai.

■ Immigrazioarekin ere zailtasun handia izan duzue Euskal Herriko datuak lortzeko.

Bai, hori izan da zailtasun handienak eman dizkigun gaia. Batez ere, hor ikusi dugu zenbait administrazioen pean egoteak zer ondorio ekartzen dituen. Azkenean, gure kalkul propioak egin behar izan ditugu immigrazioaren datuak lortzeko, dauden estatistikak ez direlako baliagarriak. Esaterako, EAEko estatistiketan Hendaiaetik etortzen dena nazioarteko immigrazioa balitz bezala hartzen da, eta Nafarroakoa Espainiakoa bezala. Berdin Nafarroaren kasuan. Egin duguna da, jaiotza eta heriotzekin jokatz, gure datuak ateratzea.

EUSKAL HERRIKO BIZTANLERIA, EREMUA ETA UDALERRIAK

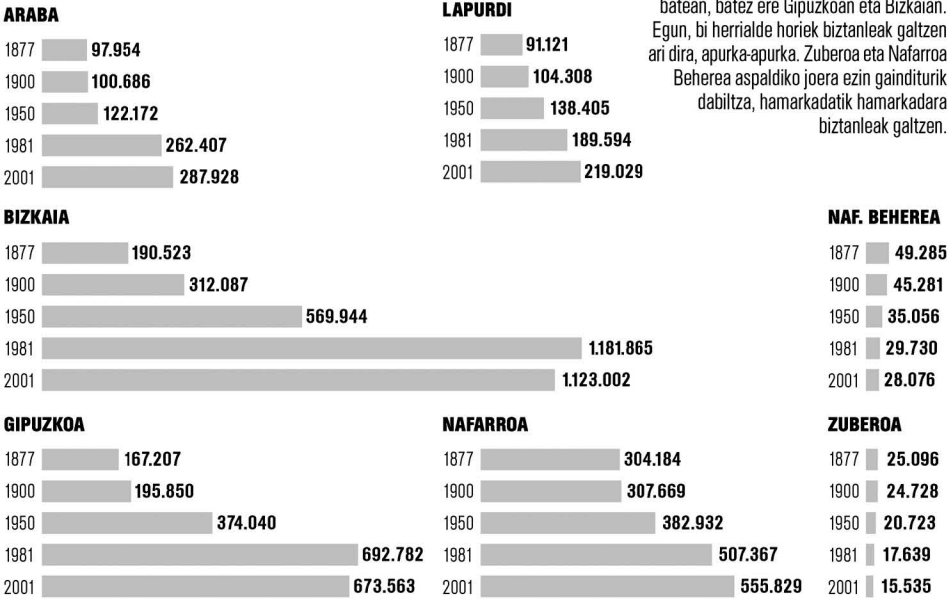
Biztanleria
2.902.962 biztanle

Biztanleriaren garapena

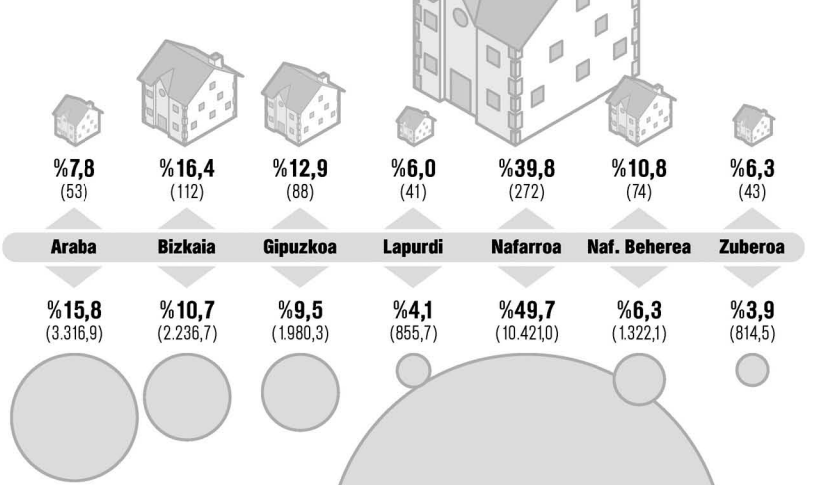

Biztanleriaren garapena herrialdeka

ITURRIA: Aztiker, IEN, INE, INSEE, EUSTAT, Eusko Jaurlaritzaren Nazio Batuen Erakundea, Biztanleria Zentsuak, Nomenklatur, Biztanleriaren Berezko Mugimendua, Biztanleriaren Estatistika, Biztanle Erolak, Biztanleen Udai Erolak Eraberriz, Jaiotze eta Hiltze tasak.

Udalerriak
683 udalerri

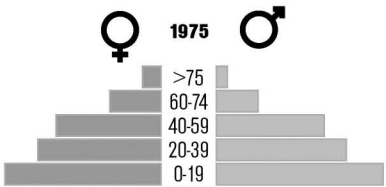

Eremua (km²)
20.947,2 km²

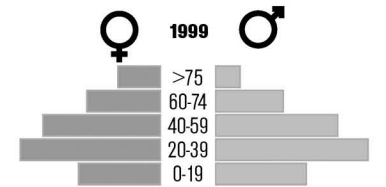
Euskal Herriko herrialderik zabalena eta handiena Nafarroa da, berak hartzen baitu lurralde osoaren eremuaren erdia. Probintzia horretan dago, gainera, udalerri gehien, 272 hain zuzen ere. Herrialderik txikiena Zuberoa da, lurralde osoaren %4 inguru hartzen baitu bakarrik.

Historiari begiratzen bazaio, bost herrialdetan nabarmen handitu da biztanleria mende batean, batez ere Gipuzkoan eta Bizkaian. Egun, bi herrialde horiek biztanleak galtzen ari dira, apurka-apurka. Zuberoa eta Nafarroa Beherea aspaldiko joera ezin gainditurik dabilta, hamarkadatik hamarkadara biztanleak galtzen.

Adin piramidea

Nabarmen aldatu da Euskal Herriko adin piramidearen itxura azken hamarkadetan. 1975ean herrialde gazte baten ohiko irudia agertzen zuen Euskal Herriak. Gaur egun, berriz, urtetik urtera zahartzen ari den herrialde batena.

Jaiotzak eta heriotzak

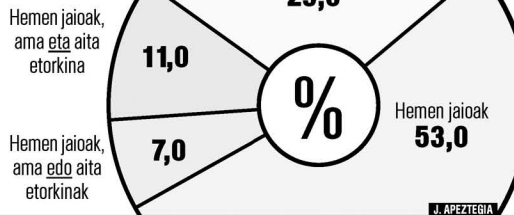
Berezko hazkundea 1990-2001

Jaiotze tasa europakoarekin alderatuta

Etorkinak

ZAHARTZE TASA

Europaren barruan Italiak bakarrik du Euskal Herriak baino zahartze tasa handiagoa, Aztikerren arabera

BIZTANLEAK

Euskal Herriko biztanle dentsitaterik handiena Bizkaiak du: 502,1 biztanle km koadroko

har, bizi-itxaropena luzatu eta jaiotzak gutxitu direnez, biztanleria zahartzeko joera indartzen ari da. Euskal Herria Europa aberatsaren barruan izanik, ez dago joera horretatik at. Hain

zuzen ere, munduarekin konparatuz, Euskal Herria herri zahartu baten itxura badu, Europaren barruan ere zahartuenetariko bat da. Liburuak dioenez, proportzioan haur eta gazte gutxiago dago Euskal Herrian Europan baino, eta 60 urte baino gehiagoko biztanle proportzio handiena ere berak du.

Aztikerrek egin duen lanaren arabera, bakarrik Italiak du Euskal Herriak baino zahartze indize handiagoa gaur egun Europan.

Euskal Herri barruko herrialdeei begiratu, berriz, Aztikerrek dio Araba dela euskal herrialderik gazteena; eta Zuberoa, berriz, zaharrena. Ondoren, zaharrenetik gazteenako ordenan, honela ageri zaizkigu gainerako herrialdeak: Nafarroa Beherea, Bizkaia, Lapurdi, Gipuzkoa eta Nafarroa.

BIZTANLEAK

Dentsitate handiko herria

Euskal Herria dentsitate handiko «inguru superpopulatu» dela ondorioztatu du *Euskal Herria, datuen talaia* liburua egiten aritu den soziologo taldeak. Dentsitatea, baina, asko aldatzen da lurralde batzuetatik besteetara. Bizkaian, 502,1 biztanle bizi dira kilometro koadro bakoitzeko. Soilik Maltak gainditzen du Europa osoan Bizkaiaren kopurua. Dentsitate txikiena, berriz, Zuberoak du: 19,1. Tartean daude gainerako guztiak. Euskal Herriak berak 138,6 biztanle ditu kilometro koadroko.

Egun hiri handietan bizi dira euskal herritar gehienak: Bilbo, Gasteiz, Iruñe, Donostia eta

Baiona inguruan. Zehazki, bostetik hiru biztanle 20.000 biztanletik goitiko hirietan bizi dira egun Euskal Herrian. Hor, Bilbo Handiak duen pisu demografikoa azpimarratu du Aztikerrek, euskal herritarren herenak bizi baitira espazio txiki horretan.

Guztira hiru milioi biztanle baino pitin bat gutxiago bizi dira Euskal Herrian; 2.902.962 biztanle zituen Euskal Herriak 2001. urtean. 20.947,2 kilometro koadroko lurraldean bizi ziren biztanle horiek. Hain zuzen ere, Nafarroa Garaiak hartzen du lur eremu horren erdia (%49,7). Biztanleriaren bilakaerari erreparatuz gero, Euskal Herrian Europan baino biztanleria hazkunde handiagoa gertatu da azken 50 urteotan; hiru aldiz handiagoa 1950-1981eko epean.

Bestalde, migrazio mugimenduak ere aztertu ditu Aztikerrek, nahiz eta onartu duen atal horretan izan duela datuak bateratzeko zailtasunik handiena, Euskal Herriak zenbait admi-

nistratziotan banatuta egotearen ondorioz.

Aztikerrek egin duen azterketaren arabera, egun Euskal Herrian bizi diren herritarren %53k, hemen jaiotak izatez gain,

hemengoak dituzte gurasoak; %18 hemen jaiotak dira, baina aita, ama edo biak kanpokoak dituzte. Azkenik, Euskal Herrian bizi diren herritarren %29 kanpoan jaiotak dira.

MOBILIZAZIOAK. Hilaren 13an itxialdiak eta bestelako ekimenak egingo dituzte herriz herri

«Estatuei planto egiteko» lan uzteak egitera deitu dute abenduaren 19rako

«Duintasun nazionalako eguna» izango da, egungo egoera politiko «larriari» erantzuteko

Humberto Unzueta | BILBO

Esparru ezberdinetako herritar multzo batek abenduaren 19an egingo den nazio mailako «duintasun egunera» deitu du. Deitzaileek egungo egoera politikoaren «larria» azpimarratu dute, eta euskal gizarteari mobilizazio dinamikarekin jarraitze-ko deia egin diote.

Mobilizazioen deitzaileek Bilboko hotel batean egin zuten agerraldia hedabideen aurrean. Multzo zabala eta askotarikoa bildu zen, tartean Sozialista Abertzaleak taldeko Arnaldo Otegi, Fernando Barrena, Joseba Permach, Juan Jose Petriko-rena eta Ibon Arbulu, LABeko Txutxi Ariznabarreta eta Itziar Lopategi, eta EHNEko Unzalu Salterain eta Maite Aristegi. Euskalgintzaren alorreko zein gazte eta herri mugimenduko ordezkari ugari ere bertan izan ziren.

Guztion izenean Julen Kaltzadak eta Mertxe Gomezek «Euskal Herriaren duintasuna aldarrikatzeko» egunaren aurkezpena egin zuten. «Duintasun egun nazionala» abenduaren 19an, osteguna, izango da, eta ohiko mobilizazioez gain, lan uzteetara deitu dituzte lantegi, enpresa eta ikastetxeak. Lan uzteak goizez, 11:00etatik 13:00etara, eta arratsaldez, 18:00etatik 20:00etara, izango dira.

Kaltzadak adierazi zuenez, «espainiar eta frantziar estatuen erasoari planto» egiteko

LUIS JAUREGIALTZO / ARGAZKI PRESS

Esparru ezberdinetako jende multzoak egin zuten, atzo, mobilizaziorako deia.

xedez deitu dute 19ko ekimena, eta Euskal Herriko gizarte osoari dei egin zion, lan uztean parte hartu eta ekimenari atxikimendua agertzeko.

Ez zen hori izan hurrengo egunetarako deitu duten ekimen bakarra. Izan ere, abenduaren 13rako ere mobilizazioak eta itxialdiak deitu zituzten Euskal Herriko auzo eta herri guztietan. Egun horretan, HBren edo Batasunaren Mahai Nazionalen izan diren 20 per-

LAN UZTEAK

Goizez edo arratsalde, bi orduko lan uzteak egiteko deia zabaldu dute abenduaren 19rako

tsona daude deituta deklaratzera Espainiako Auzitegi Nazionalako 5. Instrukzio Epaitegian. Baltasar Garzon epaileak hitzordua jarri die ETako kide

izatea leporatuta. Honen ildotik, hitzorduak «herri honek bizi duen eskubide urraketa egoera» beste behin ere nabarmen utziko duela esan zuten.

Euskal Herriaren biziraupena «arriskuan»

Kaltzadak eta Gomezek gainbegiratu eman zioten egungo egoera politiko «kezkarriari». XX. mendean Euskal Herriak «une gogorak» bizi izan dituela aipatu ondoren, «diktadura eta okupazio praktikek» oraindik ere badiraute adierazi zuten. Areago, Euskal Herrian demokraziarik ez dagoela esan zuten.

Horren adibide gisa, Batasunaren legez kanporatzea, euskararen aurkako neurriak, gazteriaren eta bestelako erakunde- legez kanporatzeak edota Hezkuntzako Kalitate legea aipatu zituzten.

Horrek guztiak Euskal Herriaren beraren biziraupena «arriskuan» jartzen duela gaineratu zuten. Haien irudiko, «Euskal Herriari herri gisa dagoen duintasuna da jokoan dagoena».

Azken hilabeteetan ezker abertzaleak abiatu manifestazio eta mobilizazioak gogoratu ondoren, bereziki iragan larunbatekoa Donostian, mobilizazio dinamikari «eutsi behar» zaiola ohartarazi zutsen.

NAFARROAREN EGUNA

Gaur Nafarroako ikurra jartzeko deia egin du Udalbiltzak

Erredakzioa | IRUÑEA-BILBO

Nazio identitatea aldarrikatuko du gaur, abenduak 3, Udalbiltzako Batzorde Eragileak. Nafarroaren eguna ospatzen dela-eta, Nafarroako ikurra zazpi herrialdeetako udaletxe eta etxeetan jartzeko deia egin du.

Egitasmoa azaroaren 23an Tolosan eginiko Batzar Orokorrean iragarri zuen Udalbiltzak. Nafarroaren egunean «gure nazio identitatearen aldeko ekimenak gauzatzera» deitu du, «euskal herritar guztien arteko harremanak estutu, eta Euskal Herriaren egitura politikoak guztion artean erabaki eta osatzeko eskubidea aldarrikatzeko».

Udalbiltzak, Euskal Herriari «indarrez inposatzen zaion naziotasuna» gaitzetsi, eta Nafarroaren «egoera gordina» azpimarratu du, Euskal Herri osoko hautetsiei igorritako gutunean. «Euskal Herriaren identitate politikoak inoiz ezagutu duen adierazpen gorena Nafarroako Erresuma izanik, bereziki larria da Espainiako agintariak egun horretan egin ohi duten Nafarroa eta nafar ikurren erabilpen interesatua», dio gutunak.

Hainbat udaletan ekitaldiak antolatu dituzte gaurko, Nafarroaren eguna ospatzeko. Hernanin 12:00etan jarri dute hitzordua, eta Oskar Goñi Udalbiltzaren bozeramaileak parte hartuko du.

Orreagaren ekitaldietan parte hartzeko deia

Batasunak, bestalde, dei egin du Orreaga elkarteak gaur, Nafarroaren Eguna dela eta, Iruñeko Foruen Monumentuaren aitzinean deitu duen ekitaldian parte hartzeko.

Shanti Kiroga parlamentari independentistak adierazi zuen Nafarroako Erresuma izan zela «Euskal Herriko estatalitatearen adierazpiderik gorena», eta kritikatu zuen Ibarretxeren egitasmoa. «Nafarroak berreskuratu behar du bere tokia Euskal Herriaren eraikuntza nazionalen».

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz

Vitoria-Gasteizko
Udala

SARI-BANAKETA ETA MAHAI-INGURUA

Asteazkenean, abenduak 4, 19:30an, haur eta gazte literaturan euskarara egindako itzulpenik hoberenentzako Vitoria-Gasteiz sariak banatuko dira Montehermoso kulturunean.

Geroago, Montehermoso kulturunean garatzen ari den «Euskal irudigileak haur eta gazte literaturan» programaren barruan, ondoko mahai-ingurua izango da:

Izenburua: «Letrak eta irudiak ispiluaren aurrean» (euskaraz)

Parte hartzaileak: Pello Añorga, Jokin Mitxelena, Ixiar Rozas, Mattin y Patxi Zubizarreta.

Ordua: 20:00

Halaber, abenduaren 2tik 13ra zabalik egongo da Montehermoso jauregian euskal irudigileen erakusketa; baita lehen hezkuntzako bigarren mailako haurrentzako marrazki-lantegiak ere.

BATASUNAREN LEGEZ KANPORATZEA. Taldea desagiteko erabakia bertan behera utzi behar dela uste du Kirogak

Cardenalen txostena ezagutu eta gero, neurriak iragarri ditu Batasunak

UPNk eta CDNk berretsi dute taldea desagiteko erabakia legala zela

A. Barandiaran | IRUÑEA

Batasunak hainbat ekinbide iragarriko ditu datozen egunotan Parlamentuko eta Iruñeko Udaleko taldearen desagitea erabaki zutenen aurka, eta horien artean ezin dira neurri judizialak baztertu, Shanti Kiroga parlamentariak atzo adierazi zuenez.

Jesus Cardenal Espainiako Fiskal Nagusiak joan den astean adierazi zuen Eusko Jaurlaritzako Mahaiak ez zuela delituri egin Batasunaren taldea desagitea gabe utzita. Kirogak nabarmendu zuen Batasunak, Udalaren eta Parlamentuaren erabakiaren aurka jarritako helegitean, argudiatu zutela talde politikoa eta talde parlamentarioa edo udal taldea desberdina zirela, eta fiskalak arrazoia eman diela.

Bi erakunde hauen erabakia bertan behera eskatzea «logikoa» izango zela esan zuen Ki-

J. IGNACIO DEL BURGO

UPNko diputatua
Espainiako Kongresuan

«Batasunakoei egin dakiekeen oparirik onena da Jesus Cardenalen txostena»

rogak, baina ez zituen erabakiak aurreratu nahi izan. «Ikusi egin beharko dugu beste ardurak ere badauden», adierazi zuen.

Catalan: «Nafarroarengatik egin genuen»

Batasuna talderik gabe uzteko erabakiaren alde agertu ziren UPNk eta CDNk orduko argudioak berretsi zituzten atzo, eta Alberto Catalan alderdi nagusiaren bozeramaileak «Nafarroarengatik» egin zutela adierazi

zuen. «Oso lasai gaude, Nafarroako gizarteak nahi zuena egin genuelako. Nafarroako Parlamentuan, EAEn gertatu zenaren kontra, terrorismoaren aurka borrokatzeko erabakia hartu zen. Inork ez du dudan jartzen ETaren eta Batasunaren arteko lotura».

Catalanek ez zituen fiskalaren argudioak baloratu nahi izan, eta parlamentariak «demokrazia defenditu» behar dutela azpimarratu zuen. «Ezin da akordio honen zilegitasuna zalantzan jarri», esan zuen. «Gu oso lasai gaude. Urduriago egon beharko lukete erradikalekin zuriakeriatan dabilzanek».

Jose Andres Burguete CDNko parlamentariak ere erabaki hura hartzeko «txosten juridikoak» egon zirela gogoratu nahi izan zuen, eta fiskal nagusiaren iritzia «beste iritzia bat» zela esan zuen. «Horrek ez du esan nahi akordioak berrikuskatu behar-

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS
Shanti Kiroga, atzo.

ko direla». PSNk —talde honek babestu zituen taldea desagiteko erabakiak— ez zuen atzo baloraziorik egin nahi izan.

Jaime Ignacio Del Burgo UPNko diputatua, bestalde, kritikiko ageri zen Cardenalen irakurketarekin, eta txostena «berriro aztertze» eskatu zion fiskal nagusiari, «Batasunari oparia ez egiteko».

Espainiako Kongresuko Konstituzio Batzordeko presidentek Nafarroako Parlamentuak «zuzen» jokatu zuela defenditu zuen atzo. «Talde parlamentarioek pertsonalitate juridikoa dute, baina alderdie-tatik sortzen dira».

EA

Arabako Biltzar Nagusiei atzera egiteko eskaera

Eusko Alkartasuneko biltzarkide Mikel Mintegik Batasunaren aurka hartutako neurriak bertan behera uzteko eskatu dio Arabako Biltzar Nagusietako Mahaiari. Jesus Cardenal Espainiako fiskalburuak hartutako erabakiaren ildotik egin du eskakizuna EAko biltzarkideak, eta esan du Mahaiak Batasuna taldea desagitean hartutako erabakiarekin «sistema demokratikoaren» aurka joan dela.

Mintegiren aburuz, Biltzar Nagusietako araudiak ez zuen taldea desagiteko aukerarik jasotzen. Hartara, «aurreko egoerara» itzuli beharko litzatekeela iritzia dio Mintegik, alegia, Arabako Sozialista Abertzaleak-ek berriz ere taldea izan beharko luke eta dagozkion ordainsariak jaso. Mintegiren hitzetan, eskari horrekin EAK «justizia eta demokrazia» lortzeko aldarrikapena baino ez du egiten, «bakea erdies- teko bide bakarra delako».

Alberto Barandiaran | IRUÑEA

Bizkor ibili beharko dute Iruñean Parlamentuko egoitza berriari azken ukituak ematen. Bizkor, eta eguraldiari erreguka. Bihar Espainiako errege-erreginen bisita dago iragarrita, Nafarroako Gortek izan zirenen inaugurazio ekitaldi ofiziala egiteko, baina ia bi urteko atzerapenen ondoren, atzo, egoitza zabaldu eta bi aste, itaxurak ziren Parlamentuan. Itaxura asko. Gutxienez hiru balde gorri eta urdin eskatzen zituzten itaxura dotoreak. Bi egunetan konpontzen zailak irudiz.

Borboikoak etortzen diren aldiro gertatzen den bezala, mugimendu handia egon da aste-buru luze honetan —ostiralean jai izan zen Iruñean, eta bihar Nafarroako Eguna da— Tolo-sako Navas kaleko egoitzan.

Ahaztutako eskudelak sarre-rako eskaileretan jartzeko lan-gileak tinko ari ziren goizean goizetik, eta protokoloko ardu-radun guztiak patio handian hitzaldietarako propio jarritako oholtzari begira zeuden. Ma-drildik iritsitako segurtasun taldeko kideak estolderiak goitik

Itaxurak erregearendako

BORBOIAREN BISITA. Nafarroako Parlamentuaren egoitza berriaren inaugurazioan parte hartuko dute, bihar, Espainiako errege-erreginek.

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

Gutxienez hiru baldetan bildu zituzten, atzo, sabaitik behera zetozen ur tantak.

behera aztertzen, eta elektrizis-tak, iturginak, eskobatzailak eta igeltseroak gora eta behera.

Eta patio erdian, Borboikoak ez ezik, Espainiako Justizia Mi-nistroa, Espainiako Kongresua-ren burua, Nafarroako Gorteen presidentea eta Nafarroako Parlamentuko eta Gobernu-ko kide guztiak hartzeko, balde bat. Ez, balde bi. Lehen solai-ruan beste bat. Plop, plop, euria bertan.

Iruñeko Udalari eta Parlamentuari bisita

Biharko bisita goitik behera araututa dago. Borboi errege-erreginek Iruñeko Udalari bisita egingo diote lehendabizi, goizeko 11:15ean. Han zinegotziak agurtuko dituzte, eta osoko bilkuraren aretoa eta alkate-aren bulegoa bisitatuko dute gero.

Ondoren, Parlamentura joango dira. Sarreran Espai-niako Kongresuaren eta Nafa-rrako Gorteen presidentek harrera ofiziala egingo diete, eta ondoren hautetsi guztiak ager-tuko dituzte eraikinaren patio nagusian. Egoitzari bisita eta gero, hitzaldiak, patioan bertan.

Balderik gabe, edo plop, plop?

AUZITEGI GORENA. «Jurisdikzio gatazka» bat aurkeztu beharko zukeela iritzi dio

Jaurlaritzak Garzoni jarritako kereila artxibatzeke eskatu du Fiskaltzak

Prebarikazio kereila aurkezteko «zilegitasunik» ez duela dio Auzitegi Goreneko Fiskaltzak

Agentziak | MADRIL

Eusko Jaurlaritzak Baltasar Garzon Espainiako Auzitegi Nazionaleko epailearen kontra aurkeztutako prebarikazio kereila artxibatzeke eskatu du Auzitegi Gorenari. Izan ere, Fiskaltzaren aburuz, Eusko Jaurlaritzak «ez du zilegitasunik» Garzonen aurkako kereilarik jartzeko, «hari ez dagokion gai baten defentsan» sartu delako. Horrenbestez, Fiskaltzak Jaurlaritzaren kereila ez onartzeko eskatu dio Auzitegi Gorenari, txosten batean.

EAEko gobernuak Garzonen aurkako prebarikazio kereila aurkeztu zuen urriaren 17an, Batasunaren jarduerak etetea agintzen zuen autoaren ondorioz epaileak hartutako hainbat erabakien kontrako, hain justu. Izan ere, Jaurlaritzak iritzi zion Garzonek irailaren 14ko manifestazioaren haritik hartutako erabakiak eskubideak murrizten zituela.

Alabaina, Fiskaltzak uste du Eusko Jaurlaritzak ez duela zilegitasunik Garzonen aurkako akusazio partikular edo herri-akusazio gisa aurkezteko. Bere iritziak, «salatutako gertaerak ezin izan diote eragin Administrazioari inolako kalterik, biltze-ko eskubidearen ustezko urratzeak Jaurlaritzarekin inolako zerikusirik ez duelako». Gauzak hala, defentsa Ministerio Publikoaren esku geratu beharko litzatekeela uste du Fiskaltzak.

Horren haritik, Fiskaltzaren txostenak dio Jaurlaritzak «bere-ko eskubideak eta besterenak nahasten» dituela eta auziaren inguruan iritzirik eman ez duten pertsonen ustezko argudioak «bere» egiten dituela. Ildo horretatik dio «benetan kaltetuak» izan zirenek bakarrik erabil zezaketela halako argudioak. Txostenak dio Jaurlaritzak berarekin loturarik ez duen eta auzietan «galduta» dagoen afera baten defentsan agertzen dela. Haren aburuz, gobernuak

MIGUEL ANGEL MOLINA / EFE
Baltasar Garzon.

kereila baino gehiago, «jurisdikzio gatazka» bat aurkeztu beharko zukeen.

Irailaren 14ko manifestazioa

Irailaren 14an, *Gora Euskal Herria* lelopean Bilbon egindako manifestazioaren haritik, Fiskaltzak iritzi dio Garzonek legez

MANIFESTAZIOA

Garzonek irailaren 14ko manifestazioaren haritik hartutako erabakia zuzenbidearekin bat zetorrela dio Fiskaltzak

kanpokoa zela ohartaraziz ataratako autoa «zuzenbidearekin» bat zetorrela, «bai forman, bai edukietan». Izan ere, manifestazio eta biltze eskubideen murriztea «datu objektiboetan» oinarrituta zegoela dio; hots, manifestazioaren sustatzaileak «ETA-Ekin-Batasunari» lotuta zeudela frogatuta zegoela.

Fiskaltzak dioenez, Garzon manifestazioaren antolatzaileen inguruan zituen «susmoetan» oinarritu zen erabaki hura hartzeko, eta susmo horien «datu objektiboak» Poliziak eman zizkiola.

EUSKO LEGE BILTZARRA

Garzoni datuak igortzeko erabakia berraztertzeke eskatu du SAk

Erredakzioa | GASTEIZ

Baltasar Garzon epaileari Batasunaren parte-hartze guztien informazioa bidaltzeko hartutako erabakia berraztertzeke eskatu dio Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Sozialista Abertzaleak taldeko legebiltzarkide Jone Goirizelaiak Eusko Legebiltzarreko Mahaiari. Era berean, ebazpenaren oinarri juridikoaren «zuzentasuna» aztertzen duen txosten juridikoa egiteko galdegin dio, bai eta zuzentasun juridikoa argitzen den bitartean, erabakiaren «behin-behinekotea» etenaldia ere.

Goirizelaiaren aburuz, Garzonek ez du legebiltzarkideen jardura ikeritzeko eskumenik. Hala, gogoratzen du Eusko Legebiltzarreko araudiak eta Estatutuak legebiltzarkideen iritzia «ukiezinak» direla zehazten dutela.

HAUTESKUNDEAK. Aldundietarako EAJren hautagaia

EAJk Alvaro Iturritxa proposatu du Arabarako eta Gonzalez de Txabarri Gipuzkoarako

Erredakzioa | GASTEIZ

Alvaro Iturritxa Velez de Elburgo izango da EAJk datorren foru hauteskundeetarako Arabako ahaldu nagusirako proposatu duen hautagaia. Halaxe baieztatu zuen atzo EAJko Araba Buru Batzarrak, prentsa oharrean; Arabako EAJko militanteek berretsi beharko dute orain.

Gipuzkoako Aldundirako hautagaia, berriz, Joxe Juan Gonzalez de Txabarri proposatu du GBBk. Orain proposamena militanteek berretsi beharko dute. Gonzalez de Txabarri 1956an jaio zen Zarautzen, eta hiru legegintzalditan EAJtik Gipuzkoako diputatua izan da Madrillgo Kongresuan.

Iturritxa, berriz, Gasteizen jaio zen, 1969ko martxoaren 17an. Ezkondata dago, eta nekazaritza eta abeltzaintzako usiaketan teknikoa da. Egun, nekazaritza usiakuntzan dihardu.

Oso gaztetatik, EAJren zerrendetan sartu zen. 1991 eta 1995 bitartean Arabako Biltzar Nagusietako biltzarkidea izan zen, Nekazaritza eta Herri Entitateetako Batzordeetako partaidea. Ondoren, Gasteizko Udaleko zinegotzi izan zen. 1997ko abenduaz geroztik, Lurralde Antolakuntza eta Etxebizitza saileko ardura hartu zuen, Txomin Eskuderok kargua utzi ondoren.

PSEren salaketa eta kargu-uztea

Udaleko Lurralde Antolaketa lanean zegoela, kargua utzi behar izan zuen, PSE-EEk Iturritxaren kontra hasitako kanpaina baten ondorioz. Izan ere, sozialistek hainbat lursail beste izendapen bat eman izana leporatu zioten, bere familiaren mesedetan. Polemikaren eraginez, kargua utzi zuen. Ostean, Iñaki Gerenabarrenarekin lanean aritu zen, eta Erika Fundazioko arduraduna ere izan zen.

LIBURU AURKEZPEN. San Sebastianek sailburu sozialista ohiaz idatzi du

Santiago Aznar sailburu ohiaren biografia berria

Koldo San Sebastian kazetariak Santiago Aznar Saratxaga politikari sozialistaren biografia liburua aurkeztu zuen atzo Bilbon. Lehen Eusko Jaurlaritzako Industria sailburua izan zen Aznar. Idazleak

Juan Jose Ibarretxe Jaurlaritzako lehendakaria eta Josu Jon Imaz egungo Industria sailburua izan zituen lagun aurkezpenean. Ibarretxek Santiago Aznarren ibilbidea, ideiak eta Jaurlaritzaren eta euskal nortasunaren alde egin zuen «lan oparoa» goraiatu zuen. Ekitaldian, alderdi jeltzaleko eta sozialistako hainbat buruzagik egin zuten bat, hala nola Iñaki Anasagasti, Rodolfo Ares, Jose Antonio Pastor eta UGTko Damasado Casadok.

integrazio
osoaren alde

Ezgaituen
nazioarteko
eguna

aurrera doan herria

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ETXEBIZITZA ETA GIZARTE
GAIETAKO SAILA

DEPARTAMENTO DE VIVIENDA
Y ASUNTOS SOCIALES

EUROPA. Barne gatazken konponbidean Europako Batasunak parte hartzeko eskatu du

Europako eskualdeentzako estatus berezi baten alde agertu da Jaurlaritza

Zenarruzabeitiak Gobernuaren iritzia eman du Europako Konbentzioari buruzko batzordean

Pello Urzelai | GASTEIZ

Eusko Jaurlaritzak Europako prozesu konstituziogileari buruz duen iritzia aurreratu zuen atzo Idoia Zenarruzabeitia lehendakariordeak, Europako Konbentzioari buruz Eusko Legebiltzarrean sortutako lan taldearen aurrean. Printzipioak azaltzean «Europako estaturik gabeko nazioak eta eskualdeak eskubide osoko subjektu aktiboak» direla aitortu beharra aipatu bazuen ere, eskakizunak zehaztean legegintza eskumenak dituzten eskualdeen parte-hartzea bermatzeko aitortu beharreko «estatus berezia» nabarmendu zuen Zenarruzabeitiak. Europako etorkizunari buruzko Konbentzioaren lanak aztertzeke eta prozesu konstituziogileari buruzko jarrera finkatzeko sortutako lan taldeak entzun duen azken iritzia izan da Jaurlaritzako lehendakariordearena. Taldeak orain Eusko Legebiltzarren osoko bilkuran aurkeztu beharreko txostena eta ebazpena idatzi behar ditu.

Eusko Jaurlaritzak, bestalde, Euskal Konbentzioa deituriko prozesua abiatu zuen joan den uztailaren 30ean, Europako Konbentzioari igortzeko asmoz, iritzi ofizial bat zehazte aldera. Horretarako, Europako etorkizunari buruzko eztabaida EAEko erakundetan eta zenbait esparru sozialetan bultzatu zuen. Eragile horien iritzia bildu ondoren, sintesi txosten bat aurkeztuko du Eusko Jaurlaritzak. Hil honetan egingo du, gainera, abenduan, gobernu kontseiluak onartu ondoren (eguna zehazteko dago). Txosten honetan Eusko Jaurlaritzak agertu nahi dituen zenbait gogoeta eta eskaera aurreratu zituen atzo Zenarruzabeitiak Eusko Legebiltzarrean. Aurrerago, datorren urtean, Europako Konbentzioak ondorioak aurkeztu ondoren, Eusko Jaurlaritzak beste txosten bat egiteko asmoa du.

Printzipioak eta eskaerak

Europako Konstituzioari begira antolatutako prozesua aipatu aurretik, zenbait gogoeta orokor egin zituen Eusko Jaurlaritzako lehendakariordeak. Lehenik, Europako eraikuntza prozesuan eskumenen dinamismoa eta malgutasuna faktore ontzat jo zituen. Aitzitik, eskumen be-

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Idoia Zenarruzabeitia, Xabier Ormaetxea, Gorka Knörr eta Francisco Aldekoa, atsedendian.

EUSKO LEGEBILTZARRA

Osoko bilkura, abenduaren 23an

Eusko Legebiltzarreko Europako Gaietarako eta Kanpo Harremanetarako lan taldeak programatutako agerraldiak amaitu dira. Francisco Aldekoa EHUKo irakaslea eta Idoia Zenarruzabeitia Eusko Jaurlaritzako lehendakariordea izan ziren atzo azken gonbidatuak. Legebiltzarren osoko bilkurara aurkezteko, txostena eta ebazpena idazteko ordua da. Lan taldeak bilera itxi bat egingo du datorren astean, txostena taldekide guztien artean hitzartzeko aukera aztertzeke. Adostasunik ezean, Jaurlaritzako koaliziokideek nahiko gehiago daukate txostena osoko bilkurara eramateko. Haien asmoa ezohiko osoko bilkura egitea da; hain zuzen, abenduaren 23an. Horretarako, 25 parlamentarik sinatutako eskaera aurkeztu behar dute. Tramite hori egin gabe dago.

rrien garapena eskualdeen eskumenen kaltean izan dela ohartarazi zuen. Ondoren, Eusko Jaurlaritzak Europako eraikuntzaren aldeko apustua egin duela nabarmendu zuen Zenarruzabeitiak. «Jaurlaritza bat dator», azaldu zuen, eraikuntzaren printzipio demokratikoekin, atxikimendu librearekin, inposiziorik ezarekin, bakea bilatzeko formula irudimentsuekin eta lankidetzat loturak ezartze aldera erabakitzeke askatasunarekin».

Etorkizuneko Europako Konstituzioari begira, zehazki, «Europako Batasunaren eskualde izaera» aintzat hartu beharra aldarrikatu zuen. Alabaina «estaturik gabeko nazioak

eta legegintza eskumenak dituzten eskualdeak eskubide osoko subjektu aktibotzat» onartu behar direla iritzi zion Zenarruzabeitiak. Hala ere, Europako Konbentzioko lehendakari Giscard D'Estaingek itun konstituzionalari buruz aurkeztutako zirriborroak «estatuak baino ez» dituela aipatzen aitortu eta «tamalgarriztat» jo zuen.

Eskaera zehatzak azaltzeko orduan, lehenik, eskualdeek parte-hartze zuzena izateko formulen alde hitz egin zuen Jaurlaritzako lehendakariordeak. Eskualdeei aitortu beharreko «estatus bereziak» honako aukerak eskaini beharko lituzte: eskumenei dagokionez kontsultatuak izatea, erabakiguneetan

IDOIA ZENARRUZABEITIA

Eusko Jaurlaritzako lehendakariordea

«Bakearen Europa nahi badugu, beharrezkoa da Europak barne gatazken normalizazioa bultzatu eta laguntzea»

parte hartzeko aukera, Europako Auzitegiari jotzeko aukera, eskualdeetako parlamentuak kontuan izatea eta eskualde mailako hautes-barrutia antolatzeko.

Horrez gain, hiru eskaera berezi aipatu zituen Idoia Zenarruzabeitiak: Kontzertu ekonomikoari dagokionez, izaera orokorreko sistema fiskaltzat hartzea; euskarari dagokionez, hizkuntza gutxituak bereziki babesteko beharra, eta, euskal gatazkari dagokionez, Europako Batasunak esku hartzeko beharra. «Bakearen Europa nahi badugu, beharrezkoa da Europak eta bere erakundeek barne gatazken normalizazioa bultzatu eta laguntzea», esan zuen. Halaber, «Europako herriak» ordezkatzeko dituen parlamentuaren alde hitz egin zuen. PSE-EEko ordezkariak «herria» aipatzean Euskadi edo Euskal Herria esan nahi ote zuen argitzeke eskatu zion. Ez zuen erantzunik jaso.

LABURAEAN

Donostiako hamar gazte aske geratu dira, Auzitegi Nazionalean beren kabuz aurkeztu ondoren

Donostian abuztuan eta irailan Guardia Zibilak eginiko operazioarekin lotu zituzten hamar gazte Espainiako Auzitegi Nazionalean aurkeztu ziren atzo, beren kabuz, eta Laugarren aretoko epaileak guztiak aske utzi zituen. Askatasunak jakinarazi duenez, Arkaitz Mirandari 3.000 euroko bermea ezarri diote, Iñigo Oteizak hilean bitan epaitegira aurkeztu beharko du, eta inolako baldintzarik gabe utzi dituzte aske beste zortzi gazteak: Iñigo Albisu, Aritz Aiestaran, Xabier Aiestaran, Ander Suberbiola, Zorrino Ortigosa, Aitor Jimenez, Iñaki Alzuri eta Oihier Lorente.

Ostiralean atxilotu zuten ustezko etakidea Parisera eraman dute

Joseba Imanol Kortazar Pipaon ustezko etakidea Parisera eraman zuten atzo goizean, eta, segurunez, gaur pasatuko da epailearen aurretik. Ostiralean atxilotu zuten, Bordelelik gertu, auto istripu bat izan ostean. Agiri faltsuak zituen eta armatuta bide zihoan. Poliziak etakide berriak biltzeaz arduratzea egozten dio.

110 urteko kartzela zigorrak jarri dizkiete Mujika Garmendiari eta Arregi Erostarberi

Francisco Mujika Garmendiari eta Jose Maria Arregi Erostarberi 110 urteko kartzela zigorrak jarri dizkien atzo Espainiako Auzitegi Nazionalak. 1989an bi espetxe funtzionariari bonba paketeak bidaltzeko agindua ematea egotzi zieten. Funtzionarioetako baten ama hil zen, eta bi senitarteko zauritu. Familia horri 45 milioi pezetako kalte-ordaina ordaindu beharko diote.

Urrutikoetxeak Iturgaitzi jarritako kereila artxibatu egin dute

EAEko Justizia Auzitegi Nagusiak artxibatu egin du Josu Urrutikoetxea Sozialista Abertzaleetako legebiltzarkideak Carlos Iturgaitz EAEko PPko presidentearen kontra «kalumniengatik» jarri zuen kereila. «Ume hiltzaile» deitzean bere «iritzia» eman zuela dio auzitegiak.

EPAITEGIAK. Atxilotze agindupean dauden Tomas Elorriaga eta Ibon Elorrieta ihesean epaituko dituzte

Lekukotasunekin hasi da Parisen 13 euskaldunen aurkako auzia

Libro diren lau pertsonak ukatu dute ETAko kide izatea edo erakundeko kideak laguntzea

Erredakzioa | BAIONA

Leporatzzen zaiena irakurriz abiatu zen atzo arratsaldeko 13:30ean, Parisko Auzitegiko 10. ganberan, 13 euskal herritarren aurkako auzia. Epaileak ETAko kide izatea edo erakunde horretako kideak laguntzea leporatzen die. Auziperatu bi, Tomas Elorriaga eta Ibon Elorrieta, atxilotze agindupean daude eta ihesean epaituko dituzte. Auziperatuak 2000. urteko irailaren 16tik 18ra atxilotu zituzten, ustez ETAko logistika egituraren aurka egindako operazioan. Deba, Baiona eta Lekeitiotik autobus bat antolatu zuten Parisera, epaitzen ari di-

ren 13 herritarrei sostengua adierazteko.

Epaileak 13 pertsona horien kontrako salaketak irakurriz ireki zuen auzia, bertzeak bertze, agiri administratibo faltsuak edukitzea, baliatzea eta ekoiztea, eta armak zein lehergailuak osatzeko ekai elektronikoak edukitzea leporatzen die, ares-tian aipatutakoaz gain.

Kristina Urxu, Daniele Unhasobizkai, Teresa Pernaute eta Olatz Idoate libro aurkeztu ziren auzira, eta lauek ukatu zuten ETAko kide izatea. Gisa berean, adierazi zuten ez zekitela lagundu edo aterpetu zituzten pertsonak ETAkoak izan zitezkeenik, eta afektiboki lagundu zituztela.

Urxu Jesus Mari Zabalorekin ezkondua dago eta berarekin atxilotu zuten Baionan. Fleury Merogisen egon zen preso eta ondoren baldintzapeko askatasuna erdietsi zuen.

Unhasobizkai ere 2000ko irailaren 16an atxilotu zuten Jose Luis Turrillasekin batera, Angeluko etxebizitza batean. Teresa Pernaute Saran atxilotu zuten egun berean. Ondoren, Fresneseko kartzelan egon zen preso, epailearen kontrolpean libro utzi arte. Ortzi Idoate, atzo deklaratu zuen laugarrena, 2000ko irailaren 17an atxilotu zuten Baionan, familiako aspal-diko laguna den Agurtzane Delgadorekin batera. Familiako bertze bi haurride ere atxilotu zituzten Idoaterekin, baina libre gelditu ziren berehala. Idoate Fresnesen egon zen preso.

Bihar Peio Etxemendi eta Noel Aranguren libro diren gainerako bi pertsonen lekukotasunak hartuko ditu epaileak. Etxemendi 2000ko irailaren 18an aurkeztu zen polizia etxera, eta bertan atxilotu zuten.

Preso dauden Agurtzane Delgado, Jesus Maria Zabala, Jose Luis Turrillas, Angel Pikabea eta Iñaki Santesbebanek heldu den astelehenean deklaratu dute. Segur asko, epaiketa hiru astez luzatuko da.

Guridi Lasak ukatu egin du Lopez de Lacalle hil izana

Agentziak | MADRIL

Iñigo Guridi Lasak ukatu egin du Jose Luis Lopez de Lacalle hil izana, Espainiako Auzitegi Nazionalan eginiko ahozko epaiketaren lehen saioan. Lopez de Lacalle Ermuko Foroko kidea eta *El Mundo* egunkariko zutabegile tiroz hil zuten Andoainen, 2000ko maiatzaren 7an.

Guridi Lasak, Ertzaintzak atxilotua zuela, tiro egilea bera izan zela deklaratu

zuen. Atzo, baina, ETAko kide zela onartu bai, baina Lopez de Lacalle hil izana ukatu zuen Guridi Lasak. Epaike-tan, gertakariekin zerikusirik ez zuela esan zuen, eta atentatua Xabier Garcia Gazteluk agindu ziola ere ukatu egin zuen.

Fiskalak 30 urteko espetxe zigorra eta biktimaren senideentzat 300.506 euroko kalte-ordaina eskatu ditu, Guridi Lasa Lopez de Lacalleren hiltzailea izan zelakoan.

'Bizkaia komandoko' kide batek beste akusatuak errugabetzat jo ditu

Agentziak | MADRIL

Guillermo Merino Bilbao us-tezko etakideak *Bizkaia komandoko* kide dela onartu zuen atzo, Espainiako Auzitegi Nazionalan eginiko epaiketan. Berarekin batera epaitzen ari diren bederatzi pertsonak, baina, errugabe-

tzat jo zituen. Haren esanetan, erakunde armatuarekin zerikusirik ez zutelako eman zituen izen haiek, benetako kolaboratzaileak agerian gera ez zitezen. Haien izenak «ETAn sarrarazten saiatze-ko» zituela esan zuen.

Zazpi eta 68 urte arteko zigorrak eman nahi dizkiete. Merinoren arabera, Patxi Rementeriak eta berak osatzen zuten komandoa; azken hori 2000ko abuztuan hil zen, Bilbon, autoan zeramaten lehergailuak eztanda eginda.

udagoi eneko

ostera

Topagunea
Euskara Elkarteen Federazioa

babesleak

Bizkaiko Foru Aldundia
Kultura Saila

bbk

laguntzaileak

Egunkaria

DURANGO
Udala - Ayuntamiento

Petti "Etxeko uzta" disko berriaren aurkezpena

Durangoko San Agustin Kultur Gunean
abenduak 6, ostirala, 20:30ean

Bide Ertzean

"Maite out" disko berriaren aurkezpena

sarrera: 6€

EUSKARA. 'Korrika Laguntzailea' izeneko kanpaina abiatu du AEK-k, banakoek «metro sinbolikoak» erosteko

Korrika 13 antolatzeko, herritarren laguntza ekonomikoa eskatu du AEK-k

«Euskararen kontra egindako erasoek egoera itogarrian» utzi dute Koordinakundea

Asier Iturriagaetxebarria | BILBO

Korrika 13 antolatzeko, herritarren laguntza ekonomikoa eskatu du AEK-k. Mertxe Mujika AEK-ko Nazio Batzordeko kideak azaldu zuenez, Koordinakundea «egoera ekonomiko itogarrian» dago, eta horregatik abiatu behar izan dute *Korrika Laguntzailea* izeneko kanpaina. «Erakundearen egoera ekonomikoak baldintzatu egingo du aurtengo Korrika, berezia izango da, eta horregatik eskatzen dugu herritarren parte-hartzea», gaineratu zuen Mujikak.

Korrika Laguntzailea kanpainaren bitartez, banakoen konpromisoa eta parte-hartzea bilatu gura du AEK-k, eta, hamar euroren truke, herritarrek Korrikaren laguntzaile bihurtu gura ditu. Izan ere, diru horregatik «metro sinbolikoak» erosteko aukera izango du herritarrek.

AEK «egoera ekonomiko itogarrian» izateko arrazoiak ere agertu zituen Mujikak. Alde batetik, euskararen kontra egindako «eraso mediatikoa» azpimarratu zuen. «Horrek eragin zuzena izan du matrikula-

zioetan, eta, urtetik urtera, ikasleak galtzen ari gara». Diru falta hori nondik datorren azaltzeko orduan, Baltasar Garzon Espainiako Auzitegi Nazionalako epailearen autoa ere ekarri zuen gogora Nazio Batzordeko kideak. «Garzonen eraso gogor eta zentzugabeak ondorio zuzenak izan ditu AEKn, erakundea egoera ekonomiko itogarrian utziz», nabarmendu zuen.

Joxemi Aranburu Nazio Batzordeko kideak kanpainaren helburuak zeintzuk diren zehaztu zuen. Argitu zuen,

Korrika 13 antolatu ahal izateko dirua lortzeaz gainera, bere lana «normaltasunez» egin ahal izatea ere bermatu gura duela Koordinakundea. «Era berean, *Korrika Laguntzailea* kanpainan parte hartuz herritarrei eskatu nahi diegu Korrikari bidea urrats sendoz egiten laguntzeko, hala arrakasta handiagoa izan dezan».

Horrez gainera, Korrika 13ren gaineko datu batzuk ere azaldu zituen Aranburuk. Hala, apirilaren 4an irtengo dela esan zuen, Mauletik, eta 2.000 kilometro baino gehiago egin ostean, Iruñean amaituko dela. Korrika 13ren leloa *Herri bat geroa lantzen* izango dela aipatu ostean, euskararen aldeko lasterketaren asmoa gizartea «berpizkundearen atarian» jartzea dela argitu zuen. Halaber, euskararen ofizialtasunaren aldarria Euskal Herri guztira zabaldu gura dutela zehaztu zuen.

Euskaltzaindia da lehenengo 'Korrika laguntzailea'

Lehenengo Korrikarekin gertatu zen bezala, datorren urtean egingo den lasterketarako ere Euskaltzaindiaren babes eskuratu du AEK-k. Atzoko agerraldia Akademiak Bilbon duen egoitzan egin zen, eta bertan izan ziren Xabier Kintana Euskaltzaindiko idazkaria eta Jose Luis Lizundia Euskaltzaindiko idazkari kudeatzailea. AEKri laguntzeaz «pozik» zegoela agertu zuen Kintanak, «Akademia beti izan delako euskararen aldeko ekimen guztiak babestearen alde». Halaber, urteetan Koordinakundea egindako lana azpimarratu zuen, eta AEK «erakunde ofizialak heldu ezin daitezkeen lekuetara» ailegatu dela esan zuen.

Euskararen kontra aspaldian egin diren ekintzak ere gogora ekarri zituen Kintanak, eta horien inguruan Euskaltzaindiak daukan jarrera agertu zuen: «Aitor ezineko arrazoiengatik, euskararen aldeko ekintzak alderdikeria dakartela sinetsarazi nahi digute batzuek. Euskaltzaindiak behin eta berriro argi utzi du euskara ez dela alderdi edo ideologia baten bandera, baizik eta gizarte osoarena». Horiek esan ostean, Kintanak berak erosi zuen lehen metroa, lehen *Korrika laguntzailea* bihurtuz.

Euskararen Nazioarteko Eguna ospatuko dute gaur Bilbon

A.I. | BILBO

Bizkaiko Foru Aldundiak egitarau zabala prestatu du gaurko, Euskararen Nazioarteko Eguna dela-eta. Beste urte batzuetan ere antolatu izan ditu ekitaldiak Bizkaiko Diputazioak, baina ez aurtengo asmo handiekin. Besteak beste, omenaldia egingo diete aurten literatura sariak irabazi dituzten bi idazle bizkaitarrei: Unai Elorriaga Espainiako Narratiba Sariaren irabazleari eta Miren Agur Meabe Haur eta Gazte Literaturan Euskadi Sariaren irabazleari. Halaber, Esteban Urkiaga *Lauaxeta* ere gogora ekarriko dute, Laukizen jaiotako olerkariaren heriotzaren 65. urteurrena bete baita.

Horrezaz gainera, herritarrek ere Euskararen Egunean parte hartzeko aukera izango dute. Izan ere, Diputazio kalean jarriko dituzten karpetan euskararen aldeko konpromisoarekin bat egin egin ahal izango dute. Bizkaiko kiroleko izen ezagunek manifestua sinatuko dutela aurreratu dute. Halaber, karpetan ipinitako erakusketekin ere gozatu ahal izango dute.

Ibarretzek bideo konferentzia eskainiko du

Arratsaldean izango da ekitaldi ofiziala, Euskalduna jauregian. Bertan egongo dira Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako aldundietako ordezkariak. Horiez gainera, Juan Jose Ibarretxe Eusko Jaur-laritzako lehendakaria izango da. Teknologia berrien aukerak baliatuko ditu Ibarretzek, bideo-konferentzia bitartez mundu zabalera ailegatuko den hitzaldia eskainiko duelako.

Bestalde, Euskarazko Literatura Unibertsala sailak bere 100. alea eman duela ere ospatuko dute Euskaldunan, arratsaldeko 19:30etik aurrera, eta euskal kulturako hainbat lagunek pasarte laburrak irakurriko dituzte. Amaitzeko, Kepa Junkerak kontzertu labur bat eskainiko du.

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

AEK-ko arduradunek Euskaltzaindiko laguntzarekin aurkeztu zuten kanpaina, Akademiaren egoitzan.

KORRIKA LAGUNTZAILEA

Hamar euro Korrikaren eta euskararen alde

Atzo bertan jarri zuen abian AEK-k *Korrika laguntzaileak* topatzeko kanpaina. Horren bitartez, herritarrek aukera izango du «metro sinbolikoak» erosteko, hamar euroren truke. «Orain arte, Korrikaren barruan taldeei eta erakundeei ematen genien aukera kilometroak erosteko. Orain, baina, norbanakoei begira antolatu dugu kanpainarekin hau», azaldu zuen Edurne Brouard Korrika 13ko arduradunak.

Korrika laguntzaile izan gura duenak kanpainan egiten ari den lekuren batera jo beharko duela esan zuen Brouardek. Bertan, lehenengo

eta behin, norbere datuak eman beharko ditu *Korrika laguntzaileak*. «Gure helburua beti izan da gizarteari guri utzitako dirua itzultzea. Eta orain ere gauza bera egingo dugu. Izan ere, Korrika laguntzaileak beherapenak eta bestelako eskaintzak izango ditu gurekin hitzartuta dauden 40 dendatan eta bestelako negoziotan», agertu zuen Korrika 13ko arduradunak. Horretarako, txartel berezi bat ere egingo du AEK-k.

Bestalde, *Korrika laguntzaile* bihurtzen denak Korrika 13ren txapa jasoko du. Bestelako Korriketan, ekimenarekin bat egiten zutenei zer-bait eman izan zaie, Korrikaren babesleak direla erakusteko; «eta orain ere gauza bera egin nahi izan dugu, baina kasu honetan norbanakoei. Horregatik emango diegu txapa bat», argitu zuen Brouardek.

HIRI HONDAKINAK. Gipuzkoako Foru Aldundiak eztabaida tailerretan egindako proposamenak ezagutarazi ditu

Hondakinak gutxitzeko neurri fiskal eta legalak ezartzea proposatu dute

Tailerretan 60 lagunek parte hartu dute, eta 22 puntu hitzartu dituzte

Erredakzioa | **DONOSTIA**

«Hiri hondakinen gutxitzea sustatu behar da, horretarako baliabide ekonomiko eta legalak erabilita». Hori izan da Gipuzkoako Foru Aldundiak iragan ostiral eta larunbatean egindako eztabaida tailerretan adostasun handiena lortu duen puntua eta, beste 21 proposamenekin, tailerrek eman dute-na.

Behin tailerrak amaituta, Gipuzkoako Foru Aldundiko Nekazaritza eta Ingurumen Departamentuak amaitutzat jo du Hiri Hondakinen Planerako ezarritako egitaraua. Orain, egina dagoen egitasmoa proposamenekin osatu eta abendua amaitzerako plana onartzea espero dute. Ondoren, planaren eduki eta helburuak gizarteratu eta gestiorako era-

kunde publiko bat osatuko dute.

«Boto gehien jaso dituzten ekimenak ekintza planean sartuko ditugu; izan ere, egin diren proposamenen filosofia guk aurkeztutako planaren filosofia bera dira», adierazi zuen atzo Antton Jaimen Gipuzkoako Nekazaritza eta Ingurumen diputatuak.

Kutsatzen duenak ordaintzen du

Hondakinen gutxitzea bermatuko duten neurri fiskal eta legalak eskatzeak filosofia bat du atzean: «Kutsatzen duenak ordaintzen du». Hala, proposamena da ekoizleei eta kontsumitzaileei isuna ezartzea, hondakinen kudeaketa desegokia egin ez gero.

Horrekin batera, hiri hondakinen gestioan «gardentasuna» eskatu zuten eztabaida tailerre-

tako parte-hartzaileek, «informazioa eta herritarren kontrola behar dira, eta hori gestio publikoko titulartasunari esker da posible».

Errausketa mugatua

Hondakinak erraustea onargarritzat jo zuten bileretan parte hartu zutenek, baina errausketa mugatu egin behar dela nabarmendu zuten; errausteko plantak soilik ezinbestekoa denean erabili behar dela, alegia. Hori Europak ezarria duen hierarkia-ekin bat dator; izan ere, hierarkia horren barruan azkenetako aukera bat da hondakinak erraustea. Hondakinak gutxitzea, berrerabiltzea, birziklatzea, konpostatzea, erraustea eta isurtzea da Europak ezarritako ordena.

60 lagun elkartu ziren Hondakinen Plan Integralari buruz

PROPOSAMENAK

Lau puntutan laburtua

Bi eguneko eztabaidak mahai gainean 22 proposamen utzi dituen arren, lau puntuotan labur daiteke horien edukia:

HERRITARREN ARDURA. Hondakinak ahal bezainbat gutxitzeko, neurri fiskalak eta araudia baliatzea proposatu zuten tailerretan jardun zuten herritarrek; «ekoizle eta kontsumitzaileen erantzukizunari» garrantzia ematea eta «berrerabilera praktikak» sustatzea.

GESTIO PUBLIKOA BERME GISA. Gestio publikoa herritarrek hondakinen kudeaketaren gainean izan behar duten kontrolaren berme gisa erabiltzea izan da tailerretan egindako beste eskaeretako bat. Gardentasuna jarri dute helburu.

TEKNOLOGIA ONENAK. Hondakinen kudeaketarako eredu integrala eskatu dute tailerretan; publikoa, lurralde kohesioa ardatz duena, Europak ezarritako hierarkian oinarritua... Bestalde, beste modu batera tratatu ezin diren hondakinak errausteari dagokionean, osasunaren eta ingurumenaren babesa bermatuko duten teknologia onenak erabiltzea izan da beste proposamena.

ZABOR BILKETA SELEKTIBOA. Zabor bilketa selektiboa egiterakotan, gaur egungoez gain, hainbat produktu gehiago kontuan hartzeko eskaria egin dute.

eztabaidatu eta proposamenak egiteko; erakundeetako ordezkariak, teknikariak, hondakinen alorrean lan egiten duten unibertsitate irakasleak, eragile

ekonomikoak, herri elkarteak eta bestelako herritarrak. Guz-tira 180 proposamen egin ziren, eta horietako 22 aurrera ateratu ziren, bozketa egin ondoren.

EUSKARA. Urte osoko kanpaina izango da

Euskarazko jokoan eskaintzaren berri emango du Gipuzkoako Foru Aldundiak

Nagore Rodriguez | **DONOSTIA**

Azken bi urteetan bezala, Gipuzkoako Foru Aldundiak euskarazko jokoan berri emateko kanpaina jarri du martxan, *Euskara da oparirik onena* lelopean. Modu honetan, haurrek ere astialdian euskaraz egin dezaten lortu nahi du Aldundiak.

«Euskarazko produktuen onurak nabarmendu nahi izan ditugu Eguberrietan jasaten dugun iragarki zaparradaren gaitetik», esan zuen atzo Luis Mari Bandres Euskara, Kultura, Gazteria eta Kiroletako diputatuak.

Horregatik, orain hasi eta Errege Eguna bitartean, hedabideetan nahiz salmenta gunetan euskarazko jokoan berri emango dute. Aurten, lehen aldiz, telebistan iragarkiak ikusi ahal izango dira Euskal Telebistaren lehen eta bigarren kateetan; horretaz gain, irrati eta prentsa idatzian ere jarriko ditu iragarkiak Aldundiak.

Salmenta gunetan, *standak*

jarriko dira, hala, erosleak euskarazko jokoak ezagutzeko aukera izango du.

Ehun joko baino gehiago

Ehun produktu baino gehiago daude aukeran, besteak beste, mahai jokoak, bideoak, eta CD-ROMak. Euskara teknologia berrietan sartzea garrantzitsua dela esan zuen Bandres. Gune handietan ez ezik, denda txikietan ere euskarazko eskaintzari buruzko informazioa eskuratu ahal izango da. Anoe-tako partidetan ere iragarkia eskainiko dute.

Kanpaina euskararen normalizatorako beste urrats bat dela adierazi zuen Bandres, eta Eusko Jaurlaritzaren Euskara Biziberritzeko Planaren barnean kokatu zuen. Halaber, urte osoko kanpaina izango dela esan zuen. Hiru eta 16 urte bitarteko haur eta gazteei zuzenduko zaie bereziki, baina baita helduei ere, «izan ere haiek dute erosteko erabakia».

HERRIEN ESKUBIDEEN ALDEKO

NAZIOARTEKO
KONFERENTZIA

UDALBILTZA

KURSAAL Donostia, 2002ko abenduaren 6, 7, 8 an

HERRITAR GUZTIEI
IREKIA **MATRIKULATZEKO
AZKEN EGUNA**

KOPURUA: 30 euro (ikasle edo langabetua, 15 euro)

Matrikulak, akreditazioa, txostenetarako eta, abenduaren 7an izango den bazkarirako eskubidea ematen du.

MATRIKULA ORDAINTEKO KONTU ZENBAKIA:
(ES77) 3035 0214 38 2140012693

MATRIKULAREN KONFIRMAZIOA NORA BIDALI:
fax: 943 335243 kanpo@udalbiltza.net

ARGIBIDE GEHIAGO:
94.4163452 / 943.335243

ARGITALPENAK. Ibilbideetako informazioaz gain, mendiarekin zerikusia duten beste hainbat datu jaso dituzte

JUAN CARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Ramon Olasagasti, erdian, Mikel Arrizabalaga eta Alberto Errazti liburuko bi kolaboratzaileekin batera.

Izenburua: 'Bidaide, Euskal Herria mendiz mendi, bidez bide'.
Argitaletxea: EUSKALDUNON EGUNKARIA.
Orrialdeak: 260.
Salneurria: 15 euro, harpidedunentzat 12 euro.

RAMON OLASAGASTI

Liburuaren koordinatzailea

«Euskal Herri osoko mendi ibilbideen berri eman dugu euskaraz. Gainera, ibilbide berriak jaso ditugu»

Txangoak bestelako datuekin osatuta daude, hala, ibilbidearen informazioa ez ezik inguruko herritako zenbait datu praktikoko ere jaso dira: non lo egin, zer ikusi, nola iritsi...

Bestalde, mendiarekin zerikusia duten beste hainbat datu jaso dituzte liburuko azken orrietan. Besteak beste, Euskal Herriko nekazaritza turismo eta mendiari buruzko web orrien berri izango du irakurleak.

Formatuari dagokionez, mendira eramateko moduko liburuxka egitea zen xedea. Era berean, diseinua eta argazkiak asko zaindu dira. Diseinu eta infografia lanetan, Maixa Olano, Alberto Peñalba eta Joxan Apeztegia aritu dira.

15 euroko salneurria izango du. EGUNKARIAKO harpidedunek merkeago eskuratu ahal izango dute, 12 euroren truke. Horretarako, eskaria EGUNKARIAren web orriko Harpidedunen Txokoan edo EGUNKARIA deituta egin beharko dute.

Mendi ibilaldiei buruzko gida argitaratu du EUSKALDUNON EGUNKARIAK

MUNDUMIRA gehigarrian argitaratutako 50 ibilbide egokitu dituzte *Bidaide, Euskal Herria mendiz mendi, bidez bide* liburuan

Nagore Rodriguez | DONOSTIA

EUSKALDUNON EGUNKARIAK mendi ibilbideei buruzko gida argitaratu du Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntzaz. MUNDUMIRA gehigarrian ostiralero argitaratzen diren ibilbideetatik 50 aukeratu eta osatu egin dituzte *Bidaide, Euskal Herria*

mendiz mendi, bidez bide liburuan.

Ramon Olasagasti MUNDUMIRA gehigarriko arduraduna izan da liburuaren koordinatzailea. Haren arabera, hiru dira liburuaren ekarpen nagusiak, «baketik, hizkuntzarena: euskaraz ematen du mendi ibilbideei buruzko informazioa. Bestetik, lu-

rraldetasuna: Euskal Herria bere osotasunean hartzen du; eta, azkenik, ibilbide berriak jasotzen ditu, asko ezezagunak egingo zaizkio irakurleari».

Bizkaiko, Gipuzkoako, Arabako, Nafarroako, eta Ipar Euskal Herriko hamarna txango jaso dituzte liburuan, «zailtasunari dagokionez, mendizale guztiei egokitutakoak».

Horretarako, beharrezkoa izan da kolaboratzaileen laguntza, «kolaboratzaileek berrikusi egin dituzte ibilbide gehienak, eta egon zitezkeen akatsak zuzendu dituzte», azaldu zuen

atzoko aurkezpenean Olasagastik.

Horren haritik, produktu berria dela esan zuen Alberto Erraztik, mendi ibilbideak osatzen aritu da. «Ibilbideak berriro egin ditugu, egon zitezkeen aldaketek ohartzeko, eta argazki berriak ere ateratu ditugu». Erraztirekin batera, herrialde bakoitzeko txokoak ezagutarazteko ardura Joxean Gil-Garcia, Xabier Aranguren, Allande Sokarrosek, Mikel Arrizabalagak, Xabier Lasak, Koldo Aldazek eta Laratzu taldeak izan dute.

IBILBIDEAK

IBILBIDEAREN LEHEN ORRIA. Ibilbide bakoitzaren berri lau orritan ematen da. Lehen orrian ibilbidea nora egiten den zehazten da. Argazki dotore batekin osatzen da orrialdea. Horrekin batera, txangoaren zailtasuna, desnibela, iraupena eta bestelako datu zehatz batzuk ematen dira.

TXANGOAREN NONDIK NORAKOAK. Bigarren orrian txangoaren nondik norako zehatza azaltzen duen testua agertzen da; testuari infografia osatu batekin lagunduko dio. Erreferentziak ere zehaztasunez jakinarazten ditu, eta baita txangoaren gunera iristeko bide laburrena ere.

ARGAZKIA ETA IBILBIDEKO JAKINGARRIAK. Ibilbideko argazki bat aurkituko du irakurleak 3. orrian. Ondoan, ibilbidetik gertuen dauden herrietako ondare historiko eta artistikoaren berri zehatza jasotzen da, eta mendira joateaz gain egin daitezkeen bestelako kirol jardueren buruzko informazioa ere badago.

BESTELAKO JAKINGARRIAK. Azkeneko orrian, beste argazki bat jasotzen da, eta jakingarrien beste atal interesgarri bat. Herrietako edo eskualdeko turismo bulegoetako telefonoak agertzen dira, eta landa turismoen, hotelen, jatetxeen eta aterpeen telefono zenbakiak ere eskura izango ditu irakurleak.

HITZ BITAN

ATXILOKETA

Bi semeak arma baten mehatxupear atxiki zituen gizon bat atxilotu dute Hendaian

Bi semeak arma baten mehatxupear sei orduz atxiki zituen gizon bat atxilotu zuen Poliziak, larunbatean, Hendaian. 53 urteko gizonak arazo psikologikoak zituen aspalditik. Auzo batek Poliziari hots egin zion eta Boredeleko GIPN polizia indar bereziak ekarrarazi zituzten. Hiru orenez negoziatu eta gizonak amore ematea lortu zuten. Etxea miaztean, Poliziak 20 arma atzeman zituen. Baionako Bellevue erietxe psikiatrikora eraman zuten.

ITOITZ

Gorenak dio Nafarroako Ubidearen eraginari buruzko txostena ezin dela errekurritu

Espainiako Auzitegi Gorenak atzo kaleratutako epaiaren arabera, Nafarroako Ubidearen proiektuaren Ingurumen Eraginari Buruzko Adierazpena ezin da errekurritu. Itoizko Koordinadorak jarri zuen errekurtsioa Madrilgo Justizia Auzitegi Nagusian, baina ez zuten tramitatu onartu. Koordinadorak, beraz, Goreneari aurkeztu zuen helegitea, eta horrek berretsi egin du Madrilgo Auzitegiaren erabakia.

BAZTERKETA

Gutxitu fisikoek integrazioa nahi dute, ez «laguntza politika»

Gutxitu fisikoek Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako elkarteak aldarrikatu du «lan merkatuan, hezkuntza sarean nahiz osterantzeko alorretan normaltasun osoz integratu ahal izateko sustapena». Elkarteko arduradun Juan Carlos Solak arbuia egin du «laguntza politikan» oinarritutako bidea. Agiria kaleratu du, gaur, Gutxitu Fisikoen Eguna dela-eta.

JAVIER ETXEZARRETA / EFE

JON URBE / ARGAZKI PRESS

JESUS DIGES / EFE

ALFREDO ALDAI / EFE

HAMAIIKA EZBEHAR. Hamaika ezbehar eta arazo ugari eragin du euriak egunotan. Argazkietan, Donostiako Urbieta kalean eroritako aldamioa, auto istripua Donostiako Martutene auzoan, Otsagitik pasatzen den Zaraitzu ibaia gainezka egiteko zorian, eta olatuak Getxon.

Errepideetan gizon bat hil eta istripu ugari izan dira euriteen eraginez

Eguraldi txarrak ez du etenik, eta Lapurdi, Gipuzkoa eta Bizkaia alerta egoeran daude

Erredakzioa | DONOSTIA

Azken egunotan botatako euriak hamaika arazo eragin ditu, bai errepideetan, bai eta ibai inguruetan eta kostaldean ere. Larunbatetik atzo arte istripu ugari gertatu ziren Euskal Herriko errepideetan, eta hiru lagun hil ziren: larunbatean bi mutil, Andoainen, eta atzo gizon bat, Luhuson.

Luhuson gertatutako istripuan bi autok jo zuten aurrez-aurre, eta 30 urteko gizona bat hiltzeaz gain, bi lagun larri

zauritu ziren. Igande goizaldean Andoainen 28 urteko bi gazte hil ziren. Lasarten auto bat lapurtu zuten eta Andoainera bidean seinale bat jo eta biak hil ziren. Horiez gain, errepideetan beste istripu ugari gertatu dira, eta agintariak autoarekin kontuz ibiltzeko aholkatu dute.

Atzo, esaterako, hiru lagun zauritu ziren Barakaldo eta Zierbenan gertatutako istripu bitan. Barakaldon gertatutako ezbeharrean, bost autok eta bi kamioik jo zuten elkar, bata bestearen atzetik.

Eguraldi txarrak lurralde osoan izan du eragina, zenbait lekutan 60 litro bota zituen metro koadroko. Atzo kostaldeak pairatu zuen eguraldiaren eraso bortitzena, eta aurreikuspenek diote Lapurdi, Bizkaian eta Gipuzkoan egunotako eguraldi bera egiten jarraituko duela. Haize boladak ere gogortzen ari dira. Haizeak 90 kilometro orduko abiadurarekin jo zuten atzo.

Iparaldean, Errobi eta Urdazuri ibaiek gainezka egin zuten atzo, uholde tipiak eraginez,

Ortazaitze, Uztaritze, Hendaia eta Senperen nagusiki. Kostaldeko gainerako herrietan larrialdi heina gaintitu zen 13:00etan. Bestalde, Baionan bozgorailuetatik abisua zabaldu zuten atzo arratsaldean, itsasgorarekin uholdeak izan zitezkeela ohartarazteko. Iparaldean uholdeei buru egiteko neurriak indarrean sartu ziren hainbat herrian. Jendarmeria eta sorospen zerbitzuak larrialdi egoeran zeuden bart. Gipuzkoa eta Bizkaia ere alerta egoeran daude.

Anoetako Udala

Udalbatzarrek 2002ko azaroaren 21ean egindako Ohizkanpoko bilkuran, hasierako onespina eman zion, legezko partaideen gehiengo osoaren quorumarekin, "A-11 ERROTA EREMIAN ANOETAKO PLANEAMENDUKO ARAU SUBSIDIARIOEN ALDAKETA"ri eta, hilabete bateko epean jendaurrean ikusgai egongo da, iragarkia Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, Diario Vasco, Gara, Egunkaria, Egunerio eta Udaletxeko Iragarki Taulan jarriko delarik, dagokionak iradokizunak aurkeztu ahal izan ditzen. Espediente Udaletxeko Idazkaritzan aztergai egongo da, 9:00etatik 13:00etara.

Anoetan, 2002ko azaroaren 27an.
ALKATEA
Sinaturik: Jose M^o Sarasola Goenaga jaunak

ZUMARRAGAKO UDALA

OBRA KONTRATAZIOA

Zumarragoa Udala-Batzarrak, 2002ko urriaren 14an egin zuen bilera berezian, Zumarragoa Arau Subsidiarioen 27. Areako U.A.U. 1 eta 2. Atalei (Urdaneta Hiribidea), eta 31. Areako AC1 atalari (Artiz auzoa) dagokien Aldaketa dokumentu berriari behin behineko onarpenera ematea erabaki zuen.

Udal-Batzarrak hartutako akordioak agintzen duena betetze aldera informazio gehiago izateko, herritarrok aztergai izango duzue esandako fitxa urbanistikoki, Udaletxeko Bulego Teknikoan, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratu eman eta biharamunetik aurrera hilabete epean, hartara, nahi duen guztiak aztertu, eta egoki iritzi gero, bidezko diren ohar nahiz erreklamazioak egin ditzan.

Aipatutako iragarkia 2002ko azaroaren 28ko G.A.O.n, 226. zenbakikoan, argitaratu da; hortaz, erreklamazioak egiteko epea 2002ko abenduaren 30ean amaituko da.

Zumarragan, 2002ko azaroaren 29an.

ALKATEAK,
Sin.: Aitor Gabilondo Ruiz

LAURO IKASTOLA

LAURO IKASTOLA KOOPERATIBA ELKARTEAREN EZOHICO BATZAR INFORMATIBORAKO DEIA

LAURO IKASTOLA KOOPERATIBA ELKARTEAREN Estatutu sozialen 30. artikulua eta Euskadiko Kooperatiben ekainaren 24ko 4/1993 legearen 33. artikulua ezartzen dutenez, Errektore Kontseiluak EZOHICO BATZAR INFORMATIBORako deia egitea erabaki du. 2002ko abenduaren 17an izango da, 19:00etan deialdi bakarrean, Lauro Ikastolako DBHko Auditoriumean. Gai zerrenda ondokoak izango da:

GAI-ZERRENDA

1. Batxilergoko eraikinaren erreformarako proiektuaren informazioa.

Lauro, 2002ko azaroaren 29an. LEHENDAKARIA

EUROAREN EREMUA. Finantza merkatuak bateratzeko araudia martxan jartzeko ordua iritsi dela dio Europako Batzordearen txosten batek. Horretan hasteko eskatu die EBko kideei.

Frantzia eta Alemania fiskalitatea bateratzeko plan bat prestatzen ari dira

BEZa eta sozietateen gaineko zerga harmonizatzeko proposamena lantzen ari dira

Erredakzioa | DONOSTIA

Europako Batasuneko zergak bateratzeko proposamen bat eratzen ari dira Frantzia eta Alemania, *Financial Times* egunkariaren arabera. Iturri horrek dioenez, Europako Batasunaren etorkizunari buruz egingo den batzarrean aurkeztuko dute proposamena gainerako kideen aurrean.

Besteak beste, BEZ Balio Erantsiaren gaineko Zerga eta sozietateen gaineko zerga bateratzea nahi dituzte Alemaniak eta Frantziak. Banakako eta jabetza zergarik ez du jasotzen oraingoz, bi herrialde horietako arduradunek azaldu dutenez.

Europako Batasuneko merkatu bakar baten bidean, «herrialde batzuentzat bidegabeak diren zergak kendu beharra dago», bi herrialdeon ustez. Irlandak, esaterako, sozietateen gaineko zerga oso txikiak dituela aipatu dute Frantzia eta Alemaniak, eta «Europa bateratu batean zergen arteko desberdintasunak egotea ez da bidezkoa», euren ustez.

Ekonomia politika sendotzeko helburuarekin

Frantziako Kanpo Arazoetako Ministerioiko eledun Bernard Valerok azaldu zuenez, «euroaren eremuko ekonomia politikak sendotzea» nahi dute proposamen horrekin. Hala ere, zehaztasun gutxi eman zituen neurri konkretuen inguruan, eta proposamen hori oraindik aztertzen ari direla adierazi zuen.

Alemania eta Frantzia fiskalitatea bateratzearen alde badaude ere, kontrako jarrerarik ere aurkituko dute euren nahietan, besteak beste, Erresuma Batua, Irlanda eta Europa Ekialdeko herrialdeak.

Bestalde, finantza merkatuak bateratzeko bigarren pausoa emateko eskatu berri dio Europako Batzordeak Europako Batasunari. Prozesu hori aurrera

JAN BAUER / AP
Alemaniako Finantza ministro Hans Eichel eta Europako Batzordeko Finantza komisarioa, Pedro Solbes.

AURREIKUSPENAK

Eurogunean inflazio eta geldialdi arriskua ikusten du Issingek

EBZ Europako Banku Zentraleko ekonomista buru Otmar Issingek inflazio eta geldialdi arriskua ikusten du euroaren eremuan. Bere hitzetan, «Eurogunean dauden herrialdeetako ekonomiek hazkunde eskasa izateko arriskua dute, eta horrez gain, prezioak etengabe garestitzen joatekoa ere bai». Horri aurre egiteko ekonomia sistemak malgutzearen alde agertu zen Issing, eta «politikariengan konfiantza edukitzeko» eskatu zuen. «Politikariak gizarte sistema hobetzeko duten gaitasunean konfiantza gehiago izan behar da», Issingen hitzetan. Ekonomia sistema malguagoa izanda, euroaren mesederako izango dela ere uste du EBZko ekonomista buruak, kanpoko talkak gutxiago nabaritutako bailituzke, bere ustez.

eramateko sortu zen legedia ezartzen hasteko eskatu zion, zehazki, Bruselak. Finantza merkatuen bateratzea noiz eta nola egin aztertze txosten bat

kaleratu zuen atzo, eta legedi berria martxan jartzeko garaia iritsi dela jasotzen du bertan.

Hala ere, ezarpena pixkanaka-pixkanaka egin behar dela

jasotzen du txosten horretan. Lege berriak jasotzen duena martxan jartzeaz gain, finantza merkatuen koordinatzeko ahalgin berezia egin beharko dela dio, gainera, Bruselak.

Euroaren eremuko ekonomia ministroak atzo gauean biltzeak ziren kontu horiek eta ekonomia gainera beste batzuk aztertze. Egonkortasun ituna malgutze Europako Batzordeak egindako proposamena izan zuten mahai gainean, besteak beste.

Jarrera kontrajarriak dituzte Euroguneako kideek. Alemania, Frantzia, Italia eta Portugal horren alde agertzen dira, aurrekontuak orekatzeko arazo gehienak eurak baitituzte. Beste kide batzuek, aldiz, Espainiak esaterako, ituna dagoen bezala utzi behar dela diote. «Aldatzeko guztion oniritzia behar da, eta ez gaude denok prest», esan zuen Rodrigo Rato ministroak.

LAN GATAZKA

Erizainen grebak %20ko jarraipena izan duela dio Galdakaoko ospitaleak

Erredakzioa | DONOSTIA

SATSE sindikatuak hiru garren greba egunera deitua zuen atzo. Oraingoan, ostiralean bezala, Galdakaoko ospitalean egin zuen. Zuzendaritzak emandako informazioaren arabera, lanuzteak %20ko jarraipena izan zuen. SATSEk, ordea, gutxieneko zerbitzuak «neurrigabekoak» izan direla salatu du.

«Grebak gaur (atzo) izan erantzuna, beraz, iragan ostiralean izandakoaren parekoa da eta ekainekoa baino txikiagoa, orduan %31,33k jarraitu baitzuten lanuztea», zioen Galdakaoko zuzendaritzak ohar batean. Ospitaleko arduradunen aburuz, ordea, eguneroko funtzionamenduari eragin dio deialdiak eta ebakuntza gelek %50ean funtzionatu dute.

SATSEk, berriz, «neurrigabeko gutxieneko zerbitzuak» ezarri zirela salatu zuen, ospitaleak dituen 272 erizainetatik 152 lan egitera behartuak izan direlako, «jaiegun batean baino kopuru handiagoa».

Sindikatuak aurreratu du ere bai, Osakidetza ez duela inongo mugimendurik egin negoziatzen jarraitzeko; ondorioz, «grebarekin aurrera segituko dugu».

LAN GATAZKA

Kostaldeko udalek akordio bat izenpetu dute baxurako flotaren alde

Erredakzioa | DONOSTIA

Kostaldeko udalek akordio bat izenpetu dute Eusko Jaurlaritzaren eta arrantza sektorearekin Arcachongo hitzarmen berri baten alde. Udalek eskatzen dute hitzarmena izenpetzekotan, aurrekoa baino baldintza hobeak jasotzea Kantauri aldeko flotarentzat, eta udazkeneko antxoaren arrantzari eragin gabe, negoziazioetan Frantziako arrantzaileek eskatu legez

ENPLEGUA. Enplegua sustatzeko egitasmoaren emaitzak aurkeztuta

Ezkerraldean 200 langabe enplegatu eta 14 enpresa sortu ditu Emankor planak

Langabezia %10,3koa da Ezkerraldean, bost urtean 12 puntu jaitsita

Erredakzioa | BILBO

Ezkerraldeko ia 200 langabek jo dute lehenengo enplegura azken bi urteetan enplegatzeko Emankor programaren bidez. Bizkaiko Aldundiko CEDEMI garapen erakundeak eta BBK-Gazte Lanbidean fundazioak bultzatu dute egitasmoa.

Emankor 2001eko otsailean indarrean jarri zenetik hona, guztira 153 lagunek parte hartu dute enplegatzeko atalean, eta atzo bertan beste 38 desenplegatuk ekoin zioten, Tontxu Campos diputatuak jakinarazi duenez. Programa honetako partaideen %60k behin betiko enplegatzea lortu dutela azpimarratu du Camposekin.

Emankorren bidez, langabe-ek sei hilabeteko praktikak egiten dituzte enpresetan lanbidea ikasteko, eta Gazte Lanbidean-ek soldata ordaintzen die.

Emankor egitasmoaren bigarren lan aukera enpresa sortzea da. Atal horretan, programak 50 enpresa proiektutik gora jaso ditu, eta horietatik 14 enpresa bilakatu dira. Horri esker, 48 lanpostu berri sortu dira. Negozio hauetan 1,4 milioi euro

CEDEMIko eta Gazte Lanbidean-eko arduradunak Camposekin.

baino gehiago inbertitu dira, eta kopuru horretatik BBKren ekarpena 1,19 milioi eurokoa izan da, fundazioko arduradun Jon Ugaldek esan duenez.

Emankor bezalako programen onura azpimarratu du, bere aldetik, Javier Maqueda CEDEMIko zuzendariak, Ezkerraldeko langabeziari aurre egiteko tresna egokiak diren aldetik. Hala, eskualdeko langabezia tasa %10,3ra jaitsia zen aurtengo hirugarren hiruhileko-

an, eta azken bost urteetan ia 12 puntu behera egin du, hain zuzen ere CEDEMIk 1987an lanean hasi zenetik. Bizkaiko langabezia %8,2koa eta EAEkoa %7,4koa ziren iragan irailean.

Ezkerraldeko langabezia tasarik altuena Sestaok dauka, %14,2koa, gero Portugaletek, %11,4koa eta Alonsotegik, %10,4koa. Tasarik apalenak Zierbenako %7,61ekoa, Muskizko %7,81ekoa eta Trapagarangoa, %8,44koa dira.

BURTSA. 1.430 milioi euroko salerosketa eta aldakortasun handia

Mañariatik hasita Urkiolaraino

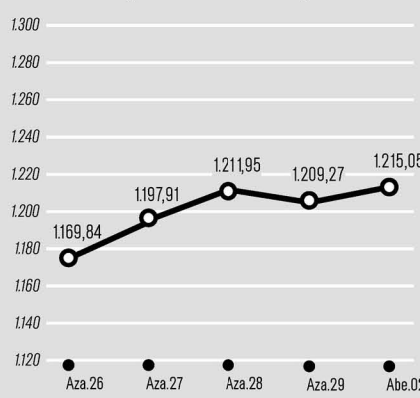
J. B. Andueza |

Bilbo-2000 indizeak Mañariatik hasi eta Urkiolarainoko bidea egin zuen atzo, Gasteizerako bidea hartuz ondoren. Esan nahi baita, goizean sendo hasi, politto igo eta azken orduan galdu zuela altuera pittin bat. Alemaniaren defizitari buruzko berriek eta Estatu Batuen manufaktura datu makalek ez zuten ezkutatu euroaren eremuko motelaldi ekonomikoaren inguruko kezka.

Bidean aldapa eta erritmo ezberdinak izan ziren akzioentzat: Gamesa (-%3,34) eta teknoxerrirentzat (Sogecable %4,81 jaitsi zen eta Amadeus -%2,9), edo blue chip argitsuena izan zen Endesarentzat (+%3,11) kasu. Iberdrola (+%2,15) ere ederki dantzatu zen.

Bilboko 2000 indizea

Diferentzia **+%0,48** | Azken indizea 1.215,05 | Aurreko indizea 1.209,27

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	8.877,06 (+%0,21)
Tokio (Nikkei)	9.174,47 (-%0,44)
Madrid (IBEX-35)	6.736,30 (+%0,76)
Paris (CAC-40)	3.298,76 (-%0,84)
Londres (FTSE 100)	4.154,30 (-%0,36)
Frankfurt (DAX)	3.380,20 (+%1,80)
Milano (Mibtel)	19.024 (+%0,09)

* Eguerdian arte

Dibisen merkatua

Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (AEB)	0,9871
Libera Esterlina	0,6382
100 Yen (Japonia)	12314

DATUA

Deutsche Telecom (+%4,23) ere zorra gutxitzeko planean murgilduta dago. Horregatik jarri ditu salgai Interneteko T-Online (+%3,58) filialaren 100 milioi akzio. SCHk (+%1,67) Banestorekin (-%0,67) egin bezala, enpresaren kontrola galdu gabe altxortegia betetzea da mugimenduon helburua.

LABURAREN

LABek batasun sindikala berriz egitera premiatu du ELA, sindikalismoa eraginkorragoa izateko

Rafa Diez Usabiaga LABeko idazkari nagusiak ELA premiatu du eztabaida politiko, sindikal eta sozialetik abiatuta, ekintza sindikalaren batasuna berreskuratzeko prozesu erreale eta sakona irekitzeko. Izan ere, «Euskal Herria fase erabakigarrian sartzen ari da, eta sindikalismo aberztalea ezin izan daiteke subjektu pasibo». Aitzitik, ELA eta LABen ekintza bateratua «aktibo garrantzitsua da Euskal Herriarentzat». Hauteskunde sindikalei buruz Diez Usabiagak uste du LAB «sendotzen eta aurreratzen» ari den proiektu bat dela, nahiz eta «zoritar igarle batzuek» kontrakoa aurreikusi.

Lan Ikuskaritzak BBVA zigortu du Donostiako lan osasun batzordea desegiteagatik

Lan Ikuskaritzak 6.001 euroko zigorra ezarri dio BBVAri, finantza erakundeak Donostiako egoitzako lan osasun eta segurtasun batzordea desegin duelako eta hori «arau hauste larria» delako. ELA eta LABek iragan maiatzean salatu zuten finantza erakundeak, batzordea desegiteko erabakia Lan Arriskuak Eragozteko Legearen aurka zihoalakoan. LABek dioenez, Ikuskaritzak batzordeari eusteko agindu arren, bankuak uko egin zion.

Bi langile zauritu ziren atzo Barakaldon eta Durangon aldamioetatik behera erorita

Bi langile zauritu egin ziren atzo Barakaldon eta Durangon gertatutako bi lan istriputan. Bi kasuetan, zauritutako beharginak aldamioetatik behera erori ziren, eraikuntza lanetan ari zirela. Barakaldoko langilea bi metrotik behera jausi zen eguerdian eta Durangoko hiru metrotik behera, arratsaldean. Beharginak Gurutzetako eta Galdakaoko erietxeetara eraman zituzten, pronostiko erreserbatuko zauriak zituztela.

MERKATARITZA

AEBek aduana sariak erabat kentzeko proposamena egin diote MMEri

Agentziak | GENEVA

Ameriketako Estatu Batuek (AEB) atzo aurkeztu zuten ofizialki Munduko Merkataritza Erakundearen (MME) aduana sariak desagertzeko proposamena. Horren arabera, 2015erako muga sariak desagertu egingo lirarteke mundu zabalean nekazaritzakoak ez diren produktuen salerosketan, hau da, industria nahiz kontsumo produktuen salerosketan.

AEBetako ordezkari Linnet Deilyk dioenez, muga sariak desagertzeak sei bilioi dolarreko komertzioa eragingo luke munduan, eta «lurralde guztientzako aukerak egongo lirarteke». Hala, AEBen argudioen arabera, muga sarien desagertpenak onura ekarriko die bai lurralde garatuei, baita garapen bidean daudenei ere, azken hauen esportazioen %89 industri produktuetatik direlako.

Muga sariak kentzeko lehenengo fase honetan, AEBetan, Europako Batasunean eta Japonian sartzen diren produktuen bi herenak liberalizatu egingo lirarteke, AEBen proposamenaren arabera. Era berean, 2005-2010 bitarteko lehenengo epealdi horretan, munduko aduana saririk altuenak %8ra mugatuko lirarteke. Bigarren fasea 2010etik 2015era bitartekoa izango litzateke, eta horretan muga sariak erabat desagertuko lirarteke.

GKEk gardentasuna eskatu dute

Ildo beretik, gobernuz kanpoko zenbait erakunde (GKE) «gardentasun» handiagoa eskatu zioten atzo MMEko zuzendari nagusi Supachai Panitchpakdi-ri, MMEk duela urte bat Doha hirian hasitako negoziazioetan. Gobernuen artean nahiz talde murrizketan egiten diren bilerei buruzko argibideak eskatu dituzte GKE hauek, baita partaidetza handiagoa ere erakunde hauentzat negoziazioetan.

ERANDIO
ALFRANCEN UDALA

IRAGARKIA

FATIMA "G" SEKTOREKO PLAN PARTZIALEAN XEDAPEN ALDAKETA EGITEARI HASIERAKO ONESPENA EMATEA

Alkate-Udalburuak, 2002ko azaroaren 8an emandako 2.425/2002 zenbakidun Dekretuaren bitartez, honako hau ebatzi du: Fatimako "G" Sektoroko Plan Partzialean Xedapen Aldaketa egiteari hasierako onarpenera ematea, txosten teknikoetan ezarritako betebeharrak izanik. Xedapen Aldaketaren proposamena Javier Rodríguez Ortiz de Zarate arkitektoak aurkeztu zion udalari.

Espedientea jendaurrean erakutsiko dugu HAMABOST EGUNEZ, esandako epea, iragarki hau Bizkaiko Aldizkari Ofizialean argitaratu ematen den egunetik aurrera kontatuko da eta Udalteko Hirigintza Saileko bulegoetan espedientea aztertu eta egokitzat irizitako alegazioak aurkeztu ahal izango dira.

Mikel ARIETA-ARAUNABENA BUSTINZA, Alkate-Udalburua

GASOLINDEGIAN
DONOSTIALDEKO LANGILEA
BEHAR DA MEKANIKAKO
EZAGUPIDEAK DITUENA.
943 27 92 11

IRAKI ERASOTZEKO ASMOA. Bagdadek NBeri bidalitako eskutitz baten bidez salatu du arma ikuskatzaileak itzuli zirenetik ugaritu egin direla Erresuma Batuak eta AEBek egindako bonbardaketak. Washington Qatarren prestaketa militarrek egiten ari da.

Giza eskubideen aldeko taldeen lana manipulatzeari egotzi dio Alk Londres

Amnesty International eta besteren informazioa baliatu du Erresuma Batuak Iraki tortura eta hilketak leporatzeko

Erredakzioa | DONOSTIA

Erresuma Batuko Atzerri Ministerioak Irakek ustez egindako giza eskubideen bortxaketen inguruko txosten bat kaleratu zuen atzo, baita hura sostengatzeko zenbait argazki ere. Salaketak oinarritzeko, txosten horretan Amnesty International (AI), Human Rights Watch eta beste zenbait erakundek jasotako informazioa aipatzen da, baita lekukoen adierazpenak ere.

Giza eskubideen aldeko erakundeek lana manipulatzeari egotzi zion Erresuma Batuko Gobernuari Aiko idazkari nagusi Irene Khanek: «Arreta selektibo hau ez da giza eskubideen aldeko ekintzaileen lanaren manipulazio hotz eta kalkulatu bat baizik». Alen iritziz, Iraki erasotzeko asmoa justifikatzeko baliatu nahi dute txostena. Hala, Khanek Erresuma Batuari eta Estatu Batuei gogorarazi zien entzungor egin zirela Alk Golkoko Gerra aurretik egindako salaketei. «Isilik egon ziren 1988an milaka zibil kurdu hil zituztenean Halabjan», nabarmendu zuen Khanek.

Jack Straw Erresuma Batuko Atzerri ministroak esan zuenez, txostena beharrezkoa da jendeak uler dezan Saddam Hussein «deabrua» dela.

«Tortura sistematikoa da Iraken. Erregimeneko agintari nagusiak pertsonalki nahastuta daude», dio txostenak. Haren arabera, Husseinen agintea kritikatzeko duenei era guztietako torturak egiten zaizkie, adibidez: begiak atera, eskuak zulagailuz zulatu, azido bainuak eman eta emakumeak bortxatu, torturatu eta exekutatu. «Bizitzeko leku ikaragarria da Irak», txostenek ondorioztatzen denez.

KURDUAK

Alk dio Irakek 1988an milaka kurdu hil zituztenean AEBak eta Erresuma Batua «isilik» geratu zirela

Gainera, herritarrek senide eta bizilagunen jarduerari buruzko informazioa ematera bultzatzen dituzte, iturri berean adierazten denez, eta segurtasun indarrak nahi dutenean sar daitezke etxeetan.

«Merezi du nabarmentzea iraganeko Iraken giza eskubideak urratzen zirela eta gaur egun ere bai», adierazi zuen Strawk.

Bagdaden protesta

Irakek NBeko idazkari nagusi Kofi Annani eskutitz bat bidali zion atzo, protesta egiteko Londresek eta Washingtonek herri-tar kurdu eta xiiten babesa argudiatuz egiten dituzten etengabeko bonbardaketengatik. Igandean, gutxienez zazpi zibil irakiar hil ziren bonbardaketen eraginez. Bagdaden arabera, erasoak ugaritu egin dira arma ikusketak hasi zirenetik, eta azken 12 urteetan 2.000 lagun hil dituzte gisa berean.

NBeko arma ikuskatzaileek ustezko armategiak aztertzen jarraitzen dute, bitartean, eta igandeko dauzkan armen inguruko deklarazioa egin behar du Irakek.

Arma ikuskatzaileek asteazkenean ekin zioten lanari, lau urteko hutsunearen ostean. Oraingo ez dute eragozpenik izan susmagarritzat dituzten lekuetara sartzeko, eta ez dute aurkitu Iraken aurkako probarik.

Washingtongo tropak, berriz, Golkoan prestatzen ari dira balizko gerrarako. *As-harq al Awsat* egunkari arabiarrek jakinarazi duenez, aste honetan Tommy Franks jenerala Qatarra joango da, ariketak gainbegiratzeko. Iturri militarrek diote Qatar izango dela AEBetako Armadaren base nagusia, erasorik izanez gero.

AWAD AWAD / EPA

IKUSKATZAILEAK LANEAN. NBeko arma ikuskatzaileak Bagdadeko Al-Karama lantegian izan ziren atzo. Ustez, misilak egiteko erabiltzen zen. NBeren egoitza nagusitik gertu dago lantegia.

ERRESUMA BATUKO ATZERRI MINISTERIOA / EPA

TRATU TXARRAK. Erresuma Batuko Atzerri Ministerioak ondoko irudiak zabaldu zituen atzo, Irakeko erregimenari leporatzen dizkion delituak sostengatzeko.

SALAKETA TXOSTENA

Oposizioaren eta gutxiengoaren jazarpena

Hona Husseinek ustez bultzatzen duen giza eskubideen aurkako urraketez Londresko gobernuak plazaratutako txosteneko puntu nagusiak:

TORTURA. Txostenak dioenez, Iraken tortura sistematikoa da. Administrazio bururik go-renenak pertsonalki inplikaturik daude. Agintaritzak Iraultzaileen Kontseiluak zigorgabetasun osoa bermatzen die segurtasun indarrei disidentzia desagerrarazteko.

EMAKUMEEN TRATAMENDUA. 1990eko dekretu batek gizonezkoen ohorearen izenean emakumezko senide bat hiltzeko aukera ematen die.

ESPEKTEETAKO BALDINTZAK. Mahjar espetxean egunean bitan jipoitzen dituzte presoak, eta

zaindarien usu bortxatzen dituzte emakumezko presoak.

EPAIKETARIK GABEKO HILKETAK. Legeari muzin eginik egiten dituzte exekuzioak; senideei askotan balen prezioa kobratzen diete.

KURDUEN JAZARPENA. Kurduak Golkoko Gerran atzeman agiriaren arabera, 1983an, esaterako, 8.000 kurdu atxilotu eta hil zituzten.

XIITEN JAZARPENA. Irakeko populazioaren %60 dira xiitak, eta baztertuta daude. Oso nabarmenak diren buruzagi xiitak hiltzen dituzte.

OPOSIZIOAREN JAZARPENA IRAKETIK LANDA. Atzerrian diren oposizioaren kideen Irakeko senideak jazarri eta mehatxatu egiten ditu Gobernuak.

SALAKETAK MUNDUAN

DAVE CAULKIN / AP

INGALATERRA, BIKTIMEZ OHARTARAZITA. Londresen, herri-tar multzo bat, buruan gorriz margoturiko bendak jarrita, lurrean etzan zen atzo Gobernuaren egoitza baten aurrean, Iraki erasotzeko asmoa salatu eta gerrak biktima ugari eragingo dituela ohartarazteko.

STR / EPA

TURKIAK ESKU-HARTZEAREN AURKA. Ankaran 5.000 lagun inguru bildu ziren herenegun, Iraki erasotzearen aurka protesta egin eta desarmea mundu osoan gauza dadin exijitzeko. Iraken gerra izanez gero Turkiako Gobernuari parte ez hartzeko deia egin zioten.

US NAVY / EPA

IRAK, BONBARDATUTA. AEBetako F-A-18 hegazkin bat, Golkoan hegan, artxiboko irudian. Igandean, herrialdearen hegoaldean Basrako petrolio konpainia baten aurka egindako bonbardaketaren ondorioz gutxienez zazpi lagun hil zirela salatu zuen Bagdadek.

EWEN BUCHANAN

NBE-KO ARMA IKUSKATZAILA TALDEKO ELEDUNA

IRTENBIDEA

«Ez dut uste 1441 ebazpena Iraki erasotzeko txeke zuria denik; Iraken esku dago»

ESPIOITZA

«Nor bait gure lanarekin zerikusirik ez duen ezer egiten aurkitzen badugu, berehala kanporatua izango da»

ARMA DEKLARAZIOA

«Blixek esan du Irakek oso zorrotz begiratu behar duela biltegietan zein agirietan, eta deklaratu daukan guztia»

«NBEEn ez dugu zerikusirik erregimen aldaketarekin; AEBen asmoa da hori»

Estatu Batuetan gerra planen inguruan dagoen eztabaida Washingtonen kontua dela dio Buchananek. UNMOVICek Segurtasun Kontseilu osoa ordezkatzeko duela nabarmendu du.

Ainara Mendiola | DONOSTIA

Irak desarmatzeko UNMOVIC misioko buruzagi Hans Blixen elleduna da Ewen Buchanan. EGUNKARIARI eskainitako elkarrizketan nabarmendu du taldearen lana soilik ustezko armategiak aztertu eta Segurtasun Kontseiluari informazioa ematea dela. Segurtasun Kontseilua da, haren hitzetan, erabakia har ditzakeen bakarra.

■ Blixen arabera, Bush irtenbide baketsuaren alde dago Irakeko auzia konpontzeko. Baina Etxe Zuriak maiz esan du ez duela baztertzen indarra erabiltzea, nahiz eta Irakek 1441 ebazpena bete.

Estatu Batuen asmoa da hori. Gu ez gabilza Estatu Batuentzat lanean; Segurtasun Kontseilu osoarentzat egiten dugu lan. Eman zaigun betebeharra Irakeko arma programa desegitea da. Nazio Batuetan ez dugu zerikusirik inolako erregimen aldaketarekin.

■ Liga Arabiarra beldur da Segurtasun Kontseiluaren ebazpen berria txeke zuria izan daitekeela Iraki erasotzeko. Hala al da?

Iraken jokabidearen baitan dago, alde batetik, eta Segurtasun Kontseiluaren erantzunaren baitan, bestetik. 1441 ebazpena aho batez onartu zuten Segurtasun Kontseiluko kideek eta Segurtasun Kontseiluko kideek nazioarteko komunitatea ordezkatzeko dute. Beraz, uste dut ebazpenak nazioarteko komunitatearen nahia islatzen duela. Ebazpenak dio hau dela Irakek daukan azken aukera desarmatzeko. Noski, ebazpenak dio Irakek ondorio larriak izango dituela bere eginbeharrak betetzen ez baditu. Baina ez dut uste txeke zuria denik; Iraken esku dago nola jokatu duen erabakitzea.

■ Espioitzagatik kanporatu zituen Irakek aurreko arma ikuskatzaileak. Orain es-

pioirik atzematen baduzue, kanporatuko duzue?

Bai, noski. Blix jaunak oso argi utzi du guretzat lanean dagoen jendea soilik Nazio Batuen Erakundearentzat ari dela lanean eta nor bait desegokitzen jotzen den edozer egiten aurkitzen badugu, edo gure lanarekin zerikusirik ez duen zer bait egiten, behar dela kanporatua izango dela.

■ Irakek suntsiketa handirako armak dituen frogarik ez duela aitortu du berriki Blixek. Zergatik egin dute Londres eta Washingtonek hainbeste presio, orduan, 1441 ebazpena onartzeko?

Arma ikuskaketetan lau urteko hutsunea egon ondoren, Segurtasun Kontseiluko kideek hasiera berri bat nahi zuten. Eta, guretzat, garrantzitsua da aho batez onartutako ebazpen bat izatea. Iraken ikuskatze eragingarri zein zuzenak egitea da orain egin behar duguna, arma programen berri izateko.

Blix jaunak esan duena da ez daukagula Irakek suntsiketa handirako armak dituen frogarik. Frogarik badugu, Segurtasun Kontseiluaren esku utziko dugu. Baina, era berean, Blixek esan du ez dugula baztertzen zerbitzu sekretuek, adibidez Erresuma Batukoek edo Estatu Batuetakoek, diotena zuzena izatea. Besterik gabe, ez dakigu. Informazioa aztertu eta egiaztatu behar dugu gertaeren lekuan, ikuskatzeen bitartez.

■ Suntsiketa handirako armengatik Irak hain arriskutsua bada, Segurtasun Kontseiluak zergatik ez zituen lehenago bidali arma ikuskatzaileak hara? Esan duzun bezala, lau urte igaro dira handik bota zituztenetik.

Bai, arma ikuskatzaileak 1998ko abenduan kanporatu zituzten. Segurtasun Kontseiluak urte oso bat behar izan zuen beste ebazpen bat, 1284a, onartzeko. Baina Irakek aurtengo iraila arte uko egin dio arma ikuskatzaileei itzultzen uzteari. Soilik Irakek irailean ikuskatzeak berriz hastea onartu ondoren onartu zuen Segurtasun Kontseiluak beste ebazpen bat, UNMOVICi eta AIEAri botere berri bereziak emateko. Orain berriz gaude Iraken, berriz lanean, baina zenbait hila-bete beharko ditugu nahi ditugun guztiak ikuskatzeko.

■ Iraken jokabidearen interpretazioa gakoa izango da. Zer joko duzue ebazpenaren urraketatat?

Segurtasun Kontseiluak erabakiko du hori. Guk, ikuskatzaile gisa, soilik aurkitzen duguna-

ren berri emango diogu. Leku batera joatea ukatzen bazaigu, adibidez, horren berri emango dugu. Segurtasun Kontseiluko kideen esku egongo da urraketa materializatzeri jotzen den erabakitzea.

■ Gerra saiheste daiteke?

Hori Irakeko Gobernuaren eskuetan dago. Gurekin elkarlanean aritzea espero dugu guk. Orain arteko ikuskatzeak arazorik gabe egin ditugu, eta horrek kooperazio modu berri bat islatzea espero dugu. Baina, noski, ikusi beharko da. Beste erronka garrantzitsu bat daukagu aurrean; abenduaren 8an Irakek UNMOVICi eta AIEAri deklarazio bat eman beharko die dituen armen inguruan, baita industria kimiko eta biologikoen inguruan ere. Gure zereginetako bat izango da deklarazio hori egiaztatzea ikuskatzeen bidez.

■ Zer gertatuko da Irakek ukatzen badu suntsiketa handirako armak dituela?

Blixek esan du Irakek oso zorrotz begiratu behar duela biltegietan zein agirietan, eta deklaratu daukan guztia. Izan ere, gobernu askok errezeloz hartzen dute Irakek dioena, hots, arma gehiagorik ez duela. 1441 ebazpenak azken aukera dela argi uzten duenez, espero dugu Irakek oraindik armaren bat baldin badauka deklaratuko digula eta nazioarteko begiraleen aurrean suntsituak izango direla. Aldiz, Irakek armarik ez duela adierazten badu, Segurtasun Kontseiluaren esku egongo da deklarazioa onartu ala ez erabakitzea.

Astekaria eta askoz ere gehiago

urtean 46 ale

- Elkarrizketak
- Iritzi artikulatuak
- Ibilaldiak
- Sinadura ezagunak
- Umorea
- Hausnarketarako gaiak
- Gaurkotasunari begirad
- Denbora-pasak
- Dossier bereziak, gidak..

- Hilero LARRUN pentsamendu aldizkaria
- Eskaintza bereziak urtean zehar
- Euskal Kulturaren Urtekaria

Informazioa

- Astekaria on-line
- Eguneroko kultur albiste nagusiak
- Aurkibidea
- Gure Mendea
- Sagardoa
- Elkarrizketak

Zerbitzuak

- Bilatzaileak
- Kioskoa
- Euskara
- Atsotitzak

Aisia

- Euskal Herriko Gida
- Umorea
- Jokoak
- Mantxut?

Hari@

- Euskal kulturaren aktualitatea
- Prentsa idatzian (paperean nahiz digi-talean) plazaratutako berrien buletina
- Aurreko egunetako datu oinarri historikoa kontsultagarri
- Harpidetzak

www.gureagenda.com

- Euskal Herriko kultur agenda
- Informazioa jasotzeko
- Informazioa ezagutarazteko

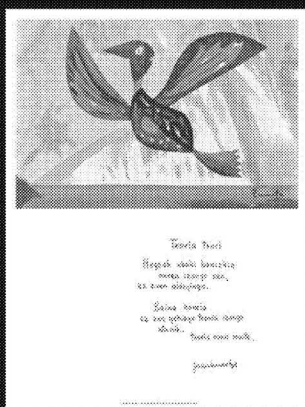
www.argia.com

Badakit Mahai Jolasa

"Freexkue"
Mantxut 3

Zumeta-Artzeren
"Txoria Txori" lamina
305x400 mm. Tanto gardenezko
260 gramoko paperean inprimatua.

"Franco hil da"
1973-1975

Egutegi taula eta
2003ko egutegi takoa

GROENLANDIA. Inuit Ataqtigiit ezkerreko independentisten alderdia izango da garailea, azken inkesten arabera

Lehendakari postua gal dezake gaur lehen aldiz Alderdi Sozialdemokratak

Siumut alderdiak beti zuzendu du gobernua, 1979an Kopenhagek autonomia ezarri zuenetik

Eremua: 2.166.086 km² (4/5 izotzak estalita)
Biztanleria: 56.542 (%88 groenlandiarrak, %10 danimarkarrak)
Langabezia: % 6,2 (2001. urtean)
Bizi-itxaropena: 68,7 urte
Barne produktu gordina: mila milioi euro
Merkataritza balantza: - 29 milioi euro
Inportazioak: 329 milioi euro
Esportazioak: 300 milioi euro
(%80 inguru arrantza produktuak)

Hautesleak: 38.900

Hautagaiak: 214 (31 legebiltzarkide)

Koalizio gobernua:
1999ko otsaila - 2001eko urria: Siumut eta Inuit Ataqtigiit
2001eko urria - 2002ko abendua: Siumut eta Atassut
Lehendakaria: Jonathan Motzfeld

J. APEZTEGIA

Edu Lopez de Luzuriaga | KOPENHAGE

Siumut alderdi sozialdemokratak eta Inuit Ataqtigiit alderdi ezkertiarak osatutako gobernu koalizioaren apurketak eragin da, Jonathan Motzfeld lehendakariak behartuta ikusi du bere burua hauteskunde autonomikoak aurreratzera. Siumut alderdiak Groenlandiako alderdi nagusia izateari utz diezaioke gaur, eta, horrenbestez, lehendakari postua gal dezake lehen aldiz autonomi estatutua 1979an indarrean sartu zenetik.

Inkesten arabera, iazko urriarte gobernuak izandako Inuit Ataqtigiit aterako da garaile hauteskundeetan, Danimarkarekiko independentzia lortzeko programan oinarrituta. Josef Motzfeld alderdiburuak iragarri du lehendakari izanez gero subiranotasunaren erreferenduma 2005eko maiatzaren 1ean gauzatuko dela.

Nolanahi ere, hautagai guztiak Groenlandiaren subiranotasunaren alde mintzatu dira, maila ezberdinetan bada ere. Siumut alderdia subiranotasunaren alde agertu da, baina barne zatiketaren ondorioz ez dago argi zein den alderdiaren helmuga. Atassut eta Demokratak alderdi kontserbadoreek orain

EGUNKARIA

Nuuk, Groenlandiako hiriburua. Sozialdemokratak nagusi izan dira beti hango gobernuan.

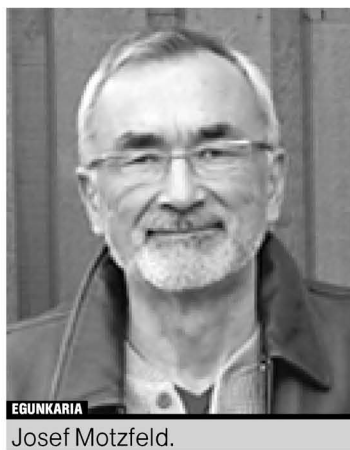
BURUJABETZA

Bozak irabaziz gero 2005ean subiranotasun erreferenduma egingo duela dio Josef Motzfeld independentistak

baino subiranotasun handiagoa izatea defendatzen dute, baina betiere Danimarkako erresumaren barruan. Emakumeen alderdiak independentzia du helburu, baina bere programan politika sozialari ematen dio lehentasuna.

Ekonomiaren garrantzia

Faroe Uharteetako subiranotasun ahaleginen kontra Kopenhageko gobernuak erabilitako jokaera ezagututa, Groenlandiako independentzia politikoa Danimarkako laguntza ekonomikoaren amaiera ekarriko luke, zalantzarik gabe. Groenlandiarren gehiengoa independentziaren aldekoa da, baldin eta aukera horrek egoera ekonomikoaren okerragotzea ez badakar.

EGUNKARIA

Josef Motzfeld.

Danimarkarekiko menpekotasun ekonomikoari aurre egitea ez da erraza izango, Groenlandiak 375 milioi euro jasotzen baititu urtero Kopenhagetik. Badira, hala ere, hainbat proposamen mahaiaren gainean uhartearen buruaskitasuna ziurtatzeko.

Siumut, Atassut eta Demokratak Martin Paldam ekonomialari danimarkarren tesiak bereak egiten dituzte. Paldamen esanetan, «nahitaezkoa da hiru erreforma egitea: enpresa publikoen pribatizazioa, gastu publikoaren murrizketa zorrotza eta Groenlandia osoan produktuen salneurri bakarria izate-

AEB-AK

Danimarkak 1951n AEBekin sinatu defentsa akordioa negoziatzeko eskatu dute alderdiek subiranotasun urrats gisa

aren politikari agur esatea». Horixe nahiko izango litzatekeela uste dute.

Inuit Ataqtigiit alderdiak, ordea, independentzia ekonomikoa lortzeko beste aukera batzuk proposatu ditu: Danimarkak Groenlandiari 3.000 milioi euro ordaintzea, hauxe omen baita Danimarkak bere NATO afiliazioan aurreztu duen dirua Groenlandia aliantzaren esanetara jartzeagatik. Beste aukera bat AEBekin 1951n Danimarkak sinatutako defentsa hitzarmena berriro negoziatzeko litzateke, eta balizko akordio berriaren etekin ekonomikoak Groenlandiaren eskutik utzi. Beste alderdiek ere defentsa akordio honen birnegoziatzea eskatzen dute Groenlandiako subiranotasunaren lehen urrats gisa.

ALDERDIAK

Independentzia eta autonomiaren artean

Hona gaurko bozetan lehia-tuko diren alderdi politiko nagusiak.

SIUMUT. Aurrerantz esan nahi du. Groenlandiako Alderdi Sozialdemokrata da. 1977an sortu zen. 1979an autonomi estatutua indarrean sartu zenetik gobernuan egon da, eta beti izan du lehendakari postua. Jonathan Motzfeld 17 urtez izan da lehendakari. Egun alderdiburu ofiziala Hans Enoksen da, baina Jonathan Motzfeld bera eta Jørgen Wæver Johansen gaztea lidergoa lortzeko lehian ari dira.

INUIT ATAQTIGIIT. Giza anaitasuna ezker abertzaleko alderdia da. 1978an sortu zen. Independentzia osoa aldarrikatzen du, eta 2005eko maiatzaren 1ean Groenlandiaren subiranotasunaren erreferenduma egin nahi du. Alaska eta Kanadako beste inuitekin elkarlana sustatzen saiatzen da. Josef Motzfeld da alderdiburu, lehendakariaren lehengusua.

ATASSUT. Lotura esan nahi du. Kontserbadorea da, eta 1978an sortu zen. Danimarkak gelditzearen alde dago, baina subiranotasun handiagoa lortu nahi du, batez ere atzerri politikan. Siumut alderdiarekin maiz osatu du gobernu.

HAUTESKUNDE ELKARTEA. Arazo sozialetan oinarritu du bere lan politikoa. Groenlandiaren buruaskitasuna bulztatu nahi du. Subiranotasunaren aldekoa ere bada, baina Danimarkarekin adostua.

ARNAT PARTIIAT. Emakumeen Alderdia 1999an sortu zen. Baldintza sozialen hobekuntza du ardatz nagusizat. Groenlandiaren subiranotasuna aldarrikatzen du.

DEMOKRATAK. 2002an sorturiko alderdi liberala. Zentroan kokatua da. Subiranotasuna begi onez ikusten du, baina ez dio lehentasunik ematen. Groenlandiak bere ekonomia kontrolatzea nahi du. Siumut eta Atassut alderdiekin nekaturik dauden botak jasoko ditu batik bat.

KORSIKA. Dominique Perben Justizia ministroak urriaren 26an iragarri zuen erabakia; preso bat herrialdean dago jada

Lehen presoak ostegunerako eramango dituzte uharterat

Bi preso politiko eta beste bi preso arrunt Aiacciuko eta U Borgoko espetxeetan egongo dira

Erredakzioa | DONOSTIA

Frantziako presondegietan sakabanatuta dauden dozenaka preso korsikarretatik lehenengo laurak datorren osteguna baino lehen uharterat eramango dituztela iragarri zuen atzo Parisko Justizia Ministerioak. Uharteratuko dituzten lehen lau preso hauetatik bi politikoak dira, eta beste biak, berriz, preso arruntak. Hauetatik bat atzo bertan Aiacciuko presondegira eraman zutela jakin zen. Beste hirurak, aldiz, Bastiatik hurbil kokatua den U Borgoko espetxean giltzapetuko dituzte.

Aste honetan Korsikarat eramango dituzten lau preso hauen izenik ez zuen eman Justizia Ministerioak. Atzo zabalduko oharrean zehaztuta zenez, «Frantzia hegoaldeko kartzeletan giltzapetuta zeudelarik orain arte, euren zigorraren amaiera Korsikan egiteko ados zirela azaldu dute». Lau preso horien gaztiguak 2003 eta 2005. urteen artean bukatzen direla

zehazten zuen Justizia Ministerioaren agiriak.

Frantzian zehar giltzapetutako korsikar presoek uharterat eramate hau joan den urriaren 26an iragarri zuen Dominique Perben Justizia ministroak. «Ahaleginak oro egingo ditugu ahal bezainbat preso Korsikarat ekartzeko», azaldu zuen Dominique Perbenek, gaurdanik euren senideetatik hurbilduak izaten ahal liratekeen uharterako giltzapetuak hirurogei inguru direla zehaztuta.

Abertzaleak «erne» egongo dira

Justizia ministroak jakiterat eman zuen Aiacciuko eta U Borgoko presondegietara eramate hauek behin-behineko irtenbidea zirela, U Borgon zigor luzeenetara kondenatuak diren presoentzako espetxe berri bat eraikia izan artekoa hain zuzen. Kartzela berri honen eraikitzeak lauzpabost urte iraunen du.

Korsikar presoak uharterat eramate hori etengabe galdegiten zuten abertzaleek, preso politiko guztiak Paris inguruan giltzapetuta baitaude epaituak izan aurretik, eta Frantzian kondenatuak izan eta gero. Perbenek iragarritakoa «aurrerapauso bat» bezala jo zuten nazionalistek, baina argi utzi zutenenez, hala ere, «funtsezko helburua da preso politiko guztiak aske uztea Korsikako gatazkari

EDU LARTZANGUREN

Korsikako presoek argazkiak, Cortiko nazioarteko topaketa izan zenean, abuztuan.

emango zaion aterabide politiko orokor baten barne».

Ildo honi eutsita, korsikar preso politiko gehienak sostengatzen dituen CAR Jazarkundearen Aurkako Batzordeak ohartarazi zuen atzo hurbilketa neurri horien alderat «erne» izango dela. Stella Castela batzordeko eledunak atzo adierazi zuenez, «preso guztiak hurbilduak izan beharko dute; ez dugu inor bide bazterrean utzi».

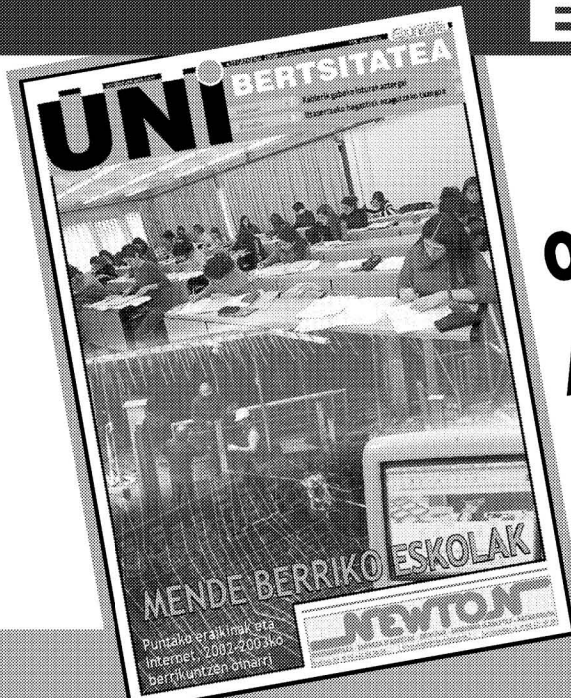
Preso korsikarren hurbilketa hau gauzatzen hasi da uharteak beste tentsio aro bat duelarik. Izan ere, atentatuak ugaltu egin dira azken egunotan, eta atzo bertan bat gertatu zen Linguizzetta herrian, etxe bat erabat suntsituta geratu zelarik.

PRESO POLITIKOAK

1986ko legearen menpekoak

Dominique Perben Frantziako Justizia ministroak argi utzi zuen Korsikarat eramango dituzten presoak behin betikotz kondenatuta daudenak direla. Izan ere, sumarioa irekia daukaten presoek ikerketek epailearen eskuko egon behar dutela nabarmendu zuen Justizia ministroak. Kasu honetan dira, esaterako, 1986ko lege *antiterrorista*-ren men dauden berrogeita bat inguru preso politiko. Charles Pasqua orduko Barne ministroak —korsikar jatorrikoa bera ere, hain zuzen— moldatutako lege honen arabera, *terrorismo* kontuengatik atxilotutako guztiak Parisko Fiskaltzaren 14. ataleko epaile berezitzen esku jarri behar dute.

Ekintzaile politikoak euren ingurumenetik urruntzeko aitzakia zen tokian tokiko auzitegien eta epaileengan presioak saihestea. Azken batean, Frantziak ez badu onartu nahi ere preso politikoak direnik, epaile eta auzibide bereziak izateak berak argi erakusten du ezberdintasuna egiten dela.

Bihar **UNI** **Egunkaria**

Opera campusean
Auzipetuak, espedientedunak eta ikasle borroka
BBKren ikurra, artelanen pizgarri
Internet: mozorrotuta nabigatzeko tresnak

...zure independentzia

HITZ BITAN

IMMIGRAZIOA. Desagerturik daude 56 lagun

Gutxienez 44 etorkin hil dira asteburuan Saharan eta Libian, txalupak hondoratuta

Erredakzioa | DONOSTIA

Saharaz hegoaldeko gutxienez 32 etorkin hil ziren asteburuan Aaiungo kostaldean, Kanariar Uharteetara heltzeko ahaleginetan, txalupa hondoratu zenean. Libian, berriz, 12 etorkin hil ziren Italiara ailegatu nahi zuten 120 lagun zeramatzan arrantzontzi bat itsasoak azpiratu ondoren.

Mendebaldeko Saharako hiri-buru Aaiungo hondartza batean aurkitu zituzten larunbat gauean itotako etorkinen gorpuak. Sahararren lurraldea egun okupatzen duen Maroko-ko agintariek ez zuten argitu ontzia zenbat lagun zeramatzan edo nolatan ondoratu zen. Mendebaldeko Saharako hiri-burua bidaiaren abiapuntutzat

erabiltzen duten etorkin gehienak Mauritaniakoak izaten ohi dira, agintarien arabera. Azken asteotan dozenaka lagun bildu dira Aaiun inguruan bidaia arriskutsuari ekiteko.

Libian 12 hildako

Beste ezbehar bat gertatu zen igande goizaldean Europara iragaiteko Afrika iparraldeko beste abiagune nagusia den Libiako kostaldean. *Jana* Libiako berri agentzia ofizialaren arabera, 120 etorkin saiatu ziren gauean Italiara heltzen arrantzontzi batean, ezbeharra gertatu zenean. Hildako 12 lagunez gain, beste 56 daude desagerturik. Kostazainek 52 etorkin salbatzea lortu zuten. Ezbeharra zerk eragin zuen ez dute argitu.

ROLAND WEINRAUCH / EPA

Karzai Afganistango presidentea, atzo, konferentzian. Ezkerrean, Fischer Alemaniako Atzerri ministroa.

AFGANISTAN

Armada Nazionalaren sorrera iragarri dute Bonnen, borroketan jarraitu arren

Afganistanen Armada Nazionalea sortzea erabaki zuten atzo Bonn hirian (Alemania) talibanak agintetik botatzeko gerraren ondoren herrialdea berriz eraikitze laguntza ematen ari diren estatuetako ordezkariak eta Hamid Karzai Kabul-

go gobernuko buruak. Afganistanen, gerrako jaunen talde armatuen arteko borrokak larriagotu dira azken asteotan, eta ehunka lagun etxetik ihes egiten ari dira mendebaldeko Shindand hiri inguruan.

KOLONBIA

Epaiketari boikota egin diote IRAko ustezko hiru kideek

FARC Indar Armatu Iraultzaile Kolonbiarrak gerrillari erakundeari laguntza militarra emateaz akusatutako ustezko hiru IRA Irlandar Armada Errepublikanoko kideek Bogotako epaitegian agertzea errefusatu zuten atzo. Niall Connolly, Martin McCauley eta James Monaghanek argudiatu dutenez, ez dute epaiketa zuzena izango den zantzurik antzematen. Halarik ere, epaiketak aurrera egin zuen haiek gabe, eta egunotan segituko du.

KENYA

Ustez Al Kaedak hartu du bere gain Mombasako erasoak

Iragan ostegunean Mombasan israeldarren aurka atentatu bi-koitza bere gain hartu du Al Kaeda erakundeak, Interneten agertutako agiri baten bidez. Baiezatzeko dago agiri horren benetakotasuna. Agiria webgune islamista batean agertu da. *Palestina-ko Armada* deitu talde batek hartu zituen bere gain hasieran Kenyako erasoak.

ITALIA

Genoako G8koen goi bileran manifestari bat hil zuen poliziakidearen prozesua artxibatu nahi du Fiskaltzak

Iazko uztailean G8koen (munduko zortzi handiak) goi bileran, Genoan, Carlo Giuliani manifestaria tiroz hil zuen poliziakidearen kontrako prozesua artxibatze eskatu zuen atzo Genoako Fiskaltzak. Silvio Franz fiskalak dioenez, «bere burua defendatzeko» jokatu zuen Mario Placanica poliziak, «bere bizia arriskuan jartzen zuen egoera batean». Hildakoa-ren aitak «justizia» eta argitu gabeko «puntu ilunak» argitzea eskatu zuen.

VENEZUELA

Hala moduzko jarraipena izan du greba orokorrak

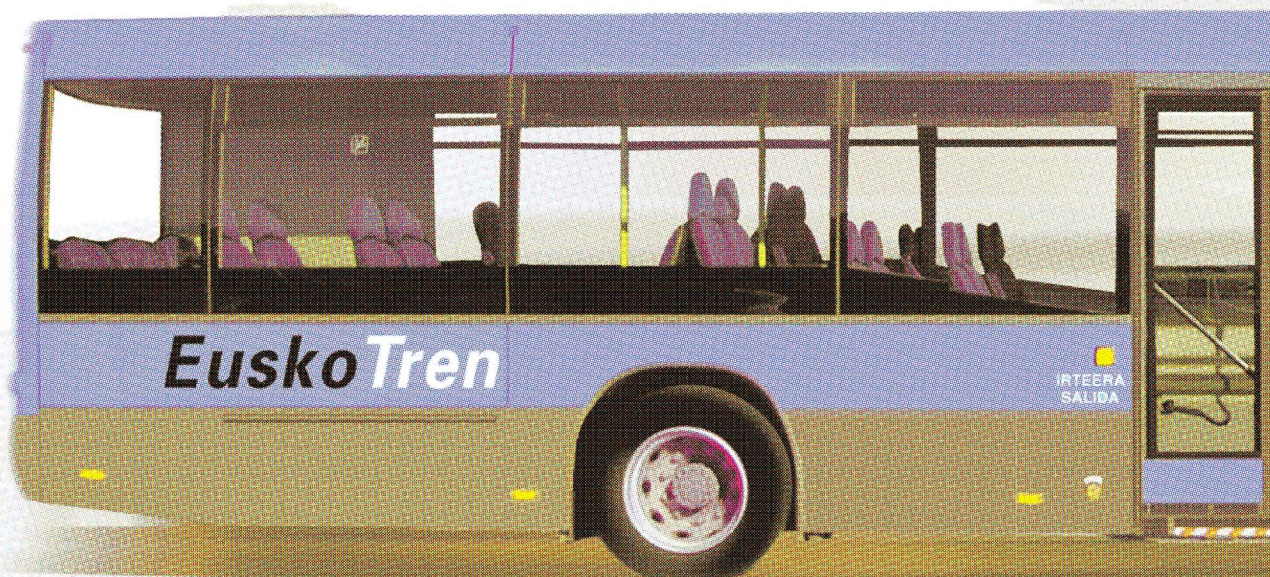
Hugo Chavez presidentearen oposizio politikoa bateratzen duen CD Koordinazio Demokratikoak Fedecamaras patronalaren eta CTV Venezuelako Langileen Elkargoaren sostenguekin deitutako greba orokorrak ondorio kontrajarriak eragin zituen atzo. Venezuelako oso garrantzi handikoa den petrolio industria publikoan eta garraioetan ez ziren askorik nabaritu lanuztearen eraginak; bai, ordea, merkataritza alorrean.

ESLOVENIA

Presidente berriak lehen ministro kargua utzi du

1992tik Esloveniako lehen ministro kargua zuen Janez Drnovšek dimisioa eman zuen atzo, iragan igandean eginiko hauteskundeetan presidente hautatua izan ondoren. LDS alderdi liberaleko buru Drnovšek bozen %57 lortu zituen, hautagai kontserbadore Barbara Brezigarren %43 gaindituz. Lehen ministro berria Anton Rop izango da, egungo Finantza ministroa.

Orain
EuskoTren...

REALA SENDOAGO. Espainiako Ligaren herena betetzear dagoenean, Raynald Denoueix lidergoari garrantzia ematen hasi da, baina bere mailan. Lehen postuarekin baino gehiago, taldea hobetzearekin dago itsututa entrenatzaile txuri-urdina.

Amets egiten segitu nahi du

Horretarako talde moduan orain artean bezala hobetzen jarraitu behar dutela dio Denoueixek

Jon Balenziaga | DONOSTIA

Datorren asteburuan beteko da Espainiako Ligaren herena, eta Realak oraindik lidergoan da, partidarik galdu gabe. Dagoneko, hotzenak ere hasi dira berotzen. Talde txuri-urdinak aurrera begira eman zezakeena ikusteko, joan den hilabetea garrantzitsutzat jo genuen, besteak beste, Deportivo, Real Madrid eta Bartzelonaren aurka jokatu beharra zuelako. Behin hiru neurketa horiek jokatu ondoren, Realak puntaren puntan segitzen du, merezimendu osoz.

Igandean Anoetan ikusitakoa zoragarria izan zen. Realzale bat baino gehiago hasi da amets egiten, eta Denoueixek ez du hori inondik inora gaizki ikusten. «Amets egitea zilegi da, baina hobetu beharra dugu amets egiten jarraitu ahal izateko», esan zuen atzo Realeko entrenatzaileak. Mementoz, Mallorca ari da Realaren pausoak gertutik jarraitzen, baina jardunaldi honen ondoren, areagotu egin du bigarren postuarekiko aldea, hiru puntukoa du orain. Dena den, Realeko entrenatzaileak ez dio sailkapenari aparteko garrantzirik eman nahi: «Lehen postuarena ez da bitxikeria, baina bai bigarren mailakoa. Liga heren bat

ESANAK

RAYNALD DENOUEIX
(Realeko entrenatzailea)

«Amets egitea zilegi da, baina hobetu egin behar dugu amets egiten jarraitu ahal izateko»

«Lehen postuarena ez da bitxikeria, baina bai bigarren mailakoa. Ligaren herena ere ez da jokatu oraindik»

«Xabi Alonso gabe jokatzeko beste proba txiki bat izango da, hobetzen ari garen edo ez ikusteko»

ere ez da jokatu oraindik». Denoueixek «amaiera arte itxaron» egin behar dela iritziz dio, azken sailkapena «askoz aurrerago» erabakitzen delako. Hori bai, sailkapen nagusian Realaren inguruan diren talde gehienek Espainiako Kopa, UEFA Kopa edo Txapeldunen Ligan

jokatu behar dute, eta hori bere taldearentzat mesedegarria izan litekeela uste du frantziarrak.

Jokalaria atzo —Zubietako eguneroko dinamika alde batera utzita— Donostiako bainuetxe batean izan ziren, erreku-peratzen. Gaur jai hartu ondoren, bihar hasiko dira Sevillaren aurka datorren larunbatean (21:30, ETB1) jokatu beharreko neurketa prestatzen. Xabi Alonsok ezin du jokatu, igandean denboraldiko bosgarren txartel horia jaso zuelako. Litekeena da Borisek jokatzeko bere ordez, Denoueixek atzo esandakoa arabera, asturiarra dagoneko erabat osatzear delako. Realeko entrenatzailearentzat, larunbatean Xabi Alonsorik gabe jokatzeko beste proba bat izango da: «Orain artean titular gisa aritu da, eta egia da jokalaria garrantzitsua dela guretzat. Xabi Alonso gabe jokatzeko beste proba txiki bat izango da, hobetzen ari garen edo ez ikusteko».

Bartzelonaren aurka irabazi ondoren, jokalariek bezala, Denoueixek ere laudorio ugari jaso ditu zenbait hedabidetan. Entrenatzaile frantziarrak, ordea, laudorio horiek «bigarren edo hirugarren mailan» uzten dituela aitortu zuen.

JUAN HERRERO / EFE

Kovacevic eta Nihat, igandean, bi goletako bat ospatzen.

Bizkaibus da

creditrans bidaitxartela, zure bidaitxartela

Bidaitxartel horrekin guztian aurreztuko duzu, abantailatan izan ezik. Joan-etorri bakoitzean aurreztuko duzu. Gainera, bidaia %20 merkeago aterakizuke, tren-aldaketaren bat 45 minuturen barruan egiten baduzu (gune batean soilik bazabiltza) edo 90 minuturen barruan egiten baduzu (bi gune edo gehiagori dagokienean).

Honetaz guztiaz gain, lehen hiru hilabetetan, Euskotreneko bonua edo Creditrans erabili ahal izango duzu. 65 urtetik gorakoentzako edo mugikortasun gutxiko pertsonentzako bidaitxartelak ere epe berean egongo dira indarrean.

Orain onura besterik ez dago.

www.bizkaia.net

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia
Herri Lan eta Garapen
Departamento de Obras
Públicas y Transportes

902 22 22 65
08:00h. → 20:00h.
Bizkaibusean Bezeroentzako Arreta Zerbitzua

Bizkaibus

ATHLETIC

Betisen aurkako neurketak zapore gazi-goza utzi du jokalarien artean

Ruiz de Loperan galtzea beraientzat «oso mingarria» izan dela dio Tikok

LUIS JAUREGIALTZO / ARGAZKI PRESS

Roberto Martinez Tiko Athleticceko jokalaria eta Jupp Heynckes entrenatzailea aldaketa batean.

Haritz Gallastegi | BILBO

Etiket kanpo goi mailako talde baten aurka norgehiagoka kontrolpean edukitzea eta saririk barik gelditzea «mingarria» da oso. Partida txukuna jokatu arren, puntu barik itzuli zen Athletic Ruiz de Lopera futbol-zelaitik, eta iraileko bolada bikaina amaitu zen —jokatutako lau neurketetatik hiru irabazi eta bat berdindu zuen—. «Tal-deak itxura ona eman zuen. Lehenengo zatian Betis lotuta eduki arren, ez genuen aurretik ipintzerik lortu eta horrek amorrarazi gintuen. Jokaldiren baten asmatu izan bagenu behartu egingo genuen Betis», adierazi zuen atzo Tikok.

Betis nora ezean aritu zen denboran ez zituen aprobetxatu Athletic bere aukerak. Victor Fernandez taldeak, ostera, aukera bat nahikoa izan zuen hiru puntuak eskuratzeko: «Horrelako jokaldiak erabakigarriak dira. Asmatuz gero, puntuak ematen dizkizu. Asuncion espezialista da, eta ez zuen barkatu». Bide batez, Arriagaren alde jardun zen talde zuri-gorriko punta erdia: «Ez zaio aparteko garrantzirik eman behar. Falta egin izan ez balu, gola sartuko zuten, behar bada. Ez dago jakiterik».

«Osasunari irabazi egin behar diogu»

Ruiz de Loperan galdutako aukera nahikoa aztertu ostean, aurrera egiteko sasoia da. Igandean, Osasuna hartuko du San Mamesen Athletic, «irabazi beharreko partida», Tikoren iritziz. Liga hasiera antzekoa izan dute bi taldeek. Lehenengo jardunaldiak zalantzez beterikoak izan ziren, baina pixkanaka-pixkanaka neurria hartu diote txapelketari eta emaitza hobekak lortu dituzte. Osasunak Sardenen jokatuak azken partida biak irabazi ditu. «Athleticen antzeko egoeran egon dira. Sardenen gogorleku egin dute zulotik irteteko. Etxean garrantzi handiko partida bi irabazi dituzte eta ziur naiz gogotsu etorriko direla», azpimarratu zuen Osasunako jokalaria ohiak.

Zer ez ote zenuke egingo, bat-batean, nomina bikoiztuko balizute?

Bada, nomina kutxan helbideratuta edukitzeagatik abendura bitarte zozketatuko ditugun

50 ordainsari extra*

hauetatik bat irabaz dezakezu zeuk ere.

kutxaNOMINAK-ekin, BETI IRABAZLE.

Irabazle, zeren, **zeure nomina kutxan helbideratuta edukitzeagatik**, besterik gabe, **bikoiztu egin** baitezakezu beraren balioa. Irabazle, zeren, orain helbideratzen baduzu, **opari bikain bat aukeratu ahal izango** baituzu. Eta irabazle, zeren Gestore Pertsonal baten aholkularitzaz gain, gure hainbat produktu eta zerbitzu kontratatzerakoan **kutxaNOMINAK Zerbitzuaren** deskontu eta onura berezietz baliatuko baitzara.

* 10 ordainsari hilero, 2002ko abuztuan, irailean, urrian, azaroan eta abenduan helbideratuak dauden nominen artean. Sariaren gehienezko zenbatekoa: 2.000 euro.

www.kutxa.net

kutxa

zure diruaren balio erantsia

DENBORAZ KANPO

Salda beroa

Jon Ordoñez |

Futbola bakoitzak bere modura dastatzen du, eta batzuentzako partida bikaina dena beste batzuentzako ez da horrenbesterako. Interesgarria litzateke partida batek bikaina izateko zer osagai behar dituen jendeari galdetzea. Giroa, gola sartzeko aukerak, gola, aurkaria... Seguruenik, partida bikain batek denetik behar du, eta zaila da tamaina hartzea, baina 12. jardunaldiak bi adibide utzi ditu. Gol gutxi, txartelak, euria eta eguraldi txarra: jardunaldi honek ez zirudien futbolerako aproposa, eta Athleticen eta Alavesen partidak ikusi zituztenek ezin izan zuten hotza euren taldeen golen ospakizunekin kendu. Baina larunbatean Sadarren eta igandean Anoetan eskaini

zena salda beroa izan zen. Denbora askoan gogoratzen diren garaipen horietako bi izan ziren Osasunak eta Realak lortutakoak.

GIROA. Salda bikain batek beroa izan beharra dauka, eta Sadar eta Anoeta bor-bor jartzera iritsi ziren. Osasunak Euskal Herrian gutxien maitatzen diren taldeetako bat zuen aurkari. Lider izateak ematen duen bultzadarekin ere Anoeta gainezka egon zen, eta pixkanaka atletismoko pistak estutzen ari direla dirudi.

GOLA SARTZEKO AUKERAK. Huts egindako gol aukera bat irabazi ezin duenaren erresponsoa edo irabaz dezakeenaren akuilua da. Markagailura igotzen ez badira ere, gol aukerak bata bestearen atzetik iristen direne-

an gola iragartzen dute, eta dastatu ez arren ke beroa sortzen dute harmailetan.

GOLA. Baina sutondotik altxatu eta berehala gorputza hozten den bezala, gol aukera batek ere ez du benetan berotzen. Geroz eta gol gehiago egon partida orduan eta hobe izango dela dio logikak, baina bitxia bada ere ez du horrela izan beharrik. Nahikoa da Sadarren bezala saldari koilarakada bakar bat kentzea, edo bi Anoetan bezala markagailuari buelta eman behar bazaio.

AURKARIA. Edozein janarirekin bezala, ordea, azkenean bi dira partida arrunt bat bikain egin dezaketen osagaiak: gosea eta aurkari handiari platera muturrean kentzea. Horrek bai, horrek berotzen du.

12. jardunaldia

DATUA

Arriagak lehenengo taldeko kontratua dauka

Ermuko jokalaria gazteak 10. partida ofiziala jokatu zuen lehenengo taldearekin Betis-en aurka, eta, beraz, hiru denboraldirako luzatu du kontratua Athleticekin. Gurpegirekin eta Murillorekin batera, harrobiko belaunaldi berria osatzen du Arriagak.

ANEKDOTA

Patxi Izkoren aurkako lehen oihuak entzun ziren Sadarren

Norgehiagoka beroa bezain lehiatua jokatu zuten Atletico Madrilek eta Osasunak larunbatean Sadarren. Harmailetan ere bazen gorabeherarik Frente Athleticokoen erruz, baina Patxi Izkorekin ere gogoratu ziren harmailetan, eta zenbait unetan ospa egiteko eskatu zioten gorritxoaren presidenteari. Agintarra iritsi zenetik Izkoren aurkako oihuak entzun diren lehen aldia izan da.

ADIERAZPENAK

«Partida lotsagarria izan da. Hirugarren Mailakoek guk baino hobeto jokatzen dute. Niregatik balitz, gure jokalaria guztiak egurtuko nituzke. Egin dutena egiteko, Bartzelonaren aurka agian hobe izatea da bigarren taldea zelairatzea»

Teresa Rivero
(Rayoko lehendakaria)

«Liga hasi zenetik, hamaika jardunalditan partida bakarra galdu zuen Athleticok Sadarrera etorri aurretik, eta irabaztea gure meritu da»

Alfredo
(Osasunako erdilaria)

SOKATIK TIRA

Athleticek gaintitu du denboraldi hasieratik jasan duen krisia

Denboraldi hasieran jasan duen krisia gaintitu du Athleticcek. EGUNKARIAREN web orrian botoa eman dutenen %62k iritzi hori dute. %38k, berriz, oraindik krisia amaituta dagoenik ezin dela esan bozkatu dute.

EGITARAUA:

10:00etatik 18:00etara

Erakusketa berezia eta Euskararen aldeko Agiria.

Diputazio eta Arbieta kaleetako oinezkoen alderdia.

- Euskararen aldeko konpromisoaren agiria sinatzea eta erlojua hartzea.
- "Euskararen eguna" erakusketa
- Elkarrizketak eta erreportajeak zuzenean Euskadi Irratiaren eta Bizkaia Irratiaren standetan
- Animazioa trikitixa, hanka-luze eta pailazoekin

12:00etan

Omenaldia Lauaxeta, Miren Agur Meabe eta Unai Elorriagari

Euskalduna Jauregian

Ekitaldi instituzionala:

- Lauaxetari omenaldia bere heriotzaren 65. urteurrenean.
- "Lauaxeta, bere bizitza eta lana" erakusketa
- Antton Valverde abeslariak Lauaxetaren poema batzuk abestuko ditu.
- Miren Agur Meabe eta Unai Elorriagari omenaldia oraintsu irabazi dituzten literatur sariengatik.

19:30ean

Literatura Unibertsaleko ehun liburu euskaraz

Euskalduna Jauregian

Ekitaldia hau izango da, Literatura Unibertsalaren 100 liburu euskaraz argitaratu direla ospatzeko.

PROGRAMA DE ACTIVIDADES

De 10 a 18 horas

Exposición y Manifiesto por el Euskera

Zona peatonal de las calles Diputación y Arbieta

- Firma del compromiso personal por el Euskera y entrega del reloj.
- Exposición "Euskararen eguna"
- Entrevistas y reportajes en directo en los stands de Euskadi Irratia y Bizkaia Irratia
- Animación con trikitixa, zancudos y payasos

12 horas

Homenaje a Lauaxeta, Miren Agur Meabe y Unai Elorriaga

Palacio Euskalduna

Acto institucional:

- Homenaje a Lauaxeta, en el 65 aniversario de su muerte.
- Exposición "Lauaxeta, su vida y su obra"
- El cantautor Antton Valverde interpretará varias canciones con poemas de Lauaxeta.
- Homenaje a Miren Agur Meabe y Unai Elorriaga por sus recientes premios literarios.

19,30 horas

Cien títulos de la Literatura universal

Palacio Euskalduna

Acto organizado con motivo de la edición del nº 100 de la colección de títulos de la literatura universal traducidos al euskera.

Euskararen ordua da

Sinatu euskararen aldeko konpromisoaren agiria eta eroan eskumuturreko erlojua eta agiriaren testua duen orrialde-bereizlea, konpromisoa egunero gogora dezazun. Pertsona bakoitzeko erloju bat emango da.

Zatoz parte hartzera euskararen alde.

Firma el Manifiesto de Compromiso personal por el Euskera y, para que lo recuerdes cada día, llévate un reloj de pulsera y un separador de hojas con el texto del Manifiesto. Sólo se entregará un reloj por persona.

Ven y participa con tu apoyo.

Es la hora del euskera

Bizkaia

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia

LEHEN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK		
Espanyol	3-1	Rayo
Betis	1-0	Athletic
Osasuna	1-0	At. Madril
Valladolid	0-2	Celta
Alaves	0-0	Valentzia
Racing	1-0	Malaga
Vila-real	1-0	Recreativo
Deportivo	2-2	Mallorca
Real Madril	-	Sevilla*
Reala	2-1	Bartzelona
HURRENGO JARDUNALDIA		
Espanyol	-	Betis
Athletic	-	Osasuna
At. Madril	-	Valladolid
Celta	-	Alaves
Valentzia	-	Racing
Malaga	-	Vila-real
Recreativo	-	Deportivo
Mallorca	-	Real Madril
Sevilla	-	Reala
Rayo	-	Bartzelona

TALDEA	PT	J	I	B	G	KANPOAN	I	B	G	GUZTIRA	I	B	G	GOLAK	A	K
▲ 1. Reala	26 +9	12	4	2	0	3 3 0	7 5 0	23 14								
▲ 2. Mallorca	23 +4	12	3	1	2	4 1 1	7 2 3	19 15								
▲ 3. Valentzia	22+13	12	4	4	1	2 3 1	6 4 2	20 7								
▲ 4. Celta	21+7	12	2	3	1	4 0 2	6 3 3	15 8								
■ 5. Betis	20+8	12	4	1	1	1 4 1	5 5 2	20 12								
■ 6. Deportivo	19+1	12	2	2	2	3 2 1	5 4 3	17 16								
7. Real Madril*	18+7	11	3	2	0	1 4 1	4 6 1	17 10								
8. At. Madril	18+5	12	2	4	0	2 2 2	4 6 2	18 13								
9. Malaga	17	12	3	2	1	1 3 2	4 5 3	17 17								
10. Bartzelona	16 +3	12	3	3	0	1 1 4	4 4 4	18 15								
11. Athletic	15-5	12	3	1	2	1 2 3	4 3 5	18 23								
12. Vila-real	14	12	3	1	2	0 4 2	3 5 4	12 12								
13. Racing	14-1	12	2	2	2	2 0 4	4 2 6	12 13								
14. Valladolid	14-5	12	2	2	2	2 0 4	4 2 6	11 16								
15. Alaves	13-7	12	2	2	2	1 2 3	3 4 5	14 21								
16. Osasuna	12-6	12	3	0	3	0 3 3	3 3 6	12 18								
17. Sevilla*	11-2	11	2	3	1	0 2 3	2 5 4	8 10								
▼18. Espanyol	10-9	12	2	1	3	1 0 5	3 1 8	12 21								
▼19. Rayo	9-8	12	1	3	2	1 0 5	2 3 7	14 22								
▼20. Recreativo	8-14	12	1	1	4	1 1 4	2 2 8	9 23								
▲ Txapeldunen Ligara ■ UEFAra ▼ Bigarren A Mailara																
*Partida bat gutxiago																

BIGARREN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK		
Salamanca	2-0	Kordoba
Ejido	0-0	Levante
Albacete	0-0	Murtzia
Leganes	1-1	Tenerife
Sporting	3-1	Ferrol
Xerez	0-1	Compostela
Elx	2-1	Oviedo
Numancia	1-3	Getafe
Badajoz	0-4	Zaragoza
Terrassa	0-2	Almeria
Las Palmas	0-1	Eibar
HURRENGO JARDUNALDIA		
Kordoba	-	Las Palmas
Levante	-	Salamanca
Murtzia	-	Ejido
Tenerife	-	Albacete
Ferrol	-	Leganes
Compostela	-	Sporting
Oviedo	-	Xerez
Getafe	-	Elx
Zaragoza	-	Numancia
Almeria	-	Badajoz
Eibar	-	Terrassa

TALDEA	PT	J	I	B	G	KANPOAN	I	B	G	GUZTIRA	I	B	G	GOLAK	A	K
▲ 1. Zaragoza	25 +8	13	4	2	0	3 2 2	7 4 2	17 9								
▲ 2. Levante	24+10	13	4	2	0	2 4 1	6 6 1	25 15								
▲ 3. Albacete	22+7	13	3	4	0	2 3 1	5 7 1	16 9								
4. Ejido	21+3	13	3	3	1	2 3 1	5 6 2	13 10								
5. Xerez	21+2	13	3	2	2	3 1 2	6 3 4	15 13								
6. Murtzia	19+5	13	3	2	1	2 2 3	5 4 4	12 7								
7. Terrassa	19+2	13	2	4	1	2 3 1	4 7 2	14 12								
8. Ferrol	19-1	13	3	3	0	2 1 4	5 4 4	15 16								
9. Elx	18+3	13	2	2	3	2 4 0	4 6 3	14 11								
10. Getafe	18+2	13	3	1	2	2 2 3	5 3 5	22 20								
11. Salamanca	18+1	13	2	2	3	3 1 2	5 3 5	11 10								
12. Badajoz	17-9	13	3	1	3	2 1 3	5 2 6	9 18								
13. Eibar	16-3	13	3	3	0	1 1 5	4 4 5	10 13								
14. Tenerife	15+1	13	2	4	0	0 5 2	2 9 2	15 14								
15. Las Palmas	15+1	13	3	2	2	0 4 2	3 6 4	14 13								
16. Almeria	15-4	13	2	3	1	1 3 3	3 6 4	15 19								
17. Compostela	14-1	13	2	2	2	1 3 3	3 5 5	12 13								
18. Sporting	13-4	13	2	5	0	0 2 4	2 7 4	9 13								
▼19. Leganes	12-4	13	1	3	3	1 3 2	2 6 5	9 13								
▼20. Numancia	12-6	13	3	1	3	0 2 4	3 3 7	13 19								
▼21. Kordoba	11-6	13	2	1	3	0 4 3	2 5 6	6 12								
▼22. Oviedo	10-7	13	0	3	3	2 1 4	2 4 7	14 21								
▲ Lehen Mailara ▼ Bigarren B Mailara																
*Partida bat gutxiago																

IZEN PROPIOAK

ANTONIO KARMONA (ALAVES)

Alaveseko nortasuna

Jon Rejado |

Alavesen hasierako hamaika-koan zein jokalaria da ezinbestekoa? Galdera hori Gasteizko taldearen edozein jarraitzaileri eginez gero, erantzuna bera izango litzateke kasu guztietan: Antonio Karmona. Mendizorrotzako kapitain handiak berebiziko garrantzia bereganatu du denboraldi hasieran, atzeko lerrora normaltasuna eraman duen jokalaria izateaz gain astebururo zelaiairen gainean zentzua ezartzen baitu futbolaren mundu erotuan.

Valentziaren kontra, besteak beste, Carew erraldoiarekin lehiatu behar izan zuen: David Goliaten kontra. Eta zeinek irabazi zuen? Bermeoko jokalaria. Goiko baloietan erraztasunik ez duela esan arren eta Carew baino hamaiazapi zentimetro txikiagoa izan arren, norvegiarrak ez zuen izan aukera bakar bat ere, eta aldageletarako bidea hartu zuen partida eskasa egin ondoren. Eta, hori gutxi balitz bezala, gainontzeko taldekideen hutsak konpontzen asmatu zuen. Partida bukatzeaz zegoela huts handi bat egin zuen, baina horrek ez zuen ilundu bere partida bikaina, eta arratsaldeko txalo zaparrada beroenak berak eraman zituen.

Karmonak Alaveseko zaleengan zein bere taldekideengan duen eragina ikusgarria da. Kapitain onei dagokien bezala, taldea lasaitzen saiatzen da. Gainera, bere eragina harmailera zabaltzen da, atzeko lerroan egotea nahikoa baitute zale askok partida lasaiago ikusteko.

EGUNKARIA

Karmona hamaikakoan sartu da azkenaldian.

Azken denboraldietan bere aurretik atzelari gehiago izan arren, minutu garrantzitsuak jokatu ditu beti. Eta zergatik? Alavesen nortasuna bereganatzen duelako. Seriotasuna, zintotasuna, lana... Hala, Mendizorrotzako taldea Lehen Mailara eraman zuen jokalaria multzoan egon zen, eta garai hartako sasoi berean jarraitzen du.

SOKATIK TIRA

Denboraldi luzea dela kontuan hartuta, ona al da partidak jokatzeko hain jokalaria gutxi erabiltzea, Reala egiten ari den bezala?

Behar zituenak erabili ditu

bai

Jon Balenziaga.-Luzarora begira baliteke ona ez izatea, denboraldia luzea delako eta sasoi aldetik agian jokalariek gora-beherak izango dituztelako. Dena den, pentsatzekoa da prestatzaile fisikoak hori guztia kontuan hartuko zuela denboraldi-aurrean aurtengoari zegokion plangintza antolatzerakoan. Gainera, egia da Realak orain artean jokalaria gutxi erabili dituela, baina egia da, era berean, zorionez, ez duela gehiagoren beharrik izan, emaitzak alde izan dituelako. Ez litzateke ulergarria izango, itxura ona eman eta partidarik galdu gabe dagoen bezala, jardunaldiz jardunaldi aldaketa ugari egitea. Behar zituen jokalaria erabili ditu Denoueixek.

Toshacken arbela

ez

Jon Ordoñez.-Gogoratzen al du jendeak 2000-2001 denboraldiaren amaieran nola marraztu zuen Toshackek bere taldea arbela batean? Bere hamaikakoa finkatu zuen, eta gero lesioek txikitu egin zuten galestarraren hamaikakoa, 2001-2002 denboraldiaren hasieran. Beti jokalaria berberekin jokatzek abantailak ditu, baina ezin da ahaztu ordezkoe ere jakin behar dutela titularrekin jokatzeko, bestela jokalariren batek jokatu ezin duenean taldearen maila asko jaisten da. Gainera, ordezkoe ere edozein unetan jokatzeko prest egon behar dutela jakin eta sentitu behar dute. Denboraldia luzea da, eta Realak egin duen hasiera indartsuak nekea eragin dezake martxotik aurrera.

SAN CRISTOBAL

AUTOESKOLA

Jose Mª Eskuza, 2
Indautxu - Bilbo
Tel.: 94 441 36 82

Madariaga etorb., 39
Deustu - Bilbo
Te.: 94 475 16 27

APUSTUA. Jokaturiko bost partidetatik lau irabazi dizkio Rouenek; azkenekoan, 3-1

Bitik bi garaipen lortu ditu Cuadrado korrikalariak aizkolarien kontra

Ordiziarrek 3 minutu eta 37 segundoko aldea atera zion Azurmendiri, herenegungo apustuan

Koldo Alduntzin | MIARRITZE

Garai bateko neguko apustu-apustua gogorarazi zuten Xabier Cuadrado *Karratu*-k eta Iñaki Azurmendik; hau da, korrikalaria aizkolarien kontra, eta eurtan. Karratuk blai-blai eginda osatu zituen 30 itzuliak, eta Azurmendik toldopean ebaiki zituen 30 kanaerdikoak. Elkarren aurkako erronkaz gain, norberak bere marka ezartzeko asmoz plazaratu ziren, baina hori, ezinezkoa gertatu zitzaion.

Alde bakoitzak 2.000 euro zituen jokatuak, eta dena, *Karratu* korrikalari ordiziarrek eraman zuen, baita bere ohiko irribarra agertu ere. Hala ere, bere benetako kiroltasuna erakusteko jatoritasuna izan zuen, haxe adierazi baitzuen amaieran: «Pena dut Iñakirengatik, denbora hobea egiteko asmoa zuelako, eta azkenean, joan egin zaiolako».

Iazko finala elkarren kontra, eta aurten ere amaiera bertsua

Izan ere, hamahiru kanaerdikoak 25 edo 26 minutuan ebakitzeko asmoa zuen, eta, 29 minutu eta 33 segunduan ebaki zituen; *Karratu* korrikalariak, berriz, hogeita hamar itzuliak —8 kilometro eta 100 metro— 25 minutuan egin nahi zituen, eta, 25 minutu eta 56 segunduan

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

Xabier Cuadrado probako itzuli batean, Azurmendi gibelean duela.

egin zituen. Beraz, *Karratu* korrikalariak irabazi zuen dema.

Iaz alde handixeagoa atera zion Olasagastiri. Orduan ez zuen herenegun bezalako erreferentziarik, Olasagastik enbor handi bat ebaki zuelako, eta *Karratuk* jokoari neurria hartu ezinda jardun zuelako. Zaldi-

bian, aitzitik, Azurmendi aizkolaria kanaerdikoak zituen ebaki beharrak, eta horrek erreferentzia argiagoak eman zizkien *Karraturen* hiru laguntzaileei.

«Kontrolpean izan dut saioa. Gainera, banekien aizkolariek indartsu jarduten dutela probaren hasieran, baina amaiera al-

ESANAK

XABIER CUADRADO

(Korrikalaria)

«Pena dut, Iñakik denbora hobea egiteko asmoa zuelako»

«Banekien aizkolariek indartsu ekiten diotela probari, baina gero bete egiten direla»

IÑAKI AZURMENDI

(Aizkolaria)

«Jokoaren hasieratik lotuta aritu naiz, eta pitin bat nekatuta»

dera bete egiten direla, eta hori gertatu da neurri handi batean. Eginiko denborari dagokionez, zaila zen eguraldi horrekin, eta une batzuetan arriskua ere bazegoen hankaz gora joateko», aipatu zuen *Karratuk*. Heldu den igandean Eibarren ariko da goierritarra.

Batzu-batzuek zioten Azurmendik «12 enborrekin» nahikoa zuela, baina berak aitortu zuen «hasieratik lotuta» jardun zuela, zertxobait nekatuta.

SOKATIRA

Abadiñok, Torrekolandak eta Altamirak jokatu dute 320 kiloko finala

Koldo Alduntzin | DONOSTIA

Euskal Herriko Lauko Txapelketa finaletara heldu da gizonezkoen arloan. Horrela, abenduaren 14an 300 kiloko jokatu dute, Laudion (Araba), eta abenduaren 21ean, 320koa jokatu da Abadiñon (Bizkaia).

Hain justu 320koen bigarren jardunaldia jokatu zen, herenegun, Astigarragan. Hiru multzotan jardun dute 19 taldeek, igandean, Altamira A taldeak kale egin bazuen ere lehen multzoan. Multzo horretan, Torrekolanda A (7 p.) eta Abadiño A (6 p.) nagusitu ziren, eta berek jokatu dute finala.

2. multzoan ere, bi talde horiek gailendu ziren berriro, B taldeekin, eta finala ariko dira. 3. multzoan izan zen lehiarik estuena. Auzolan A eta Altamira C nagusitu ziren, eta sailkapen orokorrean parrak egin zuten Auzolanek eta Abadiñok, kitarkoa jokatu zuten, Abadiño gailendu zelarik.

Beraz, hauek ariko dira finalean: Abadiño A, B eta C, Torrekolanda A, B, eta C, eta, Altamira C.

Nesken 260koan, Auzolanek (3 p.) irabazi zuen, 2. Badaioztz (2 p.) eta 3. Torrekolanda (p. 1).

ERRUGBIA. Lapurtarrek erronka erabat desberdina ukanen dute Irlandako Ulsterren aurka, Heineken Kopan, ostiralean (20:30)

Miarritzek gaitasuna erakutsi du egoera zailei aurre egiteko, eta sailkapenburu da, bakarrik

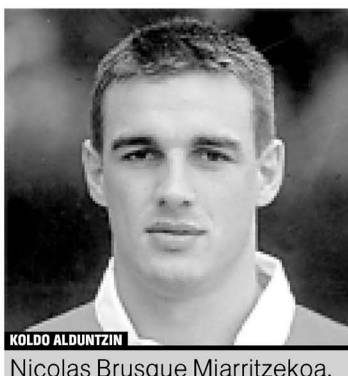
Koldo Alduntzin | MIARRITZE

Top 16 Liga Xapelgoko azken hiru partidak etxean jokatu ditu Miarritzek, eta hirurak irabazi ditu; hots, Montauban, Grenoble eta Montferranden aurka. Ez dira batere garaipen errazak izan, baina lehen multzoko sailkapenburua izateko adina balio izan dute. Gainera, lehen aldiz bakar-bakarrik da buruan, Stade-Françaisek 22-22 egin zuelako Montaubanen, herenegun.

Beraz, Miarritzek 23 puntu ditu eta Stade-Françaisek 22, bederatzigarren jardunaldia jokatu. Ligako hurrengo partida Bordelen jokatu du, abenduaren 21ean (18:00). Nahiz eta

jokoz oparo ez jardun, lapurtarrek gai izan dira zailtasunei aurre egiteko eta nola edo hala puntuak metatzeko. Larunbatean, esate baterako, aski izan zituen sei minutu erabakigarri aldea egiteko. Brusquek egin zuen bigarren entsegua, eta Top 16ko entsegugilerik onena (sei), Grenobleko Bertrandekin ados eginda.

Jokalari bat gehiago zirela jardun zuten 13. minututik, eta horren eragina agertu zuen Brusquek amaieran: «Ez dugu asmatu, eta uste dut alderantziz egin dugula, lehen zatian; hau da, baloia atxiki eta gorde beharrean, berehala zabaldu nahi izan dugu. Zorionez, bigarren

KOLDO ALDUNTZIN

Nicolas Brusque Miarritzekoa.

zatian konpondu dugu akatsa, kontrarioa bildu eta baloiari eutsita».

Biarnesak onartu zuen ez direla «joko osoa» egiten ari, eta «ahalegindu» behar dutela hori «erdiesten». Bigarren zatian

Puleoto zelairatu zen, eta bistan da Noumeakoa sasoiko dagoenean izugarri indartzen duela aitzin-multzoa. Eskasetan hobetu zuten pitin bat miarritzarrek, eta arlo horri ongi erantzutea garrantzitsua izango da heldu den ostiralean (20:30) Ulsterren aurka, Irlandakoak onak baitira arlo horretan.

Heineken Kopako txapelduna izan zen Ulster 1999an

Heineken edo Europako Kopako hirugarren jardunaldia jokatu dute lapurtarrek Ulsterren aurka, Belfasten. Larunbatean eguraldi euritsua ukan zuten miarritzarrek Montferranden aurka, eta baita egunotan ere. Horrek mesede egingo die, Irlandako eguraldia halakoxea baita, eta ongi etorriko zaie.

Miarritzek bihar egingo du

etxeko azken entrenamendua, eta etzidamu abiatuko da Belfastera. Kopako txapelduna izan zen Ulster 1999an, Colomiersi (Fr.) 21-6 irabazita. Iaz, berriz, multzoko laugarrena izan zen, eta ez zen sailkatu final-laurdenetara. «Ez dugu asko ezagutzen, baina oinarriko jokoa egiten du, baloiak bereganatzeko bizia jokatzen du eta izugarrizko defentsa itogarria egiten du. Beraz, ongi atxiki beharko ditugu baloiak», zioen gibeletxoak.

Alan Solomons da Ulsterko entrenatzailea, Hegoafrikako Western Provincen aritua, Currie Kopan, eta baita Super 12an ere. Ulsterrek Zeltiar Ligan dihardu eta 20-17 irabazi zion Glasgowri, joan zen aste-buruan. Ward kapitainak egin zuen entsegu bat.

ESKU-HUSKA. EPELeK garbi utzi du ez dela partida atzeratuko, araudia bete behar delako

Olaizola II.a: «Eskua horrela edukita nik ezin dut asteburu honetan jokatu»

Medikuarenean izan zen atzo eta bihar arte handituaren kontrakoak hartu beharko ditu

Enekoitz Telleria | DONOSTIA

Aimar Olaizolak eta Mikel Unanuek Lau t'erdiko Txapelketako finalerdietako ligaxkan jokatu beharreko partidak airean jarraitzen du, eta, itxura guztien arabera, aukera gehiago daude ez jokatzeko jokatzeko baino. Barriolaren kontrako partidaren hartu zuen min Olaizolak eskuin eskuko hatz nagian, herenegun. Eskua erabat handituta zeukan atzo oraindik eta Mediplaneko Iñigo Simon medikuarengana joan zen arratsaldean. Zurda handituta duela ikusi eta bihar arte izotza jarrita edukitzeko eta handituaren kontrakoak hartzeko agindu zion medikuak pilotariari. Bihar arte itxaron beharko da, beraz, behin betiko erabakia hartzeko, baina pilotaria oso ezkor mintzatu zen atzo EGUNKARIAREKIN. «Eskua horrela edukita nik ezin dut asteburu honetan jokatu», aitortu zuen.

Igandeko partida bukatu bezain pronto eskatu zuen Olaizolak Unanueren kontrako partida atzeratzeko. EPELeK txapelketarako ezarritako araudiak, ordea, atzerapena finalerako bakarrik eska daitekeela dio, ez finalerdietako ligaxkarako. «Oso zorte txarra izan du Aimarrak, baina araudia betetzeko dago eta bete egingo dugu: ez da atzerapenik egongo», esan zuen atzo Julian Arruabarrenak, EPELeko presidenteak. Araudi horren arabera, Olaizola Unanueren kontrako partidara azaltzen ez bada galdutzat emango zaio partida (22-0). Ondorioz, finalean sartzeko ia aurreko gabe geldituko litzateke.

«Zorte txarra izan da benetan. Orain arte horren ongi ibili

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

Aimar Olaizola, herenegun, Abel Barriolaren kontrako partidaren.

SAILKAPENA

FINALERDIAK	Jo	Ir	Gal	TA	TK	Pt
1. Olaizola II.a	2	2	0	44	27	2
2. Barriola	2	1	1	38	33	1
3. Unanue	2	1	1	35	38	1
4. Esain	2	0	2	27	44	0

naiz eskuetatik eta orain... Izan ere, oso partida gogorra irten zen eta tratu handia hartu genuen», nabarmentzen zuen atzo Olaizolak. «Ezin dut ukitu ere egin. Ukenduak-eta emateko nahiko lan daukat eta medikuak ezin izan dit ezer egin».

Iñigo Simon bera «ezkor» mintzatu zitzaion EGUNKARIARI. «Ez dut ultrasoinuekin-eta tratamenduan jarri alferrik delako, oso handituta daukalako. Bihar ikusiko da, baina ni oso ezkorra naiz. Oso gaizki dauka eskua».

Aimar Olaizolak aurtengo txapelketako bere zazpigarren partida irabazi zuen jarraian, igandean. Buruz buruko txapelketa batean balentria hori lortu duen lehen pilotaria da eta Barriolaren bolada ona eten duena ere bai —395 egun

ditu indarrak, finalerdietako ligaxkan parte hartu ahal izateko. Ziskarrek egin du berea. Urkijo utzi zuen aurrea kanpora (35-29) eta atzo gaintitu zuen bere bigarren koska.

Ziskarrek egindako lanari meriturik batere kendu gabe, baina Garridok dezente erraztu zizkion gauzak atzo. Zerbaitengatik ezaguna bada oso palista segurua delako da ezaguna Garrido, baina atzo bestetan baino

LAUREN AUKERAK

OLAIZOLA II.a. Unanueren kontrako partida jokatzeko badu 15 tanto behar ditu finalean sartzeko. Tanto gutxiagorengatik galtzen badu, Esainek Barriolari irabaztea behar du.

BARRIOLA. Esaini irabaztea nahikoa du finalean sartzeko, besteen emaitzak edozein izanda ere. Olaizolak Unanueri irabaziko balio, nahikoa du Esaini 15 tanto egitea.

UNANUE. Olaizolaren kontrako partida 22-14 edo alde handiagorekin dauka irabazi beharra finalean sartzeko. Olaizolari edozein emaitzarekin irabazi eta Esainek Barriolari irabaziko balio ere finalean sartzen da.

ESAIN. Barriolaren kontra 15 tanto egin, eta Olaizolak Unanueri irabaztea behar du finalean sartzeko.

zeramatzan buruz buru partidarik galdu gabe, txapelketa ofizialetan—. Enpresak ez du zehaztu oraindik non eta noiz jokatu den Barriola-Esain partida, eta non eta noiz jokatu litzatekeen Unanue eta Olaizolaren artekoa ere.

Capellan-Elkorok irabazi zuten atzo, Tolosako Beotibarren

Bizia eta ikusgarria izan zen atzo Tolosan jokaturako partida nagusia. Capellan-Elkorok irabazi zuten Goñi II.a-Rairen kontra (22-15), eta Rairen alde tik apurtu zen norgehiagoka. Bi aurrelariak oso maila txukuna eman zuten, eta tanto eder sorta bat eskaini ere bai.

PALA. Atzelari errioxarrak ez zuen atzo bere mailarik eman Euskadiko Buruz Buruko Txapelketan

Ziskar II.ak ezustekoa eman zuen atzo Garridori irabazita, eta final-laurdenetan ariko da

E. Telleria | DONOSTIA

Doblean irten zen dirua atzo Bilboko Deportivo frontoian Ricardo Garrido errioxarraren alde, baina ez zuten pilotazalek euren iragarpenetan asmatu.

Luis Ziskar Ziskar II.a-k ezustean harrapatu zituen guztiak eta Euskadiko Buruz Buruko Pala Txapelketako final-laurdenak jokatzeko txartela eskuratu zuen (26-35). Juan Pablo errioxarraren aurka neurtu beharko

pilota gehiago galdu zuen. Eutsi zion partidari 26nako berdinketa arte, baina hortik aurrera apurtu zuen lehia Ziskarrek. Pilota berria atera eta harekin egin zituen zortzi tanto jarraian. Tartean txapa gainera larri ihes egindakoren bat ere bai, baina urrearen pareko balioa izan zutenak. Zazpi tanto lortu zituen Garridok sakearekin; zortzi eta falta bat Ziskarrek. Ordubete iraun zuen partidak.

ERREMONTA

Euskalen 25. Urteurreneko Torneoko lehen finalerdia gaur

E. T. | DONOSTIA

Abenduaren 17an beteko dira 25 urte Huarteko Euskal Jai Berri frontoia inauguratu zutela. Urtemuga hori ospatzeko torneo berezia antolatu du Remonte 2000 enpresak, eta gaur bertan jokatu da aurreneko finalerdia. Ezkurra eta Zeberio II.a ez beste izar nagusiek hartuko dute parte Urtemugako Torneoan, bi horiek buruz buruko finala dutelako larunbatean —pilota aukeraketa bihar egingo dute (12:00)—.

Elizalde-Eizagirrek eta Bitoria-Lizasok jokatu dute gaur torneo aurreneko finalerdia. Bestea, Altuna II.a-A. Lekunberri eta Iñigo-Aizpuruk jokatu dute, abenduaren 10ean. Finala, abenduaren 17an jokatu da eta egun horretarako programa berezia antolatu dute Remonte 2000 enpresak eta Huarteko udaletxeak —esku-huskako funtzio bat tartean—.

Nafarroako eta Gipuzkoako pilotariak elkarrekin nahastu ditu intendentziak bikoteak osatzeko, eta nabarmentzeko da Kike Elizalde beterranoa torneoan sartu izana bera baita Euskalen sinboloetako bat. Inauguratu zuten egunean jokatu zuen, Basterrarekin, Aseginolaza anaien kontra, eta hilabete batzuk geroago debutatu zuen. Frontoiak berak bezala, 25 urte beteko ditu Elizalde ere profesionalean.

JAIALDIAK

ATZOKO EMAITZAK TOLOSA.

Barberito VI.a-Urberuaga 22; Berraondo-Sukia 16. Capellan-Elkoro 22; Goñi II.a-Rai 15. Atxa-Taberna 18; Murumendiaraz-Hirigoien 7.

DEPORTIVO.

Marin-Ibarra 40; Zarraga-Leunda 27. Unda I.a-Torre 45; Iriondo-Lujan 32. Euskadiko Txapelketa: Garrido 29; Ziskar II.a 35.

GAURKO PARTIDAK EUSKAL. 16:00.

Larrea-Reklusa / Iturralde-Lander. Elizalde-Eizagirre / Bitoria-Lizas. Altuna II.a-Aizpuru / Iñigo-Iriarte. Zeberio I.a-Urretabizkaia II.a / Kalonge-Etxeberria II.a.

HITZ BITAN

FUTBOLA. Espainiako taldea da faborito nagusia

Real Madril eta Olimpia nor baino nor gehiago ariko dira gaur, Kontinente Arteko Kopan

Erredakzioa | DONOSTIA

Kontinente Arteko Kopa jokatu-ko dute gaur goizeko 11:15ean Real Madril (Espainia) eta Asunciongo Olimpiak (Paraguai), Yokohaman (Japonia). Talde bientzat oso urte berezia da aurtengoa, mendeurrena bete baitute. Beraz, ehun urteko ibilbideari ginga bikaina jartzeko asmo garbiarekin aterako dira Yokohamako estadiora. Bi taldeek, gainera, badakite zer den Kontinente Arteko Kopa irabaztea, Real Madril bi bider irabazi baitu, 1960an eta 1998an, eta Olimpiak behin, 1979an.

Real Madril da teoriarik, partidak irabazteko faborito nagusia, eta bi taldeen hasierako hamakakoak ikusi besterik ez dago horretaz ohartzeko. Vicente del

Bosque Real Madrilko entrenatzaileak jokari guztiak prest izango ditu gaurko. Japoniara iritsi aurretik, taldeko hainbat jokari gripeak jota zeuden, Ronaldo tartean, baina azken egunotan osatu egin dira eta ez dute arazorik izango hasieratik aritzeko. Jokalari brasildarrak gogoz ekingo dio partidari, azken partidetan golik ez sartzeaz gain joko nahiko eskasa egin baitu. Yokohamako estadia, gainera, oroitzapen oneko zelaia da Ronaldorentzat, Japonia eta Hego Koreako Munduko Kopako finalean bi gol sartu baitzituen eta horiei esker Brasilek 2-0 irabazi baitzion Alemaniari.

Olimpia, ezustekoa ematera

Talde paraguayarrari dagokionez, Nery Alberto Pumpido Ar-

KAZUHIRO NOGI / EPA

Real Madrilko jokalariek, atzo, entrenatzen.

gentinako selekzioko atezain ohi eta Olimpiako entrenatzaileak ere jokari guztiak prest izango ditu gaurko lehiarako, prest eta atsenden hartuta, azaroaren 3tik ez baitute partida ofizialik jokatu. Real Madril ira-

bazteko faboritoa izan arren, ezustekoa eman eta Kontinente Arteko Kopa eskuratzea posible dela uste du Pumpidok, eta aste osoan behin eta berriro errepikatatu die ideia hori jokalariei. Horretarako, ezin izango dute

huts bakarra egin, fedentsan bereziki, Figo, Zidane, Ronaldo eta Raulek aukera gehienak baliatzen baitituzte. Defentsan sendo eta aurrean erabakigarriak izatea, horixe izango da gakoa.

MENDIA

Iñurrategi eta Beloki gaur abiatuko dira Cho-Oyuko gailurrera

Alberto Iñurrategi eta Jon Beloki mendizaleak gaur abiatuko dira Cho-Oyuko gailurrera, 7.000 metroetan lo egin ondoren. Igoera hainbat arrazoiengatik atzeratu da orain arte —eguraldia—; baina, ezustekorik ezean, gaur goizeko 10:00etan iritsiko dira Iñurrategi eta Beloki gailurrera.

ZIKLO-KROSA

David Secok bigarren postuan amaitu du Genteko proba

David Seco (Artxanda Golf-Spiuk) ziklo-krosari busturiarrak bigarren postuan amaitu zuen herenegun Genten (Belgika) jokatu zen proba. Secok postu bikaina lortu zuen, nahiz eta helmugarako gutxi falta zenean gupila zulatu zitzaion. Larunbatean Koksijen (Belgika) jokatu-tako proban, aldiz, 15. postuan amaitu zuen.

SASKIBALDIA

Tau Baskoniak Bill Phillips hegale-pibote frantziarra fitxatu du, hilabete baterako

Tau Baskoniak Bill Phillips hegale-pibote frantziarra fitxadu du, hilabete baterako, eta atzo bertan aurkeztu zuten. Phillipsek 23 urte ditu, eta 2,08 metroko garaiera du. Maroussi Greziako Lehen Mailako taldea izan da frantziarraren azkeneko taldea. Aurretik Ameriketako Estatu Batuetako hainbat unibertsitatetan jokatu du. Ivanovicek azpimarratu zuenez, «esku ona» duela da Phillipsen ezaugarri nagusia. Simsen ordezkoa izango da.

JOSEBA JAKAREN OROIMENEZKO
I. HERRI LASTERKETA

EUSKAL HERRIKO HERRI LASTERKETEN 3. TXAPELKETA

Egunkaria

028206

ABENDUAREN 3a. EZKURDI PLAZA. 10:45

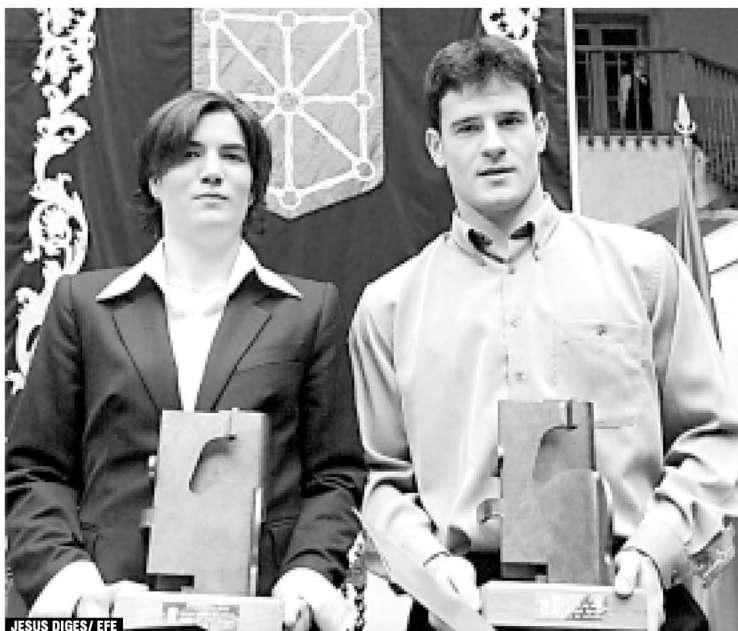
anboto
DURANGOKO UDALAK

AA
SEGUROS

BAQUÉ

bbk

KIROLDEGIA. Atzo jaso zituzten sariak, Iruñean

JESUS DIGES / EFE

Aitziber Los Arcos eta Abel Barriola urteko Nafarroako kirolari onenak

Urteko Nafarroako kirolari onenaren saria jaso zuten atzo Iruñean Abel Barriola pilotariak eta Aitziber Los Arcos taekwondolariak. Miguel Sanz Nafarroako Gobernuak lehendakariak eman zituen sariak.

FUTBOLA

Avellanedako Independiente taldeak irabazi du Argentinako Irekiera Torneo

Avellanedako Independiente taldeak Argentinako Irekiera Torneo eskuratu zuen atzo, azken jardunaldian Almagroko San Lorenzori 3-0 irabazi ondoren. Boca Juniors taldeak bigarren postuan amaitu du Liga, Independientek baino hiru puntu gutxiagorekin.

IGERIKETA

Qi Hui txinatarrak bular estiloko 200 metroetako munduko errekorra ondu du

Qi Hui igerilari txinatarrak bular estiloko 200 metroetako munduko marka ondu zuen atzo Shangain (Txina) jokatu-tako igerileku motzeko Munduko Kopan: 2:18:86 egin zuen Huik.

Oteizaren *Eraikuntza* hutsa eskultura ekaitzaren enbata jasotzen, atzo arratsaldean, Donostian.

JUAN CARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Azken enbata ote?

Jorge Oteiza Fundazioari buruzko auzia epaiaren zain utzi du Agoizko epaileak; artistaren ingurukoen abokatuak akordio proposamen bat egin zuen, baina beste aldeak ez zuen onartu

LITERATURA. 40

Ananda Devi

Idazlea

«Min barneratuak dituen gizarte batean egia bat aurkitzen entseatzeko da idazlea»

Maurizio uharteko idazlea Euskal Herrian izan berri da

INGURUMENA. 34

‘Prestige’-ren hondamenak eragindako olatu beltz-beltzak iritsi ziren atzo egun osoan Galiziako kostaldera

Petroliontzia isuritako erregaiak 180 hondartza kutsatu ditu dagoeneko

BERTSOLARITZA. 43

Erabaki da igandean Bizkaiko Txapelketako finala jokatuko duten zortzi bertsolarien zerrenda

Herenegun Getxon jokatuako azken finalaurrekoan Igor Elortza izan zen nagusi; Oihane Enbeita ere sailkatu zen finalerako

INGURUMENA. 'Nautila' urpekoa petroliontzia hondoratutako tokira jaitsi zen atzo, eta ez zuen isuririk atzeman

LAVANDEIRA JR. / EFE

Garbiketa lanak, atzo, Coruña hondartza batean.

GARBIKETA LANAK

Josep Figueras: «Boluntarioak gara, ez suizidak»

Josep Figueras gazte katalana Galizian dago, Prestige petroliontzia eragindako kalteengatik garbiketa lanetan boluntario. Atzo hainbat komunikabideen aurrean salaketa gogorak egin zituen. Eta Radio Euskadiko *Ganbara* saioan Figuerasi egindako elkarrizketan esan zuen baliabiderik ez dagoela, «ez dakigu zer gerta dakiguken. Larunbatean 50 boluntario inguru mareatu egin ziren garbiketa lanetan ari zirela, beste hainbat lagun urgentziatara eraman zituzten aurpegiak gorrituta», «boluntarioak gara, ez suizidak» gehitu zuen Figuerasek.

Utzikeria «ikaragarria» dagoela salatu zuen. «Baliabideak koordinatzeko jende aditua eta mediku espezializatuak behar dira» esan zuen Figuerasek.

Olatu beltz-beltzak iritsi ziren atzo egun osoan Galiziako itsasertzera

Dagoeneko 180 hondartza kutsatu ditu petroliontzia isuririko erregaiak

'Prestige' petroliontzia marea beltzaren hedatzea

Orbanik handiena -orban txiki askoz osatua- kostatik 5 kilometrora zegoela zioten atzo Portugalgo agintariek; Espainiakoen bertsioaren arabera, 30 kilometro pasatxora zegoen.

- Itsaski harrapatzea
- 2. marea beltzak eragindako kosta zatiak
- Kostara hurbiltzen ari diren fuel mantxa handiak

Erredakzioa | DONOSTIA

Egun iluna izan zen atzo berriro Galiziako kostan. Bigarren aldiz iritsi ziren zenbait lekutara olatuak beltz-beltz, eta kalte handiak eragin zituzten. Coruña hondartza zenbaitetan eraso kor sartu zen marea beltza, eta ilunabar aldean Arousa inguruko herriarrek beren itsasertzean ere orban txiki batzuk agertzen zirela esan zuten, kezkatuta. Oso zona aberatsa da, eta orbanak Arousa itsasadarrean ez sartzeko ahalegin handiak egin nahi dira.

Egunotan Galiziako kosta mehatxatu duen orbanik handiena —petroliontzia hondortzean sortua— orban multzo beldurgarri bat da, ez da oraindik itsasertzera iritsi, hurbil ibili zen atzo egun guztian, ordea, Corrubedo eta Touriñan artean. Itsasertzetik zenbat kilometrora zegoena esateko bertsio ezberdinak izan ziren. Espainiako agintariek 30 kilometro pasatxora zegoela esan zuten, Portugalekoek soilik 5 kilometrora.

Juan Carlos I. Espainiako erregeak kutsatutako zenbait leku bisitatu zituen, eta adoneko hitzak zabaldu nahi izan zi-

tuen. Oro har, ordea, etsipena nagusitu zen.

Denera *Prestige* petroliontzia 77.000 tona erregai zermatzan barruan, eta horietatik 20.000 inguru isuri dituela uste da. Garbiketa ahalegin itzelak egin dira egunotan, bai itsasoan bertan, eta baita itsasertzean ere. Itsasoan hainbat ontzi ari dira, hainbat naziotakoak; erregaia jasotzen eta xurgatzen ari dira, eta ezinbestekoa denez, baita fuel-olioari bidea ixten ere, leku preziatuenetara hel ez dadin. Hondartzetan ehunka lagun ari dira garbiketa lanetan.

Denera 9.000 tona erregai bildu direla uste da, eta gaurtik Italiatik iritsitako beste bi ontziren laguntza izatea espero da. Nolanahi ere, nahia eta ezina nagusitzen da, eta erregaia eragiten ari den kalteak —ekonomikoak zein ekologikoak— oso handiak dira.

Espainiako Gobernuak Ingu-rumen Ministeriotik azaldu zuten, denera 164 hondartza kutsatu dira erregaiz, eta horietatik 13 oso egoera txarrean daude. 550 kilometro itsasertz kutsatu dituzte guztira orban beltzek.

'Nautila' urpekoa hasi da lanean

Nautila urpekoa Frantziatik eraman dute Galiziara, *Prestige* hondoratuta dagoen lekuraino —3.500 metrora itsasoan behar— jaits dadin eta zein egoeratan dagoen azter dezan. Atzo jaitsi zuten lehen aldiz azterketa egitera, eta ondoren teknikariek aditzera eman zuten, ez zuen batere isurketaren aztarnarik atzeman. Bere-

hala eman zuten Espainiako Gobernuak ordezkariak horren berri. «Petroliontzia tankeetatik jazotako isurien aztarnarik ez da ageri», azaldu zuten presidenteorde Mariano Raxoiren sailetik.

Itxaropen izpia eragin zuen horrek. Izan ere, kezka iturri handia da zer jazo daitekeen petroliontzia barruan dagoen erregai guztiarekin. Hondamendia ja handia da, baina erregai hori guztia barreiatzen bada, inoizko larriena izan daiteke.

Datozen egunetan beste hainbat saio egingo ditu *Nautila*-k. Besteak beste, petroliontzia irudiak lortuko ditu, eta erregai laginak hartuko ditu, ikertzeko. Era horretan petroliontzia zein egoeratan dagoen jakin ahal izango da, eta zer egin behar den erabaki ahal izango dute tekniko eta politikariek.

Igandean hondamendiaren kontra manifestazio handia egin zen Santiagon. 200.000 lagunek hartu zuten esku *Nunca mais* (*Gehiago inoiz ez*) plattformak egin deialdiari jarraikiz. Gogor salatu zen zenbait aldarritan agintari eta erakunde publikoen jarrera. Beste hainbat hiritan ere, besteak beste Barzelonan eta Madrilan, protesta ekintzak egin dira iragan egunotan. Kexua azaltzeko. Olatu beltzen kontra.

IZARRAREN HAUTSA

Itziar Alkorta ■ ZUZENBIDEAN DOKTOREA. LAGUNDUTAKO ERNALKUNTZAREKIN LOTURIKO GAIETAN ADITUA

Zuhurtasun printzipioa

Azken boladan, Europako zientzia eta teknologiari buruzko erakunde, aholku batzorde eta bestelako adituen bileretan gero eta usuago entzuten da «zuhurtasun printzipioa»-ri buruzko leloa. «Zuhurtasunez joka dezagun!», hona zientziaz arduratzen diren erakundeen lelo berria.

Hainbeste goraipatzen den zuhurtasunaren ideia hori, berriz, hagitx arrunta irudituko zaio bati baino gehiagori. Hala irudituz zitzaidan niri, behintzat, duela gutxi, kongresu batean, *precautionary principle* delakoari buruzko hitzaldia entzun nuenean. Hitzaldiaren ostean, hizlariarengana hurbildu nintzen, zuhurtasunaren gaineko argibide gehiago eskatzera. Hona, adituarekin izandako elkarrizketa:

- Barkatuko didazu, baina, ez al dugu

orain bestean zuhurtasunez jokatu zientziari eta teknologiari buruzko erabakiak hartzerakoan?

- Bada, ez. Zuhurtasunez jokatu izan dugu orain arte, ezkontzerakoan, burtsan inbertsioak egiterakoan, etxea erosterakoan..., baina ez zientzialarien proposamenak epaitzerakoan; kinka horietan, jokatu, zuhurtziaz baino, metodo zientifikoak jokatu izan dugu.

- Eta zein alde dago zuhurtziaren eta metodo zientifikoaren artean?

- Teknologia bat edo produktu berri bat abian jarri behar ote den erabakitzeke orduan, orain arte, uste izan dugu zientziaren ekoizkinei eta horien arriskuei buruz ari ginenez, jokabide burutsuena zela adituei galdetzea, eta, adituen iragarpenen arabera erabaki zientifikoak hartzea. Haiek badiote teknologia berria segurua dela eta arriskurik gabea, orduan, baimendu egiten da, besterik gabe. Horren lekuko Britainia Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza

ministroak *behi eroen* gainean aditzera eman zuena: «Adituek ziurtatu ziguten behiek jandako substantzia hauek ezin zirela gizakietara igaro, beraz, horiek erabiltzeko baimena eman *behar* genuen!».

- Eta non dago, beraz, okerra?

- Kontua da adituak ez direla iragarpenetan bat etortzen. Are gehiago, bat etorri izan direnean ere, inork aurreikusi gabeko kalteak etorri zaizkigu zenbait teknologiaren erabileratik. Teknologia berriei buruzko erabakiak hartzeko, beraientzako soilik, asmatu dugun metodo bitxi horretatik datoz, hain zuzen, *behi eroak*, aberetatik giza-kietara iragaten diren antibiotikoak, krisi ekologikoak, eta abar. Ekoizkin tekniko berri batek ekar diezazkigukeen arriskuei buruz, GEOei (genetikoki eraldatutako organismoak) buruz, esaterako, adituak ados ez datozenean, nahiz gutxi batzuk arriskutsuak izan daitezkeela eta beste askok ezetz esa-

ten digutenean, zeren arabera hartuko dugu erabakia?

Gure hizlariaren ustez, adituek aurreikusi gabeko arriskuak egon daitezkeela jakinda, *zuhurtasunez* jokatu beharko dugu etorkizunean teknologiari buruzko erabakiak hartzerakoan, dirua non inbertitu behar dugun erabakitzerakoan bezala. Bizitzako beste erabakiak hartzerakoan dugun segurtasun eza eta dunda gainditzeko jarraitzen dugun metodoa nagusitzen ari zaigu, beraz, teknologien eta berrikuntza zientifikoen dundazko promesen munduan ere. Alegia, orain arte adituen eskuetan lagatako erabakiari guztioi egin beharko diogu aurre orain. Guztion ardura izango da erabakia, eta ez adituarena bakarrik. Horretarako herritarrak informatu behar ditugu, eta iritzi guztiak entzun, benetan, teknologia berrien ondorenak ezagutu gabe ari garela aitortuz. Teknologia horren onurak eta kalte posibleak ahal den puntua arte neurtu eta hortik aurrera sena erabiliz. Bestela esanda, bizitzako beste alor guztietan egiten dugun legez, teknologia kontuetan ere, *zuhurtasunez* jokatzu.

TABAKISMOA. Hitzartutako araudia 2005. urtean jarriko da indarrean

EBk tabakoaren publizitatea debekatzeko legea onartu du

Irrati, prentsa eta Internet bidezko tabako iragarki oro debekatzen du

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Europako Batasunak (EB) tabakoaren publizitatea arautzen duen lege berria onartu zuen atzo Bruselan eginiko bileran. Egitasmoak irrati, prentsa eta Internet bidezko tabakoaren publizitate oro debekatzen du. Legeak ez du telebistaz ematen diren iragarkien inguruan aipamenik egiten. Izan ere, telebistaren inguruko legeak beste zuzenbide xedapen baten esku daude. Legeren arabera, tabako konpainiek ezingo dituzte kirolak eta bi estatuk baino gehiagok parte hartzen duten ikuskizunik babestu. Legea 2005eko uztailaren 1. jarriko da indarrean.

Europako Batasuneko herrialde guztiek legearen alde bozkatu zuten, Erresuma Batua eta Alemaniak salbu. Bi herrialdeetako ordezkariak nabarmendu zuten, hitzartutako testuak hainbat hutsune ditu, batez ere arlo juridikoan. Zenbait erakunde EBk hitzartutako legearen aurka agertu dira, eta tabakoaren kontrako neurri zorrotzagoak hartzearen beharra azpimarratu dute. Izan ere, legeak ez du karteletako iragar-

GERARD CERLES / EPA

EBk tabakoaren publizitatea debekatzeko legea onartu du.

kien, zineetako publizitatea edo zeharkako publizitatearen inguruan aipamenik egiten.

Atzo hitzartutako legeak azken urteetan izandako hutsune legala betetzen du. Izan ere, Europako Batasuneko Justizia Auzitegiak bertan behera utzi zuen 1998. urtean EBk hitzartu-

tako legea. Lege horrek atzo hitzartutakoak baino neurri zorrotzagoak ezartzen zituen tabakoaren aurka.

Bestalde, EBko Osasun ministroek tabakoa banatzen duten makinak soilik helduentzako guneeetan egotea eskatu dute.

LABURAREN

OSASUNA

Europako Batasuneko haurren %15 lodi daude

Europako Batasuneko (EB) Osasun ministroek atzo aurkeztutako txosten baten arabera, EBko haurren %15 lodi daude. Txostenaren arabera, neurriak hartu ezean, kopuru hori handitzen joango da hurrengo urteetan. Osasun ministroek lodi-tasunak eragiten dituen osasun arazo larriez ohartarazi dute, batez ere nerabeetan. Elikadura orekatu bat eramatearen eta ariketa fisikoa egitearen garrantziaz ohartarazten duten programak garatzearen beharra azpimarratu du EBk.

HIESA

Lau milioi gaztek gaitza nola prebenitu erakutsiko dute Txinako nekazaritza eremuetan

Txinako Gobernua hiesaren zabalkundea gelditzeko programa bat aurrera eramaten ari da. Hala, lau milioi gaztek nekazaritza eremuetan bizi diren lagunei gaitza nola prebenitu erakutsiko diete. Nazio Batuen Erakundearen Hiesaren Kontrako Programak (UNAIDS) zabalduko datuen arabera, 2010. urtean 12 milioi lagunek garatuko dute hiesa Txinan.

IKERKUNTZA

Nafarroan eginiko tesi batek Alzheimerren gaitzaren ondorioak ezagutzeko gako berriak eman ditzake

Nafarroako Unibertsitatean eginiko tesi batek Alzheimerren gaitzaren ondorioak hobeto ezagutzeko datu aitzindariak eman ditzake. Arratoiekin eginiko probetan gaitzak oroimean eta ikasteko gaitasunean eragiten duten zenbait ehun kaltetzen dituela frogatu du tesiak. Horrek psikosia edo depresioa eragin ditzakeela gaineratu du ikerketak.

IKERKUNTZA

Malariaren aurkako txerto batek itxaropena eragin du Erresuma Batuan

Oxfordeko Unibertsitateko zientzialariek iragarri dutenez, malariaren aurkako txerto batek emaitza onak eman ditu orain arte Erresuma Batuan. Zientzialariek txertoa orain Gambia eta Kenyan probatuko dutela adierazi dute. Izan ere, mundu osoan gaitza garatzen duten pertsonen %90 Saharaz azpiko Afrikan bizi dira. Kontuak kontu, ikertzaileek malariaren aurkako txerto bat garatzearen zailtasunaz ohartarazi dute

Asteartea, 2002-12-03

49. astea ■ 337 egun igaro dira ■ 28 egun falta dira

esaera

Hostoak erori, habiak ageri

datuak

9

Kanguru helduek 3,30 metroko altue-rako eta 9 metroko luzerako jauziak egin ditzakete.

96

Askatasunaren Estatua edo Askatasu-na Munduaren Argi izeneko estatua A. Bartholdiren lan erraldoia da (1874-86). 96 metro ditu, idulkia barne, eta kobre forjatuarekin egina dago. Fran-tziak AEBei eskaini eta New Yorkeko arrandan eraiki zuten.

telefonoak

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59443535
SAMU	15/59633333
Pozoitze kasuetan	56.96.40.80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59635555
Polizia	17
Baionako Suprefetura	59590919
Elektrika-gas arazoak	14/59521018
Errepideetako berri	56963333
Kontseilu Orokorra	59257840
Miarritzeko aireportua	59239066
SNCFko trenbideak	59555050
Laborantza Gambera	59295043
Ordua telefonoz	3699
Meteo agiria (grabatua)	59220330
Meteo zerbitzuak	59238415
Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA	
SOS Deiak	112
Udalzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	1003

ARABA	
Suhiltzaileak	945161163
Gurutze Gorria	945222222
DYA	945281020

Errepideetako informazioa	945222058	Renfe	944238633	Radio-taxi Donosti	943454535
Ertzaintza-Arkaute	945282000	EuskoTren	902543210	Radio-taxi Santa Clara	943464646
Miñoiak	945135500	Bizkaia irratia taxiak	944162222	Parada taxiak	943278825
Guardia Zibila	945256100	Radio Taxi	944448888	Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Txagorritxuko Ospitalea	945007000	Tele Taxi	944442333	Donosti Gas	943450200
Santiagoako O. Orokorra	945007600	Naturgas	902- 123456 / 900- 400523	Tolosagasa	943650782
Ospitale Militarra	945136577	Alkoholiko Anonimoak	944150751	Gas Hernani	943330928
Poliklinika	945140900	Hiesari aurre egiteko		Informazio sexuala	943320444
Arana Erietxea	945282800	Hiritar Elkarte, T-4	944221240	Donostiako suhiltzaileak	080
'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500			Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Asepevo klinika	945274655/66			Hiesari Aurrehartzeko eta	
Araba klinika	945142100			Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464
Forondako aireportua	945163591				
Gasteizko Renfe geltokia	945230202				
Autobus geltokia	945258400				
Radio Taxi	945273500				
Elbarrituentzako taxiak	608870144				

BIZKAIA	
Diputazioko suhiltzaileak	949422800
Bilboko suhiltzaileak	944233000
Gurutze Gorria	944222222
DYA	944319200
Ertzaintza	944441444
Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
Basurtuko ospitalea	944006000
Galdakaoko erietxea	944007000
Santa Marina	944006900
Gurutzetako ospitalea	946006000
Sondikako aireportua	944869301

DYA	943464622	Radio-taxi Donosti	943454535
Gurutze Gorria	943222222	Radio-taxi Santa Clara	943464646
Itsasoko Gurutze Gorria	943272222	Parada taxiak	943278825
Ospitale Probintziala	943006000	Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Erresidentzia	943007000	Donosti Gas	943450200
Gurutze Gorria (Donostia)	943214600	Tolosagasa	943650782
Gurutze Gorria (Irun)	943611203	Gas Hernani	943330928
Poliklinika	943462200	Informazio sexuala	943320444
Debagoieneko erietxea	943035300	Donostiako suhiltzaileak	080
Zumarragako ospitalea	943035000	Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Bidasoako ospitalea	943007700	Hiesari Aurrehartzeko eta	
Mendaroko ospitalea	943032800	Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464
Amarako ospitalea	943007400		
Ertzaintza	943288888		
Guardia Zibila	943211100		
Hondarribiko aireportua	943642240		
Renfeko geltokia	943283599		
Eusko Tren	902543210		
Taxi Autonomoak	943471717		

NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	112
Iruñeko suhiltzaileak	948222222
DYA	948171717
Gurutze Gorria	112
Errepideetako informazioa	948237000
Guardia Zibila	948221100
Eguneko Psikiatri O.	948273812/61
Nafarroako Ospitalea	948422100
Bideko Ama Birjina O.	948429400
Noaingo aireportua	948168700
Iruñeko Autobus geltokia	948223854
Renfeko geltokia	948130202
Radio Taxi	948221212
Teletaxi	948232300

zozketak

Bonolotoa				Lotería primitiva			
Astelehena, 02	Asteartea, 26	Asteazkena, 27	Ostirala, 29	Osteguna, 28	Larunbata, 30	Igandea, 01	
03 - 13 - 20	07 - 26 - 27	02 - 07 - 17	14 - 20 - 24	01 - 09 - 10	15 - 21 - 29	15 - 24 - 25	
21 - 27 - 33	29 - 39 - 43	21 - 31 - 42	30 - 38 - 39	16 - 17 - 25	43 - 44 - 45	34 - 35 - 37	
OSAGARRIA: 43	OSAGARRIA: 10	OSAGARRIA: 27	OSAGARRIA: 03	OSAGARRIA: 05	OSAGARRIA: 09	OSAGARRIA: 20	
ITZULKETA: 00	ITZULKETA: 05	ITZULKETA: 03	ITZULKETA: 04	ITZULKETA: 05	ITZULKETA: 06	ITZULKETA: 04	

ONCE			Kupoitzarra			Superkupoia
ASTELEHENA-02	ASTEARTEA-26	ASTEAZKENA-27	OSTEGUNA-28	OSTIRALA-29	IGANDEA-01	
73.953	56.844	10.556	68.124	98.794	87.225	
			033 seriea	028 seriea		

DUELA 10 URTE

Denon Artean plataforma sortu zen, Euskal Eskola Berria eskatzeko

Atzo hamar urte, Euskal Esko-la Publiko Berriaren alde lan egiteko, hezkuntza komunita-teko hainbat elkartek Denon Ar-tean plataforma sortu zuten. Es-kola Publikoari buruzko lege proiektua Gasteizko Legebiltza-rraen zegoen unean, «Euskal Es-kola Publiko Berriaren plangintza eztabaidatu eta lantzeko aukera lapurtu» zietela salatu zuten plataformako bozeramaileek. «Horregatik, guk hitza hartu nahi dugu, gure beharrak eta proposamenak jakin ditzaten», adie-razi zuten. Ikastolen Elkarteak, Sortzen-ek, EHuko Hezkuntza Mintegiak, El-LAS eta LAB sindikatuek, Irakasle Elkarteak eta Bizkaiko OHO eta Irakaskun-tza Ertaineko Ikasle Gurasoen Elkarteak osatu zuten plataforma.

efemerideak

Lehen bihotz transplantea egin zuten

1967. urteko abenduaren 3an Christian N. Barnard kirurgilariak lehen bihotz transplantea egin zuen, Hegoafrikako Errepublikan. Transplanteak berak ez du zail-tasun tekniko berezirik, ebakuntza egin ostean datoz arazoak: batzuetan, hartzaila-aren gorputzak erreakzio immunologikoa izaten du jasotako organo arrotzaren kon-tra.

1970. Burgosen 16 lagunen kontrako epaiketa militarra hasi zen.

SANTUAK.

Xabier.

horoskopoa

Uxue Agirre

ARIES martxoak 21 - apirilak 20

Ezkonlaguna bilatu nahi baduzu, bestelako lurrin mota bat erabili beharko duzu.

TAURUS apirilak 21 - maiatzak 20

Ez dago zure dietak ulertuko dituenik. Inoiz baino gehiago jaten duzu azkenaldian.

GEMINI maiatzak 21 - ekainak 20

Izarrak gustukoak dituzula eta, egunak ematen dituzu ilargian. Lurtarra zarela konturatuko ote zara?

CANCER ekainak 21 - uztailak 20

Zapi gorria lepoan jartzeko asko falta da oraindik. Oraingoz, has zaitetz berdearekin.

LEO uztailak 21 - abuztuak 23

Gaur eztarriko min handia izango duzu. Asteburuko ondorio argia, dudarik gabe.

VIRGO abuztuak 24 - irailak 23

Bikotekidearekin hasitako gerra amaitzen ez baduzu, baliteke ondorioak oso txarrak izatea.

LIBRA irailak 24 - urriak 23

Aho zabalka jarraitzen baduzu, ohera bidaliko zaituzte. Besteen kontuak hain aspergarriak ote dira?

SCORPIUS urriak 24 - azaroak 23

Lagun berriak egin dituzunetik, zaharrak ez dituzu agurtu ere egiten. Zer egin dizute?

SAGITARIUS azaroak 24 - abenduak 23

Lanean buru-belarri aritu beharrean, hobe zenuke parranda gehiago egitea...

CAPRICORNUS abenduak 24 - urtarrilak 20

Dutxatzeko garaia iristen den bakoitzean, ur beroa amaitu egiten da. Inguruko guztiak ondotik alde egitea nahi duzu, ala?

AQUARIUS urtarrilak 21 - otsailak 18

Gero eta gizenago zaudela esan dizutela? Zure ipurdi zabala ikustea besterik ez dago hortaz ohartzeko.

PISCIS otsailak 19 - martxoak 20

Etxeko berotasuna alde batera utzi, eta zoaz kalera. Egunak daramatzazu lagunak ikusi gabe.

farmaziak

ARABA

GASTEIZ. 09:00-22:00: GARCIA OTSOA, Diputazio, 18. NAVARRO, Araka, 31. CARRASCAL, Tomas Alfaro margolaria, 15. Gazez: GÓNZALO-BILBAO, Posta, 34. **LAUDIO.** Gau eta egun: EGIA, Zumalakarregi, 13. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** Gau eta egun: FERNÁNDEZ, Artea errepedea, 6 (Artziniega).

BIZKAIA

BILBO. 09:00-22:00: AGIRRE, Colon Larreategi, 18. ORTUETA, Landin Doktoarearen kalea, 4. BARRENETXEA, Sabino Arana etorbidea, 6. VALLEJO, Pedro Cortes kalea, 2 (Begoña). ARMENDARIZ, Bidebarrieta, 9 (Zazpikaleak). EGIRAU, Hurtado Amezaga, 10. LLORENTE, Pedro Egillor plaza, 3. MAGUREGI, Zabalburu plaza, 4. URRUTIA, Urkijo zumardia, 22. Gazez: UNZETA, Bailen, 24. SANTISTEBAN, San Jose plaza. **ARRATIA.** Gau eta egun: KORTAZAR, Agirre Lehendakaria, 27 (Igorre). **BARAKALDO.** Gau eta egun: ANDORNO, Gemikako Arbola, 8. **BASAURI.** Egunez: CATAPODIS, Hernan Cortes kalea, 3. Gazez: LUÑO, Kareaga Goikoa, 16. **BERMEO, MUNDAKA.** Gau eta egun: ETXEBARRIA, Goikoa kalea, 49 (Mundaka). **DURANGALDEA.** Gau eta egun: CAMPILLO, Montevideo etorbidea, 24 (Durango). **ERANDIO-TXORIERRI.** Egunez: TEJELLO, Jose A. Agirre plaza, 8. **GALDAKAO.** Egunez: LOPEZ, Diz mendi kalea, 9. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** Gau eta egun: ELEJAGA, Alta Luis Villasante, 21 (Gernika). **GETXO.** Gau eta egun: LACALLE, Aldapas kalea (Algorta). **LEIOA.** Egunez: VADILLO, Maiatzaren Bata, 4. **LEKEITIO-EA.** Gau eta egun: ARRIETA, San Kristobal plaza (Lekeitio). **MEATZALDEA.** Gau eta egun: LARRAÑAGA, Aldapa kalea, 4 (Zierbena). **MUNGIALDEA.** Gau eta egun: URRUTIA, Butron kalea, 6 (Mungia). **ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.** Gau eta egun: BEREZIBAR, Artibai kalea, 36 (Markina). **PORTUGALETE, SANTURTZI ETA SESTAO.** Egunez: GARCIA, Alonso Allende, 12 (Portugalete). PANIZO, Genaro Orea, 18 (Santurtzi). GÓMEZ ITURRIAGA, Gran Via, 3 (Sestao). Gazez: ANGOITIA, Simon Bolívar, 9-11 (Portugalete). **URIBE-KOSTA.** Gau eta egun: GÓMEZ, Lapurdi kalea, 2 (Urduliz). **ZALLA, GÜENES, BALMASEDA.** Egunez: TORRE, Kontxa auzoa, 5 (Karrantza). FERNÁNDEZ, Sandamendi, 4 (Gordexola). Gazez: CUESTA, Langileen etorbidea, 5 (Zalla). **ZORNOTZA.** Gau eta egun: GORIÑA, Sabino Arana, 6.

GIPUZKOA

DONOSTIA. 09:00-22:00: RUIZ AZUA, San Martin, 14. SARASOLA, Carlos I etorbidea, 20 (Amara). REZOLA, Miracruz, 11 (Gros). IRADI, Larratxo, 37. Gazez: CABIRO, Askatasun etorbidea, 14. **ANDOAIN.** Egunez: ARZALLUS, Aita Larramendi. Gazez: BILBAO, Urbieta kalea, 7 (Hernani). **ARRASATE.** Gau eta egun: ESPAÑOL, Araba etorbidea, 17. **AZKOITIA, AZPEITIA.** Egunez: RUIZ-MENDIOLA, Kale Nagusia, 13 (Azkoitia). Gazez: ETXEBESTE, J. Arretxe, 13 (Azpeitia). **BEASAIN, ORDIZIA.** Egunez: JAUREGI, Santa Maria, 2 (Ordizia). Gazez: AZPIKUETA, Kale Nagusia, 18 (Beasain). **BERGARA.** Gau eta egun: PUJ, Barrenkale, 25. **DEBA, MUTRIKU.** Gau eta egun: APRAIZ, Erdiko kale, 5 (Mutriku). **EIBAR, ERMUA.** Gau eta egun: AZKUE, Tonibio Etxebarria, 4 (Eibar). **ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO.** Gau eta egun: IBÁÑEZ, Errekalede, 1 (Soraluze). **ERRETERIA, LEZO, PASAIA.** Egunez: KERÉJETA, Pablo Iglesias, 7 (Errenteria). Gazez: ARAGON, Nafarroa etorbidea, 77 (Errenteria). **ESKORIATZA, GATZAGA.** Gau eta egun: ITURRALDE, Miarte kalea, 18 (Aretxabaleta). **HERNANI, URNIETA.** Gau eta egun: BILBAO, Urbieta kalea, 7 (Hernani). **HONDARRIBIA.** Gau eta egun: FIZ, Donostia 6. **IRUN.** Egunez: NAVARRO, Fermin Calbeton, 14. Gazez: BARRIO-ORMAZABAL, Pio XII plaza, 3 (Maintzia). **LASARTE-ORIA, USURBIL.** Egunez: ATXA-ORBEA, Hipodromo etorbidea, 6 (Lasarte). Gazez: BILBAO, Urbieta kalea, 7 (Hernani). **OIARTZUN.** Gau eta egun: GOROSTIAGA, Arragua kalea. **ONÁTI.** Gau eta egun: BARRENETXEA, Kalezaharra. **TOLOSA.** Gau eta egun: TOLOSA, Kale Nagusia, 7. **URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI.** Gau eta egun: R. FENOLL, Kale Nagusia, 25 (Legazpi). **VILLABONA.** Gau eta egun: TOLOSA, Kale Nagusia, 7 (Tolosa). **ZARAUTZ, ORIO, AIA.** Gau eta egun: OLAIZOLA, San Frantzisko kalea, 19 (Zarauz). **ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA.** Gau eta egun: OTAÑO, Eusebio Gurrutxaga, 4 (Zumaia).

NAFARROA

IRUÑERRIA. 09:00-22:00: RUIZ PRADOS, Nafarroa Beherea etorbidea, 13. GARRALDA-MORRAS, Joaquin Beunza, 39 (Arrotxapea). LIBERAL ROMERO, Juaristi Doktorea, 1 (Sanduzelai). MALON, Antso Azkarra, 67. GALE, Erreniega, 22 (Zizur Nagusia). GARIN, Iturgain plaza, 6 (Orkoien). ERRO, Kale Nagusia, 9 (Atrabria). MARTINEZ, Eulza, 62 (Barañain). MARTIN, Madril etorbidea, 26 (Berriain). Gazez: RUIZ PRADOS, Nafarroa Beherea etorbidea, 13. ERRO, Kale Nagusia, 9 (Atrabria). MARTINEZ, Eulza, 62 (Barañain). MARTIN, Madril etorbidea, 26 (Berriain).

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debekatutrik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorrez.

han-hemen

Su eman diote Galesko Diana printzesaren etxezain ohiaren loradendari

Galesko Diana printzesaren etxezain ohi Paul Burrellen loradendari su eman zioten atzo, Galesko Holt herrian. Hango Poliziak adierazi zuenez, «orain arteko ikerketaren arabera, sutea nahita piztutakoa izan zen», eta «loradendak ondo antolatutako eraso» jasan zuela gaineratu zuen. Diana printzesaren familiak lapurretan egin izana leporatu zion Paul Burrell etxezainari, eta duela gutxi arte auzietan ibili dira. Egun, bere bizipenak kontatzen dihardu Burrellek.

Diamantez eta bitxiz osatutako bilduma bat ostu dute Holandako museo batean

Diamantez eta bitxiz osatutako bilduma baliotsua ostu zuten atzo, Hagako Museonean (Holanda). Bilduma iragan urriaren 5ean zabaldutako *Diamant* izeneko erakusketakoa zen, eta, museo ordezkarik batek adierazi duenez, «hainbat milioi

DAVE WEAVER / AP

Hiesaren kontrako Nazioarteko Eguna

Bono abeslari ezagunak Afrikan hiesak duen eragina salatu zuen iragan igandean, Lincoln hirian izandako agerraldian, Nevadan (AEB). Hiesaren kontrako Nazioarteko Eguna izan zen igandean, eta Bonorekin batera, besteak beste, Warren Buffett enpresaburua izan zen —argazkian—.

euro balio du». Dirudie-nez, lapurrek erakusketak harribitxi baliotsuenak ostu dituzte.

Monakoko Alberto printzeak bidaia hasi du Mexikon

Monakoko Alberto printzea Mexikon da egunotan, Nazioarteko Olinpiar Batzordearen bilera egin bitartean. Hango *Reforma* egunkariak argitaratu duenez, Monakoko printzea «Mexikoko bi telebista aurkezleren laguntzaz ari da bidaiatzen», eta «hemengo ohitura eta kultura ezagutzen ari da». «Irteera kulturalak egiteaz gain, printzeak tekila edateko eta *takoak* jateko parada izan du», gaineratu du Mexiko egunkariak.

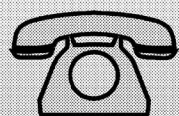
Gidabaimena berritu diote 100 urteko gizon bati

Llorenz Fontovak ehun urte bete zituen iragan larunbatean, Lleidan (Katalunia), eta, hango *La Mañana* egunkariak adierazi duenez, «duela gutxi berritu diote gidabaime-na». Lleidan duen dendarra joateko hartzen omen du autoa, egunero.

hilberriak

E S K E L A K

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(0034) 943 300 222

publi@egunkaria.com

Igone Iribarren Elizondo

- Goian Bego -

Nabiz eta agur esan behar beti barren-barrenean gurekin izango zara.

LANGAITZ IKASTOLA

Errenteria-Orereta, 2002ko abenduak 2

Felixa Gogorza Danboriena

Igandean zendu zen 63 urte zituela

Errexa izan zen zu maitatzea Ezinezkoa aldiz, zu abantzea Beti gurekin izanen zira

Bi muxu

Elizkizunak 2002ko abenduaren 4ean izanen dira, asteazkenarekin, goizeko 10:30ean Sokoako elizan.

Aintzinetik, Milesker.

Donibane Lohitzunen, 2002ko abenduaren 3an

Mikel Euba Areitioaurtena

Izar eder bat agertu da zeru zabalean argi begi danori.

Mikel Euba Areitioaurtena

- Goian Bego -

Tenerifen hil zan 39 urte zituela, Eleizakoak eta Aita Santuaren Bedeinkapena hartuta.

Bere emazte: Aintzane Gabiola Jaio; alaba: Uxue; gurasoak: Elias eta Tere, Sabin eta Felisa (+); anai-arrebak: Zorione eta Juanxu, Ana Mari eta Vicente; koinatu-koinatak: Mila, Rosa Mari eta Elias (+), Jaime eta Gotzone, Jony eta Arantzi eta Txema; osaba-izeko, Lehengusu Lehengusinak, lobak eta beste senideak.

Bere animaren alde otoitz egin eta GAUR, MARTITZENA, hilak 3, ARRATSALDEKO ZAZPIRETAN, Lekeitioko Jasokundeko Andra Mari Basilika parrokiaren izango diren hileta eleizkizun eta gorpua aurrean dalako mezatara etorri zaitezela eskatuten deusegu. Guztiori eskerrak asko aldeztu aurretik.

Lekeition, 2002ko abenduaren 3an

han-hen

2u eman diote galesko
Diana printzesaen
etxezin ohiaren
lortzenbatai

leik.
konkretin dýhardu Butte-
girta. Egun, þeir dískenak
gúxti arte auðistann ídili
etxéinnari, eta duels
leþorast zion Paul Butrell
íslak laþmíretan egin ízanna
Diana þríntessaren fámí-
zuela gáinnertu zven.
tutako etasosa» jásan
«lorabndak ondu andofa-
tutakos ízann zen», eta
arðers, stutes nahita þiz-
«orain arteko líkerketaren
Polízíak aðerzasi zvenes,
ko Holt herríann. Hangó-
smann zíoten atzo, Gales-
Butrellen lorabndarí su
ren etxézzain ohí Paul
Galesko Diana þríntessa-

**Diamonds set in gold
statue of Holland
set in gold**

ostu dituzte. Ko harrituak baliotzenak ez, laburrik erakusketak euren baliu du». Dirudie- quenez «hainbat milioi dekarri batek ageriari koa zen, eta, museoko or- mant zenezko erakusketak- dean zabalduko Dia- Bliduma iragan urriaren Museoan (Hollandak) ostu zuten atzo, Hagako tutako blduma baliotzena Diamantez eta bitxis os-

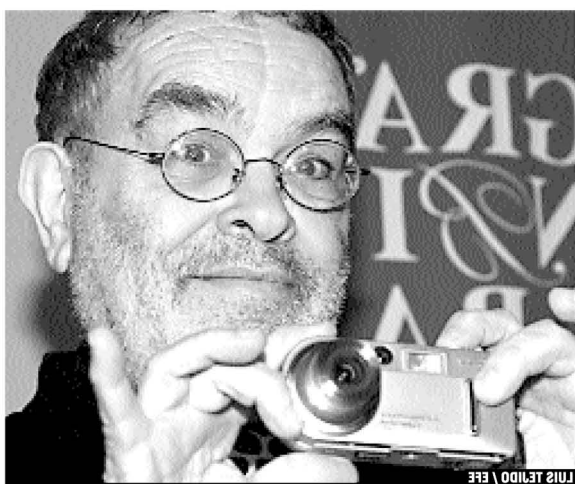
Monarko Alberto
printzsk bidais
pasí de Mexiko

Monakoko Alberto pri-
ntes Mexikon da eguno-
tan, Nazioarteko Olinpiar
Batzordearen dileta egin
ditartean. Hango Reformatu
egunkariak argitaratu
duenez, Monakoko pri-
ntes «Mexikoko di telebis-

Hier sind unsere Konzepte

eta Bonorekin patets, bestak beste, Warren Buffett enpresaburu izan zen —arazkian—. izandako ageraietan, Nevada (AEB). Hiesaren konturako Nazioarteko Egun izan zen igandean, Bono abeslari ezagunak Afrikan hiesak duen eragina salatzen iragan igandean, Lincoln hirian

zwei also Billion
Fernando Aráoz idazleak hitzaldiak eman

zentriert, «gainerat zener. »Gute erspriket ez dute atso Bildon agieratz zener. » Fernando Arpal idazle espainiarak Gar egungo gizarte «tephatz gades da, ez zintar-

Barzelonako alkateak
Carlos Zantua gitara jotzailer

emangod qd gawr 2ant jordi jarwegian . Cloekin izan zen atzo . Bakarlariak kontzetura da egunotan 'Bartzelonan' eta handgo alkate Joan Carlos Santana gitarrak jotzailer ospetsua Katalunian

hildesheim

Image Postscript
p037 f21

xiko edunakak.
izan du" gaineratu du Me-
eta askokak jateko parada
printzeak tekila edateko
kulturalak egiteaz gain,
ezagutzen ari da. "Interes
mengo ohitua eta kultura
ari da bidaiatzen" eta «he-
ta aurkeztearen laguntza

00t urekso nozip dat
bertito
Gidabmion

toz egumero.

**Almanian
atletu bute
Liam Gallagher
Oasis taldeko abeslari**

as a tu id u.

ARTEA. Artistaren ingurukoen abokatuak akordio proposamen bat egin zuen baina beste aldeak ez zuen onartu

Jorge Oteiza Fundazioari buruzko auzia epaiaren zain utzi du Agoizko epaileak

Atzoko bistan bi aldeek azpimarratu zuten aferaren gakoa Catalanen izendapena dela eta eztabaida juridikoa dela

Edurne Elizondo | AGOITZ

Maria Aleman epaileak epaiaren zain utzi zuen atzo Oteiza Fundazioaren afera, Agoizko epaitegian egindako bistan. Epaiaketa-aurreko audientzia izan behar zuen atzokoak, baina azkenean sententzia eman aurreko urratsak bertan behera gelditu ziren, bi aldeek onartu zutelako auziaren muina Carlos Catalanen izendapena dela eta eztabaida juridikoa dela. Epaiaren esku utzi zuten, beraz, erabakia. Aurreikusitako daten arabera, hogei egun ditu bere epaia ezagutzera emateko, atzerapenik ez bada, behintzat.

11:45ean hasi zen Oteiza Fundazioari buruzko bista. Patronatuko bi aldeek arteko eztabaida da Agoizko epaitegira joan den otsailean ailegatutako salaketaren funtsa. Carlos Catalan patronatuko kide izendatu zuen Oteizak berak, baina beste aldeak, Nafarroako Gobernuaren ingurukoak, ez zuen onartu eman eta urtarrilaren 31ko bilera sartzen ez zion utzi. Bilera hartan hartutako akordioak baliogabetzeko eskatu zuen, orduan, Catalanen aldeak.

Atzo Catalan ez zen Agoitzen izan. Oteizaren inguruko aldetik, hala ere, Xabier Morras, Jose Angel Irigarai eta Juan Antonio Urbeltz agertu ziren epaitegira, Juan Jose Gazpio abokatuarekin. Nafarroako Gobernuaren aldetik, berriz, inor ere ez. Vitoriano Lacarra abokatuak besterik ez.

Catalanen izendapena eta zigor-aurrekariak

Bistaren hasieran, akordio bat lortzeko proposamena egin zion Gazpio abokatuak beste aldeari, «denen onerako»: «Carlos Catalan patronatuko kide-tzat onartzen badute, hark eta haren ondokoek osatzen duten taldeak ez du bere gehiengoa baliatuko bere iritzia inposatzeko, eta erabakiak hartzeko 6 boto beharko dira gutxienez». Lacarrak ez zuen onartu. «Orainxe ezagutu dudan proposamen hori ezin dut onartu», erran zuen Lacarrak.

«Zure bezeroei eman behar-ko zenieke proposamen horren berri», bota zion epaileak, eta Lacarrak baiezkota eman baina ez zuela bista bertan behera uz-

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

Altzuzako Oteiza museoaren aretoetako bat.

ARTISTAREN INGURUKOAK

Elkarrizketaren bideari eusteko prest

Joan den ekainean behin-behineko neurrien inguruko bista egin zutenean Agoizko epaitegian hantxe agertu zen Nafarroako Gobernu Kultura zuzendari nagusi Juan Ramon Corpas Agoitzen. Atzo, ordea, ez zen han izan, ezta bere aldeko beste ordezkariarik ere. Oteizaren ingurukoen artetik Jose Angel Irigarai, Xabier Morras eta Juan Antonio Urbeltz izan ziren epaitegiko bistak egiteko aretoan, lehenengo ilaran eserita.

Ezustean harrapatu zituen patronatuko kideok Maria Aleman epaileak afera epaiaren zain uzteko hartu erabakiak, baita haien abokatu Juan Jose Gazpio ere. Ez zuten espero baina pozik hartu zuten berria, afera lehenago konpontzeko balioko duelakoan. Aretotik ateratze-

an, Gazpio abokatuaren lana nabarmendu zuen Morrasek eta Urbeltzek «itxaropentsu» direla gaineratu zuen.

Gazpioak egindako akordio proposamenari buruz, haien borondatea beti izan dela beste aldearekin hitz egitea eta akordioak lortzeko prest egon direla beti erran zuen Irigarai. Afera epaitegietara ailegatu aurretik ere egin zion artistaren inguruko aldeak beste aldeari erabakiak gehiengo kualifikatu baten bidez hartzeko proposamena, baina Nafarroako Gobernuaren inguruko aldeak, alde ofizialak, nolabait, ezezkota eman zion.

Akordioak lortzeko beharra aipatu dute beste batzuek ere, Nafarroako Alderdi Sozialistak alegia, Maria Jesus Aranda arartekoaren parte-hartzea proposatu du, afera argitzen lagun dezan. Bitartean, Agoizko epaitegiaren esku jarraitzen du aferak, eta laster bere erabakia ezagutzera emanen du hango epaileak. Denak zain daude.

teko edo atzeratzeko eskatuko gaineratu zuen.

Bere akordio proposamena egin eta gero, Gazpioak Carlos Catalanen izendapena jo zuen aferaren ardatz. Gai horri buruz, Oteiza Fundazioaren estatutuen zortzigarren artikulua fundatzaileari karguak izendatzeko gaitasuna ematen diola

gogoratu zuen, eta aipatu zuen ere hamargarren artikulua: «Catalani bileretan parte hartzeko eskubidea ukatzeak fundatzailearen borondatea urratzen du», erran zuen.

Nafarroako Gobernuaren inguruko aldeko abokatu Vitoriano Lacarrak bat egin zuen Gazpioarekin, eta Catalanen izenda-

pena ontzat eman daitekeen edo ez jo zuen auziaren gako-tzat. «Eztabaida juridikoa da», gaineratu zuen.

Catalanen zigor-aurrekariak ere atzoko bistako auzi nagusietako bat izan ziren. Nafarroako Gobernuaren ingurukoek Catalan ez dela patronatuko kide izateko gai erran zuten

JUAN JOSE GAZPIO

Oteizaren ingurukoen abokatuak

«Carlos Catalani bileretan parte hartzeko eskubidea ukatzeak Oteiza fundatzailearen borondatea urratzen du»

joan den ekainaren 4an, behin-behineko neurriei buruzko bistan, zigor-aurrekariak badituelako. Gazpioak zigor-aurrekari horiek baliogabetuta direla eta hori erakusten duen agiria badagoela nabarmendu zuen. Lacarrak, beste aldeko kideen abokatuak, ez zuen beharrezkotzat jo agiri hori epaitegian erakustea, eta baliogabetuta daudela onartu zuen. Hala ere, Catalanen aurkako sententzia badagoela eta ondorioz patronatuko kide izateko eskubiderik ez duela azpimarratu zuen.

Epaileak Catalanen zigor-aurrekariari buruzko agiriak aztertzeko aukera eman zien bi aldeei, baina baliogabetutzat jo zituztenez bi abokatuak beharrezkoa ez zela iritzi zioten eta, ondorioz, epaileak epaiaren zain utzi zuen Oteiza Fundazioaren afera.

LITERATURA. Zazpi kapitulutan, hendaiartutako zientzia gizon eta euskaltzalearen alderdi guztien berri ematen du

Anton Abbadiari buruz idatziriko saiakera kaleratu du Patri Urkizuk

Obra horrekin Lezokoak Bilboko Udalak antolatzen duen Unamuno saria jaso zuen apirilean

Estibalitz Ezkerra | **BILBO**

Zeruko izarren bidetik abiatu zen Anton Abbadia (Dublin 1810-Paris 1897), baina, Zube-roako herri kanta ezagunak zioenaren kontra, ez zuen maite-ñorik aurkitzerik espero. Hain zuzen, jakintzari, ezagutzari zion maitasunak eraman zuen Iparraldekoa hizkuntzaren eta zientziaren xendretan barna. Era berean, Lore Jokoen aitari zion mirespenak bultzatu zuen Patri Urkizu (Lezo, 1946) hari buruzko saiakera bat idaztera. Iragan apirilean, Abbadiari buruz atonduriko lanak Unamuno saiakera saria eskurarazi zion irakasleari. Lana osatzeko, Urkizuk bisita anitz egin zizkion Hendaiaiko Abbadia jauregiari. Bertan, 40 urtez hango gidari izandako Martin Telletxearekin zein gaur egun postu berean den Frederic Souleurekin harreman ezin hobea lortzeaz gain, Abbadiak idatziriko hoge mila gutunetik gora —horietatik 150 euskaraz— irakurtzeko aukera eduki zuen.

Unamuno saria jaso eta bederatzi hilabete geroago, *Anton Abbadia 1810-1897. Zeluko izarren bidia*-k liburu formatuan ikusi du argia. Obra zazpi kapitulutan egituraturik dago, eta bakoitzak Abbadiaren alderdi bat jorratzen du: ikaslea, bidaiaria, astronomoa, nagusia, poeta, hizkuntzalari, eta mezenasa. «Zazpi ikuspegi, Abbadia izan zen pertsona miresgarria deskribatzeko», dio Urkizuk.

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS
Patri Urkizu, Iñaki Azkuna Bilboko alkatearekin batera, Unamuno saiakera saria jaso zuen egunean.

Ikertzaile nekaezina

Inguruan zuena ulertzeko grina aseezinak Abbadia nerabea ezin hobeto definituko lukeen moduan, Iparraldekoaren gazte denborei buruz hitz egiterakoa, nahitaez, urte haiek markatu zituen espiritu bidaiaria aipatu beharko genuke. «XIX. mendeko bidaiaria izan zen. Britainia, Irlanda, Eskozia, Brasil, eta, batez ere, Etiopia ezagutu zituen. Afrikako lurraldea bihotzean sartu zitzaion. Hango tradizioak eta hizkuntza ikasteko, hiru urte nahikoa izango zirela uste zuen, eta, azkenean,

hamabi urte igaro zituen bertan. Abbadiak Etiopian ikertutakoaren testigantza dugu geroa Rimbaudek erabiliko zuen *Amariña* hiztegia».

Baina, ororen gainetik, euskaltzale amorratua zen Abbadia. «Euskal literaturaren pizkundea, neurri handi batean, berari zor diogu», azaldu du Urkizuk. «1851n Urruñako Lore Jokoak sortu zituen, eta 1897a arte urtero antolatu zituen. Sari guztiak bere poltsikotik atera ziren. Abbadiaren ekimena ederra zela-eta handik gutxira antzeko Lore Jokoak agertuko ziren Hegoaldean».

Aurrekoen ondoan, Abbadia astronomia zalea alderdi kasik ezezaguna dugu. Baina horregatik ez dio garrantzitsua izateari uzten. «Euskal zientzialariei buruz gutxi hitz egiten da, eta Abbadiak ezer ere ez. Ez da bidezkoa. Astronomia arloan ikerketa arras interesgarriak egin zituen, eta bere lana ez zen oharkabea igaro. Zerbaitengatik egin zuten Institutu Frantseko presidente», azaldu du Telletxeak. «Ez hori bakarrik, astronomiako hainbat kontzeptu lehen aldiz euskaraz eman zituen Abbadiak», gaineratu du Urkizuk.

Miren Agur Meaberen 'Azalaren kodea' gaztelaniararatu argitaratu dute

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Miren Agur Meaberen *Azalaren kodea* (Susa, 1999) poema liburuaren gaztelaniarazko itzulpena —*El código de la piel*— eman berri du argitara Bassarai argitaletxeak. Itzulpena egileak eta editoreak egin dute elkarlanean, Miren Agur Meabek eta Kepa Muruak.

Aurretik hainbat sari irabazia eta hainbat lan argitaratu bazen ere, *Azalaren kodea* liburuarekin eman zuen bere burua ezagutzera Meabek euskal letren plazan; Kritikaren saria jaso zuen liburuak 2000n. Aurten, berriz, haur eta gazte literaturaren arloko Euskadi saria irabazi du (*Itsaslaba-reko etxea*, Aizkorri).

UEUk lau liburu berri eramango ditu Durangora

Agentziak | **BILBO**

Udako Euskal Unibertsitateak (UEU) lau liburu berri eta Inguma eta Euskarazko Software Katalogoa datu-baseak eraman- go ditu Euskal Liburu eta Diskoen Durangoko Azokara. *Uztaro* aldizkariaren 42. eta 43. aleak, eta UEUren 30. urteurrena ospatzeko Aitor Gorosabelek idatzitako *Hesi artean* kantua ere aurkeztuko du.

Patxi Zubizarreta
Iban Zaldúa
Asier Serrano
Ixar Rozas
Eider Rodríguez
Paddy Rekalde
Fernando Morillo
Diego Martiartu
Gerardo Markuleta
Edorta Jimenez
Sonia González
Julen Gabiria
Harkaitz Cano
Gari Berasaluze
Nagore Amondarain

Marihuanazko bufandak

HITZARTEK: JAKOBA ERREHONDO

Txalaparta argitaletxeak orri hauek osasuntsuak direla ohartarazten du

Euskararen etxea PELLO SALABURU SAIAKERA	Zorion perfektua ANJEL LERTXUNDI NOBELA	Obabatiko tranbia IBAN ZALDUA ZERBERRI SAILA
Itzarri nahi ez zuen printzesa FELIPE JUARISTI NOBELA	Mailu isila JUAN KRUIZ IGERABIDE POESIA	Gorrito haut HAINBAT IDAZLE GORRITOZKO SOLASEAN NARRAZIOAK
Krokodiloa ohe azpian MARIASUN LANDA NARRAZIOA	Kafka Bilbon PEDRO ALBERDI NARRAZIOAK	Bertso minez JOSEBA ZUBIMENDI BERTAKO SAILA

ALBERDANIA

ANANDA DEVI IDAZLEA

«Idazkera Maurizio uhartea bezain uztarri azkarra zait, batasun bat»

Maurizio uhartean sortu, han handitu eta, azken urte hauetan Europan bizi da Ananda Devi. Birraitona-amonak indiarrek. Ama Kenyatik etorria, aita kreole hiztuna, nortasun anitzeko idazlea da.

Nora Arbelbide | BAIONA

Ananda Devi Donostian Emakume Idazleen topaketan parte hartu ondoren Baionara etorri zen Emazte idazleen naziorteko biltzarrerara. Biltzarrak aniztasuna zuen gaia. Karia horretara Itxaro Bordarekin bere idatziak eta inpresioak trukatzeko aukera ukan zuen.

■ **Zure gurasoek jatorri indiarra zuten, aita kreoleraz mintzo zitzaizun, frantsesez idazten duzu, Mauriziooko hizkuntza ofiziala ingelesa da... Ez ote da zaila hainbeste hizkuntza, hainbeste nortasun kudeatzea?**

Niretzat ez. Anitz bidaiatzen dut eta, beraz, hizkuntza franko menperatzea lagungarri zait. Horri esker herri berri batean egokitzeak arazorik ez dudala iruditzen zait. Irekidura izugarria da. Herri bakoitzean dauden autoreak itzulpenik gabe deskubritzen ahal ditut. Literatura afrikarra irakurtzeko aukera ukan dut, adibidez. Zinez, pribilegio eta aberastasun bat bezala ikusi dut.

■ **Mauriziar guziak ez dira zu bezala beti bidaietan...**

Maurizio uhartea basamortu bat zen. Hango biztanle guztiak immigranteak dira. Errotik atereak eta berriz sustraiak aurkitzen saiatzen direnak. Maurizioko biztanleentzat nortasunaren bilaketa funtsezko arazo bat da. Aterabide gabeko barne gataz-

ka batzuk sortzen zaizkie. Atzera begiratzen hasten dira, sustrai zaharrei lotzen. Komunitate ezberdinen artean murrak sortzen dira. Hotz bat bada haien artean. Nire liburuetan haustura horiek ikertzen saiatzen naiz.

■ **Zuri ez dizu eskas bat sortzen sustrai finkorik ez ukaitzak?**

Mauriziarra sentitzen naiz errotik. Han sortua naiz eta nire bizitzaren erdia han pasa dut. Jatorri indiarra duen mauriziar bat. Indiar kulturak leku handia du nire baitan. Nire ama, kenyarra bazen ere sortzez, oraino errotik indiar kulturaren bizi zen. Ipuin indiar anitz kontatzen zizkidan tipia nintzelarik. Gaur egun bere hizkuntza ahantzia badut ere, ipuinak gogoan ditut. Ipuin orientalaren egitura nire liburuetan agertzen da.

■ **Idazteak ere ez al du batasun bat ekartzen?**

Bai, egia da idazkera Maurizio uhartea bezain uztarri azkar bat zaidala. Batasun bat. Idaztea nire pertsonalitatea osatzen duen mundu ezberdinen ezagutzeko aukera bat zait. Ikuspuntuak aldatzeko posibilitatea. Gainera, nire sorterritik joana naizenez, idazterakoan, berriz hari lotzen naiz. Beti hura dut gaitzat. Nire irudimenean atxikia dudana Maurizio uhartea. Ez baitezpada eguneroko errealtatean kokatua. Handik abiatuz, egia unibertsalak atzematen saiatzen naiz.

■ **Zergatik frantsesa hautatu duzu idatzizko hizkuntza gisa?**

Frantsesak nau aukeratu. Maurizio uhartean kreolerarekin batera komunikaziorako erabiltzen den hizkuntza da. Irakurri eta idatzi dudana lehen hizkuntza da. Hizkuntza horrekin naiz hasi idazleak deskubritzen. Oron buru, frantsesa nire bihotzaren hizkuntza da, nire baitan dagoea hobekien adierazten duen hizkuntza.

■ **Kreolera eta Indiako hizkuntza bat ere erabiltzen duzu zure idatzietan?**

Nire ipuinak gehienetan Maurizio uhartean iragaiten dira. Mauriziar batzuen arteko solasaldi batean, naturalki kreolera erabiliko dut. Bien arteko elkarrietzak entzuten dut. Nire aita kreoleraz mintzatu zait beti.

■ **Maurizio uhartearen historia esklanbotasunari lotua da, zure idatzietan hortik jalgitzen den oinazea ageria ote da?**

Esklabotza eta esklabotza ondoko garaiak ageri dira, bai. Alabaina, ondoko garaietan indiarrek Mauriziora jin zirelarik, bizi baldintza biziki txarrak zituzten, ofizialki esklabotza desegina bazen ere. Oinaze horiek herriaren memorian barneratuak dira. Nire azken liburuan, *Soupir* deitzen denean, min historiko horri buruz ari naiz. Izan ere, esklaboen ondokoek iragan hori ahanztu saiatu dira. Umiliazio bat bezala ikusten dute. Nire idatzietan berriz oroitarazten diet. Nire pertsonaiak behartzen ditut memoria hori berriz berenganatzera. Iruditzen zait iragan hori onartu behar dela ondoko urratsa egiteko, askatasunaren urratsa. Ez da umiliazio bat. Ez guretzat hasteko. Maisuentzat izan behar litzateke umiliazio bat!

■ **Ruandan gertatu genozidioari ere interesatu zara, ez?**

Betidanik gizakiaren gogorkeria nondik heldu den saiatzen naiz ulertzen. Horregatik Ruandari interesatu naiz. Zein da bertzea-

Ananda Devi idazlea, Baionan.

IDAZKERAREN INDARRA

«Ruandari buruz 500.000 hil edo beste horrelako zifrak aipatzen dituzte, ez du deus erran nahi. Idaztean, beldurra hobeki sentiarazten ahal da»

ITXARO BORDAREN OIHARTZUNA

«Min barneratuak dituen gizarte batean, tentsioetatik abiatuz, egia bat aurkitzen entseatzeko da idazlea edozein lekutan»

rengan dugun beldur hori? No-laz erahiltzeko gogoia egia bihurtzen dute zenbaitzuek?

■ **Idatziek lagun dezakete mina ulertzen?**

Gaur egun irudiak trumilka iristen zaizkigu. Baina denbora berean, telebista pantaila bat gelditzen da. Irudiak ikusgarri bat bailitza. Sentimenduak ez dizkigu helarazten. Aldiz, idazterakoan bereziki *ni* izenordea erabiltzen delarik. Idazlea behartua da erahiltzailea edo biktimaren barnean sartzen eta, bide batez, irakurlea identifikatzen da. Irakurleak ez du gehiago babesik.

Ruandari buruz, adibidez, 500.000 hildako, egun berean beste 10.000 eta beste horrelako zenbaki franko aitzinatzen dituzte. Azkenean, ez du gehiago deus erran nahi. Idaztean, beldurra hobekiago sentiarazten ahal da. Zifra horiek gordezen dutena.

■ **Itxaro Bordarekin zuen idatziak eta inpresioak partekatzeko aukera ukan duzue Baionan eta zuen idatziek anitz eite dutela ohartu**

zarete. Nola izan da hori guztia?

Bere azken olerki bilduman nik lantzen ditudan gaiak aurkitu ditut. Exodoa, exilioa, nortasunaren bilaketa, bestearen bila joateko beharra. Nire burua identifikatu da haren idatzietan. Haren hitzen musikak nire oroitarazten dit. Oihartzun intimo azkarrak daude bi idatzien artean. Min barneratuak dituen gizarte batean, tentsioetatik abiatuz, egia bat aurkitzen entseatzeko da idazlea edozein lekutan.

■ **Euskal Herriaren egoerak eta mauriziarrenak elkarren antza dute?**

Bi gizarte ahul dira. Funtsezko arazoak daude. Itxaro Bordak nik erabiltzen ditudan hitz bertsuak erabiltzen ditu Ipar Euskal Herriko barnealdea aipatzeko. Ahozotasunaren tradizioa sendi da bi idazkeretan. Biak saiatzen gara ezberdintasuna zerk egiten duen ulertzen. Zerk egiten du norbaitek beste batengan herra sentitzea? Horrelako galdereri erantzuten ahalegintzen da idazlea.

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

MUSIKA. Abenduaren 22an aurkeztuko dute Laudion, eta urtarrilaren 10ean Bilbon

Gazteen itxaropen galduaz mintzo da Idi Bihotz 'Amaigabe berria' diskoan

Doinu eta erritmo gogorragoetara jo du talde bizkaitarrak kaleratu duen laugarren lanean

Arantxa Elizegi | DONOSTIA

Andoaingo Garate estudioetan grabatu dute *Idi Bihotz* taldekoek *Amaigabe berria* diskoa, Mikel Barba abeslariak adierazita-koaren arabera. Gazte batek etorkizunerako dituen itxaropenak nola desagertzen diren kontatzen duen istorioa du oinarri disko honek. Bere esanetan, narrazio hori era metaforikoan egiten da, eta, beraz, «entzuten ari denaren esku uzten dira interpretazioak». Istorio hori kontatzeko, gizon zahar baten ametsez baliatu da taldea.

Lan honetan doinu gogorra-koak jasotzeaz gain, lehen aldiz teklatura erabili dute. Abeslariaren arabera, hori ez da hasieratik erabakitzen den zerbait, grabazioak aurrera egin ahala ateratzen dena baizik. Bestalde, Barbaren ustez, teklatura sartzeak, gogortasun gehiago ematen die kantuei.

Kantuez gain 30 argazki eta bideo berezi bat ere sartu dituzte diskoan. Barbaren esanetan, egun Euskal Herriko etxe gehienetan ordenagailua daukate, eta «horretaz baliatuz grabazio egunetako argazki batzuk sartzea erabaki genuen. Bideoari dagokionez, berriz... oso irudi bereziak dira. Ezin dut esan grabazioa oso serioa izan denik».

Talde bizkaitarrak ohi duenez, kolaboratzaile ugari izan ditu *Amaigabe berria* diskoan.

Hamaika kantu bildu ditu Idi Bihotz talde bizkaitarrak laugarren diskoan.

Mari Solinisek adibidez, *Zeruak ez duenean entzun nahi* kantuko koruak egin ditu; Flyin Freak taldeko Pedro eta German gitarrak eta teklatura jotzen aritu dira, hurrenez hurren; Lander Arrasate eta Juanjo Gascon, berriz, kantuen hitzak egiteaz arduratu dira.

Nazioartekotasun kutsua

Disko honetan biltzen diren kantuetan Euskal Herriko gertaerak aipatzeaz gain, atzerriko kontuak ere hizpide izan dituzte bizkaitarrek. Horietako bat *Infi-*

nitum est izenarekin bataiatu dute. Barbak dioenez, «hasieratik genuen diskoan beste hizkuntzaren bat erabiltzeko asmoa, diskoari nazioartekotasun kutsua eman nahi baikenion, eta horretarako, ezagutzen den hizkuntzarik zaharrenetarikoa bat erabili genuen».

Diskoan agertzen diren irudiak ere bat datoz abestien gaiekin. Abeslariaren esanetan, kantuak bezala, irudiak ere «gure ideiak adierazteko erabili ditugu».

Lan honen emaitzak zuzene-

an ikusteko aukerarik ez da izango abenduaren 22ra arte, entseguetan murgilduko baitira ia hilabetez. Egun horretan, ordea, Laudion izango dira Sen taldearekin batera. Baina diskoaren aurkezpen ofiziala Bilboko Kafe Antzokian egingo dute urtarrilaren 10ean, eta bertan, musikaz gain, hainbat sorpresa ere izango direla azaldu du.

Gustura agertu da abeslaria azken emaitzarekin, nahiz eta bere ustez, «beti geratzen den hobeto egin dezakezun sentsazioa».

diskoa hainbat kontzertutan, eta abenduan beste lau izango dituzte. Hilaren 6an Urretxuko Gaztetxean izango dira; 14an Donostiako Guardetxean; 20an Gasteizko Gaztetxean eta hurrengo egunean Irungo Tunk aretoan.

Doinu berriak aberasteko euskal musikari ezagun askoren kolaborazioak izan dituzte, horiek zuzenekoan parte hartuko ez duten arren. Berri Txarrak taldeko Gorka Urbizu, Ira et Decessus-eko Fres, Bad F Lineko Rakel, Ekon-eko Fati eta Juan Sangre, Bulmako Iker, Mermaid-eko Firehead, S.Ako Juan, Furalazze-ko Robert Dinero, Barri- cadako Drogas eta Su Ta Gar-eko Aitor Gorosabel dira metal doinuetan suma daitezkeen ahotsak.

Metala nagusi, estilo anitz nahastu ditu Jousiloulirik 'Terrorista' disko berrian

Egun ezarririk dagoen sistemari muzin eginez, «sortu den klima degradatuari erantzuna da». Hitzak eta doinuak horri erantzunez, «zerbait berria» egiten saiatu dira Jennifar Lopa, Sandra Bulldog, Alf Pacino, El capo Ultramagnetico, Iñaki Chan eta Gil Scott Heroin taldekideak, «zerbait indartsua, basatia, bortitza eta zirikatzailea».

Hamahiru kantuk osatzen dute bigarren lan hau, horien artean Su Ta Gar taldearen *Hitz margotuak* abestiaren bertsio nahikoa ezberdina. Bideoklip bat ere sortu dute iazko hainbat

zuzeneko emanaldien irudiak eskainiz.

Izan ere, zuzenekoak da euren jardueraren gogokoena, nahiz eta diskoak izan dezakeen garrantziagatik prestatzen denbora asko egin duten. Urtebete-ko lanketa izan du lan berriak, baina zuzenekoak alde batera utzi gabe. «Askok zaintzen» dute zuzenekoak, eta «dena da memento-koak; ez prefabrikatuak», argitu dute taldekideek, askotan oso prestatu-eraman izanagatik *playback*-a egiten dutela ere entzun izan baitute.

Azaroan aurkeztu dute jada

ANTZERKIA

34.000 ikusle izan ditu Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdiak

Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdiak 34.000 ikusle bildu ditu, iragan azaroaren 23tik abenduaren 1era izan diren emanaldietan. Miguel Arretxe jaialdiaren arduradunak adierazi duenez, aurtengo jaialdia «oso arrakastatsua» izan da, ikusle kopurua igo delako eta emanaldi guztietako sar- rrerak agortu direlako.

ZINEMA

Haritz Zubillaga eta Jose A. Perezen 'El metodo' saritu dute Vilafranceko film laburren jaialdian

Haritz Zubillaga eta Jose A. Perez euskal errealizadore- en *El metodo* film laburra- k Vilafranc-eko (Herri Katalu- niarrak) Film Laburren 7. Erakustaldiko Epaimahaia- ren aipamen berezia izan du, hain zuzen, 2.000 euroko sa- ria. Zinemaldia azaroaren 15ean hasi zen, eta bertan orotara 59 film labur ikusi ahal izan dira.

ZINEMA

Zazpi film ikusi ahal izango dira, gaur, euskaraz, Deustuko Avenida aretoetan

Euskararen egunaren harira, Deustuko Avenida zinema aretoek zazpi film eskainiko dituzte, gaur, euskaraz. *Mot- han profetia* (Mark Pelling- ton), *Kiriku eta sorgina* (Mi- chael Ocelot), *Otsoen ituna* (Christophe Gans), *Pastel magikoa* (Karl Zwik, Robert Smit), *Karramarro uhartea* (Joxean Muñoz, Txabi Bas- terretxea), eta *Ametsen lapu- rra* (Angel Alonso). 12:00eta- tik aurrera izango dira ikus- gai.

LITERATURA

Xabier Lizardi Haur Ipuin Lehiaketara aurkezteko epea zabalik da

Zarauzko Udalak XXI. Xa- bier Lizardi Saria, Haur Ipuin Lehiaketa antolatu du. Lanak aurkezteko epea urtarrilaren 13an amaituko da. Baldin- tzak honako hauek dira: jato- rriz euskaraz idatziak izatea; lanak originalak, argitaraga- beak eta saritu gabeak; eta gaia librea izango da. Lanak Zarauzko Udalera bidali be- har dira. Sari bakarria izango da, 2.400 eurokoa. Epaia 2003ko apirilaren 23an emango da jakitera. Sarituta- ko lana argitaratu egingo da.

Amagoia Mujika | DONOSTIA

Muturreko metalak euren zigi- lua izaten jarraitzen duen arren, beste hainbat estilorekin aberastu du Jousilouli taldeak bere bigarren lan kaleratu be- rria. *Terrorista* diskoan (Gor), metale-rik urrun diren jungle, hip-hop, jazz edota funkyaren erritmoekin ausartu da. Estilo horiek barneratzeko gogoak, eta, neurri handi batean, Iñaki Chan bateria jotzaile berriaren aldaketak eragin du bide hori, erritmo aniztasunaren eragile nagusia izan baita, taldekideek aipatu dutenez.

«Edozer egiteagatik terroris- ta bilaka gaitezkeen garaian, horiek egiteari utzi behar ez» zaiela argi utzi nahi dute talde- kideek eskaintza berriarekin.

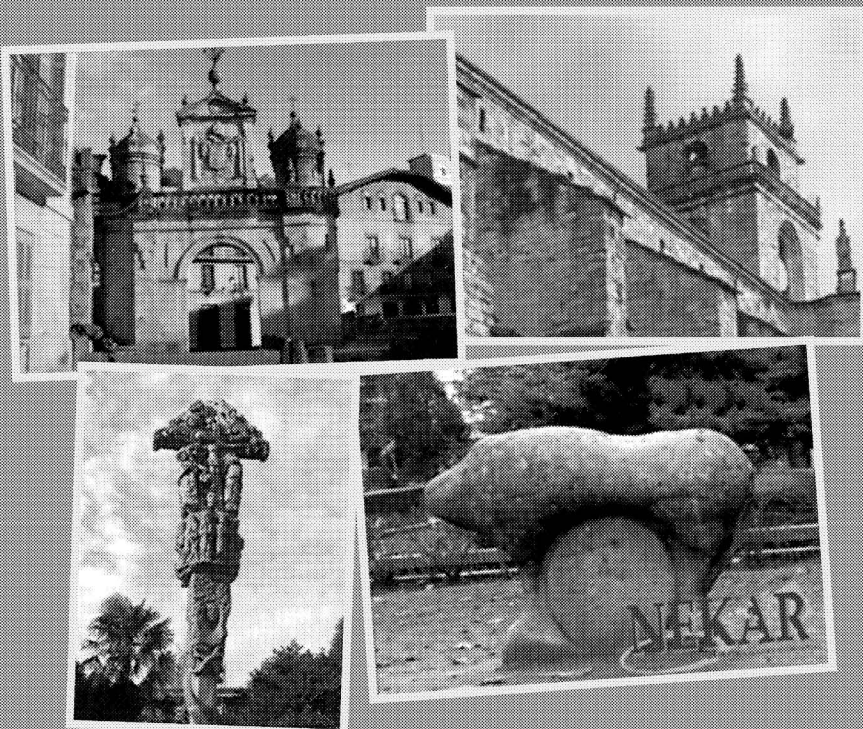
BEZERO ARRETA:
Edozein zalantzatarako
943300222

ORDUTEGIA:
09:00 / 16:00
Astelehenetik ostiralera

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

943 30 41 81 - htxokoa@egunkaria.com - www.egunkaria.com/txokoa

ASTELEHENETIK OSTIRALERAHAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZUE,
DEI EZAZUE GURE TELEFONORA, EGUNEKO 24 ORDUETAN

Sari honen irabazleak
hemen azaltzen diren
egonaldi eta bisitetarako
2 lagunentzako gonbidapena
lortuko du

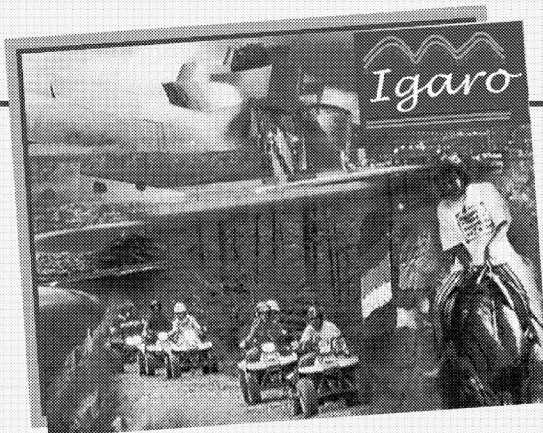
ASTEBURU PASA DURANGON!

DURANGOKO TURISMO BULEGOA

Tel: 94 603 00 30

Durango hiriaren antzinatasuna
abiapuntutzat harturik, interes handiko
etxe eta eraikuntza ugari aurki
daitezke hirigune barruan. **Durangoko
Turismo Bulegoak**, Urkiola eta
Durangaldeari buruzko informazioa
emateaz gain, inguru turistikoaren eta
Durangoren inguruan argitaratutako
liburua oparituko dio asteburu
honetako saridunari.

IGARO IBILBIDEAK

Tel: 94 620 32 17

Igaro Ibilbideak enpresaren jarduna
ekintzak eta turismo ekintzak
antolatzean datza: ibilaldiak, irteerak,
gastronomi egitarauak, denetariko
lekualdatzeak, jardunaldiak etab.
**Asteburuan, enpresa horrek
Durangaldean eskainitako
monumentu ibilbideaz gozatzeko
aukera izango du saridunak.**

ERROTAGAÑA OSTATUA

Tel: 94 621 60 21

Zatoz eta pasa ezazu asteburu goxo
bat Errotagañan. Durangoko Tabira
auzoan kokatutako etxe horretan, giro
aparta, euskalduna eta beroa jasoko
duzu. **Bi pertsonarendako asteburua
ERROTAGAÑA**n: gau baterako gela
bikoitza, telebista eta guzti, gosaria
eta afaria. Gimnasio, sauna eta
paddle zein tenis pisten doako
erabilera ere eskaintzen du.

ASTEBURU EDER HONETAZ GOZATU NAHI BADUZU PULTSA 1

Orain, inoiz baino abantaila gehiago harpidedunentzat

Egunkaria

BERTSOLARITZA. Igandean erabakiko da nork eramango duen txapela

Igor Elortza gailendu da Getxon, azken finalaurrekoan

Unai Iturriaga eta Iratxe Ibarrekin zuzenean sailkatu da finalerako

LUIS JAUREGIALTZO / ARGAZKI PRESS

Igor Elortza, egungo Bizkaiko txapelduna; Unai Iturriagarekin batera da faborito finalerako.

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Herenegun Getxon egindako azken finalaurrekoaren ostean, badakigu jada Bizkaiko Bertsolari Txapelketako finalean zein izango diren. Datorren igandean jokatu da, Bilboko Euskalduna jauregian, 17:00etan. Sailkapenetan Unai Iturriaga izan da onena, ondoren Igor Elortza —Getxoko irabazlea—, eta atzetik Iratxe Ibarra. Hirurok zuzenean igaro dira finalera. Gainerako bostek, berriaz, puntu gehien jasota izan dute azken txanpan sartzeko aukera. Beñat Gaztelurrutia, Fredi Paia, Oihane Enbeita, Igor Muniategi eta Etxahun Lekue izango dira norgehiagokan. Bermeoko finalaurrekoak eman ditu finalerako txartel gehien —lau bertsolari—, eta bina sailkatu dira Igorrekotik eta Getxokotik.

Bi atal izango ditu finalak igandean. Lehen saioan, bina, hiruna bertso kantatu behar dituzte, gaia emanda, zortziko handian, zortziko txikian eta hamarrekotik txikian. Ondoren,

SAILKAPENA

BERTSOLARIA	PUNTUAK
Unai Iturriaga	453,5
Igor Elortza	436
Iratxe Ibarra	422
Beñat Gaztelurrutia	419
Fredi Paia	418
Oihane Enbeita	417,5
Igor Muniategi	412,5
Etxahun Lekue	406,5

kartzelako lanean, banaka ariko dira. Gai baten inguruan hasierako puntuak emanda, bi bertso egingo dituzte zortziko txikian, eta azkenik, gaia emanda, hiruna bertso egingo dituzte doinu eta neurri librean. Lehen atal horretan puntu gehien lortzen duten biak izango dira bigarren atalean, txapelaren lehian. Bina, gaia emanda, hiruna bertso egingo dituzte zortziko txikian; beste hiru ofiziotan, *Aizak hi mañontzi*-ren neurrian; eta azkenak kartzelako lana izango dute, bakarka, jarritako gaien hiruna bertsoekin, doinu eta neurri librean.

Igor Elortza egungo txapeldu-

nak esan duenez, ez du erraza izango igandean Bizkaiko txapela eskuratzea, oro har, maila ona izan baita.

Saio gorabeheratsua

Orain artekoak ikusita, Unai Iturriaga eta Igor Elortza faboritoak dira, baina herenegungo saioa baino hobeak egin ditu Elortzak. Orokorrean, gorabeheratsua izan zen, finalaurrekoetan eskasena. Bertsolarien saioen jardunak onak izan zitezten, ez zuten askorik lagundu ezarritako gaiek, betikoetatik ez baitziren atera. Ongi hasi zuten jarduna; zortziko nagusian entzun ziren hainbat bertso biribil, baina zortziko txikian egin zituzten bertsoak kaskarragoak izan ziren. Oihane Enbeita izan zen Elortzaren atzetik onena.

Laurehun pertsona inguru elkartu ziren atzo Getxoko aretoan, eta antolatzaileek pantaila handi bat jarri zuten elizako arkupeetan, jende gehiagok jarrai zezan, baina eguraldia ez zen han egoteko egokiena izan.

KRITIKA MUSIKA

Joseba Martin

Gizon lasaiaren balada sakonak

Benito Lertxundi

Lekua: Bilboko Euskalduna jauregia.

Eguna: Azaroak 30.

Bete-bete agertu zen Bilboko Euskalduna aretoa Orioko kantaria ikusteko. Ez da harritzekoa: gauza bera gertatu da Miarritzen, Iruñean, Madrilan, Bartzelonako ekitaldi batean —beste bat eman zuen biharamunean—, Gasteizen eta Donostian. Disko freskoa zuen oraingoan Benitok, *Nere ekialdean* izenekoa, eta lan honi eman zion lehentasuna, hamaika kantu berri guztiak kantatu zituela.

Azken lan honen airea eta soinuaren bikaintasuna mantentzeko Benitok berekin estudioan egondako zortzi musikari ekarri zituen, gehienak azken urteotan bere ondoan topatzen ditugunak. Aipa ditzagun, atal honetan, zenbaiten lan finak: Angel Unzu —mandolina, gitarra akustikoa eta perkusioak—, Kutxo Otxoa de Eribe —biolina—, Pello Ramirez —txeloa eta eskusoinua—, Juanxo Zeberio —pianoa eta sinteak—, Jose Mari Irastorza —flautak eta perkusioak— eta Olatz Zugasti —sinteak eta behin-behineko harpa, ahozko harmoniak ahaztu gabe—.

Eskaintza hunkigarri batzuk

Oinarri honen gainean eta argien joko eder eta anitzaren laguntzaz Benitoren bandak gizon lasai honen baladetan murgildu gintuen, denboraz ahaztu ginen arte. Hori gutxi balitz bezala, Benitok bilbotar bati buruzko txistea kontatu zuen azken atalean, aurretik barkamena eskatuz.

Belatsarena kantuarekin hasi zen Benito, Pessoren lau poemekin jarraitu baino lehen —*Bortu gainetarik, Zahatzen, Ametsik gabeko loan, Gartxot / Nere ate ondoan* eta *Kaixo ardizain*—, bosgarre-

na, *Zuk dakizun hura*, The Chieftains taldeko Derek Bell harpa jotzaile zenari dedikatu ziolarik. Era berean, *Nere ekialdean* Orioko traine-ruaren patroiz zenari eskaini zion, hots, Txiki Larrañagari, jendearen txalo beroen artean. Beste aipamena egin zuen *Zergatik utzi kantatzeari* kantuan, *Old devil time* originalean, Pete Seeger 83 urteko laguna gogoraziz. Kantu honen leloa jendearekin ere kantatu zuen Benitok. Kantu horien artean zaharagoak tartekatuz ziren: *Bihotz, Baldorba, Ekaitza zaharra...*, zenbait pasartetan ere instrumentu hutsezko dantzak —*Aldapeko, O'Carolan, Arratiako jota...*— interpretatzen zirela. Egitura oso egokia izan zuen kontzertuak kontuan hartuta luzea izan zela oso. Kantaldia une guztietan bizirik mantentzea lortu zuten Benitok eta taldeak.

DINAMIKOA

Oso luzea izan zen, baina kontzertu osoa bizirik mantentzea lortu zuen Benitok

Agur egin zuten musikariek, baina agertokia utzi baino lehen bis luze bat eskaini zuten jendearen gogorari erantzunez. Horien artean, bost kantu ezagun eskaini zituzten musikariek —*Bizkaia maite, Nere herriko neskatxa maite, Zenbat gera himnoa, Kantaita...*—, ondoren *Erribera* —jendea ere kantari jarri zuen kantu honekin—, Etxahun Iruriren *Oi ama Eskual Herri* kantua eman zion amaiera kontzertuari. Bi ordu eta erdi, jendea zutik, musikariak zoriontsu eta gizon lasai, bakeroz eta nikiz jantzita, irribarretsu agurtu zitzaion jendearekin bere balada sakonak eskaini ondoren.

IRAGARKI MERKEAK

943 300 222

33 x 33 mm

**33 x 33
MODULO
(Araba-Nafarroa)**

Eguna: **14 €**
Astea (6 egun): **12 €**
2 aste (12 egun): **10 €**
Hilabetea (24 egun): **8 €**

**70 x 33 mm
2 MODULO
(Iparralde)**

Egun: **28 €**
Astea (6 egun): **24 €**
2 aste (12 egun): **20 €**
Hilabetea (24 egun): **16 €**

**33 x 33 mm
MODULO
(Edizio orokorra)**

Eguna: **19 €**
Astea (6 egun): **15 €**
2 aste (12 egun): **13 €**
Hilabetea (24 egun): **9 €**

**BIDEKO KOPIAK
BIDEGINTZA**

LEHIZE EKOIZPENAK

IRRATIRAKO KUNAK ETA SOINUKETAK
Pagoaldea Pol. 48 z. 20180 OIARTZUN
tlf: 943491936 lehize@euskalnet.net

aholkua

Tximiniako egurra pizten arazorik ez izateko, gatzta bota egur gainean

Eguraldia ikaragarri belztu zaigu egunotan, urtaro berria datorren seinale. Hotzak jada ez du barkatzen, eta herriko etxeetan su-tondoak piztuta eduki behar da une oro. Akaso, kedarra dela eta, tximinian diren egurrei su hartzea kostatuko zaie. Hala bada, piztu baino lehen, gatz pixka bat bota egur gainean.

argitalpena

‘Ostiela’-ren azken ale bikoitzak okupazioa du gai nagusia

Ostiela aldizkariak ale berezia atera du Durangoko Azokarako; 27. eta 28. zenbakiak biltzen dituen ale bikoitza, hain zuzen ere. «Ale gaixtoan», azala emateaz batera, 20 orrialdeko erreportaia egin dute okupazioaren inguruan. Horretarako, etxebizitzaren eta espekulazioaren arazoa lantzen duten hainbat talderi eman diete hitza.

Argitaratzailea: **Paperzaleak kultur elkarte**.

musika

BILBO. **Luar na Lubre.** Gaur, 20:00etan, Arriaga antzokian.
Lagun artean kantari. Gaur, 20:00etan, Kafe Antzokian.
Bilboko Orkestra Sinfonikoa. Gaur, 20:00etan, Euskalduna jauregian.
DONOSTIA. **Suede.** Bihar, 22:00etan, Kursaallean.
ERRETERIA. **Neofusion.** Gaur, 20:00etan, Erretereria Hiria kultur gunean.
GASTEIZ. **Ensemble Matisse.** Gaur, 20:00etan, Vital Kutxako Fundazioaren aretoan.
GETXO. **Alaitz eta Maider.** Gaur, 19:00etan, Algortako Geltoki plazan.
IRUÑEA. **Emilio Arrieta.** Gaur eta bihar, 20:00etan, Gaiarre antzokian.

antzerkia

ANGELU. **‘Lune es-tu?’.** Bihar, 15:30ean, udaletxean.
BAIONA. **‘Mangeront-ils?’.** Gaur, 21:00etan, Baiona antzokian.
BETELU. **‘Sagu guztiak dira gaztajale’.** Gaur, 18:00etan, pilotalekuan. TEN Pinpilinpauza taldeak emana.
BILBO. **‘Como niños’.** Gaur, 20:30ean, Mistyk kafe antzokian.
DONOSTIA. **‘Las punkis tambien lloran’.** Ostegunean, 23:00etan, Egiako Garraxi tabernan. Detritus Teatrus taldeak emana.
GASTEIZ. **‘El abuelo mudo’.** Gaur, 11:30ean eta 15:30ean, Hegoalde gizarte etxean. T’Omblogo taldeak taularatua.
‘Las punkis tambien lloran’. Gaur, 20:30ean, Parral tabernan. Detritus Teatrus taldeak emana.
GETXO. **Mugak Salta zirkoa.** Gaur, 09:30ean eta 11:00etan, Getxo antzokian.
SAN ADRIAN. **‘Burlados’.** Gaur, 21:30ean, kultur etxean. Global taldearen eskutik.
ZIZUR NAGUSIA. **‘Cucudrulu’.** Gaur, 18:00etan, kultur etxean. Boca Rica taldeak emana. Txotxongiloak.

hitzaldiak

ARRIBE. **Saharari buruzko hitzaldia.** Gaur, 20:00etan, elkarte

hitzaldiak

Pedro Irizar euskalariaren memorien aurkezpena. Gaur, Gasteizko Euskadiko Kutxaren aretoan (19:30ean).

Pedro Irizar hizkuntzalaria ohorezko euskaltzaina da, eta oso lan aberatsa egin du euskalkien azterketan.

Pedro Irizar euskalariaren memoriak aurkeztuko dituzte gaur Gasteizen

Euskalerrriaren Adiskideen Elkarteak Pedro Irizar euskalari azkoitiarraren memoriak biltzen dituen liburua aurkeztuko du gaur, 19:30ean, Gasteizen. Aurkezpenaren aitzinetik, Koldo Zuazok euskalkien inguruan hitz egingen du. Irizar ez da bertan izanen, 92 urte baititu.

Barriusok emana.

DONOSTIA. **‘Por unas bases de convivencia (Gesto por la Paz)’.** Gaur, 13:30ean, Deustuko Unibertsitateko hitzaldi aretoan. Fabian Laespadak emana.
‘25 años de lucha antimilitarista’. Gaur, 19:00etan, Kresala elkarte

unibertsitatea’. Gaur, 19:00etan, EHUko Barriola eraikinean. Mahai-ingurua: Lander Sarasola, Joxe Maria Etxeberria, Luxio Ugarte eta Luis Lizanosia.
‘Venezuela, iraultza vs. iraultza’. Gaur, 19:30ean, Ikatz auzo biltokian. Santi Angulok emana.
EIBAR. **‘Etorikizun solidario baterantz’.** Gaur, 19:30ean, Portalean. Anjel Lertxundik emana.
GASTEIZ. **Pedro Irizarren ‘Memorias de un vascolo**

Mis relaciones con lingüistas y colaboradores’ liburuaren aurkezpena. Gaur, 19:30ean, Euskadiko Kutxaren aretoan (Dato, 14). Hizlariak: Fernando Salazar, Iñigo Irizar, Henrike Knörr eta Koldo Zuazo. Zuazok euskalkien inguruan hitz egingen du laburki.
‘Hugo Chavez Frias, un hombre, un pueblo’ liburuaren aurkezpena. Gaur, 19:30ean, Hikaatenean. Marta Harneckerren eskutik.

‘Los tangerinos del recuerdo’. Gaur, 19:30ean, Axular liburu dendan. Ramon Buenaventuraren eskutik.
‘Movimientos a favor de otra globalización’. Gaur, 20:00etan, San Pablo aretoan (Vicente Goikoetxea, 5). Maria Jose Ruizek emana.
OÑATI. **‘Eskola kirola baliabide hezitzaile gisa’.** Bihar, 18:30ean, Txantxiku ikastolan. Lusi Mari Zulaiak emana.

URNIETA. **‘Balioak lantzen familian, eskolan eta gizartean’.** Gaur, 17:00etan, kultur etxean. Lontxo Oihartzabalek emana.

dantza

LEIOA. **Ikutu, Amarauna eta Natalia Monge.** Bihar, 12:00etan, EHUko areto nagusian.

bertsolariak

BERA. **‘BarkATU’ bertso ikuskizuna.** Gaur, 19:00etan, kultur etxean. Amets Arzallusen eta Sustrai Colinaren eskutik.

ikus-entzunezkoak

BILBO. **‘El Bola’ (euskaraz).** Gaur, 19:00etan, EHUko Etxetxuan.
DONOSTIA. **‘Django’.** Bihar, 20:15ean, Antzoki Zahar

bestelakoak

ANDOAIN. **Ipuin kontaketa.** Bihar, 17:00etan eta 17:30ean, liburutegian. Itziar Zubizarretaren eskutik.
BERMEO. **‘Euskera kresaltsua. Aditza eta fonetika’ eta ‘Bermeoko berba eta esaldi kresaltsuak’ liburuaren aurkezpena.** Gaur, 12:00etan, udaletxeko areto nagusian.
Haurrentzako ekintzak: pailazoak, magoa eta herri kirolak. Gaur, 15:15ean, Artza pilotalekuan, Karmeldar ikastetxean eta Frantzisko Deuna plazan.
DONOSTIA. **Erretzeari uzteko programa.** Minbiziaren Aurkako Gipuzkoako Elkarteak erretzeari uzteko terapia programa abiatuko du urtarriaren 7an. Intererresa dutenek 943-457722 telefonora deitu behar dute abenduaren 20a baino lehen.
IRUN. **Ipuin kontaketa.** Gaur, 17:30ean, liburutegian. Beatriz Egizabalen eskutik.

ikastaroak

ABALTZISKETA. **Gaztelaniatik euskarara kalitatezko itzulpenak egiteko ikastaroa.**

errezeta

Apar koroa

Osagaiak: sei arrautza; pakete bat flan; litro erdi esne; azukrea (500 g, hiru zati berdinetan banatuta); eta koko hautsa.

Erdian zuloa duen errosoko molde bat hartu, eta, inguruan, aluminio papera jarri, moldea altuagoa izan dadin; izan ere, postrea hagitz altxatuko zaigu egostera-

koan. Arrautza zuringoak irabiatu, harro-harro utzi arte. Gero, gutxika-gutxika, azukre zati bat gaineratu. Bigarren azukre zatiarekin karamelua egin, eta zurin-goei bota. Nahasdura hau moldean bota eta labean sartu. Koroa egina dagoelarik, atera labetik, eta erretilu batean paratu. Gorringoekin, hirugarren azukre zatiarekin, esnearekin eta flanarekin pastel krema egin. Koroaren gainean bota, eta koroarekin hautsezatu.

Apar koroa egiteko, erdian zuloa duen errosoko molde behar dugu.

Abenduaren 4an hasiko da. 100 ordukoa. Julia Marin eta Patxi Petrirena irakasleek emana. Informazioa eta izen ematea, 943-655276 telefonora deitu edota info@logika.es helbidera idatzi.

DONOSTIA. Sabel dantza ikastaro trinkoa. Abenduaren 6tik 8ra. Sebastopoleko Titiriteroak dira irakasleak, eta Sebastopol izeneko baserrian emanen dute. Informazio gehiago: 607772347.

erakusketak

BEASAIN. Mamen Arrutiren margolanak eta monolitoak.

Aterpe tabernan egonen dira ikusgai abenduaren 13a arte.

DONOSTIA. Jesus Mari Zabalzaren argazkiak.

Abenduaren 11 arte, Gipuzkoako Argazkilarien Elkartearen.

Hegoaldeko artisautzaren XIX. erakusketa eta salmenta.

Boulevard 1 erakusketa aretoan egonen da ikusgai abenduaren 15a arte.

ERMUA. 'Afrika, umildutako kontinentea' erakusketa.

Probalekua kaleko, 4bis - beheako lokalean egonen da ikusgai abenduaren 27a arte.

GASTEIZ. 'Rostros de esperanza en la arena del Sahara' argazki erakusketa.

Abenduaren 14a bitartean, Hikaatenean.

Ulpiano Carrascoren

margolanak. Abenduaren 14a arte egonen dira Okendo galerian.

IRUÑA. Amaia Gurrupideren

margolanak. Abenduaren 11 arte izanen dituzte Ormolu galerian.

'Vacatu, cow-ads'. Tony Gradyren margolanen erakusketa. Curia kafetegian, urtea bukatu arte.

ZARAUZ. 'Munduari itzulita Madril'. Atsuko Aairen argazki erakusketa Photomuseumean egonen da urtarrilaren 5a arte.

ZIZUR NAGUSIA. Pedro Salaberriren margolanak. Kultur etxean, abenduaren 15a arte.

lehiaketak

ARANTZA. Herriak eta Hizkuntzak literatur lehiaketa. Lehiaketaren gaia «herriak eta

musika

Luar na Lubre. Gaur, Bilboko Arriaga antzokian (20:00etan).

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Galiziako Luar na Lubre musika taldeak kontzertua emanen du gaur Bilboko Arriaga antzokian, 20:00etan, *Espiral* izeneko azken diskoaren aurkezteko.

Espiral galiziarrek atera duten zazpigarren diskoa da. Galizian eta Irlandan grabatu, eta apirilean karrikaratu zuten. Diskoan, ganbera musikarekin eta Rosa Cedron kantariaren ahots ederrarekin nahasi dute Galiziako folk tradizioaren harrotasuna.

Hain zuzen ere, azken diskoa izendatzen duen espirala edo kiribila hautatu zuten, besteak beste, taldearen eboluzioa irudikatzen duelako. Luar na Lubre, mugitu, mugitzen da, baina zentroa, iragana, ez du begi-bistatik galtzen, egiten duten moldaketa bakoitzean presente baitago jatorriari dioten begirunea.

Luar na Lubre mundu osoan egin zen ezaguna Mike Olfield musikari britainiarrak haien musikarekiko interesa agertu zuelarik. Iaz Belgikan, Holandan, Kanadan eta Venezuelan izan ziren, besteak beste.

IMANOL OTEGI / ARGAZKI PRESS

Luar na Lubre musika taldeko kideak Donostian, aurtengo apirilean eginiko bisita batean.

hizkuntzak» da. Genero guztiak onartuko dira: olerkia, bertso-papera, ipuina eta saiakera. Lanak euskarazkoak, jatorrizkoak eta argitaratugabeak izanen dira. Lanen luzera ez da mugatuko. Partaide bakoitzak lan bat baino gehiago aurkez dezake. Lanak emateko epea 2003ko martxoaren 29an akituko da. Informazio gehiago, 948 634125 telefonon.

AZPEITIA. Ipuin, poesia, marrazki, margo, zirriborro... lehiaketa. Liburu batean sar daitekeen edozer abenduaren 9a baino lehen eman behar zaio Aske Bizi taldeari (263 posta kutxa, 20730 Azpeitia). Saria zure lana liburu batean ikustea izango da. Informazio zehatzagoa eta zabalagoa jaso nahi izanez gero,

www.galeon.com/askebizi/sarrera.htm web orrialdera jo.

HERNANI. Emakumeek Hernaniko historiari egindako ekarpena ikertzeko beka. Saria: 6.000 euro. Proiektuak aurkezteko azken eguna: abenduaren 20a. Aukeraturiko proiektua 2003ko otsaila eta azaroa bitartean landu beharko du beka irabazten duenak. Oinarriak eta informazioa, 943-557854 telefonon.

Berdintasun Kontseilurako logotipo lehiaketa. Saria: 600 euro. Lanak aurkezteko azken eguna: 2003ko urtarrilaren 10a. Oinarriak eta informazioa, 943-557854 telefonon.

2003ko inauteriak iragartzeko kartel lehiaketa. Hernaniar guztiek har dezakete parte. Jatorrizko lanek 38x44 cm.ko neurria izanen dute.

Koloretan izan behar dute. Kartelean ezinbestean agertuko da «Hernaniko Inauteriak 2003» testua. saria: 300 euro. Lanak urtarrilaren 17a baino lehen eman behar dira kultur etxean.

HONDARRIBIA. Euskal Txiste Grafikoen XI. Lehiaketa. Gaiak eta teknikak edozein izaten ahal dira. Txiste bakoitzak bineta bakarra izanen du. Txisteez euskarazko testua izan behar dute ezinbestean. Lanak udaletxeko euskara zerbitzuan eman behar dira abenduaren 13a baino lehen.

TOLOSA. Antonio Maria Labaien narrazio lehiaketa. Euskarazko lanak, orijinalak eta inon sarituak. Gaia librea da, baina formaz nahiz edukiz, 14-18 urte bitarteko gazteendako egokia izan behar du. Lanek, gutxienez, 30 orriko luzera

izanen dute. Lanak Aranburu liburutegian eman behar dira (Santa Maria plaza, 4. 20400 Tolosa) urtarrilaren 19a baino lehen.

Gazte-Guneko logotipoa diseinatzeko lehiaketa. Tolosako edonork har dezake parte eta lehiakide bakoitza nahi adina lan aurkez ditzake. Lehiaketara aurkezturiko lanek originalak eta inoiz argitaratu gabeak izan behar dute. Saria: Udalak antolatutako ekitaldietara joateko eta udal instalazioetan sartzeko urtebeteko abonoa. Lanak abenduaren 23a baino lehen eman behar dira Gazte Informazio Bulegoan. Informazio gehiago jasotzeko deitu 943-670383 telefonora.

ZARAUZ. 2003 urtea zoriontzeko txartel lehiaketa.

14-30 urte bitarteko gazteek har dezakete parte. Txartelek 15x10 cm.ko neurria izanen dute, baina erlieberik ez dute izanen. Saria 160 eurokoa da. Lanak Gaztelekuan eman behar dira abenduaren 9a baino lehen. Informazio gehiago eta zabalagoa, 943-894120 telefonozenbakian.

XXI. Xabier Lizardi haur ipuin lehiaketa. Lanak euskarazkoak izanen dira, originalak, argitaratugabeak eta beste inon saritugabeak. Gaia librea da. Parte-hartzaileek lan bat baino gehiago aurkezten ahal dute. Saria: 2.400 euro. Lanak urtarrilaren 13a baino lehen eman behar dira Euskara Zerbitzuan (Zigordia, 13, 2. solairua, 20800 Zarautz). Informazio gehiago, 943-130960 telefonon.

kritika

Urtzi Urkizu

Pastel merkea, greziar erara

Nia Vardalos eta John Corbett aktoreak.

‘Mi gran boda griega’ ★

Jatorrizko izenburua: ‘My big fat greek wedding’ (AEB, 2002).

Zuzendaria: Joel Zwick. **Aktoreak:** Nia Vardalos, John Corbett, Michael Constantine. **Iraupena:** 96 min. **Aretoak:** Gasteiz (Florida, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Bretxa, Trueba (JBA), Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Golem La Mora).

Bost milioi dolarreko aurrekontuarekin 200 irabaztea ekoizpen gutxiren esku dago. Nia Vardalos gidoilari eta aktorea, eta batez ere Tom Hanks ekoizlea pozik egongo dira. Efektu berezirik eta biolentziarik gabe lortu dute hori. AEBetako greziar komunitatearengana umorearekin gerturatu direla esango dute. Ezin onartu kalitateko lan batekin izan denik, ordea.

My big fat greek wedding kasu bitxia da edonola ere. Familia osoak pantaila txikian ikusteko moduko lan zozo eta merkea da, marmeladaz betetako komedia erromantiko txiki bat baino ez. Eta hasieratik amaieraraino, ezusteko eta gorabehera dramatikorik ez duen istorioa kontatzen du. Inori kalterik egiten ez diona. 30 urteren bueltan dagoen ahate itsusi greziarrak galai estatubatuar atsegina ezagutuko du, eta maitasuna sortuko da. Neskaren familiaren kultura eta tradizioei men egin beharko die gizonak, ezkontza eguna iritsi arte. Ez dago gehiago. Horixe da gidoi guztia, barrea eragiteko egoera errepikatu eta erraz batzuk tartean.

Behin baino gehiagotan azaldu dugu barrea eragitea negarra sorraraztea baino zailagoa dela. Askotan gertatu ohi da komediak gutxiesten direla dramen aurrean. Umorearen generoan gauza berriak egiteko aukera badago, dena dela. Originaltasuna bilatzeko formulak aurki daitezke, Idrissa Ouedraogo Burkina Fasoko zinemagileak Irailaren 11rekin lotutako film laburrarekin lortzen duena da egungo karteldegiko adibideetako bat. Hego Euskal Herriko 15 aretotan dagoen pastel greziar honek, berriz, liseriketa errazegia du, garun lauentzako *fast food* gisa, berehala komun-ontzira hel-tzen den horietakoa.

USURBIL

LAUREN

Un final made in Hollywood: 20.05 - 22.30.

El imperio del fuego: 16.00 - 18.05.

El dragon rojo: 16.45 - 19.30 - 22.15.

Mr. Deeds: 16.00 - 18.15 - 20.20 - 22.30.

El caso Bourne: 16.10 - 19.10 - 22.10.

Harry Potter y la camara secreta: 16.00 - 19.05 - 22.10.

Sonrisa peligrosa: 16.15 - 18.20 - 20.25 - 22.30.

Mi gran boda griega: 16.15 - 18.25 - 20.35 - 22.45.

Muere otro dia: 16.10 - 19.10 -

22.00.

VILLABONA

GUREA

Ez dago emanaldirik.

ZARAUTZ

MODELO

El crimen del padre Amaro: 19.30 - 22.15.

ZUMAIA

AITA MARI

Ez dago emanaldirik.

ZUMARRAGA

ZELAI ARIZTI

El crimen del padre Amaro: 19.30 - 22.15.

aurrera egin ahala zerbait beldurgarri iker-tzen ari direla konturatuko dira... **Gasteiz** (Mikeldi, Yelmo Gorbeia), **Bilbo** (Ideales), **Donostia** (Bretxa, Warner), **Iruñea** (Olite).

MUERE OTRO DIA / MEURS AUN AUTRE JOUR. AEB-EB, 2002. Zuz.: Lee Tamahori. Akt.: Pierce Brosnan, Halle Berry, Michael Madsen. 134 min.

★ Ipar eta Hego Koreako mugan, agente estatubatuar batzuk hil egin dira. Operazioan, Moon koronela ustez hil egin da, eta James Bond harrapatu egin dute. 007 agenteak, aske gelditzen denean, Gustav Grave-sen planak zeintzuk diren deskubritu nahiko du. **Baiona** (Vauban), **Gasteiz** (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), **Bilbo** (Avenida, Capitol, Mikeldi), **Donostia** (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner), **Iruñea** (Carlos III, Golem Baiona, Golem La Morea).

POUR UN GARÇON. Erresuma Batua-

AEB, 2002. Zuz.: Paul Weitz, Chris Weitz. Akt.: Hugh Grant, Rachel Weisz. 100 min.

★★★ Nick Hornby idazlearen eleberri batean oinarrituta dago istorioa. Will urrezko ezkongai bat da, berekoia eta nahi duen moduan bizitzea gustatzen zaiona. Haur baten aitabitxia izatea proposatuko diote, baina gehiegizko ardura irudituko zaio eta ezingo du aurrera egin. **Baiona** (Vauban).

SWEET HOME ALABAMA. AEB, 2002. Zuz.: Andy Tennant. Akt.: Reese Witherspoon, Josh Lucas. 108 min.

★★ Melanie Carmichael moda diseinatzailer prestijioitsu bat da. New Yorken gustura bizi da, baina bere mutil-lagunak ezkontze-ko eskatzen diónean Alabamara itzuli beharko du. Izan ere, Melaniek bere lehenengoa senarraren dibortzioa lortu beharko du Alabaman. **Gasteiz** (Ster, Yelmo Gorbeia), **Bilbo** (Ideales), **Donostia** (Bretxa, Garbera, Warner), **Iruñea** (Golem La Morea).

Lapurdi

BAIONA

VAUBAN

La planete au tresor: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Ah! si j'etais riche: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Au plus pres du paradis: 14.00 - 18.00 - 22.00.

Meurs un autre jour (James Bond 007): 14.00 - 16.30 - 19.00 - 21.30.

Pour un garcon: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Joue-la comme Beckham: 14.00 - 16.30 - 19.15 - 21.45.

Embrassez qui vous voudrez: 16.00 - 22.00.

DONIBANE LOHIZUNE

REX

Ah! si j'etais riche: 21.00.

Le planete au tresor: 21.00.

HAZPARNE

HASPARREN ARETOA

Meurs un aurtre jour: 21.00.

MIARRITZE

ROYAL

La planete au tresor: 15.00 - 20.30.

Ah! si j'etais riche: 15.00 - 20.30.

Meurs un autre jour: 15.00 - 20.30.

Nafarroa

IRUÑEA

CARLOS III

(948 21 20 28)

Mi gran boda griega: 17.30 - 20.15 - 22.45.

8 mujeres: 17.30 - 20.15 - 22.45.

Anje la leyenda del piríneo: 17.00 - 18.30 - 20.00.

Muere otro dia: 17.15 - 20.00 - 22.45.

El caso Bourne: 17.30 - 20.15 - 22.45.

El crimen del padre Amaro: 22.45.

GOLEM (BAIONA)

El dragon rojo: 17.30 - 22.45.

El caso Bourne: 20.00 - 23.00.

El viaje de Chihiro: 17.00.

Los lunes al sol: 17.15 - 20.00 - 23.00.

Muere otro dia: 17.15 - 20.00 - 22.45.

Harry Potter y la camara secreta: 16.30 - 19.30 - 22.45.

Mi gran boda griega: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 23.00.

GOLEM (LA MOREA)

Harry Potter y la camara secreta: 16.30 - 19.45 - 23.00.

El segundo nombre: 20.30 - 23.00.

Sweet home Alabama: 20.00 - 22.45.

El robo mas grande jamas contado: 17.00 - 20.00 - 22.45.

El viaje de Chihiro: 17.15.

El dragon rojo: 17.00 - 20.00 - 22.45.

Minority report:20.00 - 23.00.

Mi gran boda griega: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.45.

Muere otro dia: 17.00 - 20.00 - 22.45.

Anje la leyenda del piríneo: 16.30 - 18.30.

El caso Bourne: 17.15 - 20.10 - 23.00.

El imperio del fuego:16.30 - 18.30 - 20.30.

Jimmy Neutron:17.30.

XXX: 17.00 - 23.00.

El otro lado de la cama: 20.10 - 22.45.

GOLEM (YAMAGUCHI)

El gran dictador: 20.00 - 22.45.

Olentzero:17.00.

Historias mínimas:18.30 - 20.30 - 23.00.

El crimen del padre Amaro: 17.30 - 22.45.

Lugares comunes: 17.30 - 20.00.

Kamchatka: 17.30 - 20.00 - 23.00.

Balzac y la joven costurera china: 17.30 - 20.00 - 23.00.

OLITE

Una casa de locos: 20.00 - 22.30.

Miedo punto com: 22.30.

Callas forever: 17.30 - 20.15.

Las reglas del juego: 22.30.

Aventuas en Alaska: 17.30.

Sweet home Alabama: 17.30 - 20.15.

Los lunes al sol: 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE

Harry Potter y la camara oculta: 16.30 - 19.30 - 22.30.

El ultimo tren: 17.30 - 20.00 - 22.45.

Historia de un beso: 17.30 - 20.00 - 22.45.

LEITZA

HERRI ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

LIZARRA

LOS LLANOS

Harry Potter y la camara oculta: 16.30 - 19.35 - 22.45.

Historia de un beso: 20.15 - 22.45.

Nomadas del viento: 16.30 - 18.15.

Muere otro dia: 17.15 - 20.00 - 22.45.

ETXARRI ARANATZ

UDAL ZINEMA

Asterix & Obelix: 17.00 - 20.00.

TUTERA

CINEMAX

Harry Potter y la camara secreta: 16.00 - 19.15 - 22.30.

Deuda de sangre: 16.00 - 18.10.

El imperio del fuego: 16.00 - 18.00 - 20.10 - 22.15.

El caso Bourne: 16.15 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Muere otro dia: 16.45 - 19.30 - 22.15.

Los lunes al sol: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Historia de un beso: 20.20 - 22.30.

Las reglas del juego: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Nafarroa Beherea

DONIBANE GARAZI

LE VOUBAN

Decaloge horaire: 21.00.

Zuberoa

MAULE BAITHA

Dragon rouge (JBA): 20.30.

Le mariage des moussons (JBA): 20.30.

Harry Potter y la camara secreta: 17.15 - 20.15.

Mi gran boda griega: 17.15 - 19.45 - 22.00.

El crimen del padre Amaro: 17.00 - 19.30 - 22.00.

Los lunes al sol: 17.00 - 19.45 - 22.15.

Lugares comunes: 17.15 - 20.00 - 22.15.

BRETXA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Muere otro dia: 16.45 - 19.30 - 22.15.

Mi gran boda griega: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Harry Potter y la camara secreta: 16.00 - 19.15 - 22.30.

Miedo punto com: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.15.

El caso Bourne: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Callas forever: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45 .

El crimen del padre Amaro: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El otro lado de la cama: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Sweet home Alabama: 16.00 - 18.10 - 20.20 - 22.30.

GARBERA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

Harry Potter y la camara secreta: 17.30 - 21.30.

El crimen del padre Amaro: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Mi gran boda griega:17.30 - 20.00 - 22.30.

El caso Bourne: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Minority report: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Sweet home Alabama: 17.30 - 20.00.

El robo mas grande jamas contado: 22.30.

Muere otro dia: 17.00 - 19.45 - 22.30.

PRINCIPE

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteazkena.

Bolivia: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 22.30.

8 mujeres: 17.30 - 20.00 - 22.30.

El ultimo tren:17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

Solo te tengo a ti: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

Un final made in Hollywood: 17.30 - 20.00 - 22.15.

Balzac y la joven costurera china: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Historias mínimas: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

11.09.01.: 17.15 - 19.45 - 22.15.

Kamchatka: 17.30 - 20.00 - 22.30.

El gran dictador: 17.15 - 19.45 - 22.15.

TRUEBA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Mi gran boda griega (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

El caballero Don Quijote: 17.30.

Una casa de locos (JBA): 20.00 - 22.15.

WARNER LUSOMUNDO

(943 31 93 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

Harry Potter y la camara secreta: 17.30 - 19.00 - 20.30 - 22.00.

El caso Bourne: 17.00 - 19.30 - 22.00.

Los lunes al sol: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Medio punto com: 17.15 - 19.45 - 22.15.

Mi gran boda griega: 17.15 - 19.45 - 22.00.

Sweet home Alabama: 17.30 - 20.00 - 22.15.

Las reglas del juego: 17.30 - 20.00 - 22.30.

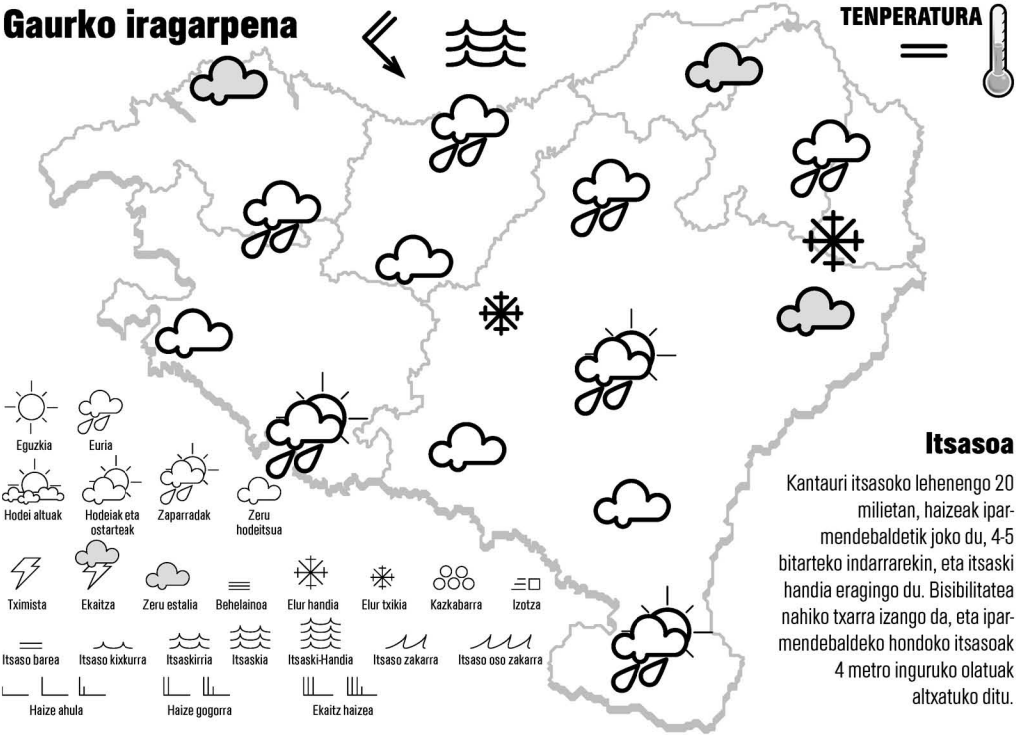
Dragon rojo: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Muere otro dia: 17.00 - 19.450 - 22.30.

eguraldia

Jon Albisu

Gaurko iragarpena

GAUR

Ipar-mendebaldeko haizea eta euria

Aroa gaur ere ez da aldatuko. Itsasoko egoeraren eraginez, hodei trinko ugari iritsiko dira Kantauri itsasora Atlantikotik, eta, ondorioz, giro eurtsua eta nahasia izango dugu Euskal Herri osoan. Iruñeritik Erriberara bitartean, zaparradak botako ditu. 1200-1400 metrotik gora elurra egingo du. Tenperatura ez da aldatuko.

BIHAR

ETZI

Itsasoa

Kantauri itsasoko lehenengo 20 milietan, haizeak ipar-mendebaldetik joko du, 4-5 bitarteko indarrarekin, eta itsaski handia eragingo du. Bisibilitatea nahiko txarra izango da, eta ipar-mendebaldeko hondoko itsasoak 4 metro inguruko olatuak altxatuko ditu.

Bihar ere giro nahasi eta egongaitza izango dugu nagusi. Ipar-mendebaldeko haizeak indartsu joko du, eta 80-90 km/h-ko abiadura hartuko du. Zeru estalia eta euria izango ditugu nagusi. Iluntze aldera ekaitza izango dugu mendi inguruetan. Elurra ere egingo du.

Eguraldiak okerrera egingo du. Giro nahasiagoa izango dugu, eta egongaitzasuna izango da eguneko ezaugarri nagusia. Ipar haizea, euria eta zeru estalia izango ditugu. Ipar haizeak joko du, eta hoztu egingo du. 1.000 metrotik gora elurra egingo du.

Eguzkia

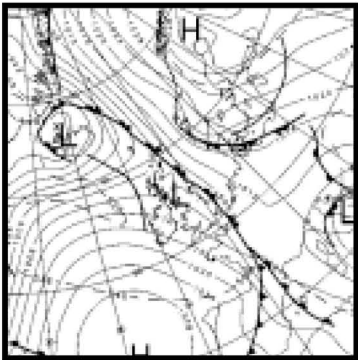
Sortu 08:20
Gorde 17:49

Ilargia

ILBETE Abenduak 19
ILBEHERA Abenduak 27
ILBERRI Abenduak 4
ILGORA Abenduak 11

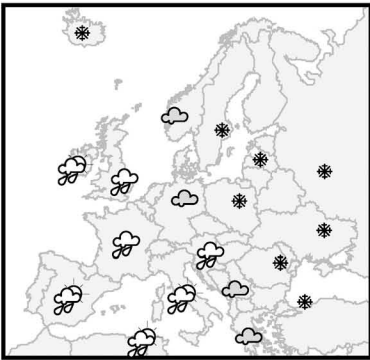
Itsasaldiak

ITSASGORA Ordua 03:25 / 15:53
Metroak 4,18 / 4,24
ITSASBEHERA Ordua 09:26 / 21:45
Metroak 0,37 / 0,33

Isobara mapa

Isobara mapak gaur arratsaldeko 13:00etarako erakusten duenez, hainbat fronte kate iritsiko dira Iberiako penintsulara: lehenengo, fronte hotza; ondoren, okluitua; eta, azkenik, hotza. Neguko giroa gailenduko da Kantauriko toki gehienetan.

Europa gaur

Europako egoera atmosferikoak erakusten duenez, giro nahasia nagusituko da toki gehienetan. Elurra, aire masa hotzak eta haize indartsuak izango dira Europa osoan. Hoztu egingo du.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA		
Baiona	8	11
Bilbo	10	11
Donibane Garazi	6	9
Donostia	9	9
Gasteiz	5	8
Iruñea	4	8
Maule	6	8

EUROPA		
Amsterdam	6	9
Atenas	13	16
Berlin	2	5
Bratislava	6	9
Brusela	5	9
Erroma	2	14
Geneva	5	8
Kopenhage	2	6
Lisboa	14	18
Londres	7	11
Madril	1	11
Mosku	12	21
Oslo	-3	-2
Paris	6	10
Praga	1	4
Stockholm	-2	2
Varsovia	-4	5
Viena	3	7
Zurich	5	6

MUNDUA		
Buenos Aires	17	25
Bogota	6	20
Caracas	20	33
Habana	20	27
Johannesburg	15	28
Kairo	14	24
La Paz	7	19
Los Angeles	11	19
Managua	22	32
Manila	22	33
Miami	18	26
Mexiko	7	24
Montevideo	12	24
New York	-5	5
Pekin	-3	7
Rabat	15	18
Rio de Janeiro	21	37
Tegucigalpa	18	27
Tokio	8	14
Santo Domingo	21	31
Santiago	9	27
Sao Paulo	23	29
Washington	0	8

denbora-pasa

LUMA

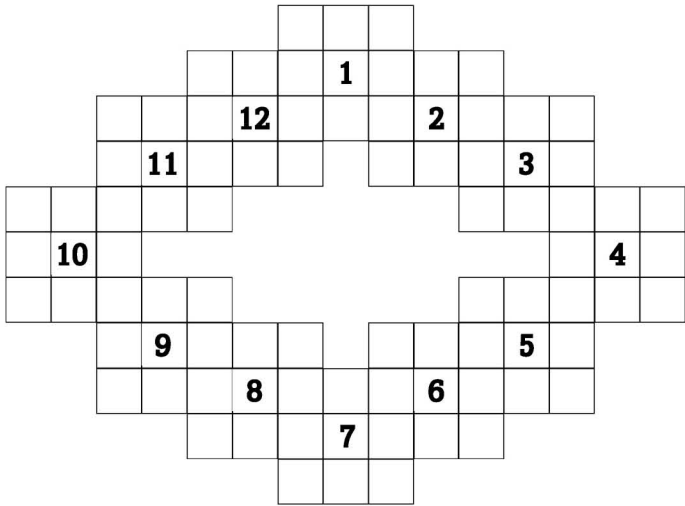
Hitz gezidunak

	Landare mota	Lapurdiko herria	Pl., itsas ugaztuna
	Arabieraz, kaixo	Emakume izena	
Modu galai batez	Nafarroak o herria	Lore, hitz elkarketan	Röntgen
Inudea	*Argazkiko animalia	Bih, ale	Idorra
Hori argi	Jaurtigaia	Emakume izena	Atzizki femeninoa
			Gipuzkoak o herria
Lepoko	Beldurra, ikara	Naizen honek	Kontso-nantea
Eguzki	Joan den urtekoak		

Zortziko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, beti ere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.

- 1.- Abolitzeko ekintza
- 2.- Donostiako aldiakaria
- 3.- Ugal-organoak erauzi
- 4.- Gipuzkoako mendia
- 5.- Simaurrak, ongariak
- 6.- Haztatzeo ekintza
- 7.- Iduneakoak
- 8.- Laborari
- 9.- Emirraren agintepeko lurraldea
- 10.- Bake-bolada, bakealdi
- 11.- Atzerrikoak, atzerritarrak
- 12.- Sorbalda

Aurreko Soluzioak

Ezker-eskuin:

1. Bi. Axpe. 2. Adur. Iz. 3. K. Soina. 4. Aio. Zur. 5. Izana. R. 6. Ka. Orri. 7. Unea. Aa.

Goitik behera:

1. Bakaiku. 2. ID. Izan. 3. Usoa. E. 4. Aro. Noa. 5. X. Izar. 6. Pinu. Ra. 7. Ezarria.

E4903

txoritxoari mokoka

Amagoia Iban

Memoriaren marea beltza

Igandean zortzi, Mirentxu Purroyk Francoren «demokrazia organikoa»-ren aldekoek 1975 eta 1977 bitartean eragindako biktimei buruzko erreportaia interesgarri baten lehen atala aurkeztu zigun. Herenegun ikusi genuen *Victimas de la Transición* lanaren 2. zatia, eta, zalantzarik gabe, txalotzekoa da emaitza. Paradoxak zer diren, erreportaia horretan ere Francoren ministro eta hainbat hilketaren arduradun moduan ikusi dugun Manuel Fragaren ibilbide politiko luzea frankismoarekin zerikusirik ez duten arra-

LAVANDEIRA / EFE
Manuel Fraga.

zoiengatik eten daitekeela entzuten ari gara egunotan. Francoren marea beltzaren garbiketarako boluntarioak hamaikatxo izan direlako beti, jakina. 1936ko biktimak onartzeko eskatu zuten atzo zortzi Nafarroako Foru Parlamentuan faxistek desagerrarazitako edo fusilatutako 70 lagun senideek. Frankistek euren helburu politikoak lortzeko ezarri zuten heriotza eta izu marearen ondorioz oraindik lurpean dauden milaka gorpuzkiak ateratzeko eta identifikatzeko laguntza ere eskatu zuten. Eta jendea harritu egiten da, gero, Alemania naziaren gehiegikeriez *España una, grande y libre* delakoaren aldekoek hemen bertan egindakoez baino gehiago dakigula entzutean...

LABURAEAN

'El debate de La2' saioa itzuliko da gaur programaziora

Josep Puigbok zuzentzen eta aurkeztzen duen *El debate de La2* eztabaida saioa denboraldia hasiko da gaur (23:00etan). Hidrokarburo garraioaren segurtasuna izango da aztertuko duten gaia, eta fuel-olio hondakinek eragiten dituzten ondorioetaz ere mintzatuko dira. Gonbidatuak Manuel Gonzalez, Ramon Sabin, Ezequiel Navio eta Joan Zamora izango dira. Gainera, Loyola de Palacio Europako komisario politikoa, Ricardo Prego ozeanografoa eta Alberto Manuel Blanco Muxia herriko alkatea elkarriketatuko dituzte.

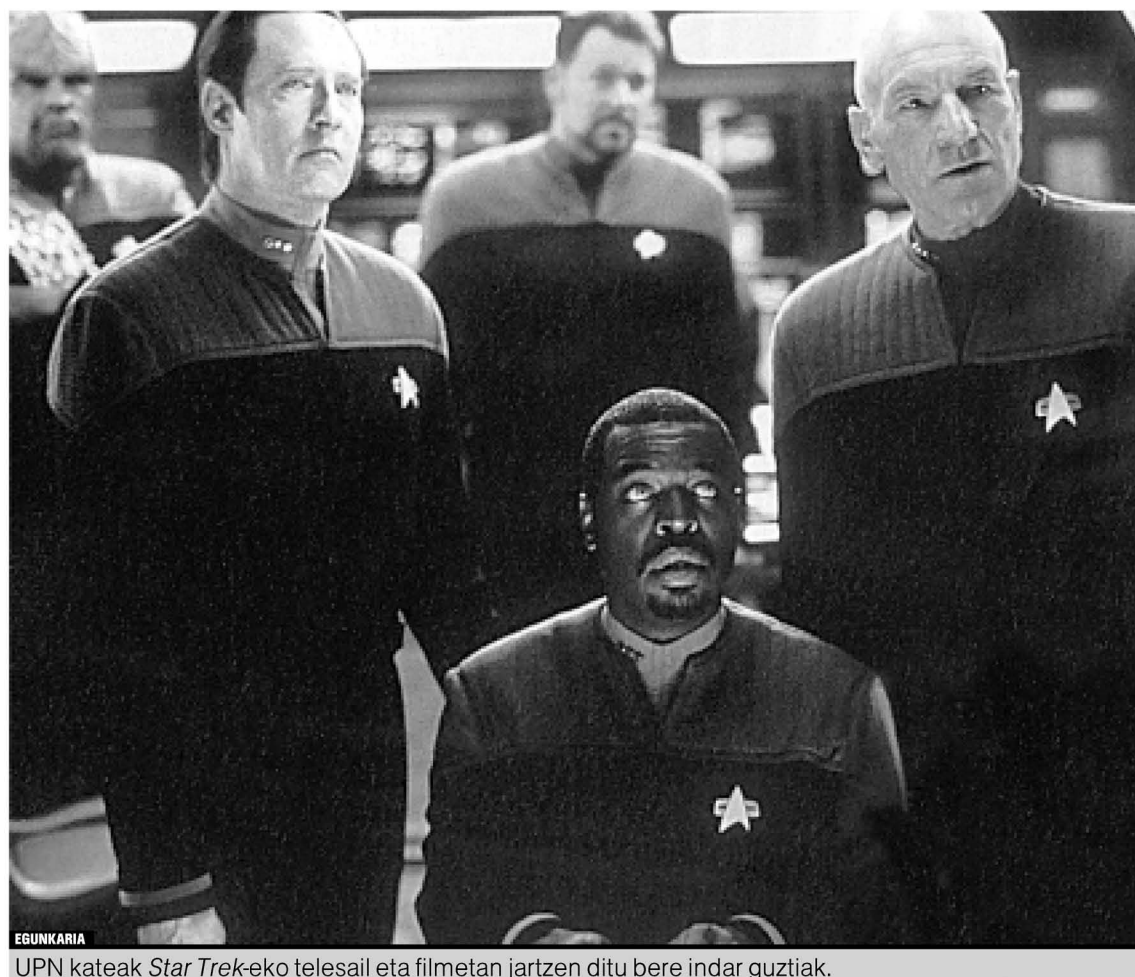
Italiako telebistek arautegi bat sinatu dute haurren babeserako

Haurrek telebista ikusten duten orduetan indarkeria, pornografia edo eduki kaltegarriak egon ez daitezen auto-kontrolerako arautegi bat sinatu berri dute Italiako telebista publiko eta pribatuak. Arauak hautsiz gero, 25.000 eurotako isunak ezarriko dira eta emisio lizentziak kentzera ere irits daitezkeela iragarri dute. 16:00etatik 19:00etara, gainera, iragarriak kontrolatu egingo dituzte eta kontsumismoa bultzatzen duten jokaerak debekatzeko ahalginduko dira.

Ainhoa Aierbe aktorea gaur Euskadi Irratian

Euskadi Irratiko *Lauretan* babil irratisaioan Ainhoa Aierbe aktorea elkarriketatuko dute gaur arratsaldean. Bere bizitzako hainbat pasarte kontatuko ditu Aierbek. Bestetik, Butanen dokumental bat egiten ari diren kazetarietara hitz egingo dute. Asiatik herrialde hori hobeto eza-gutzeko aukera izango da.

AEB. Kate handiek zailtasunak dituzte audientzia datu onak lortzeko

EGUNKARIA

UPN kateak *Star Trek*-eko telesail eta filmetan jartzen ditu bere indar guztiak.

Audientzien gerra

'Prime time' orduak eurenganatzeko beste estrategia batzuk asmatzen ari dira

Urtzi Urkizu | DONOSTIA

Kable eta satellite telebista kateak eta tokian tokiko kateak perretxikoak bezala ari dira jaio-tzen Estatu Batuetan. Hori dela eta, audientziaren pastela banatzeko kate handiek zailtasun handiak dituzte. ABC, CBS, NBC eta FOX kateetako arduradunak kezkatuta daude ezin baitiete errentagarritasun nahikoa atera publizitate tarteei. Egoera hori ikusita, marketin sailetan beste estrategia batzuk ari dira martxan jartzen audientziarengana iritsi ahal izateko.

CBSko marketin saileko pre-

sidenteordeak aitortzen duenez, «kontsumitzailea harrapatzeko gudua gero eta gogorragoa da».

Estrategia horien artean, adituek *cross-over promotion* edo sinergiaren teknika deitzen diotena erabiltzen ari dira hainbat kate. Asteko egunen bateko *prime time* ordua bereganatzean eta hedabide talde guztia helburu horretara bideratzean datza teknika hori.

CBS katea, adibidez, Blockbuster bideoklub konpainiarekin akordio batera iritsi da, dendetan kateko programen DVDak saltzeko. CBSk, atal berezi

bat sortuko du *Parade* aldizkarian, eta Paramount Home Videorekin hitzarmen bat sinatuko du. ABC kateak, aldiz, Disney taldearekin egin du bat telebista eduki guztien promozioa egiteko.

UPN kateak produktu bakan batean jarri ditu indar guztiak: asteazken gauetako *Enterprise* telesaila (*Star Trek*). Horrekin lotuta, *Trek to the Stars* lehiaketa jarri du martxan. Fox kateak, bere aldetik, *Girls Club* saioaren aldeko apustua egin du, ABCko *Monday Night Football* indartsuarekin lehiatzeko. Ostegunetan, azkenik, NBCko *Friends* eta CBSko *Survivors*-en arteko lehia oso gogorra da.

John Rash adituaren ustez, kalitateak finkatuko du programa horien guztien arrakasta.

ETB

ETB

Julio Ibarra albistegia da EAEko ikusiena.

Ikus-entzule kopuruari begira, ETB1ek azken lau urteetako azarorik onena izan du

Erredakzioa | DONOSTIA

Sofres AM enpresak eman dituen datuen arabera, ETB1 kateak % 6ko ikusle kopurua lortu du azaroan, eta ETB2k % 18. Euskarazko telebistak lau urte zerraman ehuneko horretara iritsi gabe azaroan. *Gaur egun* albistegia eta *Bertatik bertara* magazinak ikus-entzule ugari bildu dituzte azkeneko asteetan, baita *Goenkale-k*, *Basetxea-k* eta *Sorginen laratza-k* ere. Kirol emanaldien artean, Rayo-Real izan zen ikusiena (% 36,1eko pantaila kuota).

ETB2rentzat urtea oso ondo doa, % 18,5eko batez bestekoa baitu 2002 osoan. Marka horrek zazpi hamarrekotan gaintzen du orain arte lortutako maila onena, iazkoa hain zuzen ere. *Teleberri* albistegiak jarraitzen du ikusiena izaten Gipuzkoan, Bizkaian eta Araban. Egunero 159.000 ikus-entzulek jarraitzen dute Julio Ibarra aurkeztutako albistegia (% 22). Kate ikusiena, ordea, T5 izan da joan den hilabetearen (% 24,8), eta bigarrena, TVE1 (% 20,8).

gaurko filmak

El sol bajo la tierra	●
Zuz.: Aldo Florio, 96 m. Itat. 1971. 18:10 ETB2	
Le Corniaud	★
Zuz.: Gérard Cluny, 110 m. Fran. 1964. 20:55 TF1	
Cómo ser John Malkovich	★★★
Zuz.: Spike Jonze, 89 m. AEB. 1999. 22:00 C+(e)	
Vampiros de John Carpenter	★★
Zuz.: John Carpenter, 104 m. AEB. 1998 22:15 ETB2	
Les Accusés	★★★
Zuz.: Jonathan Kaplan, 110 m. AEB. 1988. 22:40 F2	
Conte de la folie ordinaire	★
Zuz.: Marco Ferreri, 85 m. 1981. 00:55 Arte	
Avant la nuit	★★
Zuz.: Julian Schnabel, 125 m. AEB. 2000 01:05 C+(f)	
Cerco de fuego	★
Zuz.: Andrew V. McLaglen, 97 m. AEB. 1971 02:00 La2	
●	★
★★	★★★
★★★★	★★★★★
Txarra	Eskasa
Balekoa	Ona
Bikaina	

VAMPIROS DE JOHN CARPENTER

★★ **ETB2 - 22:30**

Zuz.: John Carpenter. Akt.: James Woods, Daniel Baldwin, Sheryl Lee.

Beldurrezko zinema modernoaren aitabitxia da John Carpenter. *Halloween* klasikoa da horren adierazgarri. Oraingo honetan, James Woods basaren esanetara dagoen banpiro-ehiztari talde baten gorabeherak dakarzkigu. Woods eta haren lagunak Valek banpiro anker-raren bila dabilta New Mexicoko basamortuan. *Assault on Precinct 13* apartan bezalaxe, hemen ere Hawksen western iradokitzaileak omentzen ditu Carpenterrek, beldurrezko generoa eraberrituz. *Gore* gaindosiak eta elkar-rrizketa hutsalek kalte egiten dioten arren, entretenigarria dela ezin ukatu.

LES ACCUSES

★★★ **F2 - 22:40**

Zuz.: Jonathan Kaplan. Akt.: Kelly McGillis, Jodie Foster, Bernie Coulson, Leo Rossi.

Maitasuna krudela da oso Sarah bakartiarekin. Azken porrotaren ostean, alcoholean leunduko du bere tristezia. Taberna batean, gazte talde batek

John Cusack *Como ser John Malkovich* filmean.

Surrealismo iluna

COMO SER JOHN MALKOVICH

★★★ **C+(e) - 22:00**

Zuz.: Spike Jonze. Akt.: John Cusack, Cameron Diaz, Catherine Keener, J. Malkovich.

Beastie Boys, Sonic Youth, REM, Bjork, Weezer eta beste hainbat musika talde interesgarrirentzat zuzendu zituen bideoklip irudimentsuek zinema-ren ateak ireki zizkioten Spike Jonze gazteari. Hala, *Being John Malkovich* surrealista izan zuen estreinako filma. Txotxongiloak dotore maneiatzen dituen talentu handiko titiriterua da Craig. Jendeak, ordea, ez du haren artea aintzat hartzen, eta bizitzak zentzurik ez duela pentsatzen hasia da mutila. Hori guztia gutxi balitz bezala, emaztearekin duen maitasun harremana ere egunerokotasunaren biktima bihurtu da. Etsirik, administrari lan bat onartuko du enpresa bitxi batean. Lasterrera, John Malkovich aktorearen burmuinera daraman tunel ilun eta umel bat topatuko du bere bulegoak ezkutatzen duen ate sekretu baten atzean. Surrealismo ilunez tintatutako komedia mikatza da. Irudimentsua, fantastikoa, apurtzailea, zirikatzailea eta ausarta oso. Maisulanaren kostalde labartsura iritsi aitzin, baina, hondoratu egiten da; existentzialismo plastiko batez bere irudimen iraungikorra ezkutatu ezinik. Hala eta guztiz ere, oso proposamen atsegin eta kilikagarria da.

bortxatu egingo du, bezeroen algaren artean. Sexu erasoaren biktima, ordea, errudun bilakatuko da. Bortxaketa Sarah-k berak probokatu duela iradokiz umiliatuko baitute neska. Haren izen ona garbitu

eta benetako errudunak zigortuak izan daitezen borrokatuko da Katheryn abokatua. Jodie Fosterrek Oscar saria bereganatu zuen bere interpretazio zirrargarriarengatik. Drama gordina da.

Iñaki Lazkano

AVANT LA NUIT

★★ **C+(f) - 01:05**

Zuz.: Julian Schnabel. Akt.: Javier Bardem, Olivier Martinez, Johnny Depp, Sean Penn.

Reinaldo Arenas idazle kubatarraren bizipen mikatzak islatzen ditu Julian Schnabel pintore estatu-batuarrak bere bigarren filmean. Arenasek Kubako erregimenaren jazarpena nozitu zuen, homosexuala izateaz gain, castismoarekin oso kritikoa izan zelako. Schnabelen filma erdipurdikoa da, benetan. Narrazio estilo egoki bat aurkitu ezinik, aspergarri egiten da usu. Gainera, ez ditu behar bezala garatzen ez homosexualitatearen gaia, ezta Arenasen unibertso ideologiko eta sentimentala ere. Javier Bardem aktore espainiarraren lana, ordea, bikaina da.

CERCO DE FUEGO

★ **La2 - 02:00**

Zuz.: Andrew V. McLaglen. Akt.: James Stewart, George Kennedy, Anne Baxter.

Zinema artisau apal bat besterik ez da Andrew V. McLaglen. *Chisum* bezalako western handi bat zuzentzeko gai izan bazen ere, hala-moduzko film komertzialez josita dago haren filmografia irregularra. Hizpide dugun filma ez da salbuespen bat, prexixo-prexixo. Kartzelan urte luzez egon ostean, kalera irtengo da Mattie. Depresioaren sasoi latza da, baina itxaropentsu dago gizona. Bergizarteratzeko xedearekin, negozio bat jarriko du, beste bi preso ohirekin batera. Ezin izango da, baina, bakean bizi. Aktore taldea aparta den arren, filma nahiko eskasa da.

ETB-1

06:55: Tik tak circus.
07:30: Betizu.
Hartz txiki.
Doraemon, katu kosmikoa.
Hirukiak II.
Betizu taldea.
09:15: E-klipse@.
09:40: Hasiberriak.
10:10: Bidaide.
Egun argitan.
11:00: Sorginen laratza.
12:15: Ur lasterretan behera.
12:40: Azken boli zalduna.
13:35: Betizu.
Shin Chan.
14:00: Gaur Egun.
Albistegia.
14:45: Goenkale.
15:20: Gag gag.
15:45: Bidaide.
Elefanteen indarra.
16:40: Travel notes.
17:05: Oinak izarretan.
Sahara: hutsetik haitzera.
17:40: E-klipse@.
18:00: Iparraldearen orena.
18:05: Tik tak circus.
18:15: Betizu.
Katutxakur.
Doraemon, katu kosmikoa.
Betizu zuzenean.
Shin Chan.
Betizu taldea.
20:28: Gaur egun.
Albistegia.
21:05: Bertatik bertara.
21:45: Goenkale.
22:25: Bexamela.
00:10: Bizitzaren baitan.
00:35: Esanak esan.
01:05: Bakarrik edo...
03:10: Bertatik bertara.
03:45: E-klipse@.
04:20: Euskal Herriak.
04:50: 1 bitan.
05:30: Amama sukaldari.
05:45: Herri musika sorta.
06:00: Ikusgela.

ETB-2

06:50: Palabra de ley.
07:20: Del pais de los vascos.
07:55: Clasicos en serie.
La casa de la pradera.
Los angeles de Charlie.
09:30: Forum. Gonbidatua: Adela Perez.
10:00: El punto. Gonbidatua: Itziar Irazabal.
10:30: Pacific blue.
Telesaila.
12:15: La cocina de Pedro Subijana.
12:30: Doc.
13:30: Euskadi directo.
13:55: Date el bote.
Lehiaketa.
14:58: Teleberri.
Albistegia.
15:45: Lo que faltaba.
Magazina.
18:10: Zinema.
El sol bajo la tierra
Zuz.: Aldo Florio.
Akt.: Fabio Testi, Massimo Serato. 1971.
20:00: Esta es mi gente.
Magazina.
20:58: Teleberri.
Albistegia.
21:45: La noche de...
(22:15) **Vampiros de John Carpenter**
Zuz.: John Carpenter.
Akt.: James Wood, Daniel Baldwin. 1999.
00:50: Senderos misteriosos.
02:40: Mike Hammer.
03:25: Esta es mi gente.
04:10: LQF mojata.
06:10: Forum.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
Albistegia.
07:30: Teledario matinal.
(09:20) Los desayunos de TVE.
Gonbidatua: Juan Fernando Lopez Aguilar.
10:15: Saber vivir.
11:00: Por la mañana.
Asi son las cosas.
La cocina de Karlos Argiñano.
Operacion triunfo.
14:00: Informativo Territorial.
Albistegia.
14:30: Corazón de otoño.
Anne Igaritburuk aurkeztutako saioa.
15:00: Telediario 1
Albistegia.
16:00: Eguraldia.
16:05: Geminis.
Telesaila.
16:45: Secreto de amor.
Telesaila
17:50: Cerca de ti.
Oscar Martinezek aurkeztutako magazin saioa.
18:50: El rival mas debil.
Lehiaketa
20:00: Gente.
Pepa Buenok eta Sonia Ferrerrek aurkeztutako magazina.
21:00: Telediario 2.
Albistegia.
21:55: Egualdia.
22:00: Un juguete, una ilusion.
01:30: Telediario 3.
Albistegia.
02:00: La banda de los Perez.
Telesaila.
03:00: Canal 24 horas.

A3

07:00: Buenos días, España.
(08:20) Spiderman.
(09:15) El primer cafe.
10:30: A plena luz.
Pedro Piqueras eta Yolanda Alzolak aurkeztutako magazin saioa..
13:30: Ahora express.
13:55: Informativos territoriales.
Albistegia.
14:30: Los Simpson.
Marrazki bizidunak.
15:00: Noticias 1.
Albistegia.
16:00: Sabor a ti.
Ana Rosa Quintana eta Antonio Hidakok aurkeztutako magazina.
19:00: El diario de Patricia.
Patricia Gaztañagak aurkeztutako magazin saioa.
20:00: Pasapalabra.
Lehiaketa.
21:00: Antena 3 Noticias 2.
Albistegia
22:00: Un paso adelante.
Telesaila.
00:00: Mira tu por donde.
Paula Vazquez eta Liborio Garciak aurkeztutako saioa.
01:30: Antena 3 Noticias 3.
Albistegia.
02:00: The pretender.
Telesaila.
02:45: Televenta.
04:30: Hermanos de leche.
Telesaila.

irratia

BILBO HIRIA IRRATIA. Albisteak, musika eta elkarriketak izango dira goizeko 08:00etan *Nagiak bota ahala* saioan. 10:00etan, *Mondo Botxo* magazinaren barruan, Bizitzeko elkarteak drogen legeztatzeari buruz antolatutako jardunaldien berri emango du Martin Barriusok. Joseba Bidauzarraga sendagileak, berriz, gaiaren beste ikuspegi bat emango du. Saio horretan bertan, Durango azokaren prestaketan azken ordua emango dute Gerediaga elkartekoek. 16:00etan, *Baskistan* munduko herri musika izango da entzungai. Eta 20:00etan, rock gogorra iritsiko da *33 kana* programa berrian.

RADIO EUSKADI. EAJko diputatu ohi Emilio Gebara elkarriketatuko dute goizeko 09:30 aldera, *Boulevard* irratisaioan. Gebara PSE-EEren zerrendetan izango da datozen hauteskundeetan. *Boulevard magazine*-n, bestalde, drogen legeztatzeari buruz ariko dira Virginia Montañes adituarekin. Euskararen Nazioarteko Eguna dela eta, Euskal Idazleen Elkarteko lehendakari Tere Irastorza eta Euskara Kultur Elkargoko Jose Luis Mendizarekin hitz egingo dute. Unitate ibiltaria Elizondora joango da, Jorge Oteiza museo etnografikoaren lanak nola doazen jakiteko.

LA 2	TF1
06:00: Teledeporte. 07:15: That's English. 07:30: TPH Club. <i>Historia de la biblia.</i> <i>Flipper.</i> <i>Lopaka.</i> <i>Arthur.</i> <i>Tweenies.</i> 09:35: Aquí hay trabajo. 10:00: TV educativa. La aventura del saber. 11:15: Futbola. Real Madril - Olimpia Asuncion. 13:00: TPH club. <i>La pequeña Lulu.</i> <i>Las tres mellizas.</i> <i>Digimon Tamers.</i> <i>El nuevo show de Popeye.</i> 15:15: Saber y ganar. Lehiaketa. 15:45: Grandes dokumentales. <i>Las misteriosas aves del Amazonas.</i> 17:40: A su salud. 18:10: Aventuras en pañales. Marrazki bizidunak. 18:40: Popeye e hijo. 19:10: Marcelino pan y vino. 19:30: El guardian de mi hermano. Telesaila. 20:00: Informativos territoriales. Albistegia. 20:35: Infelices para siempre. 21:15: Operacion Triunfo. La Academia. 22:15: La 2. Noticias. 23:00: El debate de La 2. 01:00: La mandragora. 01:30: Conciertos de Radio 3. 02:00: Zinema. Cerco de fuego Zuz.: Andrew V. McLaglen. Akt.: James Stewart, George Kennedy. 1971. 03:45: Euronews.	06:00: Le vent de l'aventure. 06:45: TF1 info. 06:50: TF1 Jeunesse. Bill Junior. Flipper et Lopaka. Tabaluga. Franklin. 08:25: Eguraldia. 09:25: Allô quiz. 10:20: MacGyver. Telesaila. 11:15: Star academy. 11:55: Tac o tac TV. 12:05: Attention a la marche! 12:50: A vrai dire. 13:00: Le journal. Albistegia. 13:55: Les feux de l'amour. Foiletoia. 14:45: Telefilma. Le tigre endormi Zuz.: Rolf von Sydow. Akt.: Victoria Groetschel, Stephan Schwartz. 1995. 16:25: Providence. Telesaila. 17:15: Dawson. Telesaila. 18:10: Star academy. 18:55: Le bigdil. 20:00: Le journal. Albistegia. Eguraldia. 20:55: Zinema. Le corniaud Zuz.: Gerard Oury. Akt.: Bourvil, Louis de Funes. 1964. 22:55: Appels d'urgence. Magazina. 00:05: Star academy. 00:50: Marc Eliot. Telesaila. 02:30: Reportages. 02:55: Tres peche. 03:50: Histoires naturelles. 05:10: Musique. 05:20: Les Coups d'humour.

T5	M6
06:30: Informativos telecinco matinal. Albistegia. 09:25: La mirada critica. Montserrat Dominguezek aurkeztutako saioa. 10:30: Gran hermano. Laburpena. 11:15: Dia a dia. Maria Teresa Camposek aurkeztutako magazin saioa. 14:30: Informativos telecinco. Albistegia. 15:15: Informativos territoriales. Albistegia. 15:30: Gran hermano. Jorge Fernandezek aurkeztutako saioa. 16:45: A tu lado. Emma Garciak aurkeztutako magazina. 20:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 21:30: Pecado original. 22:00: Hospital central. Telesaila. 23:45: Cronicas marcianas. Javier Sardak aurkeztutako saioa. 02:00: Informativos telecinco noche. Albistegia. 02:30: Los Flodder. Telesaila. 03:15: Infocomerciales. 05:00: Infocomerciales. 05:30: Infocomerciales. 05:45: Chat 5.	07:00: Morning live. 09:10: M6 boutique. 10:10: M6 music. 10:45: Star six. 11:54: Six minutes midi. 12:05: Madame est servie. Telesaila. 12:35: Docteur Quinn, femme medecin. Telesaila. 13:35: Telefilma. Les parents que j'ai choisis Zuz.: Linda Otto. Akt.: Joseph Gordon-Levitt. 1993. 15:15: Les anges du bonheur. Telesaila. 16:10: Tubissimo. Magazina. 17:05: 90 a l'heure. 17:55: Stargate SG-1. Telesaila. 18:55: Charmed. 19:45: Camera cafe. 19:54: Six minutes. Eguraldia. 20:05: Une nouveau d'enfer. 20:40: Camera cafe. 20:50: Sexualite: si on en parlait. Magazina. 22:50: Telefilma. Enquete sous contrôle Zuz.: Pat Verducci. Akt.: Alicia Silverstone, Kevin Dillon. 1995. 00:30: Capital. 02:15: Culture pub. 02:45: M6 music.

gaur zer

FUTBOLA

Kontinente Arteko Kopa

La2 - 11:15

Real Madril eta Asunciongo Olimpia munduko talde onena izateko lehia

Kontinente Arteko Kopako finala jokatuko dute gaur, Tokion, Real Madrilek, Europako Txapeldunen Ligako irabazleak, eta Asunciongo Olimpiak, Amerikako Libertadores Kopako txapeldunak. Madrilen hasieratik aritu ohi diren guztiak daude jokatzeko moduan, baina Pumpidok entrenatzen dituen paraguaitarrak oso indartsu dabilta.

DOKUMENTALAK

'Thema'

Arte - 20:45

Heriotza zigorraren inguruko emanaldi monografikoa

Lau dokumental emango dituzte gaur gauean Arte katean heriotza zigorraren inguruan. Lehenengo lana Txinan kokatzen da, non ehunka pertsona exekutatatu dituzten azken hamarkadetan. Ondoren, Texasera joko dute. Hirugarren lanak *Les innocents se battent!* izena du eta, amaitzeko, Europako heriotza zigorraren historia egingo dute.

GALA

'Un juguete, una ilusión'

TVE1 - 22:00

Latinoamerikako haurrentzat jostailuak biltzeko gala

Antonio Montesek zuzenduta, *Un juguete, una ilusión* gala berezia emango dute gaur TVE1 katean. Hirugarren urtez, RNEk eta Crecer Jugando fundazioak kanpaina bat antolatu dute, herri pobreetako haurrentzat jostailuak biltzeko itxaropenarekin. Kanpainako abestia Rosanak egin du, argazkikoak, eta berarekin batera 14 artista izango dira Valentziako Ozeanografikoan.

ELKARRIZKETAK

Joan Miquel Perpinya 'La mirada critica' **T5 - 09:25**

Adela Perez (apiterapiari aditua) 'Forum' **ETB2 - 09:25**

Itziar Irazabal (Gerediaga elkartearen) 'El punto' **ETB2 - 10:00**

FRANCE 2	FRANCE 3
05:50: Un livre. 05:55: Les z'amours. 06:30: Telematin. Journaux. 08:30: Un livre. 08:35: Des jours et des vies. 09:05: Amour, gloire et beaute. 09:25: CD'Aujourd'hui. 09:30: C'est au programme. 11:00: Flash info. 11:05: Motus. 11:40: Les z'amours. 12:20: Pyramide. 13:00: Le journal. Eguraldia. 13:50: Inspecteur Derrick. 14:55: Le renard. 16:00: Rex. 17:00: Des chiffres et des lettres. 17:30: KD2A. Le Prince de Bel Air. 18:00: Sabrina. 18:25: Parents a tout prix. 18:55: On a tout essaye. 19:50: Un gars, une fille. 20:00: Le journal. Albistegia. 20:55: Telefilma. Le Champ dolent Le Roman de la terre (4/4) Zuz.: Herve Basle. Akt.: Jean Yanne. 2002. 22:30: Comme au cinema. l'hebo. 22:40: Zinema. Les accusés Zuz.: Jonathan Kaplan. Akt.: Kelly McGillis, Jodie Foster. 1988. 00:30: Le journal. 00:55: Comme au cinema. histoires courtes. 01:25: Chanter la vie. 02:15: Les Gens du pays d'en haut. 03:00: Dites-le en video. 03:40: La Dynastie des Strauss. 05:25: 24 heures d'info.	06:00: Euronews. 06:30: Foot 3. 07:00: TO3. Marrazki bizidunak. 09:00: Cosby. 09:25: C'est mieux ensemble. 09:50: D'Artagnan. Foiletoia. 10:45: Droles de dames 11:35: Bon appetit, bien sur. 12:00: Le 12-14. Eguraldia. 13:50: Keno. 13:55: C'est mon choix. 14:50: Le magazine du senat. 15:00: Assemblée nationale. 16:05: Outremers. 16:35: TO3. 17:30: Mon kanar. 17:45: C'est pas sorcier. Magazina. 18:15: Un livre un jour. 18:20: Question pour un champion. 18:50: Le 19-20. Eguraldia. 20:10: Tout le sport. 20:20: Le fabuleux destin de... 20:55: France Gall par France Gall. Dokumentala. 22:45: Eguraldia. 22:50: Soir 3. 23:15: La Vie comme un roman. Dokumentala. 00:10: La case de l'oncle doc. 01:05: Ombre et lumiere. Gonbidatua: Daniel Prevost. 01:35: Le Fabuleux Destin de... 02:00: Soir 3. 02:25: Passe sous silence. 03:15: Echappees sauvages. 04:10: Explore. 05:05: C'est mieux ensemble. 05:25: Les Matinales.

CANAL + [e]
06:44: Picasso y sus mujeres. 07:50: CNN+. Noticias. 08:15: La semana del guiñol. 08:40: Lo + Plus. 09:30: Zinema: Pulsion. 10:56: Zinema: Aquí en la Tierra. 12:30: National Geographic en Canal+. 13:00: + Te vale. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Mas deporte. 14:50: CNN+. Noticias. 15:00: Oh, Baby. 15:30: Lo + Plus. 16:30: Zinema: Un plan perfecto. 18:00: National Geographic en Canal+. 19:00: Proyecto corto: tu decides. 20:00: + Te Vale. 20:30: El club de la comedia. 21:00: Seinfeld. 21:30: CNN+. Noticias. 21:50: Las noticias del guiñol. 22:00: Zinema: Como ser John Malkovich. 23:52: Zinema: Punto de mira. 01:36: Zinema: El viento nos llevara. 03:30: Maria Callas en concierto. 04:30: NBA.
CANAL + [f]
06:05: Surprises. 06:15: Les Griffin. 07:00: Le journal. 07:15: Essaye encore. 09:00: Zinema: Anatomie. 10:35: Surprises. 10:40: Le journal du cinema. 10:50: Zinema: Dieu est grand, je suis toute petite. 12:30: Le 12-30. 13:30: 'Harry Potter et le chambre des secrets' le making of. 14:00: Zinema: Les chemins de la dignite. 16:05: Le vrai journal. 16:55: Telefilma: Rex, le cyberchien. 18:25: Les Simpson. 18:50: Maurad contre le reste du monde. 19:25: Le zapping. 19:30: Le journal des bonnes nouvelles. 19:55: Les guignols d'info. 20:05: La grande course. 20:15: Le journal du sport. 20:30: Futbol atariko. 20:45: Futbola: Pari S-G - Lyon. 23:00: La Nuit gay. 03:35: Surprises. 03:45: Amerikar futbola.
FRANCE 5
05:40: Les amphis de France 5. 06:35: Anglais, methode Victor. 06:55: Le matins de l'emploi. 08:10: Debout les zouzous. 08:40: La sante d'abord. 08:45: Les maternelles. 10:20: Le journal de la sante. 10:35: Un coeur qui bat. 10:40: Les lumieres du Music-Hall. 11:10: Ma voisine la fouine. 12:05: Midi les zouzous! 13:45: Le journal de la sante. 14:10: Silence, ça pousse. 14:40: Le monde des glaces. 15:35: La beaute du geste. Dokumentala. 16:35: Marins en Perils. Dokumentala. 17:30: 100 % question. 18:00: Gestes d'interieur. 18:05: C dans l'air.
ARTE
19:00: Archimide. 19:45: Arte info. 20:15: La legende des abeilles tueuses. 20:45: Triste record mondial: le peine de mort en Chine. 21:15: Le Coeur du bourreau. 22:10: Les innocents se battent. 22:30: L'Europe et la Peine de mort. 23:05: Herbert gronemeyer. 00:00: La nuit s'anime. 00:55: Zinema: Conte de la folie ordinaire.

zakilixut

© Olariagak

Luis Karlos Garcia | GASTEIZ

ATZEKOZ AURRERA

Araba, Nafarroaren gisara

Aldundiak bide-seinaleetan toponimo eta testuak erdara hutsean jartzen jarraitzen duela salatu dute

RAUL BOGAJO / ARGAKZI PRESS

Mañueta, Arabako Errioxako herriaren sarreran gaztelania hutsezko bide seinalea paratu du Foru Aldundiak.

Mañueta Arabako Errioxako hegomendebaldeko herrixka da, Espainiako mugaren ondo-ondoan. Eskualdeko alkate abertzale askok ez bezala, Mañuetakoak (PP) lortu egin zuen Arabako Diputazioak (PP-UA) errepidearen konpontzea pagatzea. Alabaina, obra bukatuta, gaztelania hutsean zeuden

herriko sarrerako bide-seinaleak: *Baños de Ebro*.

«Aitzakiarik ez jarri. Mañueta izena kendu duzue hala nahi duzuelako, eta kito!», aurpegiratu zion atzo EAJko Jantxu Martinezek Antonio Aguilar Garraio eta Herrilan diputatuari, Biltzar Nagusietako bilkuran. Diputatu popularrak adierazi zuen Aldundiak ez duela hutsik egin,

obra zegoen tokiak ez baitzen euskarazko izena jarri behar... Nolanahi ere, azalpenean baino esfortzu handiagoa egin zuen gero, euskarazko esaldi batzuk irakurri zituenean hizkuntza ikasi eta kalean hitz egiteak duen garrantziari buruz.

Errioxakoa ez da inongo berrikuntza Araban. Nahiz eta azken urteetan auziak dezenteko

hobekuntza izan duen, badirudi Arabako Aldundiak, Uaren *Alava, como Navarra (Araba, Nafarroaren gisara)* leloari jarraiki edo, oso gogokotzat hartu duela Miguel Sanzen hizkuntza politika.

Adibideak ez dira gutxi batzuk. Langraitz aldean errepide berria zabaldu dute, baina helduleku bakarra *Nanclares de la*

Oca da. Gasteiztik irten eta Bilborako autobidea hartuz gero, Arangizen, Aldundiak soilik gidari erdaldunari ohartarazten dio behe lainoa baldin badago. Aiara aldeko euskaldunak asper-asper eginda daude Luiaondora doan errepideko seinalean *Luyando* eta *Luxaondo* baino ez daudela ikusirik. «Administrazioek Euskaltzaindira jo behar izaten dute argibide bila horrelako kasuetan», esan du izenik eman nahi ez duen Laudioko euskaldun batek, «baina sarri askotan Akademiaren gainetik pasa, eta nahi dutena jartzea erabaki ohi dute».

Prebarikaziorik arinena

Oraintsu etsenplu gehiago. N-1etik Espainia alderako bidaia egin behar duenak, Gasteiztik gertu, *Vitoriako* garraio gunea iragarrita dagoela ikusten du ezustean. Horrelakoak jakinda, inor ez da asaldatzen Aldundiaren web orriko mapetan *Kampezu* topatuta edo euskarazko bertsioaren irudi kartografiko osoa gaztelaniazko izenak osatuta dagoela ikusita.

Agintaritzaren axolagabekeria zerrenda ez da makala; ondorioak, berriz, euskaldunon bizkar. Euskal Herrian Euskarazko Urko Aierbek uste du «gutziz larria» dela erakundearen prebarikazio ariketa hau, errepideetan ipinitako bide-seinale batzuk hamar urtez legezkotasuna bete gabe egongo direla argi eta garbi edukita. Euskaldunon aurkako prebarikazioak, ordea, prebarikazio gutxi omen.

BILBO

Auzokoek Bilbo Zaharra barritzeko plangintzan parte hartu gura dabe

Bilbo Zaharra bizibarritzeko plangintzearen ondorioz botako dituen etxeetan bizi diranak arduratuta dagoz. Udalak 1994ko urrian plangintzea onartu ebanetik, auzokoek argi itxi dabe eurak prest dagozala plangintzearen ondorio guztiak onartzeko, aldaketak euren bizi baldintzak hobetzeko badira. Baina, era berean, non sartuko diran ez dabe oraindino garbi ikusten eta zenbait neurri eskatu deutsiez udal agintariei.

2

DURANGO

Pablo Astarloa zanaren bizitza eta obrearen ganeko liburua egin dabe

Durango Arte eta Historia Museoak Pablo Pedro Astarloa zanaren bizitza eta obrea batzen dauzan liburua aurkeztu dau. Egileak, Jose Maria Uriartek, bost-sei urte jardun dauz *Pablo Pedro Astarloa (1752-1806)* liburuko datuak batzen; eta, oraintxe kaleratu dabe ikerketearen emaitza. Egileak biografia datu barriak kaleratu ez eze, oraintsu arte, ezagun-ezagunak izan ez diran Astarloaren beharrak be ezagutu arazo gura izan dauz liburuan.

7

ASTIALDIA

Urtxintxak kultura ezbardinak dituen umeen egoerea aztertu gura dau

Urtxintxa eskoleak kultura aniztasunak astialdian daukan eragina aztertuko dau, datorren astean egingo dituan jardunaldietan. Euren asmoa, kultura ezbardinak dituen umeen arteko hartu-emonak sendotzea dala nabarmendu dabe azkenengo 16 urteetan astialdiaren inguruan behar egiten dauen eskolako arduradunek.

8

EUSKEREAA.

Bermeon hainbat ekitaldi gertatu ditue gaur Euskerearen Eguna ospatzeko

Gaur Euskerearen Eguna danez, Bizkaiko hainbat herritan hori ospatzen dabilz, baita Bermeon be. Zemendiaren 28an hasi zan Euskerearen Astea Bermeon, baina gaur egingo ditue ekintza nagusiak, eta hainbaten artean gertatu ditue: Udaleko Euskera Zerbitzuko, Kultura Saileko, Musika Eskolako eta Euskeraz Berbetan taldeko ordezkariak ez eze, BBKren haur eskoleak, Eleizalde ikastoleak eta Karmeldar ikastetxe-

Iluntzean euskerearen aldeko kalejireak egingo dabe

koek be, tartean. Ekintza asko ikastetxeetan bertan egingo ditue, baina baita kalean, frontoian eta udaletxean be. Beste gauza batzuen artean, Txan Magoa, Azkona pailazoak eta euskal jokoak gertatu ditue. Eguneko ospakizuna euskerearen aldeko kalejireagaz amaituko dabe. Iluntzeko zazpi eta erdietan hasiko da hori, Juan Karlos Goienetxe alkateak euskerearen aldeko berba batzukaz.

5

TRAFIKOA.

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

Auto ilada luzea Bilbotik Barakaldora

Auto ilada luzea sortu zan atzo eguerdian Barakaldo eta Bilboen artean, kamioi bik eta hainbat autok alkar jo ebelako. Dana dala, ez zan inor larri zauritu. Barakaldon, Ansioko kurben parean gertatu zan ezbeharra, Kantabriarako norabidean. Hori dala eta, errail guztietan eten egin behar izan eben trafikoa, eta ordu

bata laurden gitxiagotan Barakaldoko urteeratik bideratu zituen auto batzuk eta Rontegiko zubitik beste batzuk. Auto ilada luze horretatik aparte, beste hainbat arazo be sortu ziran atzo trafikoan eguraldi txarraren ondorioz; izan be, ia geratu be ez eban egin euriak, eta, ganera, hareinegun be euri asko bota eban.

BILBO. Etxebizitza lokan daukien guztientzako «lehiatila bakarra» eskatu deutsie Udolari

Auzokoek parte hartu gura dabe Bilbo Zaharraren bizibarritze prozesuan

Haserre dagoz, euren gogoa adierazi arren udal agintariek ez deustielako «kasurik egiten»

Iñigo Bilbao

Bilbo Zaharreko herritar asko arduratuta dagoz, auzoa bizibarritze plangintzearen ondorioz euren etxeak bota egingo dituelako. Udalak 1994. urteko urrian egin zan udalbatzarrean plangintzea onartu ebanetik, auzoan gero eta handiagoa da horrek eragin dauen ezinegona.

Auzokoek dinoenez, eurak prest dagoz plangintzearen ondorio guztiak onartzeko, aldatetak euren bizi baldintzak hobetzeko badira. Baina, era berean, arduratuta dagoz botako dituen etxeetan bizi diranak non sartuko diran ez dabelako garbi ikusten.

Salatu dabenez, Udalak bizkarra emon eta ez deutse prozesu horretan parte hartzen itxi. Horrexegaitik, euren etxea lokan daukien auzokoak alkarte baten batu dira udal agintariei eskaerak alkarregaz egiteko. Udolari eurentzat guztientzat «lehiatila bakarra» ipinteko eskatzen deutsie, lehenengo eta behin. Prozedura danentzat bardina izatea gura dabe.

Auzoko egituratze barriak zelako aldatetak ekarriko dituen jakin gura dabe, ganera; baita bizibarritze planaren ostean Bilbo Zaharra zelan geratuko dan be. Euren gogoa da prozesu horretan parte hartzea, agintariek batera. Alde horretatik, Bilbo Zaharra Miribillan egiten da-

gozan auzo barriagaz lotzeko eskatzen dabe, eta alderdi batek bestera igaroteko egon leitekezan mugak kendu.

Botako dituen etxeetan bizi diranei jagokenez, auzokoek argi daukie auzoko bizibarritze prozesuaren ondorioz, inor ezin izango dala geratu orain dagoen baino egoera okerragoan, ez baldintza ekonomikoei jagoke-

nez, ezta etxeen jabegoari edo alokairuari jagokonez be. Orain dituen eskubideak babesteko eskatzen deutsie Udolari.

Bilbo Zaharreko auzokoek eskaera bat nabarmentzen dabea-maitzeko: «Inor ez da auzotik joatera behartuta egongo, etxe batetik bestera joateko agintariek ipinitako baldintzek horretara bultzatzen dituelako».

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Bilbo Zaharreko herritarrak arduratuta dagoz.

PROTESTEA

Herritarrak udalbatzarerraino sartu ziran

Udaletxean izan ziran joan dan astean Bilbo Zaharra bizibarritze plangintzearen ondorioz botako dituen etxeetan bizi diran herritarrak. Agintariak udalbatzarrean zenbait gai eztabaidatzen egotzala, halako baten zutitu eta agiri bat irakurtzen hasi zan eurretako bat. Iñaki Azkuna alkatea haserretu egin bazan be, ez zan auzokoak indarrez kaleratzeko agindua emoten ausartu, eta bi edo hiru aldiz bere berbaketea ixildu eragiten ahalegindu zan arren, azkenean agiri osoa irakurtzen itxi eutsen.

Udaltzainek batzar areto- tik atara zituenean, alkateak argi itxi eban ez dirala horrek auzokoek euren eskakizunak jakin eragiteko moduak, horretarako dagozala Barruti Kontseiluak, eta auzokoek badituela mozinoak aurkezteko moduak. Oposiziono- ak barrezka hartu zituan ber- bok, alkateak berak batzar horretako gai zerrendatik kendu zitualako auzo taldeek aurkeztutako mozinoak.

BARAKALDO

Kultura Saileko zinegotziaren dimisinoa eskatu dabe zinegotzi abertzaleek

Erredakzioa

Barakaldoko Ezker Abertzaleko zinegotziek Alfonso Garcia Kultura Saileko arduradunaren dimisinoa eskatu dabe, sarearen bidez Udaleko beharginei mezu «sexista» eta «atzerakoiak» zabaldu deustielako. Garciak neskato baten ganeko txiste iraingarria zabaldu eban, joan dan barikuan.

Zinegotzi abertzaleen arabera, txistean bere burua *españolistatza* daukan neskato batek Euskal Herritarrok taldekoa den irakasleagaz daukan alkar- ritzetea aitutzen da. Pasadizoaren arabera, nes- katoak aitortzen dau bera be EHko kide izango zala baldin eta ama «prostitu- ta» eta «drogazalea» ba- litz; aita, «alperra», «moz- korra» eta «droga trafika- tzailea», eta neba «lapu- rra» eta «homosexuala» balitz. Koldo Castaños ez- ker abertzaleko taldearen bozeroaleak salatu daue- nez, alkatea bera jarduera horren erantzule politikoa izango da, al bait arinen ez baditu Kultura zinegotzia- ren kontrako neurri zorrotzak hartzen.

BILBO

Udal Etxebizitzak alkarteak ez deutse soldatea igon beharginei azken hile bietan

Erredakzioa

Udal Etxebizitzak alkarte- ko beharginen ordezkari- rik idatzia igorri deustie enpresako arduradunei, ez urrian ez zemendian ez deustielako pagau solda- teari jagokozan igoerak. Izan be, idatzian alkarte- ko arduradunei gogoratu eutsienez, udalbatzar- rak soldatak %2 igotea ebatsi eban, urriko batzarrean.

Alkartean sinatuta dau- kienaren arabera, lan hi- tzarmen barria berbatu bi- tartean, Udalak onartuta- ko igoerak eragina eukiko dau euren soldatan. Be- raz, «huts» hori al bait ari- nen zuzentzeko eskatu dabe beharginek.

EKONOMIA. Jasangarritasun sozioekonomikoaren ganeko azterketea aurkeztu dau Solabarrieta diputauak

Bizkaiko behargin gehienek, % 72k, lau sektoretan egiten dabe behar

Erredakzioa

Jasangarritasun edo oreka sozioekonomikoaren ganeko azterketea aurkeztu eban atzo Maria Esther Solabarrietak, Bizkaiko Ingurumen diputauak. Lurralde jasagarria edo oreka- tsua lurralde garbia baino gehiago dala nabarmendu eban Solabarrieta diputauak. Eta hori dala eta, ingurumenetik aparte, egoera ekonomikoa eta soziala be aintzat hartu behar dirala azpimarratu eban. Horren haritik azaldu eban atzo

azterketa sozioekonomikoa. Eta horren arabera, ekintza produktiboko 13 sektoreetatik lautan egiten dabe behar Bizkaiko behargin gehienek: % 72k.

2000. urteko datuen arabera merkataritza sektorean % 26,48k egiten dabe behar; finantza erakundeetan, % 17,99k; industria mekaniko- an, % 15,99k; eta zerbitzu publikoetan, % 11,90k.

Azterketea eskualdeka egin ezker, Bilbo Handian sortzen da beharrik gehien (% 64,76),

eta gero, nahiz eta alde handira agertu, Durangaldean (% 7,56).

Dana dala, azterketearen arabera, behargin gehienek bizi diran eskualdean bertan egiten dabe behar: % 78,82k. Halan- dabe, Bilbo Handian bizi diran 33.000 bizilagun beste eskual- de batera joaten dira lanean, eta beste eskualde batzuetatik 24.297 joaten dira Bilbora.

Biztanleria, gero eta zaharragoa

Datu soziologikoei begira, jente gehiago dago Bizkaian 1998tik 2000ra bitartean, baina ehune- ko txikia da; izan be, % 0,01ean baino ez da handitu. Dana dala, eskualdetik eskualdera desbar- dina da datua. Halan eta guzti, ehunekoa edo diferentzia txikia da, negatiboa zein positiboa.

Urte biotan biztanle gehien ira- bazi dituan eskualdea Arratia- Nerbioi da (% 0,42), eta gehien galdu dituan eskualdea, ostera, Enkarterri (% 0,17).

Dana dala, Bizkaiko jaiotze tasea aintzat hartuta, eta geroa- ri begira, gaur egungo behargin guztien lekukoa hartuko ete daben ez dago hain argi; izan be, biztanleria aktiboaren txan- da aldaketea jaitsi egin zan 1998tik 2000ra, hau da, 1,52tik 1,44ra.

Azterketearen arabera, gero eta zaharragoa da Bizkaiko biz- tanleria. Bizkaiko 111 udale- rrietatik 9tan baino ez da aile- getan % 14tik gora gazterien kopurua. Herri gehienetan (93), ostera, % 8 eta 14 artean dago gazterien ehunekoa.

EZKERRALDEA. 48 lanpostu sortu ditue egitasmoaren lehen atalean

Hamalau enpresa eratu ditue Emankorren bidez

Sustapen Sailak, Gazte Lanbidean fundazioak eta Cedemik osatu dabe programea

Erredakzioa

Hamalau enpresa eta 48 lanpostu sortu ditue Emankor programearen bidez Foru Aldundiko Sustapen Sailak, BBK-ko Gazte Lanbidean fundazioak eta Cedemik, Ezkerraldean. Atzo jakin eragin zituen Emankorren lehen ataleko emoitza, Sustapen diputau Tontxu Camposek eta Cedemiko zuzendari kudeatzaile Javier Maquedak.

Emakorren helburuak dira Ezkerraldeko gazteen artean ekiteko kultura sustatu, gazteak lan munduan integretan lagundu, enpresa txiki eta ertainetan teknologia barriak barneratu eta enplegua sortu. Hori holan, enpresa barriak eratu eta gazteendako lanpostuak sortzeko, egitasmo bi garatu ditue.

Emakorreko arduradunek azaldu ebenez, 53 enpresa proiektu jaso ditue. Horreetatik 14 enpresa eratu ditue, eta ondorioz, 48 lanpostu. Danetara, 1.416.848 euro inbertidu ditue. Enpresa barri horreek Sustapen Sailak eta Gazte Lanbidean fundazioak emoten dituen diru laguntzak jaso ditue. Eta barri-tzaile lez aintzat hartzen dituen

JON HERNÁEZ / ARGAZKI PRESS

Emankor programearen arduradunak pozik agertu ziran emoitzean.

enpresek, ganera, aukerea daukie Ilgner eraikinean, enpresa inkubagailuan, egoitza eukiteko hiru urtez. Camposen eritxiz, Ezkerraldea berreskuratzeko ezinbestekoak dira era horretako politika aktiboak.

Aldizkako praktikak egitasmoa

Ezkerraldeko gazteak lan munduan sartzeko, aldizkako praktikak jaso ditue Emankor programearen barruan. Gazteak sei hile emoten ditue eskualdeko enpresetan beharreen. Gazte Lanbidean fundazioak page-

tan deutse praktikak egiteagaitik. 153 gaztek egin ditue praktikak 134 enpresetan, urte bi honetan. Bekadunen %50 lizentziatuak dira. Eta ganerakoek diplomaturea eta lanbide heziketako ikasketak ditue. Emakorreko arduradunek nabarmendu eben bekadunen %60ek lana aurkitu ebela, praktika aldia amaitu eta sei hile igaro baino lehen. Praktikekin batera, 40 orduko trebakuntza egitasmoa garatu dau Emankorrek. «Gazteen jakituria handitu eta praktikak osotzeko».

HEZKUNTZEA. Epaltzaren alargunaren bekea lortu daben ikasleak be bai

Erretirautako irakasleak omendu ditu Bilboko Udalak

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Joan dan ikasturtean Bilboko Bigarren Hezkuntzako eskola publikoetan erretirautako irakasleak omendu zituan Iñaki Azkuna alkateak, atzo. Eta luzaroan uriko eskoletan egondakoekin batera izan ziran, Epaltzaren alargunaren beka jaso dituen ikasleak. Txistularien artean hartu zituen ikasleak eta erretirautako irakasleak. Gazteenak uriko ikasle guztien artean emoitza onenak lortu dituelako. Bekearen bidez, aurrerantzean burutzen dituen ikasketak pagetako diru laguntzea emongo deusie. Erretirauendako berba goxoak euki zituan Azkunak, urteetako beharra eskertzeko.

GARRAIOA. Autobusak ipiniko ditue asteen

Bidezabal eta Plentzia arteko metro zerbitzua eten egingo dabe hilaren 6tik 8ra

Erredakzioa

Metro Bilbaok Bidezabal eta Plentzia arteko tren zerbitzua eten egingo dau abenduaren 6, 7 eta 8an, Ormazako estratea zabaltzeko obrak egin behar dituelako. Baina garraio zerbitzu horren ordez, ordutegi berberagaz, autobusak ipiniko ditue. Eguen gauean, 22:00etan, hasiko dira autobusak mar-txan: egunez, 20 minuturo, eta gauez, 30 minuturo. Autobusen geltokiak tren geltokien ondoan egongo dira, Sopelakoa izan ezik. Hori

errepidean bertan egongo da, Urbasa tabernearen alboan.

Jaiegunak diralako auke-ratu ditue hiru egun horreek metroko ibilbidean beharrak egiteko. Izan be, metroko arduradunen arabera, jaiegunetan ibilten da bidaiaririk gitekin. Dana dala, Bidezabal eta Plentzia arteko bost geltokietan ipini ditue zerbitzu aldaketaren barri emoteko informazio orriak. Berangon, Larrabasterran, Sopelan, Urdulizen eta Plentzian.

LAGUNAREN

BASAURI

Nagusientzako egoitza egiteko akordioa sinatu dabe alkateak eta Gizartekintza Saileko diputauak

Basaurin nagusientzako egoitza egiteko akordioa sinatu eben atzo Ricardo Ansotegi Gizartekintza Saileko diputauak eta Rafa Ibarguen Basauriko alkateak. 170 lagunentzako lekua izango dau egoitzeak, eta horreetatik 50 eguneko zentrorako izango dira. Akordioaren arabera, Udalak lurra ipiniko dau eta Aldundiak egoitza eregitoko dirua ipiniko dau. Egoitza eregitoko, 30en bat hilabete behar izango dituela azpimarratu eben. 9,5 milioi euro inguru inbertiduko ditue, eta 85 bat beharginentzako beharra sortuko dabe. Aldundiaren azpiegitura planen barruan egingo dabe Basauriko egoitza. Plan horren barruan 15 egoitza eta 18 eguneko zentro egingo ditue.

BILBO

Amaitu ditue Aita Donostia plazea urbanizetako obrak

Amaitu ditue Basurtoko Aita Donostia plazea urbanizetako obrak. Oinezkoentzako egokiagoa da, eta elbarrientzat, be bai; izan be, kendu egin ditue oztopo arkitektonikoak. Tellagorri, Autonomia eta Montebideo etorbidearen artean dago Aita Donostia plazea. Lehen plaza erdian egoan iturria, orain plazearen sarreran ipini dabe. Egurrezko bankuak, paper-ontziak eta argiak be ipini ditue.

BILBO

Tranbiaren erakusketea 9.000 lagunek ikusi dabe lehen egunean

9.000 lagunek baino gehiagok ikusi dabe tranbiaren ganeko erakusketea lehenengo egunean. Bilbon, Areatza plazan ipinitako karpan dago erakusketea eta abenduaren 18ra arte egongo da bertan. Tranbiaren ezaugarrien ganeko informazioa dago bertan. Horretarako pantaila bi be badagoz. 300 metro koa-drokoa da karpea, eta Jaur-laritzako Garraio eta Herri Lan Sailak gertau dau.

ZALLA

Handitu egingo dabe udal kiroldegia paddel pistea egiteko, eta 2003an hasiko dira obrak egiten

Handitu egin behar dabe Zallako udal kiroldegia, paddel pistea egiteko. Eta horretarako, 78.861 euro inbertiduko dituela nabarmendu dabe Udaleko arduradunek. Datorren urtean hasiko dira obrak egiten, eta bost bat hilabete egingo ditue. Obrak zein enpresak egin erabagiteko lehiaketeta zabalik dago, eta aurtongo urtea amaitu orduko erabagiko dabe seguruenik. Zallako Udala kirol eskaintza zabaltzeko guran dabil; eta apirilean, esate baterako, Landaberrin bedar artifizialagaz egindako futbol aretoa inauguratu eben.

GETXO. 'Boluntarioen Sariak 2002' bananduko dabez jardunaldian

VERONICA MUÑOZ

Gaurko topaketak boluntarioen beharra ezagutu arazoteko eta saritzeko be aprobetxauko dabez.

Boluntarioen euskal plana jakin arazoko dabe Algortan

Getxoko Boluntarioen IX. Topaketetan egingo dabe, gaur arrastian

Veronica Muñoz |

Boluntarioen Topaketak egingo dabez gaur, Algortan, orain bederatzi urtetik sasoi honetan ohitura bihurtu dabenez. Jardunaldi berezia Algortako Trinitarioen ondoan egingo dabe, Argia fundazioak bertan daukan egoitzan (Trinidad kaleko 11n). Topaketa honeen helburu nagusiak, hain zuzen be, bi dira: batetik, herritarrei borondateko beharra ezagutu arazotea, eta, bestetik, laguntza horrek daukan garrantziaren ganean guztien kontzientziazioa lortzea.

Horrezaz ganera, egitasmo honen bidez Getxoko herritarrek be borondateko laguntzea emon daien lortu gura dabe. Horretarako, herrian alkartasunezko arloan jarduten daben al-

karte eta erakunde guztiek gaur egun egiten daben beharra, eta martxan daukiezan ekimenen barri emongo dabe.

Alkarte guztiak, koordinauta

Getxoko Boluntarioen Alkarteen Koordinakundeak eratu dauz, aurton, topaketak. Talde barria da. Joan dan irailean sortu eben, herrian bertan beharra koordinetako. Erakunde barria Gizarte Zerbitzuetako ordezkot batzuek eta udalerrian behar egiten daben boluntarioen 15 alkartek osotzen dabe.

Topaketen inaugurazioa arrastiko 18:00etan izango da. Horren ostean, *Boluntarioak 2002* izeneko sariak bananduko dabez, urte osoan herrian bertan eginiko beharra saritzeko.

Getxoko Udala Saria be

emongo dabe gaurkoan. 2002. urtean udalerriko mailan borondateko laguntzearen arloan ibilbide luzea eta nabarmena izan dauen erakunde edo pertsona batek jasoko dau. Igaz, esaterako, Ireki alkarreak eta Tatiana Urien Uribe Kostako Gaixo Psikikoen Aldeko alkarreko boluntarioak jaso ebezan.

Boluntarioen ganeko Euskal Plana be aurkeztuko dabe gaurko ekitaldian. Nerea Erdoizak, Boluntarioen Euskal Batzordearen lehendakariordeak, emongo dauz horren ganeko argibide guztiak. Arrastiko 19:15ean, amaitzeko, Boluntarioen Alkarreko Koordinakunde barriaren aurkezpen ofiziala egingo dabe, eta topaketak iluntzeko 20:00etan amaituko dira.

Alaitz eta Maiderrek dantzan ipiniko dabez getxoztarrak, gaurko antolaturiko erromerian

V.M. |

Behar dan moduan ospatu gura dabe Euskerearen Eguna getxoztarrek. Horregaitik, geure hizkuntzearen ganean egunokaz egiten dabilzan jardunaldien barruan, gaurko be ekitaldi berezi batzuk prestatu dabez. Euskerearen Eguna Algortan ospatuko dabe, edade guztietarako ekitaldiakaz.

Jente gehien batuko dauen ekitaldia, duda barik, errome-

ria izango da. Alaitz eta Maiderren musikeak dantzan ipiniko dauz euskaltzale guztiak, Juan Bautista Zabala ikastetxean, arrastiko 19:00etatik aurrera. Dantzatzearaz ganera, bertan batzen diran guztiek azkari ederra hartu ahal izango dabe.

Hori ez da, baina, gaurko antolatu daben ekitaldi bakarra. Goiz osoan, herriko bost euskaltegiaren arteko olinpiar jokoa jokatu dira. Mota guztietako probak egingo dabez eus-

kera ikasleek: rokodromoa eta mahai futbol erraldoia...

Amaitzeko, umeei be ederto igaroteko aukerea emon gura deusie, Euskera Jardunaldien barruan. Horretarako zirku ikuskizun dibertigarria antolatu dabe, Txoronpio eta Pantxi pailazoakaz eta Mugak Salta zirkoagaz. Umerez beteriko saio bi egongo dira: goizeko 9:30ean, lehenengoa, eta 11:00etan, bestea. Sarrerea doan izango da.

GORLIZ. Euskerea sustatzeko plana be daukie

Zine saio bi gertau dabez gaurko, Euskerearen Eguna ospatzeko helburuagaz

V.M. |

Zinema aukeratu dabe Gorlizkoek, Euskerearen Eguna ospatzeko. Izan be, gaur saio berezi bi emongo dabez, euskeraz, herritarren artean geure hizkuntzearen erabilere bultzatzeko asmoz. Pelikulak Udaleko Erakusketa Aretoa emongo dabez.

Saioak arrastiko 17:30etik aurrera izango dira: hasteko, *Txirrita* titulupeko film laburra emongo dabe, bertsolari-zearen ganean, Horren ostean, barriz, *Año Mariano* pelikula ezaguna ikusteko aukerea egongo da. Proiektzioetarako sarrerea doan izango da.

Euskerearen Eguna gaur ospatzen dala aprobetxau gura izan dabe herriko agintariak, ganera, geure hizkuntzaren alde gaur egun egiten dabilzan hainbat egitasmoren barri emoteko. Hasteko,

Gorlizko Udalak %50eko diru laguntzak emoten dauz, euskerea lehenengoz ikasi gura daben herritarrentzat. Bigarren urtean, ganera, subentzinoa %60koa izango da, eta denporea igaro ahala handitzen joango dira, matrikula guztia ordaindu arte. Barnetegietara joaten dan jenteak be matrikularako laguntzea jasoko dau.

Merkatarientzako plana

Merkataritzearen alorrean be hainbat egitasmo daukie martxan, euskereagaz lotuta. Merkatariek, hain zuzen be, ikastaroak egiteko laguntza bereziak eskuratu leiekiz.

Horrezaz ganera, amaitzeko, denden errotuluak euskeraz ipinten dabezanez be kartelok ordaintzeko laguntzak jasoko dabez, Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitadeko Euskera Zerbitzuaren bidez.

LABURREAN

GETXO

Juan Tamariz ikusteko sarrerak, salgai

Juan Tamariz mago ospe-tsua magia ikuskizuna eskainiko dau Getxon, datorren abenduaren 14an eta 15ean. *Magia potagia* izeneko ikuskizuna ekarriko dau Getxo antzokira. Zapatuan, batetik, saioa gaueko 22:00etan hasiko da; bestetik, domekan, arrastiko 19:00etan egingo dau. Sarrerak Getxoko Kultur Etxean erosi leitekez. 10,20 euroan ipini dabez, 7,80 euroan gazte txartelagaz eta erretirauentzat.

PLENTZIA

Gabonetako parkera, herriko Kultur Etxeagaz

Goñi Portal kultur etxeak urteerea antolatu dau Gabonetako Bilboko umeentzako parkera, abenduaren 30erako. Izena emoteko epea 27a arte egongo da zabalik. Autobusak goizeko 9:30ean urtengo dau Plentziako Charter supermerkatuaren aurretik, eta umeak arrastiko 18:15erako bueltan egongo dira, Astilleron. Prezioa sei eurokoa da. Informazioa guztia Kultur Etxean eskatu leiteke.

GETXO

Asteon hasi dabez Iñaki Deunaren plazea atontzeko beharrak

Iñaki Deunaren plazea, Getxoko udaletxearen ondoan dagoen ingurua atontzeko, eta bertako monolito handia botateko beharrak hasi dabez, asteon, Udaleko beharginek. Proiektu horren bidez, hain zuzen be, herriko agintariak astialdirako gune egokia sortu gura dabe. Horrezaz ganera, monolitoa botako dabe; izan be, gobernu taldeak, itsusia izateaz ganera, faxismoaren ikurra dala uste dau.

AGENDEA

GETXO

Erakusketa: Emma Viguri Axperen pintura batzuk ikusi ahal izango dira, Erromoko Kultur Etxeko erakusketa aretoa, abenduaren 16a arte.

LEIOA

Zinema: Film bat emongo dabe gaur, 20:00etan, Sabino Arana kulturunean, Perseo bideo forumaren barruan.

PLENTZIA

Erakusketa: Carmen Sesmairen pinturak ikusi ahal izango dira, abenduaren 15a arte, Goñi Portal kultur etxeko erakusketa aretoa.

BERMEO. Euskerazko liburu bi aurkeztuko dabez gaur, 12:00etan

IRATXE ASTUY

Jolasean ibili eta gero, uriko eskola umeek euskerearen aldeko kalejirea egingo dabe, 19:30etan.

Euskera Eguneko ekintzak eskoletara eroango dabez

Eskola umeen adinaren arabera bananduko dabez gaurko ekitaldiak

Iratxe Astuy |

Zemendiaren 28tik hasita, Euskerearen Astea egiten dabilz, Bermeon. Joan dan domekarako be, hainbat ekintza egiteko izan ziran Lameran; baina, zoritxarrez, egun horretan bota eban euriagaz, ume gitxi animau zan kalera urteten. Domekako kantu bazkarian parte hartu eben bermeotarrek, barriz, majo igaro ei eben eguna.

Dana dala, berez, Euskerearen Eguna gaur ospatuko da, eta asteongo ekintza nagusiak be, gaur egitekotan itzi dabez. Abenduaren 3ko ospakizunak antolatzerako orduan, Udaleko Euskera Zerbitzuko, Kultura Sailako, Musika Eskolako eta Euskeraz Berbetan taldeko ordezkariak ez eze, BBKren haur eskola, Eleizalde ikastola eta Karmeldar ikastetxeko lagunek be alkarregaz bat egin dabe.

Euskerearen jaia goizez girotuz joango da, herriko ikastetxeetan. Izan be, ikastetxe bakotxan, eskola umeak egiteko ekintza bereziak gertau dabez. Horreez ganera, liburu biren aurkezpena egingo dabe, 12:00etan, udaletxeko areto nagusian. Liburu horreen tituluak dira: *Euskera kresaltsua, aditza eta fonetika* eta *Bermeoko berba eta esaldi kresaltsuak*.

Arratsalderako aurreikusita dagoen ekitaldiak guneeetan bananduko dabez. Holan, zortzi urtera bitarteko umeek Azkona pailazoakaz jolasean ibilteko aukerea eukiko dabe, Artza udal frontoian. Pailazoen saioa 15:00etan hasiko da.

EUSKERA EGUNA

GAURKO EKITALDIAK

Goizean: Herriko ikastetxeetan, eskola umeak egiteko ekintza bereziak gertau dabez Euskerearen Egunerako.

12:00etan: *Euskera kresaltsua, aditza eta fonetika* eta *Bermeoko berba eta esaldi kresaltsuak* liburuaren aurkezpena, udaletxeko areto nagusian.

Arratsaldean: Neska-mutikoen adinaren arabera izango dira ikusizunak, hainbat gunetan...

15:00etan: Azkona pailazoak, Artza frontoian. (8 eta 12 urte bitarteko umeentzat).

15:15ean: Txan Magoa, Karmeldar ikastetxeko areto nagusian. (8 eta 12 urtera bitarteko neskato-mutikoentzat).

15:15ean: Euskal jokoak, Taraska enparantzan. (12 eta 16 urteko gaztetxoentzat. Euria balitz, Herri ikastetxeko gimnasia aldutuko litzateke jolasgunea).

19:30ean: Juan Karlos Goienetxe herriko alkateak euskerearen alde berba batzuk esango dauz, udaletxeko balkoitik. Ondoren, Goiko plazan batzen dan jendeagaz kalejirea egingo da, Lameraraino.

Beste alde batetik, Txan Magoa agertuko da, Karmeldar ikastetxeko areto nagusian, 15:15etatik aurrera. Txan Magoak 8 eta 12 urte bitarteko neskato-mutikoentzako eskainiko dau bere saioa. Taraska enparantza 12 eta 16 urte bitarteko gaztetxoentzako jokogunea izango da. Euskal jokoakaz olgetako aukerea izango da, bertan, 15:15etatik aurrera. Dana dala, euria egiten jarraitzen badau, joko gunea herri eskolako gimnasia eroango dabe.

Euskera Eguneko kalejirea

Euskera Eguneko jaiaren programazinoa alkatearen agurragaz eta kalejireagaz jarraituko dau. Juan Karlos Goienetxea alkateak euskerearen alde berba batzuk esango dauz, Udaletxeko balkoitik, 19:30ean. Osteen, kalejira alaitsua egiten hasiko da jendea, Goiko plaza-rtik urtenda Lameraraino.

Abenduaren 3ko ospakizunak film laburren emonaldia-gaz amaituko dira. Izan be, euskerazko hiru pelikula labor bata bestearen atzetik emongo dabez, Nestor Basterretxea kultura aretoan. Zine emonaldia 20:30ean hasiko da. Euskera Astea hilaren 5ean amaituko da.

GERNIKA-LUMO. Eguraldi txarrak eragin dau

Aurreko asteetan baino jende gitxiago ibili zan atzoko merkatu plazan

I.A.]

Gernika-Lumoko atzoko merkatu plazan jende gitxi ibili zan. Aurreko asteetan baino askoz be jende gitxiago. Izan be, egin eban eguraldi euritsuagaz, inguruko herrietako bizilagun gitxi animau zan Gernikako plazara joateko autobusa edo trena hartzen.

Baserritarren aldetik be, batzuek huts egin eutsen atzoko plazeari. «Edadeko jendea da eta. Holako eguraldia egiten dauen bako-txan, etxe barrutik urten be ez dabe egiten», azaldu eban Gernika-Lumoko merkatu plazara, astelehenero, joaten dan baserritar batek.

Atzoko plazan saltzeko ipini ebezan produktuen ar-

tean, barriro be, karakolak agertu ziran. Karakol kiloaren salneurriak 9 euroan jarraitzen dau. Aza burua 1,20 euroan saldu zan, atzo; eta azenario txortea, 80 zentimoan.

Indaba kiloa 6 eta 8 euro bitartean emoten ebilen, atzoko merkatu plazan. Karuena bertokoa da; eta zuria, merkeena. Bien artean, indaba baltza dago. Gernikakoa-gaz batera, polito saltzen da, astero, indaba baltza.

Kipula dozena 5 euroan saldu eben baserritarrek, eta letxuga burua, 75 zentimoan. Tomate kiloa, bestalde, 3,75 eta 3,25 euro bitartean dabil. Frutuen artean, gabon madariak nagusi dira. Gabon madarien kiloa 1,80 euroan ipini eben, asteen.

AGENDA

BERMEO

Konektatu zaitez: Eusko Jaurilaritzak Konektatu zaitez ikasgela ibiltaria ekarriko dau Bermeora, gaur. Goizean, 9:30etatik 13:00ak arte zabalik egongo da; eta arratsaldean, 15:00etatik 17:00etara arte.

GERNIKA-LUMO

Arteskolea: Uriko Arteskolako lagunek erakusketea zabaldu dabe, Kultur Etxean. Taldearen kideen beharrak hile honetan ikusgai egongo dira. Horrez gan, taldearen ganeko liburua be, atara dabe.

LABURREAN

BERMEO

Naiara Munitizek irabazi dau Txo Hiesa alkarteak aurtun antolatutako marrazki lehiaketean

Bermeoko Txo Hiesa alkarteak lagunek aurtun antolatu daben marrazki lehiaketearen irabazleen izenak jakin arazo ebezan, abenduaren 1eko ospakizunen barruan. Nagusien taldean, argazkian agertzen dan Naiara Munitizek irabazi eban lehenengoko saria, alboan dauka saritutako marrazkia. Munitizek turismo nekazaritza etxe baten astegoienea igarotzeko bi lagunentzako txartela irabazi eban. Umeen taldean, bestalde, Itxaso Arketa izan zan irabazlea. Bere atzetik, Lexuri Markina, Olaia Alzola, Estitxu Palomares eta Julen Atela geratu ziran. Lehenengo biek 150 euroko txartel bana eskuratu dabe, uriko denda baten erropak erosteko. Besteei, eskolara-ko materiala emon deusie.

IRATXE ASTUY

Naiara Munitizek irabazi eban nagusien marrazki lehiaketean.

ONDARROA. Jolas txokoa, parkea eta Takolo, Pirritx eta Porrotxen saioa lotu ditue

Gabonetako ekitaldiek hilea berotuko dabe

Gabon kanten emonaldia, kontzertuak eta santotomasak dira aukeretako batzuk

Lore Bengoetxea |

Gabon egunak hurrean dirala eta, hainbat ekitaldi antolatu ditue, Ondarroan, abendurako. Kanta emonaldiak, kontzertuak, dantza saioak eta Santo Tomas egunaren inguruan prestatutako ekimenak egun honeetarako eskaintzetako batzuk baino ez dira.

Futbol partidu hutsek beteten dabe Gabon inguruetarako antolatu daben egitarauaren zati handi bat. Ez da izango kirol arloan prestatu daben ekimen bakarra. Aurton be, ohitureari jarraituta, Egia-Iriondo lasterke-tea martxan jarriko dabe. Abenduaren 22an ipini dabe Berriatutik Ondarroaraino aringa-aringa egiteko eguna. Horrezaz ganera, hor dago Gazte batzordeak hilaren 14tik 15era lotu dauen eski urteera, edo asteburu berean mendi taldeek egingo daben mendi urteera eta txistorrada.

Dana dala, kultur ekitaldiak izango dira jaun eta jabe hurrengo egunetan. Txomin Agirre ikastoleak gabon abestien saioa prestatu dau 18rako, eta jaiotzea, 20rako. Zubi Zahar ikastoleak, bere aldetik, txosnea ipiniko dau Santo Tomas egunean, alde zaharrean, eta bertso ekitaldia be izango da. Aurten, ganera, eurekin batera Zatozte dendarien alkarteak be hainbat

ekitaldi lotu ditu, Itsas Aurren. Herri kirolak, trikitilariak eta jan-edana egongo da alkarteko en eskutik.

Gabonetan kanta eta musika falta ezin diranez, aukera-aukeran egongo dira. Musika Eskolako ikasleek kontzertua emongo dabe hilearen 20an Andra Mari elizan. Trikitixa kalejireia izango da 21ean, eta Gabonetako Kontzertua be izango da egun horretan, Andra Mari elizan. Bertan, herriko txistulariak, Kantaize Orfeoia eta Unanue Kamara Korala batuko dira.

Gabonetako abestiak

Gabon egunean, goizean eta arratsaldean entzun ahal izango dira Gabonetako kanta. Bazkaldu aurretik kalean dabilzanek Txirimorraski astialdi taldearen eta Musika Eskolako ikasleen saioez gozau ahal izango dabe, Zubi Zahar ikastoleak Olentzerogaz batera kalejireia egiten daben bitartean. Iluntzean beste oster bat egingo dabe

Olentzerogaz, eta Unanue Kamara Koralak Gabonetako kanta gehiago ekarriko ditu gogora.

Umeentzako ekitaldien artean, jolas txokoa,

umeen parkea, xake eskolak eta Takolo, Pirritx eta Porrotxen saioak dagoz.

NEKANE AKARREGI

Abesti zaharren ikastarokoak kalerik kale ibiliko dira, kantetan.

KULTUR EKITALDI UGARI

Kont arte ekarriko dabe zinemara

Ohitureari jarraituta, Udalak antzerkia be ekarriko dau. Tauntaun teatroak *Kont arte* antzerki beharra emongo dau Bide Onera zineman hilaren 27an. Erakusketen artean, margoena lotu dabe hilaren 24tik aurrera, eta Gazte Batzordeak be ekitaldi ugari prestatu ditu, beste batzuen artean, herriko taldeen rock kontzertua hilaren 28an, Antzokian. Leku berean, Juan Bidegainen bideo emonaldia izango da 15ean; *Gaurko euskal kanten ekitaldia*, 20an, eta Bertsolari Gazteen saioa eta dantza saioa, 22an. Kresala kultur alkarteak be ekitaldi ugari gertatu ditu, beste batzuen artean: txalaparta ikastaroa, abenduaren 27tik aurrera; bandearen kontzertua, 28an, eta umeen kororeen, dantzarien eta bandako kideen emonaldia, 31n.

Etخابuru. Ikastetxe publikoak aukeratuko dau epaimahaiko burua eta idazkaria.

Beharrak irakurrieran, honeek hartuko ditue kontuan: hizkerekaren naturaltasuna, zuzentasuna eta aberastasuna; estiloa; mezuaren sakontasuna eta originaltasuna, eta ez dira balorauko euskeraz oker idatzitako beharrak. Hilearen 24rako jakin eragingo dabe zeintzuk diran saridunak. Ondarroako ikastetxe publikoak argitara emoteko eskubidea eukiko dau. Oinarrien ganeako argitasunak ikastxetan emoten ditue.

Olentzarori I. Gutun Sariketea antolatu dau herri ikastetxeak, euskaraz

bialduko deutesiez. «Urtaro honetan gizakiak joera nabarmena agertzen dau besteakanako hartu-emonetarako, norberaren izaerea, sinesmena edo ideologia edozein dala be», argitu dabe.

Adinen arabera

Lau kategoria banatu ditue, adinak kontuan hartuta. Talde baten edo bestean, gutunaren

L.B. |

Ondarroako ikastetxe publikoak, Udalaren laguntzeagaz, Olentzarori I. Gutun Sariketea antolatu dau, «euskera edo zelako pentsamendu eta sentimenduak adierazoteko bidez hartzen daben euskaldunei zuzenduta».

Formatoa aukeratueran jarraitu daben erizpidea azaldu dabe. «Gutuna pertsonak gaurkotasunaren ganean daukan ikuspegia eta jarrerea adierazoteko modurik trinkoena eta egiazkoena da», di-noe. Eskariok Olentzarori

LAGUNAREN

ONDARROA

Hainbat ekitaldi antolatu ditue Nafarroako Eguren ganean

Udalbiltzan dagozan ganera-ko herrietan egingo daben lez, Ondarroan be ekitaldiak izango dira, gaur, Nafarroako Eguna dala gogora ekarteko. Goizean, Nafarroako ikurriña igongo dabe, eta 19:30ean, ekitaldia izango da, Musika Plazan. Herriko bertsolariek saioa eskainiko dabe, Nafarroako ikurriñari aureskua egingo deutesie, Udalbiltzaren manifestua irakurriko dabe, eta Loren Arkotxa Ondarroako alkate eta Udalbiltzako lehendakariak berba egingo dau.

Ipuin kontaketa saioak, gaurtik, liburutegian

Ondarroako Txomin Agirre liburutegian ipuin kontaketako saioak izango dira abenduan. Gaur, Itziar Zubizarreta egongo da bost urtekoei kontu kontari. Ekitaldia umeen artean irakurzaletasuna bultzatzeko antolatutako programearen barruan dago.

AULESTI

Udala Ubilla etxea konpontzen hasi da

Aspaldi hartutako erabagiari jarraituta, Udala Ubilla etxea aterpetxe egiteko konponketekin hasi da. Oraingoz, barruak hustu eta egitura eta teilatu barria egingo dabe. Beharrak amaitzen diranera-ko dotore geldituko dala uste dabe.

Auzobideak ondo ipinten jarraitzen dabe

Urriola (Ziarrera), Malax, Zubero eta Goierrri auzotako bideetan zatiak barritzen dihardue. Esan dabenez, zeregina nagusiak eginda dagoz, eta laster amaituko dabe.

AGENDEA

LEKEITIO

Sahararen aldeko kanpaina:

Aittitta Txikik botikak batu eta Sahara bialduko ditu hurrengo egunetan.

ONDARROA

Literatura lehiaketea: Ondarroako Udaleko Euskera Batzordeak Agustin Zubikarai IX. Literatura Lehiaketea antolatu dau. Beharrak abenduaren 20rako emon behar dira udaletxean.

Ondarroako historia marrazkietan:

OHZ taldeak herriaren historia liburuan jaso eta saltzen jarri dau. Jose Luis Burgoaren irudietan oinarrituta dago liburua.

DURANGO. Jose Maria Uriarteren liburua bospasei urteko ikerketa beharraren emoitzea da

Aitziber Basauri |

Pablo Pedro Astarloa idazle durangarraren bizitza eta beharra batzen dauzan liburua aurkeztu barri dau Durangoko Arte eta Historia Museoak. Liburuaren egileak, Jose Maria Uriartek, bospasei urtez jardun dau *Pablo Pedro Astarloa (1752-1806)* liburuan batutako datuak batzen; eta, oraintxe kaleratu dabe urteotako ikerketa beharraren emoitzea. «Biografia datu barriak kaleratu ez eze, oraintsu arte, oso ezagunak izan ez diran Pablo Pedro Astarloaren beharrak ezagutu arazo gura izan dodaz liburuan. Baita 52 urte eskaseko bizitza argira atara be». Horixe izan dau helburu Jose Maria Uriartek aurkeztu barri dauen liburuagaz. Gaztelaniaz eta euskeraz dago idatzita.

Euskerea izan eban ikerketa gai 1783tik aurrera

Astarloa filosofoa eta filologoa izan zan, Uriartek nabarmendu dauenez. Durangon jaiotakoa 1752an; baina, bera jaio eta hilabetera aita hil zan eta Markinara joan ziran bizitzen. «Larreo-soro seminarioan (Lapurdi) egin zituan filosofia eta teologia ikasketeak; eta, oinarrian, euskeraz eta latinez egin eban behar. Ostean, Durangon benefiziadun plazea lortu eban», gogoratu dau Uriartek. Euskerea izan eban ikerketa gai 1783tik; eta elizeagaz be «arazo serioak» izan ebezan. «Elizea eta ikasketak filosofikoak izan ziran nagusi bere bizitzan. Halandabe, elizeagaz izan eban arazorik. Izan be, prediketako zaletasun handia eukan eta horretarako gorengeen baimena behar eban; eta ez eban beti lortzen».

Madrilera joan zan 1802an; eta bertan idatzi eban *La apolo-*

AITZIBER BASAURI

Jose Maria Uriarte, liburuaren egilea, eta Arte eta Historia Museoko lehendakari Natxo Martinez.

Pablo Astarloaren bizitza eta beharra paperean

‘Pablo Pedro Astarloa (1752-1806)’ liburua kalean dago dagoeneko

gia de la lengua vascongada liburu. «Abagadunearen eraginez idatzitako beharra izan zan hori; zelanbait esateko, enkarguz idatzia», adierazo dau Uriartek. «Foruak sostengatzen ebazan oinarri ideologikoak azpijan guran *Diccionario Geografico e Historico de España* kaleratu eben garai horretan. Euskerea antxinako hizkuntzea zan ukatzen bertan; 200 urtean, desgertuko zana. Baita Gipuzkoa eta Bizkaia ez zirala indepen-

dienteak be, Nafarroaren menpekoak baizik. Horren erantzuna izan zan liburu hori».

Liburu horrek «polemika handia» sortu eban Uriartek azaldu lez; «Espainiako prentsan be islada handia izan eban. Astarloa hil artean, 1806ra artean». Astarloak Madrilan idatzitako *Los discursos filosoficos* — 1883an argitaratu eban Bilboko editore batek— eta argitaratu bako *El diccionario geografico de euskera* beharrak be aitatu dauz Uriar-

tek. Eta, Astarloaren ikerketen garrantzia nabarmentzeagaz batera, Humboldt egaz izandako hartu-emonak be ekarri dau gogora. «Hartu-emon horri esker euskereak ohiartzuna izan eban munduan».

Hau bigarren liburua da. Aurretik, *La fotografia en Durango en el siglo XIX* idatzi dau. Orain jorratutako *Pablo Pedro Astarloa (1752-1806)* Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokan be egongo da.

BERRIZ

Unai Elorriagak ‘SPrako tranbia’ izango dau berbagai bihar, Kultur Etxean

A.B. |

Espainiako Narratiba saria irabazi dauen Unai Elorriaga idazleak eskainiko dau berbaldia, bihar, Kultur Etxean. Udaleko Euskera Batzordeko kideek konbitau dabe; eta *SPrako Tranbia* izango dau berbagai 19:00etan.

Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokaren inguruan eratu dabe; eta, aurkeztutako kultur ekoizpen barrien ganean be jardungo dabe. DBHko ikasleak eta euskaltegian diharduenak be konbitau ditu Euskera batzordeak, gura beste galdera egin daiezan. Ekitaldiagaz, herritarrek sentsibilizatu gura ditue eta irakurtzeko zaletasuna bultzatu.

ELORRIO

Esteibarlandan eta Martirien plazan be jarriko ditue Gabonetako argiak aurton

A.B. |

Elorrioko Udalak Gabonetako argi gehiago jarriko ditu, aurton. Ohiko lekuetan ez eze, Martirien plazan eta Esteibarlanda inguruan be ipiniko ditue argiak. Horretarako 3.500 euro inbertiduko ditue.

ABADIÑO. Mankomunidadeko lehendakariak dino ingurua garbitu egin dala

Orain 10 urte itxitako zabortegeiaren egoerea kritikau dabe Gazteluko hainbat auzokidek

A.B. |

Badira 10 urte Abadiñoko Gaztelua auzoko zabortegeia zarratu ebela. Halandabe, hainbat auzokidek euren ardurea agertu dabe zabortegeiaren egoera dala eta. «Orain sei bat urte zabortegeia atonduko zala esan eben; ingurua garbitu eta bedarra ereingo zala. Baina, ez da ezer egin», kritikau dabe Gazteluako bizilagunek azken udalbatzarrean. Auzokideek nabarmendu dabenez, «arratoiak be ikusi leitekez bertan». Adierazo dabe baita Durangaldeko Man-

komunidadeko kamoia be ibiltzen dirala inguru horretan.

Arratoirik ez dagoala dino Larraurik

Marian Larraurik, Durangaldeko Mankomunidadeko lehendakari eta Abadiñoko Udalean alkateordeak, gezurtatu egin dau zabortegeia egoera txarrean dagoenik. Era berean, inguru horretan ez dagoala arratoirik azpimarratu dau berak. «Izan leiteke, inguruan dagoen lur mogimenduak kalteren bat eragitea; halandabe, lur inguru hori garbitu egin dogu. Bertan

egurra eta txatarrea bakarrik dagoz», segurtatu dau.

Larraurik ganeratu dauenez, «egurra erre egiten da hortxe, eta asko jota, errautsa dago zabartegeia egoan inguru horretan. Halandabe, hori be eroan egiten da beste laku egoki batera». Era berean, azaldu dau zabortegeiak 10 urte daroazela itxita.

Jabier Uriartek, Abadiñoko alkateak, jakin eragin dau zer gertetan dan ez dakitela. «Baina, arazoa konpontzen ahaleginduko gara», nabarmendu dau.

AGENDA

ELORRIO

Berbaldia: *La influencia del libro en los niños* berbaldia eskainiko dau Aitor Aranak, Arriolako Ateneoan. Gaztelaniaz emongo dau berbaldia 18:30ean. Ekitaldia IV. Haurren Literatura Aretoren barruan eratu dabe gurasoei bideratuta.

BERRIZ

Erakusketea: XII. Argazki Lehiaketan parte hartutako beharrak ikusi leitekez, Erakusketa aretoan. Abenduaren 5era bitartean eukiko dabe edegita erakusketea.

DURANGO

Erakusketea: Durangaldeko hainbat argazkilariren beharrak ikusi leitekez egunotan, Jai Berri tabernan. Abenduaren 22ra artean izango dira bertan argazkiak. Guztira, 12 argazkilariren behar bina

batzen dauz erakusketeak: A. Beristarin, A. Monje, C. Rubio, I. Gorriti, I. Llana, J. Arco, J. Orbegozo, M. Egia, R. Nissal, G. Aldekoa-Otalora, I. de Gauna eta J. Soto.

Erakusketea: Amaia del Amo

artistaren beharrak ikusi leitekez

Ezkurdiko erakustaretoan. Durangaldeko

Artisten Alkarteko kidea danaren

margolanak abenduaren 7ra arte dagoz

bertan.

ERMUA

Erakusketea: *Afrika, kontinente umillado* erakusketea edegi barri dau, herriko hainbat kolektibok eta Udalak osatutako kooperazio batzordeak. Probaleku kaleko lokalean ikusi leiteke ohiko ordutegian. Ikasle taldeendako gida zerbitzua be eskainiko dabe.

Erakusketea: Iñaki Azanzaren *Ziklismoa* argazki erakusketea ikusi leiteke Teresa Murga erakustaretoan. Sotiaux Kultur Band alkarreak eratu dau.

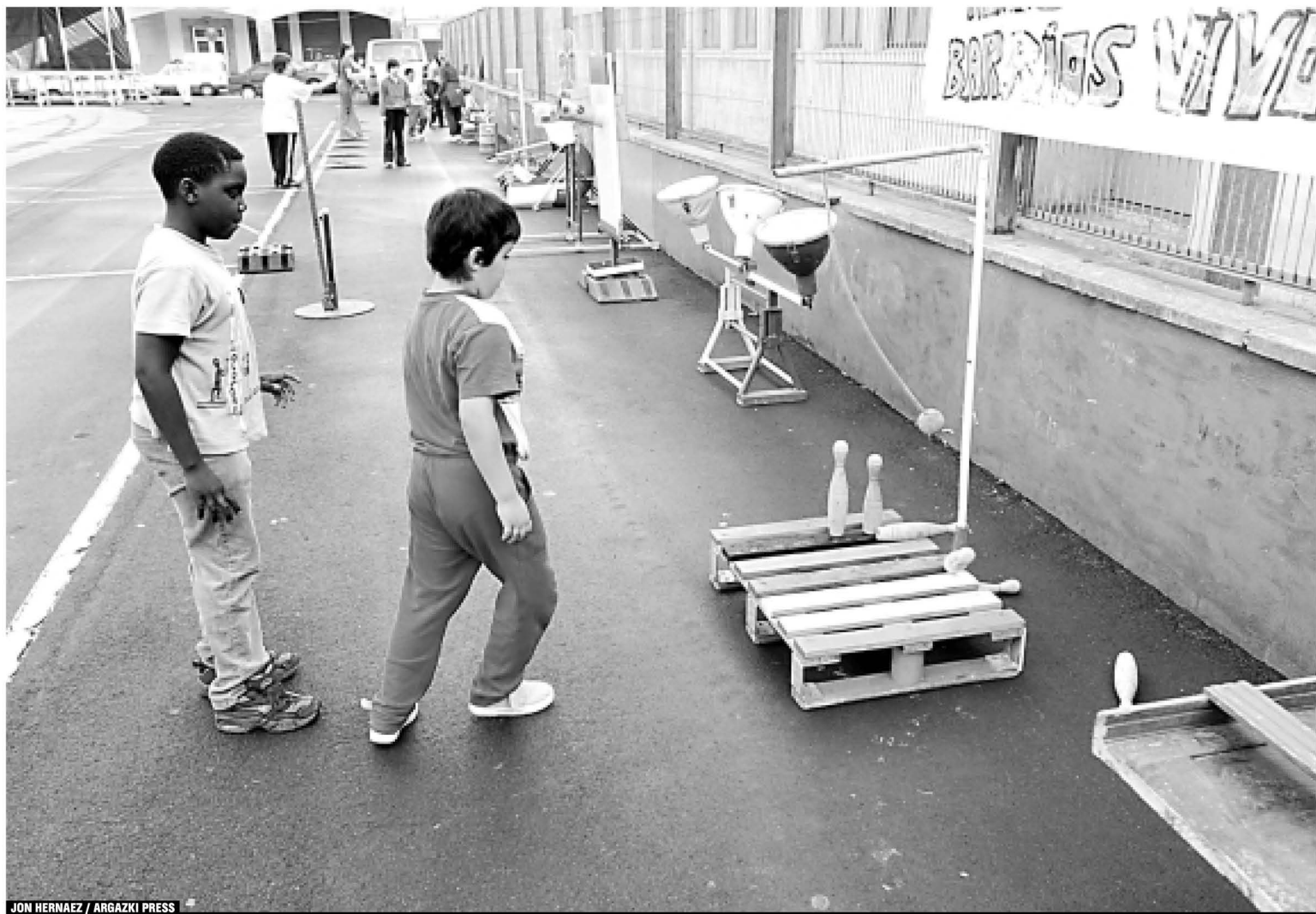
BILBO

Drogak legeztatzearen ganean eztabaidatzeko, jardunaldiak

Erredakzinoa |

Drogak legeztatu behar dan eztaidatzen dabilz egunotan Bizitzeko plata-formeak gertau dituan jardunaldietan, Bilbon. Drogen legeztatzearen ganeko hausnarketea atzo hasi eben, sendabide moduan drogen bidez garatu daitekezan terapien inguruko berbaldiagaz, Eta gaur eta bihar segiduko dabe, *Drogak kontsumitzeko era barriak eta Irailaren 11z geroztik munduan hedatu daben debekatzeko joerea* izeneko berbaldi birekin.

Lehena, Ai laket!! alkar-teko bozeroale Martin Barriusok emongo dau. Gaueko astialdian drogen eragin negatiboak saihesteko Testing programea sortu eban alkar-teak. Bigarren berbaldian Virginia Montañesek egingo dau berba. Amsterdamgo TNI erakundeko kidea da, eta NBERako egiten dau behar.

JON HERNÁEZ / ARGAZKI PRESS

UMEAK ETA ASTIALDIA. Bideo baten bidez etorkin umeen bizipenak islatuko ditue Begoñako Auzoetxean egingo diren jardunaldietan.

Aniztasunari bideak zabalduz

KULTUR ANIZTASUNA ASTIALDIAN. Urtxintxa eskolako kideek antolaturiko jardunaldietan umeek euren astialdian zer egiten daben azalduko dabe kultura ezberdineko gurasoek

CB CANAL BIZKAIA

Bizkaiko Telebista

ABENDUA 03 ASTEARTEA

07:40	DOCUMENTAL: "Vete Enterándote"
08:05	TRANSFORMERS
08:30	BIZKAIA GOIZEAN
10:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"(R)
11:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA" (R)
11:30	SERIE: (CAP 57)
12:00	TELENOVELA: (Cap 55) "LA INTRUSA"
13:00	ELLA JARDÍN
13:30	LA COCINA DE LOCALIA
14:00	BIZKAIA GAUR 1ª EDICIÓN
14:40	SORTEON BIZKAIA
15:00	NOTICIAS LOCALIA
15:30	MAGACÍN: "CADA TARDE"
17:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA"
17:30	HECHO POR ELLA
18:00	TELENOVELA:(CAP 23) "MARIA BELEN"
19:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"
20:00	LAS CHICAS DE ORO: "La Gallinita Penny sin trampa ni cartón" (2ª Parte)
20:30	BIZKAIA GAUR 2ª EDICIÓN
21:05	NOTICIAS LOCALIA
21:30	MAGACÍN: "LO QUE QUEDA DEL DIA"
22:00	BACALAO BACALAO
23:35	BIZKAIA GAUR 3ª EDICIÓN
23:45	ULTIMAS NOTICIAS LOCALIA
00:00	CINE: "ED WOOD"
02:00	MAGACÍN: "LO QUE QUEDA DEL DIA" (R)
02:30	MTV. CANAL MUSICAL

Ainhoa Güemes |

Hamasei urte baino gehiago dira jada Bizkaiko Urtxintxa eskola susperketa soziokulturalaren arloan prestakuntza emoten hasi zanetik. Gizartean emoten dan etengabeko aldaketa prozesua aztertu eta horren ganeko gogoeta egiten dabe Urtxintxako kideek; beti be aldaketa horiei aurre egiteko bideak bilatzeko asmoz.

Urtxintxa astialdian oinarritutako prestakuntza eskola be bada, eta formakuntzaz gain astialdi proiektuak kudeatu egiten ditue, batez be, umei eta gazteei zuzendutakoak. Proiektu horietan gero eta etorkin ume gehiagok parte hartzen dabela oharturik, Urtxintxako kideek kultur aniztasuna lantzeari ekin deutse aurtan. Hori dala eta, Kultur Aniztasuna Astialdian izenburuko jardunaldiak antolatu ditue.

Kultur ezberdinen arteko alkartasuna eta hurbilketa gauzatzeara Urtxintxa eskolako ki-

deen helburu nagusia, eurek nabarmendu dabenez, «jardunaldien helburua xumea da, hausnarketea eta eztabaidea bultzatzea nahiko genduke, non protagonista nagusiak errealtate hori aski ezagutzen daben etorkin gurasoak, umeak eta hezitzaileak izango diren».

Jardunaldi horiek hile honen 9an eta 10ean egingo ditue Begoñako Auzoetxean, eta arrastiko 19:00etan izango dira. Izan be, egingo daben lehenengo jardunaldian, abenduaren 9an, hain zuzen, umeek zer egiten daben euren astialdian azalduko dabe kultura ezberdinetako gurasoek. Era berean, bideo baten bidez, umeen bizipenak islatzen saiatuko dira.

PROTAGONISTAK

Errealtatea ezagutzen daben etorkin gurasoak, umeak eta hezitzaileak izango dira jardunaldien protagonistak

Beste alde batetik, astialdi alkar-teek kultura ezberdinetako umeekin egiten daben lana eza-gutzeko aukerea izango da abenduaren 10ean.

Zortzi ordutako mintegia

Azkenik, Urtxintxa eskolakoek zortzi orduko mintegia prestau dabe abenduaren 11rako, eta aniztasun kulturalen baloreak eta jarrerak lantzeko estrategiak jorratuko dira bertan. Pepi Soto irakasle katalanak eskainiko dau, eta, erabiliko dauen metodologia sano dinamikoa izango dan arren, prestakuntza teorikoan murgilduko da gehienbat; mintegian parte hartu gura daben guztiek izena emon beharko dabe aldeztu aurretik.

HELBURUA

Kultura ezberdinen arteko alkartasuna eta hurbilketa gauzatzeara Urtxintxako kideen helburu nagusia

Hasiera baten, «gaiari zelan heldu ez ekiela», Bartzelonako Udalean kultur aniztasuna lantzen daben arduradunekin jarri ziran kontaktuan. Izan be, kultura aniztasunari jagokonez, Generalitateko gobernua Kaleidoskopio izeneko proiektu pilotoa lantzen hasi zan orain dala lau urte, eta gaur egun horren emoitza jasotzen dagoz Katalunian. Katalunian egindako ibilbide luzea aprobetxautu, han batutako informazio eta material guztia jaso izan dabe, Euskal Herrian be, kultura aniztasunaren ganeko antzeko saiakera bat egiteko asmoz.

Munduko Emakumeok alkar-teko kideei proiektua aurkeztu eutsen orain dala hile batzuk, eta oso erantzun ona jaso eben euren aldetik. Izan be, Munduko Emakumeok alkar-teak berehala jarri eban martxan lan batzorde bat, eta Urtxintxakoekin batera proiektua aurrera atarateko ahalegin handia egin dau batzordeak, antolatzailen esanetan.